Издаването на книгата се извърши с финансовата подкрепа на Община–Варна, дирекция „Младежки дейности и спорт“.

Валентин Свраков

ИСТОРИЯ НА СПОРТЕН КЛУБ „ТИЧА“

българска, първо издание

ISBN 978-954-15-0222-8

Книгоиздателство ЗОГРАФ
Варна, бул. „Княз Борис I“ № 59
тел./факс 052/600 391,
zograf_varna@abv.bg

ПОСВЕЩЕНИЕ

Книгата се посвещава на 100-годишнината от зараждането на клубния футбол в България, както и на плеядата състезатели и деятели от изтъкнатия някогашен спортен клуб „Тича“–Варна. Неговият предшественик „Спортист“ („Спорт“) заедно със софийския „Футбол клуб“ („Савата“) са двата тима, които през 1909 г. поставят началото на организирания футбол в България.

А времето за това не е много – тридесет и две години клубен живот (1913–1945 г.), като първите състезатели туристи и футболисти са родени в края на XIX век. Постигнатите успехи на спортистите от „Тича“ са знаменити и в национален мащаб. По стечение на исторически обстоятелства в средата на 40-те години клубът престава да съществува със своето име.

„Тича“ е спечелил една шампионска и две вицешампионски титли по футбол на България. Носител е и на първия клубен международен трофей – *Букурещката купа* (внесена в страната ни от турнир по футбол).

Упоменатите по-горе отличия, както и фактът, че „Тича“ („Спортист“) заедно със софийския „ФК-13“ („Савата“) са родоначалници на клубния футбол в България имат голяма стойност в страните със спортни традиции.

Обстоятелството пък, че финалните двубои по наредба на БНСФ се играят в София до 1937 г., когато е създадена Националната футболна дивизия (за три първенства), правят още по-ценни успехите на варненските отбори.

Редно е да се запитаме кое е разковничето за постигането на тия големи успехи във времето на аматьорския спорт. Отговорът може да бъде един: положената всеотдайна, безкористна и упорита работа в клуба и на игрищата по баскетбол, лека атлетика, волейбол и хазена. Да не забравяме все пак, че СК „Тича“ не е само футболен клуб. Наблюдава се една жертвоготовност от страна на спортистите да не се жали свободното време, когато крайният продукт са бъдещите трофеи за любимото дружество.

Мястото е малко, за да се изредят всички спортисти, все пак това са три поколения. Затова, с риск да пропусна неволно нечие име (за което предварително се извинявам), посвещавам труда си на плеядата достойни тичанци.

Започвам със създателите на „Спортист“ – Стефан Данчев и Сте-

фан и Васил Тончеви, Никола Ницов, Боян Попов, Никола Попов, Арам и Киркор Киркорови и по-младите от тях с няколко години: Георги Балабанов, Иван Кр. Мирски, Борис Тончев (*Орфански*), Ставри Флорев, Георги Вълков, Тодор Филипов, Добри Добрев, братя Христо и Стоян Кръчмарови, Давид Леви, Манол Фишфишев, Цочо Недков, Боян Бянов.

Щафетата поемат след това Тодор Живков, Васил Зографов, Георги и Алекси Алексиеви, Здравко Здравков, Крум Доков, Янко Радев, Стефан Фиков, Георги Владимиров.

Продължители на идеите на горе посочените спортисти се явяват и Михаил и Иван Найденови, Стефан Константинов, Бърню Бърнев.

По-късно, през тридесетте години на XX век, е апогеят на „Тича". Наред с националните състезатели от средата на 20-те години – Стоян Златев, Никола Люцканов, Георги Станев, Борис Петров, Кирил Денев, Борис Мавродиев, се утвърждават и Щерьо Савов, Кръстьо Баев, Кольо Колев (*Ишекларски*), Ховсеп Еремян, Йордан Заяков, Вили Петков, Панайот Розов, Оник Харипян, Стефан Калъчев, Стефан и Борис Кирилови, Атанас Ковачев, Гарабед Гарабедов, Добри Байчев, Иван Сарайдаров, Гочо Гочев, Илия Дончев, Мильо Парушев, Владимир Пинзов, Атанас Аврамов...

Запазена марка на „Тича" е нейната организационна структура, която ѝ отрежда едно от водещите места в йерархията на спортния живот в България. Тази особеност е правила силно впечатление на спортните деятели както от Балканския регион, така и на ръководителите (водачите) на тимове от гостуващи в акваторията на Варна кораби.

ПРЕДГОВОР

С настоящата история на СК „Тича"–Варна читателят ще се запознае с основаването и развитието на един от най-популярните и значими спортни клубове в България до 1945 г. Тогава се обединяват по няколко спортни организации и създават физкултурни дружества чрез новите директиви за развитието на спорта.

СК „Тича" въвежда клубния футбол във Варна и страната чрез предшественика си – футболното дружество „Спортист" (1909–1913 г.). През своето 32-годишно съществуване създава условия неговите членки и членове да практикуват лека атлетика и тенис на маса (пинг-понг). СК „Тича" въвежда футбола, също така баскетбола и хазената (упражнявани от двата пола), както и волейбол за мъже във Варна. Освен гореизброените спортове, членове и членки на „Тича" участват ***индивидуално*** в състезания, проведени под егидата на ловната орга-

Тичанци – деятели, състезатели и симпатизанти (членове) пред клубното помещение на ул. „Княз Борис I" № 22 (тогава ул. „Шести септември") през април 1933 г. по повод откриването на пролетния спортен сезон. Пред табелката на клуба е председателят и кмета на града г-н Ан.Ангелов-Ангелсон.

Лекоатлетическият отбор на спортен клуб „Тича". Спечелената купа „Одесос" е в ръцете на председателя градоначалника Борис Германов. Прави (отляво): Оник Чилян, трети Христо Момчилов, Ховсеп Еремян-Чилян (с бялата национална фанелка). Клекнали: Благой Давидов, Любен Попов (също национален състезател). 19 юли 1934 г., игрище „Колодрума"

низация „Сокол", „Черноморски юнак", БНМС (Български народен морски сговор), Колоездачното дружество, шах клуба, тенис клуба и бокс клуба.

„Тича"–Варна е първи шампион през 1938 г. на Националната футболна дивизия. Той се явява пионер и в друг аспект, като играе международна футболна среща в България още през 1915 г. с 21-ви Померански полк – на игрище „Колодрума". През 1917 г. варненци се срещат с шуменската „Слава" на същото игрище. Това по същество пък е първият междуградски футболен двубой в страната ни, за който има данни в пресата.

Във футболните анали СК „Тича" ще остане с факта, че през 1925 г. донася за пръв път международен трофей в България. Великденският турнир, игран в румънската столица, е спечелен от варненци, които се прибират със сребърната Букурещка купа.

Футболният тим на тичанци до 30-те години на XX век е отборът с най-много проведени международни двубои. Негови съперници са били тимове от Германия, Египет, Русия, Сърбия, Румъния, Унгария,

Полша, Македония, както и отборите, съставени от екипажите на английски, германски, италиански, френски, турски търговски и военни кораби, акостирали във Варненския залив.

Традиционните цветове на екипа на футболистите са червеният и белият, които се използват най-вече като вертикално райе с добавена на гърдите емблема. Това е видно от архивните снимки от 20-те и 30-те години, когато всяка година през месец април се открива спортният сезон. Членовете и членките на варненските дружества дефилират из улиците по екип начело с клубното знаме, носейки значките на любимото си дружество.

Лекоатлетическият отбор за мъже към същия клуб (СК „Тича" – б.м.) комплексно и индивидуално се представя много добре на състезанията за държавното първенство. Двама от участниците в тях – Ховсеп Еремян (*Чилян*) и Любен Попов – защитават честта на тичанци и като състезатели на Балканските лекоатлетически игри през 30-те години.

Изложеният исторически материал в спортен аспект отразява посъществените моменти от живота на клуба и е заимстван от малката част запазено архивни документи, книги, списания, вестници, както и от спомените на негови членове – били те редови състезатели и треньори по различните спортове или такива от Управителния съвет на клуба.

Историята на СК „Тича" би могла да бъде по-всеобхватна, ако клубният му архив е бил съхраняван по-добре от неговите приемници – ТВ 45, ТВП, „Ботев" – ДНА. В началото на 50-те години все още са били запазени ежегодно правените албуми с фотографии от футболни срещи, баскетболни първенства, лекоатлетически прояви и прочие с отбори от града, страната и чужбина. Не са запазени (с две изключения) спортните трофеи и медали, букурешката футболна купа и знамето на „Тича". Този нихилизъм към паметта на основателите не е прецедент. За съжаление същият рецидив се наблюдава и с архива на другия варненски гранд „Владислав", с който „Тича" се обединява през 1945 г.

Изложеното в материала за историята е дадено хронологически – по отношение на организацията на клуба, същият принцип е съблюдаван и при представянето на другите практикувани в дружеството спортове.

Понеже футболът е водещ и най-пръв спорт (след започване с туристическа дейност от учредителите на клуба – ученици от Варненската мъжка гимназия) и е допринесъл за най-голямата му спортна слава, то неговото развитие се разглежда паралелно с организацията на „Тича".

Дейността на останалите спортове е представена след преамбюла във втората част. Проследени са самостоятелно и с допълнение за практикуването на подобни дисциплини и в други организации. Разбира се, когато има наличие на достоверни данни за последните. Подобаващо място е отделено също така и на СК „Победа“, участващ чрез приемниците си в бъдещите ПФК и ССК „Черно море“.

При изброяването успехите на „Тича“ във футбола авторът ползва хроника за резултатите от играни мачове както от национален мащаб, така също и в регионален – за Северна България, за да се стигне и до споменаването на срещи, състояли се във Варна и хинтерланда ѝ.

Идеята за тази книга възникна преди три години след издаването на „История на СК „Владислав“ – с автори Иван Пиндиков и Валентин Свраков. Счетох, че е редно да се напише подобна история и на СК „Тича“ – другият значим предшественик на ПФК „Черно море“. Като по този начин се отдаде заслужено признание към основателите, състезателите и деятелите на един от бившите грандове на спорта в България. Както и да се информира младия читател общо за организационния футболен живот в града и за други клубове с имена на деятели и състезатели по повод 100 години клубен футбол. Футболът е в етнографско отношение ежедневие от нашия бит и обичаи.

ПРИНОСЪТ НА „ТИЧА“ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА СПОРТА СРЕД МЛАДЕЖТА

В ръцете ми е поредният краеведски труд в спортния летопис на Варна, посветен на най-популярния спорт в Европа и по света – футбола. А варненският принос в тази област е на вековна възраст и се свързва още с началото на XX век, когато през 1909 година в морския град е основано футболното дружество „Спортист“, приемник на което става СК „Тича“, а негов наследник днес е ПФК „Черно море“.

Много любопитни факти за футбола и Варна откриваме в тази книга – за първи път у нас през далечната 1894 година във варненската мъжка гимназия е въведен училищният футбол. Отбелязани са славните върхове на варненския клубен спорт и звездните му медалисти и шампиони. Разлиствайки страниците, четем и за неуморната едновековна дейност на спортните активисти от СК „Тича“ за популяризиране на спорта сред варненската младеж – една колкото стара, толкова и съвременна актуална тема, която може да се свърже с днешните усилия на Община–Варна да модернизира спортните бази в града и да популяризира спорта сред учениците като алтернатива за свободното време.

Пожелавам на автора на тази книга да достигне до сърцата на своите читатели и вярвам, че те ще са внушително мнозинство, защото многобройни са и варненците, които са любителски и професионално изкушени от царя на спорта.

Кирил Йорданов
кмет на Варна

ЗА АВТОРА
И НЕГОВАТА *ИСТОРИЯ*

Димчо Димитров

Моят съученик и приятел Валентин Свраков от дете е привърженик на СК „Владислав“, но уважава постигнатите спортни успехи на СК „Тича“.

Той е икономист със специалност стокознание. Като химик техник е бил технически контрольор при ДИП „Елпром“ и старши инспектор към ДТП „Булгарплодекспорт“ и ВТД „Булгарконсерв“.

Член е на Съюза за регионална история и бивш член на ОС и ЦС на ДСО „Спартак“, „Торпедо“, „Академик“, ФД „Черно море“.

Валентин Свраков е бивш лекоатлет. Като ветеран членува при ОСК – ЖСК „Спартак“. Бил е член на бюрото на спортната секция на ветераните спортисти и деятели към БСФС и на ръководството при ФСФД „Черно море“. Участвал е в ръководството на секцията по лека атлетика и съдийската колегия на същия спорт при ГКФС и ОКФС .

Свраков е съдия републиканска категория по лека атлетика.

В първата част от ***Историята*** на известния варненски клуб СК „Тича“ читателят ще се запознае с огромната организационна дейност от страна на СК „Тича“ в Северна България за образуването на спортни сдружения. Дадени са данни и за другите варненски спортни клубове.

Във втората част в раздела *„Футбол“* са описани по-интересни футболни срещи от градските и държавните първенства.

Настоящият труд, посветен на СК „Тича“, е подходящ повод да отбележим, че липсата доскоро на задълбочени изследвания за регионална история е на път да се преодолее. Основание за това намирам във факта, че в последно време се отпечатаха книги, които обогатиха летописа на спортна Варна.

Това е радостен факт, понеже Варна в миналото е била пионер в развитието на редица спортове и сега отдаваме необходимото уважение към основателите на един от някогашните спортни грандове в България. По този начин показваме, че може да се върви напред само тогава, когато знаем кои са предшествениците ни и какви са техните заслуги.

Димчо Димитров, Варна – член на Световната федерация за футболна история и статистика

ПОРЕДЕН ЛЕТОПИС НА СПОРТНА ВАРНА

Силвестър Милчев

Варна може да се гордее, че в сравнение с другите наши градове напоследък тук се появиха най-много изследвания и издания за нейната спортна история. В тази поредица вече се нарежда и книгата на Валентин Свраков. Със задълбочено проучване на фактите авторът отделя трогателно внимание на известния някога в цяла България клуб „Тича“.

Описаните събития са от първата половина на миналия век. Докосвал съм се неедноктатно до съдбата на „Тича“, прорязвала дълбоко българския спортен небосклон в продължение на повече от три десетилетия. Отдавна научих и редица подробности за много от нейните футболисти. Имах честта да се опозная, струва ми се добре, с петима от най-известните между тях. Пазя най-хубави спомени от нашите срещи, от разговорите ни по телефона или споделеното чрез писма. Ветеранът в този списък е Иван Найденов-Найденката – победител с „Тича“ във Великденския турнир в Букурещ през далечната сега 1925 година, триумфирал с първата купа, спечелена в чужбина от български отбор. Останалите са Борис Кирилов, Панайот Розов-Ноната, Велико Петков-Вили и Илия Дончев–Бай Илия, чиито имена са вплетени завинаги в шампионската титла през 1938 година.

Общото в мислите и думите на изброените варненски футболисти беше благоговейното отношение към „Тича“, искреното уважение към ръководителите на клуба, неподправената всеотдайност към съиграчите и обичта към многобройните им и верни привърженици.

Дори и тези от петимата, които по непреодолими житейски причини са напуснали скъпото за сърцето им футболно гнездо и са преминали в други отбори, таяха дълбоко в себе си незагасващия пламък на старата „Тича“. Не бяха превъзмогнали и болката, че техният клуб практически изчезна от спортната карта на България.

Безспорна заслуга на автора на тази книга Валентин Свраков е, че възкресява много непроучени досега факти за „Тича“ и допълва пъстрата и богата мозайка от спортното минало на Варна с подробности и за други спортни клубове и организации.

Силвестър Милчев
(спортен журналист), София

1945 ГОДИНА
ДРУЖЕСТВО „ТВ-45“

СК „Тича“ престава да съществува самостоятелно. Съгласно препоръките на новоустановената народна власт за укрепване на спортните организации той е принуден да се обедини със СК „Владислав“ под името „ТВ-45“. По-късно към обединения клуб (с ново име) се присъединява и СК „Приморец“. Новото физкултурно дружество получава името ТВП през 1947 г. През 1948 г. ТВП преминава към Военноморските сили и приема името ФД „Ботев“ – ДНВ (ДНА). През следващата 1949 г. се преименува на „ВМС – Христо Ботев“. Метаморфозите около името му продължават и в 1951 г. вече е само ВМС. Следващата промяна на абревиатурата наблюдаваме през 1956 г. Появява се СКНА (*Спортен клуб „Народна армия*“). Само след две години фигурира вече като АСК (Армейски спортен клуб) „Ботев“. А в 1959 г. след поредното обединение с ДФС (Дружество за физкултура и спорт) „Черно море“ приема името АСК „Черно море“.

С поредното сливане ще се запомни 1969 г. Този път е приобщен СФД „Академик“ (Студентско физкултурно дружество). Стига се до новото име ФСФД „Черно море“, което по същество е симбиоза между спортуващите матроси и академичната младеж (Флотско-студентско физкултурно дружество). Новата формация се оказва с по-продължително съществуване – до средата на 80-те години на XX век. Тогава през 1985 г. се отделя футболният отбор ФК „Черно море“. Последната промяна в името, под което на зеления терен излизат футболистите, е от 1992 г. След създаването на Професионалната лига наследниците на старите футболни грандове „Тича“ и „Владислав“ носят името ПФК „Черно море“.

Останалите спортове в дружеството продължават съществуването си през 1994 г. като ВМСК „Черно море“. От името е видно, че Военноморските сили имат приоритет, тъй като след АСК „Черно море“ през 1993 г. на следващата година спортната организация става място, което приютява военноморските спортни клубове. Последната модификация в заглавието на дружеството е през 2001 г. – ССК „Черно море“, уточняващо за широката публика, че това са всъщност сдружени спортни клубове.

От представеното по-горе става ясно, че от 1969 г. до края на 80-те години на изминалото столетие ФСФД „Черно море“ се превръща в едно от шестте най-значими физкултурни дружества в България. Неговите състезатели са призьори от балкански, европейски и световни първенства. Спортистите от варненския клуб са също така и олимпийски медалисти със златни, сребърни и бронзови отличия.

Тези успехи стават възможни, защото има една приемственост през годините. Да не забравяме факта, че още през 1945 г., когато се извършва обединението под давление отгоре, „Тича“ участва с всички свои активи – деятели, членове, състезатели, инвентар, архивни материали и финансови средства. Тичанци са единственият варненски клуб до 1944 г., който изгражда свое собствено игрище (днешния стадион „Тича“ между улиците „Вапцаров“ и „Осми приморски полк“). Освен това клубът притежава баскетболно игрище в Морската градина (недалече от сегашния Летен театър), две волейболни игрища до мостика на пасажерските корабчета – спортния плаж и дружествена канцелария на бул.„Сливница“ № 39.

За своето 32-годишно самостоятелно съществуване СК „Тича“ се утвърждава като еталон в организационен и финансов аспект.

Ненапразно сред спортната общественост на България дори и опонентите на варненци признават, че в организационно отношение тичанци нямат аналог в страната. В продължение на десетилетия деятелите им са сред тези, които ратуват и на дело работят за създаването на спортните федерации (съюзи) в България.

ЕМБЛЕМИ

СК „Тича“

СК „Владислав“

ФСФД „Черно море“ (1959–1986)

ПФК „Черно море“ (1986–2004)

ПФК „Черно море“ (след 2004)

Български футболен съюз

СПОРТНИ УСПЕХИ НА СК „ТИЧА“

• Шампион на България по футбол – 1938 г.
• Вицешампион на България по футбол – 1935 и 1936 г.
• Шампион на Варна по футбол – 1935, 1936 и 1943 г.
• Носител на футболната купа на Букурещ – 1925 г.
• Носител на купата „Варна“ – 1932, 1937, 1938, 1939 и 1940 г.
• Носител на Сребърната чаша на турнира на СБСЛ – 1923 г.
• Носител на купата на Благотворителността – 1939 г.
• Неотменен носител на купата „Одесос“ за градско лекоатлетическо отборно първенство от 1932 до 1943 г. (без 1938 г.)
• Трето място (отборно) на държавното лекоатлетическо първенство – 1934 г.
• Юношите футболисти градски първенци – 1930, 1933, 1937, 1938, 1939 и 1940 г.
• Носители на купата на офицера – 1930, 1931, 1935, 1937, 1939 и 1940 г.
• Тичанци дават национални състезатели по футбол (упоменати са в приложенията).
• СК „Тича“ пръв съвместно въвежда клубния футбол през 1909 г. в България, а във Варна въвежда едновременно спортовете баскетбол (1923 г.) и хазена (1933 г.).
• Родоначалник е на клубния волейбол в града (1931 г.).
• Родоначалник на спортна литература, бюлетини и вестници (упоменати в приложенията).

МАРШ (ХИМН) НА СПОРТЕН КЛУБ „ТИЧА“

Текст: Димитър Ницов, Варна
Музика: Георги Шагунов, Варна

Хайде, тичанци, ние да вървим,
към нашето мило игрище.
Там ни чака нашта мила топка,
там ни чака нашта мила топка.

Лаври и победи да берем,
бъдещето ние да ковем.
Знамето на „Тича“ нек се вее,
Варна нек да се гордее.

Припев: Хип-хип-ура.

Да издигнем ние на висота
туй красиво име на спорта.
В здраво тяло, здрав дух да калиме,
на България да го подариме.

Припев: Хип-хип-ура.

СК „Тича“ има пет химна. Популярен е и текстът по една чешка мелодия.

КЛУБНИ ПОМЕЩЕНИЯ

СК „Тича“, като елитно варненско дружество с най-много членове и симпатизанти в града, се е нуждаел от представителен офис в централната му част. През своето 32-годишно съществуване е имал общо седем дружествени канцеларии на главните улици във Варна. По същество клубното помещение на СК „Тича“ е мястото, където спортистите провеждат организационни срещи, посрещат гости от сродни дружества в града, страната и чужбина, като последните са най-вече от северната ни съседка Румъния.

Всеки уважаващ себе си клуб показва в специални витрини завоюваните трофеи, знамето и емблемите си. Не липсват и флагчета от срещите с чуждестранни тимове заедно с фотографии на отбора, заснети в различни периоди от съществуването му. Не са забравени основателите, деятелите и меценатите. Техните снимки в този импровизиран музей на спортната слава са повод за вдъхновение на младите и навярно бъдещи таланти.

Тичалии не правят изключение от това правило. Гостите и привържениците им са особено впечатлени от Букурещката купа, спечелена от футболния отбор през 1925 г. Чашата от турнира, проведен през 1923 г. – под егидата на Северобългарската спортна лига, заема почетно място сред отличията наред с преходната Купа на Варна за градски първенец по футбол. Също и за юношите – Купата на запасните офицери.

В седалището на клуба е отделено място на обособената библиотека за специализирана спортна и художествена литература, в т.ч. влизат варненските и софийските вестници със спортните им рубрики. Има кът и за младежите, бъдещи привърженици на клуба, където може да покажат умения по пинг-понг, шах, табла, домино, моникс, билярд. Работи и бюфет – да не забравяме, че тогавашните дружества нямат делегиран бюджет, а съществуването им се дължи главно на членския внос, постъпления в клубната каса на приходи след забави и вечеринки, както и от спорадичните жестове на отделни меценати.

Споменах, че клубните канцеларии са били на различни места в централната част на Варна. Преди да ви запозная по-подробно с тях, смятам за необходимо да започна с първия неформален клуб на „футболистичното дружество“ „Спортист“ – предшественик на „Тича“. Това е фамилната къща на Стефан Тончев на улица „Саидова“ № 12 (днешната „Стефан Стамболов“). По спомени на Георги Балабанов

Тичанци пред клуба (1923 г.) с портрета на основателя Стефан Тончев. На втория ред е Г. Ангелов-Ангелсон (с бяла коса и мустаци) - председател на клуба. Четвъртият вляво от него е Христо Мирски, вторият – Ангел Друмев, вдясно – националът Боян Боянов. На табелата са изобразени тичанка, играеща тенис на корт и футболист.

(Джуро) там е било мястото, където юношите футболисти са съхранявали инвентара, необходим за провеждане на срещите. Всичко това става в навечерието на Първата световна война, а тогава набавянето на съответните пособия е било неимоверно трудно.

Няколко години по-късно след посочените събития, когато става обединението на „Спортист“ и „Тича“ през 1914 г., последните се настаняват в къща на улица „Драгоман“ №1 (над бившия ресторант „Златното пиле“). След това тичанци преместват офиса си на бул.„Княз Борис“ № 47 (някогашния спортен магазин). Тази част от Варна е територията, където възниква клубът „Спортист“ през 1909 г.

Анабазисът на най-старото варненско дружество продължава по-късно до пресечката на ул.„Воден“ и „Филарет“ (бившата нощна аптека), където за кратко време е третото им клубно помещение. Следва ново завръщане към улица „Драгоман“, този път на № 17 – срещу би-

вшата парна фурна. Оттам се местят на ул.„27 юли“ № 12. Или отново се наблюдава стремеж сред ръководството да се ситуират пак там, откъдето са тръгнали в началото като спортна организация. Сградата, която приютява „Тича“, е разположена срещу първата българска църква във Варна „Архангел Михаил“.

По-късно СК „Тича“ се настанява на нов адрес – бул.„Княз Борис I“ № 22 (до началото на бившата ул. „Шести септември“ – б.м.). Сега там се намира клубът на арменската организация „Ереван“. Споменавайки този факт, смятаме за необходимо да отбележим, че „Тича“ се е ползвал със симпатиите на различните малцинства във Варна, в това число и на местните арменци. Последните участват със състезатели в представителния футболен тим на дружеството още от неговото създаване, както и в отборите на „Тича“ по лека атлетика.

Клубното помещение – седмо поред, което тичалии ползват до обединението си с „Владислав“ през 1945 г., е на бул.„Сливница“ № 39. Намира се в непосредствена близост до емблематичното за варненци и гостите им заведение „Морско око“ (по-късно е известно като ресторант „Севастопол“).

ОРГАНИЗАЦИЯ НА КЛУБА

ВЪВЕДЕНИЕ

След Освобождението на България през 1878 г. започва бурен политически, икономически и духовен подем. Потисканите с векове творчески сили на народа ни получават реална възможност за свободно развитие и успехи. Държавната власт в лицето на своите правителства започва ускорено изграждане на инфраструктурата на страната, включваща: училища, читалища, театри, църкви, болници, ПТТ станции, казарми, транспортни терминали. Съгласно Търновската конституция, заимствала от белгийския опит, насилието е отречено като форма на държавно управление, а частната собственост е обявена за свещена и неприкосновена. Освен икономическо възраждане, се наблюдава подем и в духовната сфера с появата на многобройни печатни издания – вестници, списания – и книгоразпространение. Едновременно с това, при младежта се забелязва нарастващ интерес към

друга област на човешкото развитие. Тя е позната още от древността – физическото възпитание, заниманията с което започват от училището. Традиционните народни борби по празници и сборове, конните надбягвания (кушии) на Тодоровден и прочие са вече недостатъчни за задоволяване нуждите от развлечение на младите хора. Ето защо започват да се появяват ентусиасти, които образуват спортни клубове и организации.

През 1900 г. във Варна се провежда Първи общ юнашки събор на **9, 10, 11 април** – Великден, с участието на 11 съюзни дружества и 7 юношески ученически чети. Около 800 души са участниците и 560 състезаващите се на проведените игри по лека атлетика – бягане със и без препятствия, хвърляне на копие и тласкане на камък, висок и овчарски скок, упражнения на гимнастически уреди, състезания по бокс, пирамиди със стълби, римски гладиаторски бой, други масови упражнения с ленти, бухалки, тояжки, шпаги, бастуни, пушки, борба, народни хора и хазена (подай топ), както и футбол (ритни топ).

На събора е проведен и демонстративен мач по футбол между Габровското и Свищовското юнашко дружество.

През месец май 1889 г. се основава ловното дружество „Сокол“, а **на 28 октомври 1898 г.** се създава гимнастическото „Черноморски юнак“–Варна. **На 7 април 1902 г.** е учредено Черноморското колоездачно дружество в гр.Варна. Негови възпитаници по-късно са големите български и балкански шампиони на писта и шосе Продан Георгиев, Марин Николов, Александър Николов (*Царят на педалите*).

В Европа отдавна има дружества на спортисти, чиито състезатели се проявяват както индивидуално в областта на леката атлетика, бокса, колоезденето и плуването, така също и в колективните игри, където участват под формата на отбори.

Основават се клубове по футбол, баскетбол, хазена, волейбол и тенис на корт. В началния си стадий те практикуват задължителното обучение за играта с топка, което по-късно води до провеждане на междуотборни състезания.

ФУТБОЛ

Футболът се превръща в най-популярния спорт от игрите с топка. Той е с хилядолетна история. Според данни от археологически разкопки в Китай, около 250 г.пр.н.е. е игран от войници, стремящи се да достигнат физическо съвършенство. В древна Гърция и Рим е била разпространена играта с топка, именувана харпастум. По-късно през VI в. от н.е. играта е станала много популярна в Япо-

ния. Във Франция през средните векове се практикува играта „сул", с елементи от съвременния футбол. Във Флоренция играта е позната като „*калчо*". Данни за разпространението ѝ има и сред маите.

Днешният футбол е създаден в Англия между 1050 и 1075 г.

Топката е била кожен мях. Официалното название футбол се появява през XII век от английските думи „*фут*" – стъпало и „*бол*" – топка.

Три-четиригодишни деца ритат коженото кълбо с най-голямо удоволствие срещу своите бащи, които им се радват и ги поощряват. Най-големите световни и наши звезди във футбола са започнали своята подготовка още на 7–8-годишна възраст. Мястото на изявите им – училищните дворове, кварталните поляни и игрища.

При този спорт не е от решаващо значение състезателите да са високи на ръст, както е при баскетбола и волейбола. Достатъчни са минимум 160 см височина на футболиста, за да бъдат реализирани високи успехи (какъвто е случаят със суперзвездата Диего Марадона и с известния в миналото в страната ни национален състезател Георги Пачеджиев).

Футболът е колективна, зрелищна игра със състезателна топка – придвижвана с крака, глава или с торса на тялото. Той (футболът – б.м.), доставя удоволствие на играчи и публика и от умелото вкарване на така наречените голове в специални врати. За реализирането на това се изисква от играчите на двата противникови отбора основно спазването на определени правила. Също така не без значение са и специфичните им качества – като жизненост, съобразителност, умение за добро боравене с топката и изобретателност при отиграването на дадена ситуация от играта. Печели този отбор, който е вкарал повече голове за определено време.

Появата на различните видове спорт в отделните държави предизвиква в съответните среди желание да се създадат специализирани организации от континентален и световен мащаб, наречени федерации. Последните трябва да направляват дейността на страните членки (регистрирани в тях), както и да инициират състезания помежду им за излъчване на континентални и световни шампиони.

Своеобразните правила на футбола са регламентирани още през 1863 г. За състезателния терен или игрище са определени размерите: 100–110 м дължина и 69–75 м ширина. Световната футболна федерация ФИФА е създадена през 1904 г. Тя се грижи за спазване на правилата на играта и тяхното евентуално изменение, организира съответните световни първенства, които започват да се провеждат в период от четири години.

България става член на ФИФА **през 1924 г.** До този момент са из-

Жорж де Режибюс (на втория ред в дясно) заедно с швейцарски инструктори по физическо възпитание и двама естествоизпитатели.

минали едва 15 години от времето, когато се заражда и започва своето развитие клубният футбол у нас (1909 г.). Неговият предшественик – гимназиалният футбол от 1894 г., за наша радост води началото си от Варненската мъжка гимназия.

В тази връзка определен интерес представляват краеведските проучвания на Цани Каляндjиев – първият ректор на Търговската академия във Варна. Същият е бил ученик в Мъжката гимназия в града ни (1880–1885 г.). В спомените си Каляндjиев уточнява различните физически занимания, които практикуват възпитаниците на ВМГ „Фердинанд I". Основно занятията са били по гимнастика в двете ѝ форми: военна и апаратна.

В кратката история на Варненската мъжка гимназия от 1930 г. има извлечение на списъка с учителите, които са преподавали за времето от 1879 до 1929 г. Под № 77 намираме името на Жорж дьо Режибюс, който от 13 май 1894 г. до септември 1896 г. е бил учител по телесно (физическо възпитание). Той идва в страната ни по покана на българското правителство, респективно на Министерството на народното просвещение. Тогава министър е Георги Живков, който през 1893 г. посещава Западна Европа и остава впечатлен от организацията и структурата на обучението по телесно възпитание в Швейцария. От алпийската конфедерация пристига група в състав 10 гимнастици

(инструктори по телесно възпитание) и двама естествоизпитатели, посрещнати на софийската гара от представители на Министерството на народното просвещение и щвейцарци, между които е професор Оден. Инструкторите по телесно възпитание са изпратени в Кюстендилското педагогическо училище – Даниел Бланшу, Алоис Бюнтер – в Търновската мъжка гимназия (по-късно същият се заселва във Варна). Жак Фардел е разпределен в Казанлъшкото педагогическо училище, Луи Айер – в Ломското педагогическо училище, Шарл Шампо – в Софийската мъжка гимназия, Август Бехер – в Пловдивската мъжка гимназия, Виктор Роберти – в Силистренската мъжка гимназия, Емил Кюпфер – в Габровската мъжка гимназия, Шарл Дюванел – в Русенската мъжка гимназия. Поставената пред тях задача е да издигнат учебния предмет гимнастика на еднакво равнище с останалите предмети. Освен с упоменатата спортна дисциплина, Режибюс запознава любознателните варненски младежи и с игрите ритни топ (*футбол*), хвани топ (*хазена*), бокс и пързаляне с кънки на лед.

Заедно с учебниците и другите помагала швейцарецът носи в куфара си една футболна топка. Той съставя два тима от учениците от горните класове, като същевременно реферира играта и ги обучава на правилата ѝ.

В книгата „Футболът в България" от Климент Симеонов академик Кирил Попов си спомня за времето, когато е бил ученик във варненската Мъжка гимназия: „Бях в IV гимназиален клас през учебната 1893–1894 г. Дьо Режибюс тогава говореше само френски, един от нашите съученици – Басат от Шумен, ни беше преводач. Топката беше голяма колкото една средна диня и обвита с кожа. Новата игра замени *„играта на харман"* и се въведе футболът във Варна".

Александър Радославов – главен секретар на Министерството на народното просвещение през 30-те години, като ученик също е изпитал омаята на пленителната игра. „Отидох във Варна през 1896 г. да продължа образованието си... Подбутнати от нашите учители, ние се грижихме и за своето физическо развитие. Всяка вечер ние играехме в сегашния парк на Морската градина (тогава поляна) на *„ритни топка"* – сегашния футбол. За врата ни служеха нашите палта". Цитираният очевидец е пристигнал във Варна скоро след заминаването на швейцареца (Ж. дьо Режибюс – б.м.) през есента на 1896 г., което ни показва, че футболът в черноморския град (презентиран две години преди времето на посочените по-горе спомени) е добивал все по-голяма популярност сред младежите.

Същият автор в реминисценцията си относно ежедневния живот в града ни преди тридесет години (спомените му са от 25.02.1930 г. –

б.м.) ни запознава със следните редове: „Във Варна на всяка крачка се слушаше турски и гръцки език. Ако не знаете един от двата езика, надали бихте могъл да се нахраните или да си купите нещо. В училищата, особено в първоначалните, децата говореха на развален български език. Много често ще чуете: Учителю, нея слушайте, той лъже, прави плачи... Преди 30 години духовната и материална култура на гр.Варна бе в своя зародиш. *Тогава почнаха да се формират ученолюбиви и родолюбиви организации, които спомогнаха да се развие националното, българско чувство. Тури се основа на юнашката организация, която изигра голяма роля в повдигане българския дух на варненското гражданство...*"

Конкретно продължение на посоченото по-горе се явява и появата на „футболистичното" дружество „Спортист" през 1909 г. Неговите основатели са потомци на поборници – Стефан Тончев, чийто баща е опълченецът Тончо Витанов Стисков, и Стефан Данчев, наследник на Иваница Данчев (сподвижник на Ботев, заселил се във Варна след Освобождението: впоследствие заместник-кмет в черноморския град – б.м.).

В първите следосвобожденски години Варна става притегателно място за доста българи, които свързват живота си с него. Голяма част от тях са родом от места, останали извън пределите на Княжество България и Източна Румелия. Новодошлите заселници заедно с тези от тогавашна България донасят със себе си онази виталност и креативност от родните си места, която рязко контрастира на инертността на местното население от гагаузки произход. Този живец, привнесен от различните географски ареали, е в основата на закъснялото Българско възраждане във Варна.

В тази връзка на утвърждаване на българския елемент „Спортист" се появява именно като противовес на друг спортен клуб – „Атлас", основатели на който са варненски младежи – етнически гърци, лицеисти в Цариград. Факт, потвърден от спомените на Александър Бегажев (бивш председател на СК „Тича"), който пише: „По това време във Варна се играеше футбол. Мястото, където сега е градината на Аквариума, беше обширна поляна. Почти всеки ден надвечер, а в празник още сутринта, когато нямаше учебни занятия, тук се събираха десетина-петнадесет момчета на възраст 14–15-годишни. Те играеха на футбол с топки, доставени от Цариград с всички принадлежности (помпи и пасласет – б.м.). През летата 1909–1912 г. идваха от Роберт колеж техни по-възрастни братя или близки, които учеха в известния Цариградски колеж. Те запознаваха младите футболисти с тънкостите и правилата на играта". Тъй като „Атлас" съществува от

Футболистите на футболистично дружество „Спортист“.
На първи ред вляво Никола Ницов, втори ред зад него – Стефан Данчев, следва Добри Добрев и Стефан Тончев.

1908 г., вероятно е имало стремеж сред останалите местни юноши да се интегрират в структурата му. Според Ат.Крокев „някои българчета са се записали за негови членове“. Досега не са съвсем ясни причините, поради които учениците българи (предимно от Мъжката гимназия – б.м.) напускат „Атлас“.

По всяка вероятност конкретният повод е бил на ксенофобска основа. Потвърждение за това намирам в спомените на д-р Иван Кр.Мирски, който уточнява, че: „... играта им бе хубава и привличаше, но ние нямахме място там...“. Важното е, че новото спортно формирование („Спортист“ – б.м.) показва какви ще са бъдещите му приоритети с името – „футболистично дружество“. Освен това членовете му са се занимавали и с практикуването на редица лекоатлетически дисциплини: хвърляне на диск и копие, скачане и бягане с неопределен метраж, по подобие на съществуващата вече юнашка организация. Така нареченото *игрище* на „Спортист“ се е намирало в първата част на Морската градина, където сега е Аквариумът. Там са играели и футболистите на „Атлас“ и са провеждани срещи с гостуващи тимове на английските моряци.

От друга страна, радостен факт е, че в „Спортист“ още от основаването му фигурират имена не само на българи. Ще спомена братя Киркорови, по-късно негов състезател (вече като такъв на СК „Тича“ – б.м.) става Давид Леви. Егон Терцета, бъдещият капитан на СК „Владислав“, започва своя спортен път в България също в структурите на „Тича“. Всичко това доказва, че СК „Тича“ е отворен преди всичко за талантливите и можещи играчи и не се влияе от етническата им принадлежност. По този начин деятелите му постъпват прагматично в град, известен със своята пъстра народностна палитра.

Когато човек се срещне с новото и непознатото, неминуемо първите му действия са съпроводени от колебание и неизбежния скепсис. Вероятно сред основателите на „Спортист“ са съществували известни съмнения дали обществото ще ги разбере и приеме. Говоря за времето преди Първата световна война, когато манталитетът на българското население е такъв – неразбиране и осъждане на различното – да не забравяме все пак, че сме в преддверието на Ориента.

Любовта към топката обаче надделява и се оказва този „*катализатор*“, който през лятото на 1909 г. довежда до образуването на „един вид дружество, което нарекоха „Спорт“. Направиха си и печат с надпис – Дружество „Спорт“–Варна“. Това утвърждава Александър Бегажев – споменатият по-горе деятел на „Тича“.

Прави впечатление несъответствието в името – „Спорт“ („Спортист“). По всяка вероятност в началото основателите Ст.Тончев и Ст.Иваница Данчев са били повлияни от наскоро образуваната юнашка организация и затова са били застъпени ред лекоатлетически дисциплини, предимно силови – като хвърляне на копие и диск и тласкане. Действията им са били продиктувани основно от намерението новата спортна организация да има включени в дейността си спортове, които да я легитимират пред обществото. Един вид: вече има прецедент с юнаците – на сцената може да се появят и футболистите.

Едва по-късно, когато се утвърждават приоритетите на дружество „Спорт“, името му е модифицирано като футболистично дружество „Спортист“. Повод за тези мои съждения дава фактът, че А.Бегажев е очевидец на разглежданите събития, и би било редно да се доверя на спомените му. Още повече че в извлечението от списъка на завършилите ВМГ „Фердинанд I“ името му под № 825 фигурира наред с имената на Ив.Кр.Мирски (№ 838), Добри Добрев (№ 867), Никола Ницов (№ 871), Давид Леви (№ 910). По-късно споменатите младежи съставят гръбнака на представителния отбор на СК „Тича“.

Година по-рано (през 1908 г. – б.м.) от статията „Спортът във Варна“, публикувана във в. „Спортен преглед“ – бр.18 и 19 от 8 октомври

1923 г. с автор А.Ф.Крокев, научаваме, че: „възпитаници на Роберт колеж предимно гърци основават с.к. „Атлас“ през лятото. Включват се и няколко българчета, но са третирани зле от съотборниците им гърчета, считащи клуба за гръцки“.

Когато от разглежданите събития (каквито са тези от нашия случай) са изминали приблизително 100 години, неминуемо пред изследователите им изникват казуси за решаване. За пример ще се позова на неколкократно цитирания от мен Ал.Бегажев. Спомените му „изъ миналото на спорта въ Варна“ са по повод тридесетгодишния юбилей на „Тича“. Авторът им посочва, че „младият тим на дружество „Спорт“ започна да печели редица победи над импровизираните тимове на моряците от английските параходи, спиращи в пристанището ни. Скоро той победи *главоломно и тима на тукашното френско училище* (тогава в това училище се учеха само гърчета)“. Ако може да използвам понятието декодиране, бих уточнил следното: тимът на френското училище („Сент Мишел“ – б.м.) е явно „Атлас“. Понеже досега всички пишещи за футбола във Варна утвърждават, че „Спортист“ през 1910 г. в *една-единствена среща победи „Атлас“ с 1:0, който след поражението престава да съществува като отбор*“. Цитатът е от статия на А.Крокев – последният не е варненец и трудно би бил упрекнат в пристрастия към „Спортист“. Затова се позовавам именно на него. Радостното и позитивното в конкретния случай е, че Крокев наред с други софиянци, като Климент Симеонов и Силвестър Милчев, обективно отбелязват приноса и значението на Варна при възникването и утвърждаването на пленителната игра с топка – футбола.

Потвърждение на горенаписаното е информацията в „Енциклопедия на световния футбол“ от Ричард Хеншоу, издадена през 1979 г. от „Ню рипъблик букс“, че през 1909 г. в София възниква кварталният клуб на Сава Киров (бъдещият „ФК 13“ – б.м.) наред с варненския „Спорт“ („Спортист“).

Ето защо считам, че настоящите страници, посветени на един от бившите спортни грандове „Тича“, трябва да бъдат израз основно на признателност към основателите и състезателите му. Привидните несъответствия – като разминаване на дати и факти в спомените на деятелите, би било редно да се поднасят на публиката едно към едно, без коментар. Смятам, че уважаемите читатели по този начин сами биха направили своите изводи, без опит за вмешателство от моя страна.

Поради това приемам, че „Атлас“ ако и да е основан от варненски гърци – лицеисти и колежани в Цариград, преминава под егидата на „Сент Мишел“, за по-голям авторитет пред варненската общественост (б.м.). Между другото същия път извършват и състезателите на

„Спортист“. Те са кадри предимно на ВМГ, където техните учители навремето са се запознали с футбола лично от Режибюс. Наблюдаваме един прагматизъм сред юношите спортисти, които във време на неразбиране и дори осъждане на новата игра подсъзнателно се надяват на опора от страна на преподавателите си.

Титулярният състав на „Спортист“ по това време е:
1. С. Каляндджиев – вратар
2. Арам Киркоров и
3. Киркор Киркоров – бекове (защитници)
4. Тодор Филипов и
5. Ставри Флорев – халфове (опорни играчи)
6. Манол Фишфишев,
7. Стефан Данчев,
8. Боян Попов,
9. Никола Ницов,
10. Добри Добрев и
11. Стефан Тончев – форуарди (нападатели)

В спомените си Георги Балабанов-Джуро отбелязва: „След победата над „Атлас“ около батковците във футболистичното дружество се събират деца, запленени от омаята на новата игра“. Това са група юноши (деца министранти), които помагат на свещениците от църквите „Свети Никола“ и „Архангел Михаил“. Сред тях са: Боян Бянов, Борис Тончев, Недялко Михайлов, Стоян и Христо Кръчмарови, Иван Мирски. Младежите усвояват правилата чрез своя кумир Стефан (Стефито) Тончев. Последният съчетава две функции: на теоретик и играещ треньор. Спомените на Джуро продължават: „След училищните занятия (във ВМГ – б.м.) шиехме или лепяхме вечно разпорената или издишаща топка и я надувахме с единствената помпа на дружество „Спортист“, като си служехме и с техния пасласет. По-късно за домакин си избрахме Борис Тончев и нашата топка се озова при тази на дружество „Спортист“.

В спомените на Ставри Флорев, тогава ученик във ВМГ, се създава група (през 1911 г. – б.м.), която започва да играе футбол.

А Димитър Ницов пише, че през пролетта на 1912 г., излизайки от дома си, чул глъчка на улицата и видял необикновено шествие. Младеж носел футболна топка, десетки деца и младежи го следвали. „На топката личаха буквите АТА. По-късно разбрах, че това са инициалите на фирмата, която е доставила топката заедно с помпа и ласет за вкарване на връвта. На последната пише „А.А.Тюнмер – Лондон“.

Топката тогава се биеше само на височина, от крак на крак. По-късно започнаха да слагат дрехи вместо кама (врата)".

„Игрището" от Аквариума се премества до тенис кортовете.

Посочените от мен *формации* гравитират около „Спортист" и по-късно дават мнозинството състезатели на туристическо дружество „Галата", които по време на излетите играят и футбол.

Индиректно с горепосочените редове се надявам да докажа на онези „изследователи" и „перфекционисти" на спортната история на Варна, че не са важни конкретните дати, ако те са извадени от контекста. Съществено не само за мен – автора, но и за вас – читателите, е играчите на „Спортист", или „Спорт", в началните си дни подготвят бъдещите си следовници в лицето на посочените по-горе юноши. Работи се преди всичко ***за приемствеността***.

СПОРТЪТ Е СЛОЖНА СОЦИАЛНА КАТЕГОРИЯ

За повече от сто години, откакто започват проучванията за неговата същност и характер, се появяват десетки определения. При многобройните варианти за определение като критерии са взимани различни негови признаци – социална предназначеност, характер на функциите и прочие.

Самата дума ***le sport*** е от старофренски произход и буквално означава: развлечение, увеселение, забава. Смисълът ѝ се определя от историческите периоди и националните особености.

През XVIII век в Англия под спорт се разбира лов, риболов и конни състезания. В други страни с понятието спорт се изразяват и популярни увлечения – събиране на марки, отглеждане на риби в аквариум и др.

(*По проф. Райна Бърдарева от катедра ИФК–НСА София*)

Спортът е система от обществени отношения, която се характеризира с интензивна двигателна дейност, извършване на физически упражнения за подготовка и участие в игри със състезателен характер, целящи духовно и върхово усъвършенстване на индивида, неизменно задоволяващи изявите му.

Думата ***sport*** в страната ни се появява в края на 90-те години на XIX век при надпреварване с велосипеди. Последователно се появяват:

А. Организации за физическо възпитание и спорт

1. Българска ловно-стрелческа организация „Сокол" (БЛСО)
2. Български колоездачен съюз (БКС)

Членове на ТД „Галата" на излет в местността Побити камъни.

3. Съюз на българските гимнастически дружества „Юнак" (СБГД „Юнак")
4. Български спортен клуб (тенис) – БСК (т)
5. Клубове за съвременни спортове
6. Български жокей клуб (БЖК)

Б. Организации при туристите

1. Българско туристическо дружество (БТД)
2. Юношески туристически съюз (ЮТС)

с допълнение – алпинизъм, пещерно дело, туристическо ориентиране.

На 3 март 1913 г. (стар стил) се въвежда и юношеският туризъм във Варна (един от трите клона на ЮТС в страната) чрез съдействието на Борис Максимов – председател на юношеския туристически съюз във Варна, съвместно с Георги Желев и Стефан Столаров. Именува се „Галата". Съдействие за укрепването му оказват и учителите Йордан Тодоров, Васил Атанасов и др.

На 24 април 1913 г.се съставя Уставът на дружеството (съюза), който е одобрен от учителския съвет на Мъжката гимназия.

Туристическото дружество „Галата" се обединява с футболното

Клубното помещение на спортистите в къщата на опълченеца Тончо Витанов, намираща се на днешния паркинг на хотел „Одеса" на ъгъла на бул. „Приморски" и ул. „Стефан Стамболов"

дружество „Спортист" на 24 май 1914 г. Възприето е, че сливането става на 27 февруари 1914 г., което буди известно съмнение.

Обединеното ученическо спортно туристическо дружество се именува „Камчия". По предложение на учителя Карел Шкорпил името се променя на „Река Тича" (старото име на Камчия). А от 21 януари 1919 г. остава само „Тича".

Наред с футбола туризмът не е забравен от учениците във ВМГ и след сливането на „Спортист" с „Галата" (1914 г. – б.м.). Организират се излети до близките околности на Варна. Първите от тях са до Арап чешма.

Известно е от Георги Балабанов, че през 1914 г., малко преди обявяването на Първата европейска война младото дружество с практикуване *и на футбол* получава от Париж: „първата по-голяма доставка на няколко футболни топки, първите пет чифта специални футболни обуща, наколенници и предпазители". Това става възможност със средствата от клубната каса и лични поръчки на състезателите. Получените футболни пособия са достатъчни за представителния отбор на дружеството (11 човека) и трима резервни състезатели. Спортния инвентар приема домакинът Стефан Тончев. Антрето става по съвместителство клубно помещение на футболистично дружество

„Спортист", а по-късно и на СК „Река Тича". „Клубното помещение" се намира в къщата на националреволюционера и опълченец Тончо Витанов Стисков – баща на Стефан Тончев, на улица „Деремахлеси" (по-късно „Железарска").

В бъдеще отборът набавя футболни топки от екипажите на чуждестранни кораби и от дислоцираните в град Варна немски войски през Първата световна война (1915 г. – б.м.).

Отборът на спортно-туристическо дружество „Река Тича" преди среща с арменския отбор.

Отборът на „Река Тича" срещу 21 Померански полк (Германия), 1915 г.

Футболната страст е обхванала варненци. На 11 декември 1915 г. в първата спортна информация във в.„Варненски новини“ се обявява: „В неделя, 6 декември, се състоя футболен мач между първия отбор на ученическо туристическо спортно дружество „Река Тича“ при ВМГ и една команда от германски офицери, подофицери и войници (от квартируващия във Варна 21-ви Померански полк). Срещата завърши 4:4 и се игра на плаца пред казармите (бъдещото военно игрище)“.

В ИНМВ, том XL, стр. 256, в публикацията на Кънчо Григоров „Страници из историята на варненския футбол *(„В началото бе... „Тича“)* е цитиран бившият играч и деятел на „Тича“ доктор И.Кр. Мирски: „За игра се използва полето от горната страна на казармите. В предварително направени ями се забиват колове, отгоре вратите се ограничават с въжета. След играта всичко това се демонтира“. Понеже през войната велосипедите на колоездачите се реквизират, Колодрумът става ново привлекателно място за футболистите. „Ние се присамчихме там и си направихме футболно игрище. Понеже спортното съоръжение е построено за други цели“. Неговият тогавашен съотборник Георги Балабанов допълва картината с уточнение, че: „с по-добра техничност тичанци устояват на футболните набези на поздравите и груби германски играчи“.

На следващата 1915 г. тичанци предприемат излет до Бургас, за да играят мач с клуб от града. Това е първата клубна среща на два отбора между различни градове в България. По това време в Бургас работи като печатар по-големият брат от фамилия Тончеви – Васил. Той приема в своя дом младите футболисти туристи. По-късно (през 1916 г. – б.м.) част от футболистите на „Тича“ са мобилизирани и на тяхно място са привлечени младите и перспективни Марин Джумалиев, Давид Леви, Цочо Недков и Георги Вълчев.

В годините на Първата световна война, когато е проведена една от първите междуградски срещи в България (16 април 1917 г. с шуменската „Слава“ – б.м.), младите ентусиасти пренасят стотици столове за публиката в *Колодрума* от близкия ресторант „Грозд“. Поканени са официални лица начело с кмета, свири духова музика преди срещата, пуснати са входни билети. Всичко това се прави, за да може варненското гражданство да се увери с очите си *що е това футбол и има ли почва* за неговото практикуване *у нас,* по черноморското крайбрежие.

В стремежа си да запознаят своите съграждани с футбола младежите се ориентират към създаването на своеобразни *клубове на футболни симпатизанти* (предимно от възпитаничките на Девическата гимназия в града ни). Освен това използват повода, че сред тях е наследник на фамилията Мирски. Вероятно са разчитали на авторитета, с който се е ползвал родителят му (бивш варненски кмет – б.м.).

По този начин консервативните и скептични фактори в нашия град по-лесно биха приели, че футболистите не са сред аутсайдерите на обществото.

ЕДИН МАЛКО ПОЗНАТ ПОБОРНИК

Тончо Витанов Стисков като млад заминава при чичо си в град Тулча в Северна Добруджа, купува си оръжие и се записва в Легията на Раковски в Белград.

През Освободителната война той е на Шипка, тук бива тежко ранен и отведен на лечение в Полтава. При избухването на Сръбско-българската война той е в първите редици като доброволец, награден е със златна чаша от Цар Освободител.

Установява се във Варна, където двама от синовете му са футболисти, като Стефан Тончев е основател на един от първите спортни клубове в България. Третият брат е печатар и впоследствие един от собствениците на печатница „Черно море“.

Следващите редове са за сина му Стефан Тончев – човека, спомогнал на спортната карта на града ни да се появи „Спортист“. Роден е през 1896 г. във Варна. Получава средното си образование, като завършва класическия отдел при ВМГ. Отличавал се е във футболните игри като най-пъргавия, силен и издръжлив състезател. Благодарение на тези си качества, без да повишава глас, е печелил симпатиите на останалите си съотборници. Така го определя комитетът на спортния клуб от издание „Футболът, правилници и наставления“. *Издание на СК „Тича“–Варна, печатница „Зора“, март 1913 г.* След завършване на ВМГ през 1916 г. постъпва в Школата за запасни офицери. Изпратен е на Добруджанския фронт, където се разболява от коремен тиф и умира през късната есен на същата година. Неговият труд „Футболът, правилници и наставления“ е издаден от ръководството на СК „Тича“ през 1919 г. (IN MEMORIAM). По същество тази малка книжка е един от първите наръчници за спортистите, практикуващи играта футбол. Положителен факт за деятелите на „Тича“ е, че през следващата година (1920 – б.м.) с цел пропагандиране на спортните идеи издават списание за спорт и туризъм „Тича“.

По същото време преподавателят от Морското училище Крум Кънчев публикува редове в местната преса за Стефан Тончев, с кои-

то показва, че делото му не е забравено и че *„неговият малък клуб „Спортист“ стана известният „Тича“, който заедно с клоновете си „Гранит“,„Надежда“ и „Шипка“ брои около 200 члена. Той щеше да види в родния си град Варна приморски клуб „Победа“ с клоновете си „Сокол“,„Стефан Тончев“ и „Атлетик“ с около 200 члена. И още СК „Червения тим“ с около 40 члена. Стефи щеше да се радва на тяхната английска игра“.*

Настъпва 1919 г. Тя е характерна със стремежа на варненската спортна младеж да овладее тънкостите на футболната игра.

Отначало това става с наблюдения на срещите между състави на окупационните войски с участието на французи и на техните цветни колониални войски от сенегалци, както и на англичани, шотландци, италианци. Интересно е да се отбележи, че сформираните футболни тимове се създават на кастов принцип. Отборите на войниците се състезават срещу войници, респективно тези на подофицерите – срещу себеподобните си. Офицерите играят също само помежду си. Срещите на военните се превръщат в *безкраен празник* за местните ученици. Защото не се провеждат учебни занятия, понеже посочените по-горе войски са настанени предимно в сградите на училищата.

В първите следвоенни години „донорите“ са английски военни моряци от окупационния корпус. Те тренират и играят на Колодрума (игрище с маломерни размери). При ударите им към долната врата, в непосредствена близост до Евксиноградското шосе, топките често напускат игрището. Това е правено тенденциозно от тичанци. Англичаните не си правят труд да търсят топките, които са „прибирани“ от специални дежурни от втория състав на СК „Тича“.

По спомени на Атанас Георгиев-Танашото (по-късно състезател по колоездене на ТСД „Река Тича“) младежите са прекарвали по цял ден на игрището „Колодрума“, където са наблюдавали играта на военните пришълци. „Овладявахме играта и се чувствахме вече мъже“.

Оник Микаелян, състезател на СК „Атлант“ (през 20-те години), информира: „Играехме футбол дори и в двора на църквата „Света Петка“. Там също се вестяваха футболисти на чуждестранните окупационни войски. Смесвахме се с тях и се състезавахме помежду си. Когато свещеникът от църквата ни правеше забележка да не ритаме там топка, чужденците веднага спираха, но ние твърдоглавите продължавахме“.

Алекси Алексиев, известен футболист, следвал в Австрия и играл в тамошни отбори, снабдява варненци със спортна литература. Любопитни са спомените му за мача, в който се срещат най-добрите футболисти на Варна, участващи под името „Тича“, и футболисти

от английските окупационни войски: „На игрище „Колодрума“ беше истинско вавилонско стълпотворение. Пристигнали с конски и магарешки каручки, цяла Варна беше дошла да гледа неповторимо зрелище.Тъпани, зурни, кавали, гайди и какви ли не музикални инструменти – чинели и прочие. Надпреварваха се да вдигат шум. Варненци бяхме подпомогнати от англичанина Арматей в отбраната. Срещата завършва 4:4. Във втория мач, без Арматей, ние победихме“.

Спортният клуб „Тича“ се регистрира граждански, като уставът му е одобрен на 26 ноември 1919 г. от МВР със заповед № 1485. Утвърден от МНП със заповед №4274 от 27 декември 1919 г.

В началото на устава са определени основните цели пред СК „Тича“: „Всестранно физически и морално усъвършенстване на членовете“. Веднага след това чрез член 3 се уточнява дистанцирането на тичанци от котерийните и партизански стремежи: „...клубът е културно-спортна непрофесионална организация и не може да бъде използвана за класови, партийни и користни цели“.

По-нататък следват параграфи, уреждащи финансирането на „Тича“, за да може любимият на мнозинството варненски младежки клуб достойно да се впише в градските и националните спортни анали: „приходите си клубът черпи от членски внос, дарения, завещания, от продажбата на печатни издания“. Съществено перо в бюджета се явяват постъпления в клубната каса от: „публични игри – лотарии, томболи, сказки, реферати, както и от... *лихви на капитала*“.

По този начин тичанци се доказват като добри и грижливи администратори и стопани. Не случайно те единствени от известните спортни организации във Варна построяват своя клубна база – стадион (игрище) „Тича“ .

РАЗЦЕПЛЕНИЕ В „ТИЧА“. САМОСТОЯТЕЛНО НАЧАЛО НА „ВЛАДИСЛАВ“

Списание „Спортен преглед“ бр.18 от 8 октомври 1920 г. пише: „През 1920 г. се появи недоволство в някои членове на с.к. „Тича“, които се отцепват и записват в клона му с.к. „Гранит“ (членуващ колективно на особени начала). През пролетта на 1921 г. с.к. „Тича“ провежда годишно събрание. Двама от тричленната комисия изразяват несъгласие с отчетния доклад. Към тях се присъединяват и други ръководители на клуба, както и такива от с.к. „Гранит“. Споровете обхващат и членската маса, настава истинско разцепление на „Тича“. Гранитци и една внушителна група от недоволни тичанци напускат

събранието. На 1 май 1921 г. на свиканото общо събрание (в една от стаите на ОУ „Кирил и Методий“) се слага началото на самостоятелен клубен живот на „Владислав“.

СК „Гранит“(1920 г.), бъдещ „Владислав“ – колективен член на СК „Тича“

ФУТБОЛНИ ПРАВИЛНИЦИ И НАСТАВЛЕНИЯ ЗА ИГРАТА

Най-ранният футболен правилник в страната за така наречената игра „ритни топ“ е публикуван в месечното списание „Училищен преглед“, издавано от Министерството на народното просвещение, през 1897 г. и играта ***се препоръчва като училищно занимание*** – с данни за размера на игрището, времетраенето, целите и правилата на играта. Това по същество се явява първата публикация за играта футбол на Балканите. Още един повод за гордост от страна на българите. От друга страна, публикуването на тези правила показва, че по това време у нас не е имало институция, която да одобри едно или друго от тях и да го направи задължително за всички. Стремежът на известни среди за едно по-модерно училищно възпитание довежда и до популяризирането на футбола чрез официални издания на Министерството на народното просвещение.

Разположение по постове: 1. Пазач на целта (вратар); 2. задни – двама; 3. полузадни – трима; 4. предни – пет. Под № 2, 3 и 4 според съвременната футболна терминология разбираме играчи защитници, полузащитници или опорни халфове и нападатели и конструктори на играта.

Член 1. Игрище: дължината му трябва да бъде максимум 180 м и минимум 90 м, ширината – максимум 90 и минимум 45 м.

Пограничните линии се означават с малки знамена. Целите (вратите) – с два пръта, забодени на 7 метра един от друг и съединени помежду си с връв на височина 2,5 м.

Член 2. Целите, както и коя страна да почва играта се определят с жребий.

Член 3. Играта започва с ритане на топката от центъра на игрището, играчите от противния лагер стоят на 9 м, играчите от същия лагер не бива да са пред чертата, която минава през центъра на игрището, докато не се ритне топката.

Член 4. Времетраене. Войводите (капитаните) определят предварително времето, през което ще трае играта. След изминаване на половината време партиите (отборите) си променят местата. След като топката мине през целта, партиите пак променят местата си. Когато в средата на времето се променят местата, топката се рита от играч на противния лагер, който е почнал играта съгласно чл.3. Играта се счита за спечелена според числото на целите (головете), постигнати от всяка страна.

Член 5. Целта се счита за спечелена, когато топката се прекара между прътите под връвта, но не с ръка, а с крак. Ако топката се удари в пръта и се върне обратно в игрището, играта продължава. Целта не може да се постигне със свободно ритане на топката.

Член 6. Когато топката напусне игрището през дългите страни на правоъгълника, един от противниковия лагер на тоя, който е изкарал топката, я взема с двете си ръце, вдига я над главата си и я захвърля в игрището от мястото, дето е била излязла, в каквато ще посока.

Играчите не докосват топката, додето не е паднала на земята, и оня който я е хвърлил, не може пръв да я рита.

Член 7. Когато топката е изкарана от игрището през целните линии (късите страни) от играч, принадлежащ на противния лагер, то тя се връща в игра чрез свободно ритане, като изпълнителят е на 6 м от пръта на целта, но ако топката е изкарана от играч, на чийто лагер принадлежи линията, то тя се вкарва от представител на противния лагер пак чрез свободно ритане, но като се спира на разстояние 1 м от ъгъла на игрището.

И в двата случая играчите не могат да се доближат повече от 6 м до топката, преди да бъде ритната.

Член 8. Когато топката е ритната или когато се връща в игрището, всеки играч, който се намира между нея и целта на противника, няма право нито да я рита, нито да спира противника си да играе, докато не се намеси някой от съперниците.

Член 9. Запретено е изрично да се носи топката или да се пипа с ръце, когато е в игра. Само пазачът на целта (вратарят) може да я спира и да я хвърля с ръце, но не може да я носи. Пазачът може да се променя по време на играта. Запретено е да се пази целта от двама играчи, никой не може да заеме мястото на пазача, ако не е натоварен от войводата.

Член 10. Запретено е да се ритат, да се спъват или да се спират играчите един други.

Член 11. Запретено е да се носят обувки, подковани с големи гвоздеи или с железни плочи.

Член 12. Ако някой престъпи чл.6, 8, 9 и 10, противникът има право да запрати топа (топката) чрез свободно ритане от мястото на нарушението.

Последният **член 13** е посветен на съдиите. Той гласи, че: „всеки лагер трябва да назначава по един арбитър, който да разрешава споровете между играчите. През времето, когато се разрешава спорът, играта се спира.

Изследователят и публицистът Климент Симеонов във „Футболът в България" по-подробно обяснява за една сбита анотация на правилата от 1901 г. Публикувана е в „Сбирка от гимнастически упражнения за дружествата", която впоследствие ползват младите футболисти за тяхната игра.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ФУТБОЛНАТА ИГРА ВЪВ ВАРНА

Географията на футбола във Варна расте с всеки изминат ден. Основават се все повече футболни тимове. Бежанците в града от поробените български земи създават освен културно-просветни организации, и спортни клубове. Добруджанските са „Добруджа", „Добротич", „Тулча". Македонските – „Македония", „Съединение", „Лазар Маджаров", „Гоце Делчев". Тракийците именуват своите „Илинден", „Тракия", „Свобода". Освен горепосочените дружества има такива и на малцинствата, живеещи във Варна – гърци, турци, арменци, евреи, както и италиански, германски и няколко руски клубове.

През 1923 г. в града има 50 футболни клуба и 48 квартални футболни тимчета. Сред тях се открояват с организацията, ръководствата и екипите си: „Тича", „Владислав", „Диана", „Български сокол", „Шипка", „Юпитер", „Атлант", „Бенковски", „Надежда".

Сред състезателните екипи преобладава конфигурацията вертикално райе. Играчите на отделните тимове имат предпочитания към конкретен цвят. Например „Тича" са известни с екипите с вертикално червено-бяло райе. „Владислав" избира зелено-белия, „Диана" – черно-белия, „Атлант" – бяло и жълто, „Юпитер" – червено и черно, „Бенковски" – виолетово и черно.

Неизменен атрибут към състезателния екип са емблемите на дадения клуб. Те са разположени на фланелките на играчите в областта на гърдите. Първоначалният екип на тичалии са черни гащета, бели ризи и вратовръзки. След 1919 г. гащетата и чорапите са черни, фланелките – лилави и бежови, цветовете са разположени диагонално. Впоследствие след международна среща с екипажа на английски военен кораб варненци получават от капитана на последния ***екипи от бели гащета и червени фланелки***, които остават трайните цветове на клуба.

Известността в страната на „Тича" с успешните му игри започва **през 1919 г.** За срещата със спортен клуб „Левски" се проявява голям интерес във Варна. За пръв път софийски отбор гостува на игрище „Колодрума" – Коритото, което няма нормални футболни размери, дължините му са по-големи. При разгорещена игра физически посилните тичанци се налагат убедително с 4:1. Реваншът през есента не се провежда, защото в деня, когато е предвидена срещата в София, се свиква митинг срещу несправедливия Ньойски договор и градоначалникът го забранява.

На варненското игрище несполучливо се представя тимът на „Сла-

СК „Тича“ срещу „Славия“–София (28 септември 1919 г.).
Прави от ляво на дясно: Щерю Савов, д-р Кирчо Ангелов, Христо Кръчмаров, Давид Леви; клекнали: Никола Антонов, Стефан Данчев, Боян Боянов; седнали: Никола Люцканов, Цочо Недков, Илия Антонов, Георги Балабанов, Борис Тончев

вия“–София и загубва с класическия резултат 3:0. В края на септември с.г. на игрище „Славия“ в реванша славистите отново губят, този път с 1:0. Столичните любители скърбят за загубата на тогавашните най-реномирани отбори, а тичанци твърдят, че са най-силният отбор в страната – тоест, че са неофициални футболни първенци на България.

През 1920 г. във Варна печатница „Светлина“ издава първа книжка на списанието за спорт и туризъм „Тича“ – издание на СК „Тича“. Целта му е да популяризира сред широката общественост „с извънмерна организаторска и творческа дейност от ден на ден спорта и туризма. Да си пробива път у нас, и то с такава бързина, каквато никоя друга идея не е имала. И като плод на тази дейност България се напълни със спортни и туристически организации. Всеки нов ден сразява незаинтересуваността на българина към физически игри и туризма. Всеки нов ден ни представя колективната мощна сила на нашите организации. Носи ни триумф – осъществяването на нашата идея, нашата заветна мечта“.

Издават се още два броя на списание „Тича“ през същата година. В тях подробно се информира спортната общественост за проведените срещи по футбол между различни тимове. Отпечатани са още и статии за развитието на германския футбол. Освен материали за водещи футболни нации, в книжките намират място и дописки за конгреса на юношеския туристически съюз и събора на колоездачния съюз, проведен във Варна. Не липсват и разработки с теоретичен принос, включващи тълкуването на закони и правилници, като по този начин се подпомага развитието на спорта.

В рубриката „Хроника“ на в-к „Варненска поща“ се упоменават срещи на варненски с чуждестранни отбори. „**На 4 април 1920 г.**, по случай откриването на сезона, се състоя голямо футболно състезание на игрището на „Колодрума“ между I тим на „Р.Тича“ и тим от много добри руски играчи. Пред отбрана публика, след драматична игра, следена с голям интерес от хилядите зрители, „Тича“ заслужено взема победата с 4:1“. Проведени са още две състезания със същия тим на руснаците на **12 април и на 2 май с.г.** И в двата мача тичанци побеждават с по 2:0“.

На 6 май 1920 г. „Р.Тича“ с втория си тим побеждава първия тим на „Сокол“ с 1:0. Успехите на тичанци са упоменавани най-редовно във вестник „Варненска поща“. Стават все по-чести контактите с футболисти от чуждестранни кораби, предимно английски – родината на съвременния футбол. Чрез тях варненци усвояват футболни качества и умения, главно в технически и тактически аспект.

Пристигналият на **17 май 1920 г.** във варненския залив английски дреднаут „Ривендж“ гостува до 20 с.м. С екипаж над 1200 души, англичаните имат 11 футболни тима, те предоставят три от най-силните си тимове за срещите с варненски спортни клубове. Мачовете завършват при следните резултати:

„Р.Тича“–музикална команда на „Ривендж“ – 2:0.

„Р.Тича“–корабен тим – 1:1.

Единствената загуба за варненци регистрира Приморски спортен клуб „Победа“, който губи с 2:0 от титулярния състав на англичаните.

Обясним за варненци е интересът им към първите два мача. За срещата, проведена на 19 май между корабния тим и „Тича“, последният участва с отбор, в който липсват немалко основни играчи. Затова постигнатото равенство има стойност на победа. Първият гол става ненадейно и е направен от англичаните – 15 минути след започване на играта. Втория гол прави „Тича“ осем минути след започване на втория хафтайм. Вратарят на „Тича“ показва, че е неустрашим и извънредно ловък защитник, като отбива повече от десет шута. Англи-

чаните играят възхитително, но имат достойни съперници.

На 31 май 1920 г. (*Свети Дух*), на патронния празник на клуба, група членове на „Тича“ и клона му „Развитие“ (бъдещ спортен клуб „Гранит“ – б.м.) предприемат излет: Варна–бреговите батареи–с.Кестрич–манастир „Света Троица“ (Аладжа манастир – б.м.)–манастир „Свети Константин“–Евксиноград–Варна. От 15 души излетници са изминати 36 километра, като е главатарствал хафбекът от I тим на СК „Тича“ – Стоян Златев.

Пак по това време се обсъжда едно бъдещо обединение на спортните клубове с провеждането за тази цел на конгрес. На форума ще се споделят идеи за консолидацията на спортните клубове и за по-нататъшна творческа работа на организациите.

В местната преса е упоменато, че често се провеждат срещи по така наречената швейцарска система, при която отборите са с по трима нападатели, един хаф-бек, бек и вратар. Игровото време е по 10, 20, 30 минути.

На 4 юли 1920 г. I тим на „Тича“ се среща с I тим на „Победа“ и губи с 2:0. Първото полувреме реферира Асен Диков (*Бебо*) от СК „Атлетик“–София, а на второто съдия е Борис Данаилов от „Тича“. Предстои реванш. През есента на същата година на 12 септември известният варненски спортист Стефан Данчев е поканен в София да реферира мач между първите тимове на „Атлетик“ и „Славия“. Последните печелят с 2:1.

СЪЗДАВАНЕ НА СБСЛ

Във втората книжка на списание „Тича“ (юли 1920 г.) на уводно място е поместена статията „Обединение (лига) на спортните организации“, което предизвиква интерес сред доста клубове от различни градове. По този начин деятелите на „Тича“ се явяват пионери в издаването на спортна публицистика и стават сторонници за обединяване на спортните тимове в съсловни организации с единно ръководство.

Инициативата идва от разградския СК „Христо Ботев“. Деятелите му провеждат в Разград на **19 юли 1921 г.** предизборна конференция. На нея са представени с делегати спортните клубове от Северна България, като целта е създаването на ръководен орган, който да организира и контролира футболните състезания. Тази инициатива на разградчани става факт, когато в Плевен на **31 юли с.г.** е проведен конгрес и е учредена СБСЛ. Участващите делегати от СК „Тича“ и

„Диана“–Варна, са задължени да уведомят своите ръководства за членовете, които ще ръководят дейността на Лигата.

Тя се управлява от Върховен управителен комитет – най-важната институция след Конгреса, който се състои от Върховен управителен съвет (по един представител от всеки членуващ клуб) и Централно настоятелство от седем души. Те са избрани от клубове, където е седалището на СБСЛ – петима души от „Тича“ и двама от „Диана“. Първото настоятелствено събрание се провежда на **19 август с.г.** За председател е избран Хр.Мирски от „Тича“, подпредседателства Ив.Кр. Мирски, секретар – Величко Димитров, касиер – Тодор Живков, домакин – Илия Димитров и съветници – мичман Васил Мишляков и г-ца Върбанова. В спортната комисия участват Борис Тончев, Христо Кръчмаров, Ив.Найденов. Контролната комисия се състои от Г. Белев, Крум Кънчев и Андрей Атанасов.

Уставът на СБСЛ е утвърден от Министерството на вътрешните работи и народното здраве със заповед № 7, ноември 1921 г.

Отпечатан е и изпратен своевременно на всички клубове, членуващи в Лигата.

На първия редовен конгрес от **2 до 5 август 1923 г.,** проведен във Варна, са представени местните клубове: „Тича“, „Диана“, „Тигър“, „Атлант“, „Надежда“ и „Черно море“. Провежда се футболен турнир – финален кръг на първенството на СБСЛ. В него участват първите по сила клонове към съответните спортни области: „Тича“ от Варненската, „Преслава“ от Шуменската, „Слава“ от Търновската и „Победа“ от Плевенската.

Поканени са да присъстват на конгреса и представители на всички клубове в Южна България с цел организирането им в Южнобългарска спортна лига, по подобие на колегите им от Северна България. Идеята впоследствие е двете лиги да образуват така желаната от всички Национална българска спортна лига.

Впоследствие в СБСЛ са приети „Владислав“, „Български сокол“, „Юпитер“, „Бенковски“ и „Победа“. С изброените нови членове участниците в СБСЛ стават 39 клуба. Извън организацията остават други 30 клуба, които не членуват никъде.

СПОРТНА ХРОНИКА

В-к „Спортен лист“ от 8 декември 1921 г., бр.17: Също от „Спортен лист“: „На 15 октомври се състоя футболна среща между екипажа на английския търговски кораб „Емос“ със смесен тим от СК „Тича“ и клона му „Шипка“. Англичаните бяха с много красив спортен екип. Победата взе варненският тим с 5:2“.

На 13 ноември се състоя реванш между СК „Владислав“ и клона на СК „Тича“ – „Шипка“. Резултатът е 3:1 в полза на „Шипка“.

В първия ден на Великден – 8 април 1922 г. – се състои тържествено откриване на сезона в град Русе. След манифестацията при стечение на много народ се играе мач между първите тимове на варненския „Шипка“ и русенския „Сава“ – най-силния клуб в Русе. Срещата между тях приключва при резултат 2:0 за „Шипка“. Ловка игра, свързана с непрестанно надмощие. Скоро след това шипченци побеждават „Напредък“. Мачът между тях е своеобразен реванш, понеже през 1921 г. във Варна „Шипка“ е победила „Напредък“ с 4:0. По това време „Шипка“ заедно с „Тича“ и „Диана“ са най-силните градски отбори.

Вестник „Варненска поща“ от 15 април 1922 г., бр.834: Тичанци с добрата си игра са повикани от СК „Сава“–Русе, за да подсилят тима им за два мача с „Трикольорул“–Букурещ и тима на „Гюргево“. От играчите на „Тича“ вземат участие Г.Балабанов и Б.Тончев. Н.Люцканов, Ст.Златев, Хр.Кръчмаров и П.Иванов, който по това време се състезава за колективния клон на „Тича“ СК „Шипка“. Резултатите са загуба с един гол от „Трикольорул“ и победа с 1:0 за „Сава“. В румънските тимове – упоменатите „Трикольорул“ и „Унутет“ от Гюргево, са играли германци, швейцарци, англичани и холандци. Чужденците живеят в Румъния и при международни срещи подсилват местните отбори, което е обичайна практика за това време.

СБСЛ открива спортния си сезон през 1922 г. на 16 април (първия ден на Великден) във Варна, Плевен и Търново. Организират се срещи между съседните клонове на Лигата с манифестации, състезания и забави. Във Варна освен местните клонове в манифестацията се включват и спортистите от Шумен, Разград и Провадия. Те спират пред паметника на Левски в Морската градина, където председателят на Лигата Хр.Мирски говори за значението на празника. Сценарият му включва уреждане на спортни игри в 15 часа, а вечерта – спортна вечер с танци.

Настоятелството на СК „Диана“ през периода 1922–1926 г., когато отборът е един от най-добрите клубни отбори във Варна и страната.

На 27 юни 1922 г. във Варна СК „Слава“ (софийски) се среща със СК „Тича“. Тичанци побеждават с 1:0.

Спортното дело в България печели бърза популярност сред младежите благодарение на своите енергични ратници (радетели), които популяризират идеята за крепко и здраво тяло. Целта на деятелите от СБСЛ, чийто управителен съвет е доминиран от тичалии, е техният организационен опит да бъде заимстван от спортистите в Южна България и последните да се организират по подобие на северняците. Всичко това се прави, за да може в обозримото бъдеще в България да има един ръководен орган.

На 10 септември 1922 г. „Тича“ провежда общо годишно събрание. На него са избрани следните ръководни органи: председател е Господин Ангелов (Ангелсон), бъдещ кмет на Варна, за подпредседател е посочен Г. Белев, издател... и деятел в СБСЛ, секретар е Ф.Николов, касиер – А.Христов, домакин – Хр.Кръчмаров и съветници – Никола Ницов и Ставри Флорев.

Наред с реорганизациите в „Тича“ се наблюдава осезаемо разместване в спортната карта на Варна. На мястото на разпусналия се „Победа“ като опоненти на футболния гранд освен утвърдения „Шипка“ започват да се изявяват „Владислав“, „Диана“ и „Български сокол“.

На 10 септември „Диана“ се налага над „Владислав“ с 4:0. В местния вестник „Варненска поща“ има дописка за двубой „Тича“–„Владислав“, игран на Колодрума и завършил при резултат 6:0 (2:0). В текста е упоменато: „навсякъде личеше превъзходството на „Тича“. Играчите му бяха парализирали противника си, без да му позволят да бие шут във вратата. *Това беше последната спортна дума на „Тича“ в полето на честта*“.

В-к „Варненска поща“ от 28.IX.1922 г., бр.977: Приет е за клон при СК „Тича“ СК „Юнион“ от Варна.

В същия вестник на 30 септември 1922 г., бр.979, е поместен репортаж за нова среща на „Тича“ с „Диана“ 4:2 (2:0) „при оживена игра и от двете страни надмощието на „Тича“ си личеше и през двата хаф-тайма“.

На 2 октомври с.г. в София при лоши атмосферни условия – вятър и дъжд, играят старите познайници „Славия“ и „Тича“. Резултатът този път е в полза на „Славия“ с класическото 3:0.

В началото на следващата година, в броя си от **6 януари,** „Варненска поща“ уведомява читателите си, че на втория ден от Коледа (стар стил) ще се състои конгресът на СБСЛ. Избрани са делегатите от всички спортни клубове към клоновете. Мястото на форума е Велико Търново, председателството е на Г.Белев.

Успоредно със създадената СБСЛ варненци търсят всячески други форми за подобряване организацията и провеждането на футболните срещи.

В-к „Варненска поща“ от 10.I.1923 г.: ...„Настоятелството на с.к. „Диана“ е приело от първи т.м. един от най-силните млади с.к. в града ни – с.к. „Атлант“ – за свой клон.“

В същия вестник: „След победата на с.к. „Шипка“ над русенския с.к. „Напредък“ с 4:0 ще предприеме турне в някои градове на Северна България: Провадия, Разград, Русе, Попово и др.“

В-к „Спортен преглед“ от 16.I.1923 г., бр.3: „Варненският спортно-туристически клуб „Надежда“, бивш клон на с.к. „Тича“, съществува самостоятелно от две години насам. За да увеличи своите финансови средства и прояви на културна дейност между варненското общество, е имал похвалната и достойна за подражание от страна на всички спортни организации *идея* да постави на сцената пиесата „Към нещастие“. Тя е изнесена блискаво пред препълнен салон от зрители. Поздравяваме ги по този случай и изказваме пожелание да следват това свое отлично начинание“.

СК „Атлант“ – временно колективен член на СК „Диана“, основан е през 1920 г. Участва една година в А градска дивизия. Вляво двамата цивилни са братя Манови, на втория ред цивилният е Оник Микаелян от Управителния съвет на клуба. На втория ред вторият от дясно е капитанът на тима Тодор Кръстевич.

На 30 март 1923 г. се основава БОК (Български олимпийски комитет)...

Сп. „Спортен преглед“ от 5 април 1923 г., бр. 8 информира: „По инициатива на г-н Ст.Кръчмаров, член на с.к. „Владислав“, варненските спортни клубове „Български сокол“, „Владислав“, „Диана“, „Тича“, „Надежда“ и „Тигър“ след пет учредителни събрания обединиха спортната си дейност във „Варненски черноморски спортен сговор“ (ВЧСС), който започва да функционира от 12 март т.г. Избра се управителен комитет – председател е Ст.Кръчмаров („Владислав“), подпредседател – подпоручик Ив.Кр.Мирски („Тича“), първи секретар – Ст.Цукев („Диана“), втори секретар – Г.Юшенлийски („Тигър“), касиер – Т.Драганов („Надежда“), домакин – А.Костов („Български сокол“)“.

Варненският сговор насрочва срещите по желание на спортните клубове на своите заседания чрез управителен спортен комитет. Същият е приел за редовен член и Арменската футболна чета.

СПОРТНИ ТЪРЖЕСТВА ВЪВ ВАРНА. ДВАДЕСЕТГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА СК „ТИЧА“

Откриването на пролетните тържества **през 1923 г. е на 16 април** и се провежда с голяма тържественост. Започва от сутринта с манифестация с участието на 12 клуба, съставящи Сговора на варненските спортни организации. Начело са музиканти, спортисти, носещи венец, кметът на града и председателите на СБСЛ и ВЧСС. Следват 12 първи тима на СК в състезателни екипи, Морският спортен легион, членовете и членките от клубовете със значки на реверите си. Шествието преминава по главните улици от Катедралата до паметника на Левски в Морската градина. Поставя се венец в присъствието на официалните лица – началника на гарнизона, кмета на града, директора на ВМГ и др. Г.Г.Ангелов – кмет на варненската община и председател на „Тича“, произнася реч: „Служете верно на спорта и Отечеството, както е служил нашият учител Левски“. Неговите напътствени думи към младите спортисти са посрещнати с ръкопляскания и ура.

Броени дни по-късно СК „Тича“ отбелязва 20-годишния си юбилей на 28 май с речи за значението на спорта и манифестация из града, включваща членове и „съчувственици“, окичени с ленти.

Двата футболни клуба „Тича“ и „Шипка“ официално се сливат на **17 април 1923 г.**, като името на обединения клуб за в бъдеще ще бъде „Тича“.

Месец по-късно част от бившите членове на „Шипка“ възстановяват своя любим клуб, като го ситуират на ул.„Шести септември“.

През май 1923 г. се издава бюлетин, издание на Централното настоятелство на СБСЛ. Брой 1 излиза с Окръжно до всички клонове на Лигата за редовни футболни турнири по области – четири на брой. Първа – Варна и Провадия; втора – Шумен, Разград и Попово; трета – Търново, Лясковец и Трявна; четвърта – Плевен, Враца и Оряхово. Спомената е информация как е открит спортният сезон в Шумен, Плевен, Варна и резултати от проведени футболни и лекоатлетически състезания.

В.„Варненска поща“ от 25 юни 1923 г., бр.1225, информира, че Бюлетинът на СБСЛ се заменя със списание „Спорт“ от 1 юли с.г.

СК „Шипка“ прави турнета и срещи извън Варна с цел обиграване на играчите си, които впоследствие стават титуляри в СК „Тича“. Като упоменатите по-горе. За целта шипченци посещават Провадия, Разград, Русе, Плевен, Търново и Попово.

Ако младите играчи на „Шипка“ продължават и за в бъдеще да играят тъй живо и свързано, то клубът им ще заеме едно от първите места на футбола във Варна.

„Владислав“–„ФК-13“ – 4:1.
Двата отбора преди срещата в София на 29 юли 1923 г.

Титулярният отбор на СК „Владислав“–Варна,
заснет на упоменатия мач с рефера англичанина Кендал (вляво)
и председателя меценат и водач французина Ер.Мург.

Конгресът на Лигата е насрочен за **2–5 август.**

Открива се на 2 август от 10 часа в Летния общински театър от председателя Г.Белев, който описва историята около създаването на Лигата. Избира се бюро в състав: председател – Юрий Головин, под-

поручик Ст.Златев, секретари – Ст.Гайдарски и В.Новкиришки. Конгресът е поздравен от председателя на запасните офицери Г.Дончев, от представителя на Морския сговор Н.Атанасов, от председателя на Търговската академия Ц.Каляндjиев, от Дружеството на класните учители – д-р К.Свраков, чрез Ст.Кръчмаров – от Младежкия туристически съюз, от Колоездачното дружество – подпоручик Гайтанджиев, чрез Ангел Друмев от името на юнашките дружества, от името на местното журналистическо дружество – Добрин Василев.

На конгреса Г.Белев докладва отчета на централата. През отчетното време СБСЛ обединява 22 клуба с 6000–7000 члена.

Конгресът завършва заседанията с решението следващият конгрес да се проведе в Шумен през 1925 г., а традиционният годишен събор – във Враца през 1924 г.

Съпътстваща спортна програма в дните на конгреса

Футболният турнир е проведен на Колодрума през конгресните дни, като срещите са наблюдавани от многобройна публика. „Преслава" от Шумен сразява търновската „Слава" с 5:0, а „Тича" разгромява „Победа" от Плевен с 9:0. На финала „Тича"–„Преслава" – 5:1, с което варненци печелят Чашата на Лигата и са провъзгласени за победители през съответната година на Лигата.

Организационна дейност и печатни органи

След прекъсване СБСЛ наново започва да издава периодичния си орган „Бюлетин с оскъдни спортни известия и новини". Централното настоятелство на СБСЛ назначава редакционен комитет на съюзното списание „Спорт" – господата Ив.Мирски, Вл.Димитров, П.Господинов и Георги Белев.

Първа визита в чужбина на спортен клуб

Осъществена е от СК „Владислав" в Кюстенджа – Румъния, **на 26 август 1923 г.** с румънски СК „Виктория". Владиславлии побеждават с 2:0.

„**На 27 октомври** се състоял мач между СК „Слава" – клон на „Тича", и „Меркурий". Резултат – 4:0 за „Слава". „Слава"–СК „Черноморски сокол" – 2:1. СК „Меркурий", „Черноморски сокол" и „Победа" са махленски клубове. Те имат доста хубава и свързана игра, което пролича в настоящите мачове".

Вестник „Спортен преглед" от 3.XI.1923 г. „Тича"–„Български сокол" 6:2 в мач швейцарски вариант, като отборите са по шестима състезатели.

На 4 ноември в София „Тича" дава равен мач с „Левски"–София – 2:2.

СК „Слава"–СК „Победа" 2:0, „Тигър"–„Шипка" 5:3 на **18 ноември 1923 г.**

„Спортен преглед" от 20 ноември 1923 г., бр.22 и 23: „Играни мачове във Варна за разпределение в дивизиите. „Шипка"–„Атлант" 2:2, „Шипка"–„Юпитер" 3:0, „Черно море"–„Надежда" 3:1. Досегашните мачове на „Шипка" са все победи, с изключение на този срещу „Атлант", който бе опорочен и вероятно ще се присъди в полза на „Шипка".

Същия ден се състоя другарска игра между „Диана" и „Атлант", която завърши с резултат 7:1 в полза на „Диана". Макар и засилен с нови добри играчи. „Атлант" претърпя неуспех. Съобщава Сенко Иванов".

През месец октомври и ноември 1923 г. са основани добруджански ученически СК „Тулча" и СК „Тракия" – на децата на заселените в града тракийци.

„Калиакра"–Добрич и „Шипка"–Варна. Посещение на футболисти от Южна Добруджа във Варна, „Шипка" бие с 3:0. „На 24.XI.1923 г. се игра мач, съставен от сборен отбор на българи и румънци – „Калиакра"–Добрич и „Шипка". Играта започва отначало доста бурно. „Шипка" засилва все повече атаките си, на които им липсва най-важното – минимум енергия, максимум резултати, което се постига в смислена пасировка, изразена в поддръжка на хаф-бековете.

Също и безразборни удари даже и от бековете. Но по-късно ниският ляв краен на „Шипка", промъквайки се неусетно между бранителите на „Калиакра", бие внезапно нисък, силен шут и отбелязва първия гол. През второто полувреме личеше желанието на румънските състезатели да се реваншират, „Калиакра" получи надмощие, след като размести играчи. Към 25-ата минута „Шипка" отново взема връх и десният инсайд на „Шипка" изпраща топката в лявата страна на мрежата. Шипченци продължават да нападат, обаче едва в 44-ата минута на втория хаф-тайм отбелязват третия гол. Реферира г-н Стоян Кръчмаров, един от най-добрите ни и безпристрастни рефери във Варна.Тимовете бяха следните:

„Калиакра" *– голкитър Сабо Лайош, бекове Георги Каров и Сали Легал, хаф-бекове Велислав Ханджиев, Асен Кроснев, Михаил Одреску, форуарди Карл Холохази, Димитър Вичев, Иван Иванов, Георги Смоков, Александър Петреску.*

„Шипка“ *– голкипър Янко Икономов, бекове Александър Бояджиев и Васил Петров, хаф-бекове Муйдин Кадиров, Щерю Савов и Ибраим Нихат, форуарди Иван Райчев, Акиф Зекериев, Чавкаров, Никола Луканов, Александър ... .*

В тима на „Калиакра“ имаше шест българи, бивши ученици във варненското средно търговско училище и играчи на някогашното образователно спортно туристическо дружество „Развитие“. В тима на „Калиакра“ един от футболистите е унгарец – голкипърът. В отбора на „Шипка“ присъстват трима играчи на „Тича“ – Васил Петров, Васил Христов и Щерю Савов“.

Относно реферските школи

„През това лято голям шум се вдигна около създаването на такива школи, бяха оповестени имената на лекторите, обаче това стана само в пресата. Желателно е СБСЛ да се погрижи за откриването на такива школи, в които да се застъпят футбол, баскетбол и атлетика. Като лица, удобни за такава дейност, посочваме Ангел Друмев, Ст.Кръчмаров, Ив.Мирски, Ас.Върбанов, К.Ристовски. Нека желанието на групата спортисти от „Атлант“, „Шипка“, „Тича“ и „Диана“ добие реален израз. Горещ апел и зов се отправя!“

Варненският спортен сговор по решение на състоял се конгрес **през месец август 1923 г.** се разформира в областен спортен комитет, подведомствен на СБСЛ. Преизбран е Г.Белев на ОСК. През месец ноември го замества капитан Пецов. През същата година кварталният спортен клуб „Стрела“ в квартал Кадър баба се преименува на СК „Бенковски“ с клубно помещение на улица „Веслец“. По-късно футболистите му играят в А градска група. Създават се и нови спортни клубове: „Свобода“, „Спартак“, „Ориентал“, „Искър“, „България“, „Славей“, „Искра“, „Изгрев 23“...

През с.г. „Тича“ се среща със „Сокол“ и губи с 0:2. Побеждава „Владислав“ с 2:1. Сразява „Надежда“ – 6:0,10:1. Налага се над „Диана“ с 1:0, 4:1. В първия мач срещу „Черно море“ бие с 8:1, вторият е равен – 1:1. Постига успех над „Атлетик“–София с 1:0.

През 1923 г. „Виктория“–Кюстенджа гостува на варненци за реванш с „Владислав“ и претърпява загуба с 0:4. Поражението на румънския отбор от „Тича“ е по-осезателно с 1:10. По това време „Тича“ е най-изявеният варненски отбор. Въпреки че румънците губят, правят впечатление с дисциплинираната си и свързана игра. *Тя е апотеоз на футболното изкуство. Красив ансамбъл и технични пасове.*

В-к „Варненска поща“ от 26.XI.1923 г.: „Вчера се състоя футболен мач между СК „Свобода“ и „Изгрев“. Резултат – 1:2.

Мачът между СК „Раковски“ и екстима на същия е дал резултат 1:0 в полза на елитния отбор.“

От същия вестник – СБСЛ ще издаде манифест до спортните организации по случай предстоящото образуване на общобългарската национална федерация.

През месец декември се поставя въпросът за футболно игрище във Варна. В статия, публикувана във в.„Варненска поща“ от Я.Радев, пише: „Защо игрището на колоездачното дружество, което футболните спортни клубове използват, не отговаря за нуждите на спортното дело? За развиване на *спокойна, хубава и комбинирана игра?* Защото размерите на игрището са по-други от правилника“.

На 9.XII.1923 г. се срещат отборите на „Черно море“ и „Морска сирена“ (тим на *Риболовното училище*). Резултат – 5:2.

Списание „Спортен преглед“ от 12.XII.1923 г., бр.25: „Във Варненска област мачовете започват да стават все по-интересни и по-важни. На 25 миналия месец сутринта се състоя мачът „Български сокол“–„Тигър“, 6:0, а следобед – „Атлант“–„Юпитер“, 3:0“. В същия брой е отбелязано: „Варненският с.к. „Тича“ е започнал тренировките си в хвърляне на диск, който спорт е необходимо допълнение към футбола, за хармонично развитие на спортиста. Проучва се въпросът за въвеждането хвърляне на копие, тежест, бокс и лека атлетика. Като уредници на тия спортове се посочват: Кирил Рисковски, Ангел Друмев (подглаватар на юнашкото дружество) и Боян Бянов.

В новия самостоятелен клуб на тичанци, на ъгъла на ул.„Филаретова“ и „Чакърова“ (Воден), СК „Тича“ трескаво се готви за пролетния сезон, когато ще се въведат новите спортове. Дамският спорт ще бъде достатъчно засилен, наскоро ще се четат и публични реферати по спорта. Първия ще изнесе г-н Ангел Друмев, подпредседател на СК „Тича“.

В-к „Варненска поща“ от 13.XII.1923 г., бр.1398: „Предстоящо е образуването на ученически спортен съюз. Инициативата принадлежи на учителя по гимнастика г-н Ангел Друмев.“

След предварително подготвена работа на **16, 17, 18 и 19.XII.1923 г.** в София заседава Учредителният съвет на федерацията с представите-

ли на Софийската спортна федерация, Северобългарската, Югозападната, Югоизточната, Пловдивската спортна лига и Русенския спортен съюз.

Под егидата на БНСФ цяла спортна България се подразделя на следните областни спортни федерации:

• Софийска спортна федерация със седалище в София. Обхваща в района си град София и софийска селска околия. Брои в състава си 21 организирани спортни клуба и още около 30 по-малки спортни клуба, неприети във Федерацията.

Добрите и организирани спортни клубове съществуват от повече от 10 години. Това са: „Славия", „Левски", „ФК 13", „Борислав" и др.

• Северобългарска спортна федерация със седалище град Варна и район окръзите Варненски, Шуменски, Русенски и Търновски. Брои организирани в себе си 39 спортни клуба и още около 30 неорганизирани. Тук са клубовете „Тича", „Владислав", „Диана"–Варна, „Левски", „Напредък"–Русе, „Преслава"–Шумен, „Етър"–В.Търново, „Ото"–Габрово и др.

• Бдинска спортна федерация с район окръзите Видински, Врачански и Плевенски. Тя е най-младата и брои около 29 организирани спортни клуба, а също така над 20 неорганизирани. Добре организирани са „Победа-Скобелев" и „Вит"–Плевен, „Орел"–Враца, „Виктория", „Жаботински"–Видин, „Ураган"–Лом, „Орел 19"–Оряхово.

• Югозападна спортна федерация със седалище Кюстендил и район окръзите Кюстендилски, Петрички и околиите Самоковска, Трънска и Перник. Брои в състава си 18 организирани спортни клуба и още около 15 неорганизирани. Тук са „Левски" и „Ботев"–Кюстендил, „Левски"–Дупница, „Мощ"–Радомир, „Кракра"–Перник и др.

• Тракийска спортна федерация със седалище град Пловдив и район окръзите Пловдивски, Хасковски, Пашмаклийски и Мастанлийски. Обхваща и околиите Чирпанска, Пирдопска и Ихтиманска. Брои 37 организирани спортни клуба и около 30 неорганизирани. При нея са „Бенковски", „Тракийска слава" и „Победа"–Пловдив, „Христо Ботев"–Пазарджик, „Удар"–Станимака (Асеновград), „Сокол"–Харманли и др.

• Приморска спортна федерация със седалище град Бургас и район окръг Бургаски и околиите Старозагорска, Новозагорска, Казанлъшка. Брои 42 организирани спортни клуба и над 30 неорганизирани. Тук са „Черноморец" и „Стрела" от Бургас, „Спортист" и „Борислав"–Сливен, „Тракиец"–Ямбол, „Берое"–Стара Загора и др.

Общонационалната федерация брои над 186 редовни, организирани клуба, чието число всекидневно расте. Освен тия има още около

120 официално признати от властта организации, които по една или друга причина не влизат във Федерацията. Съществуват още около 150 непризнати официално клуба. Във всички тия спортни клубове се числят около 36 500 спортисти.

Върховното управление на БНСФ принадлежи на Федеративния съвет, техническо спортната страна се ръководи от Спортния съвет, който се подразделя на следните комитети: футболен, баскетболен, хокей и лека атлетика. Като най-стар и застъпен спорт остава футболът. Софийските клубове „Славия", „Левски" и „ФК 13", варненските „Тича", „Владислав" и „Диана", бургаските „Черноморец" и „Стрела" притежават футболни тимове, които достойно съперничат на чуждестранните спортни клубове.

Чести са промените в ръководството и контролната комисия на „Тича" при провеждане на общите събрания, едно от които се провежда на **13.01.1924 г.**

Председател е Иван Ранков, подпредседател – Ангел Друмев, секретар – К.Байряков, касиер – Асен Върбанов, домакин – Никола Люцканов, съветници: Н.Явашчева, К.Попов, М.Шишков. Контролна комисия: Т.Стоянов, Д.Ичков, Т.Бянов.

В-к „Варненска поща" от 27.I.1924 г., бр.1441: „През зимния период многобройните варненски клубове се насочват към културно-просветна дейност. За целта днес ще се изнесе реферат от 10 часа преди пладне от г-н Ангел Друмев – „Полезни и вредни физически упражнения и спорт за жените".

А на **19 с.м.** спортните клубове „Ориентал", „Бенковски", „Изгрев 23", дружество „Вихър" (*състои се от спартакови чети от ремсисти, изградени на военна основа, провеждащи упражнения с бадевички и боксови упражнения*) и други устройват възпоменателна сказка за живота на Апостола на свободата на българския народ – Васил Левски."

В същия вестник: „Утре вечерта СК „Диана" устройва спортна танцувална вечер в салона „XX век" (до бирария „Прошек")".

УС на СК „Владислав" благодари сърдечно на всички ония, които с присъствието си почетоха бала му на 16 т.м. в кино-бирария „Прошек".

На „Тича" карнавалната забава е уредена в Търговското училище на девети март от 15 часа. Канят се тичанци и техните приятели".

„...За осмата Олимпиада в Париж (1924 г. – б.м.) се предвиждат от Варна – от „Тича": Б.Бянов, К.Денев, Н.Люцканов и Б.Тончев–*Орфански*. От „Владислав" – Б.Ставрев (Дългия Борис – Хайгъра) и от „Диана" – Никола Маринов".

Съставът на СК „Диана" (1924 г.). На първия ред отляво е инициаторът за основаването на клуба Петър Градев, с топката – Никола Маринов (участваз в олимпийските игри в Париж през 1924 г.), цивилният деятел вдясно е председателят на клуба Борис Германов.

Просперициящият тим на „Български сокол" се обединява **на 30 януари с.г.** с възстановения СК „Шипка". Новото дружество приема името „Шипченски сокол" на същата дата – 30.I.1924 г. За отбелязване на събитието е насрочена танцувална вечеринка на 29 януари в зала „XX век". Избраното настоятелство е в състав: председател – Дирк Бронз (холандец), подпредседатели – П.Николов и Г.Казаков, секретар – Д.Дончев, касиер – Габровски, домакин – Узунов.

За празника на спортна Варна е определен 7 април, „когато в утрото на пролетното слънце ще пролазят в младежките жили животворни лъчи и ще се възбудят цветни и чисти стремежи за физическо надмощие и с плам освежи интелекта на по-високо ниво". Цитираното по-горе е част от приветствието за празника на В.Табаков, завършващ с думите: „Спортисти, здравейте за светли бъдни дни".

На празника, който протича както предната година, най-съществено е, че младите спортисти искат терени за игрища.

„През миналата и настоящата година са устроени баскетболни игрища – срещу улица „Регентска" („Славянска") е на СК „Владислав". Там по-късно бяха поставени огледала, деформиращи човешките лица, популярни за варненци и гостите им от всички възрасти (б.м.).

На останалите варненски грандове терените са били разположени в района на сегашния детски кът и тенис кортовете. В северната им част, където са гондолите и виенското колело, е игралната площадка на дамския тим на „Шипченски сокол". „Тича" и „Диана" са разполагали с терени до днешните тенис кортове и детската железница.

Дамският тим на СК „Бенковски" играе срещите си на игрище близо до това на футболния тим. Разположени са между локомотивното депо и понтонния мост, свързващ града с квартал ***Сес–Севмес***.

Разпространението на академичния спорт достига до Провадия, където е практикуван от членките на СК „Искър".

Спортният сезон за **1924 г.** се открива **на 20 април** със спортни игри по футбол и лека атлетика. „Надежда" и „Тигър" участват с един (общ) отбор срещу подобна формация от футболистите на „Атлантик" и „Черно море". Последва спринтово бягане на 100 м. След това играят „Диана"–„Тича" 6:4. „Владислав"–„Шипченски сокол" 2:1.

За отбелязване е международната среща, проведена във Варна на **27 април 1924 г.** Гостува букурещкия „Трикульор". „Тича" регистрира четвърта загуба от основаването си, като резултатът е 1:2.

Факт от спортната хроника по това време във Варна е излизането от печат на книгата „Физическо възпитание". Неин автор е спортният общественик Ангел Друмев – учител по гимнастика.

През с.г. (м.май) новото настоятелство на „Тича" е в състав: председател е инж.Иван Ранков, подпредседатели: А.Друмев и Петър Пенчев, секретар – К.Байрямов, касиер – А.Върбанов, домакин – З.Здравков, съветници – Б.Кънев, С.Саблев, Т.Стоянов; контролна комисия – Д.Ичков, Г.Баджаков, Н.Михайлов; Спортно-техническа комисия, Футболен комитет: Б.Бянов, Н.Люцканов, К.Денев; Атлетически комитет: А.Друмев, Ив.Мирски; Баскетболна комисия: А.Мартаян, А.Друмев, Ст.Станев; делегат в Областния комитет – Ив.Мирски; член на ЦН на СБСЛ е А.Папазов.

Футболни срещи на тимовете на „Тича". Начинаещите, малките тимове на „Тича" и „Владислав" се срещат два пъти. На 18 май „Тича" побеждава „Владислав" с 3:1. При реванша начинаещите владиславци побеждават с 4:2 малките тичанци.

На 29 юни в настоятелството на „Тича" се извършва промяна, подпредседател става Ив.Мирски, секретар – Б.Денев, съветници – Г.Данаилов и К.Попов.

Трябва да се отбележи и появата на нов печатен орган – вестник „Севернобългарски спортен лист", ежеседмичник с разнообразен материал, чийто сигнален брой излиза на **12 юли с.г.**

Установяват се контакти с русенски клубове, които впоследствие

стават регулярни. „Напредък“–Русе (1920 г.) е градски шампион и става сериозен противник не само за варненските отбори, но и за силните клубове от страната. Негови градски конкуренти са: първият създаден футболен отбор „SMCO“, „Сава“ – след войната от 1918 г., „Родина“ – 1919 г., „А.Кънчев“, „Левски“ – 1922 г., „Кубрат“ и др. Срещите на спортисти от двата изявени центъра на Северна България спомагат за утвърждаване на спорта в страната. Техен аналог в Южна България се явява Пловдив (СК „Сен Августин“ – 1911 г., „Ботев“ – 1912, и „Левски“ – 1913 г. „Победа“, „Бенковски“, „Тракийска слава“, „Бар Кохба“, „Спорт клуб“ – 1921 г.), София („ФК“ – 1909 г., „Атлетик“ – 1910 г., „Ботев“ и „Развитие“ – 1910–1911 г. – създали „Славия“ – 1913 г., „Левски“ – 1914 г., „Любен Каравелов“ – 1912 г., преименуван на „Спорт клуб“ – 1920 г.).

Не бихме искали да пренебрегнем Бургас, още повече че географското му разположение предполага подобно на Варна, но в по-малък мащаб контакти с чуждестранни моряци спортисти. Първият местен клуб „Стрела“ е основан през 1910 г. Създава се „Черноморец“, който по-късно се обединява със „Стрела“. След тях възникват „Олимпиец“, „Стрела II“, „Гладиатор“ (впоследствие става „Левски“). В течение на годините „Черноморец“ и „Левски“ се превръщат в най-силните и популярни бургаски отбори.

Важни центрове, които развиват масово футбола, са градовете: Шумен, Търново, Габрово, Плевен и Видин, Стара Загора, Ямбол, Хасково, Пазарджик, Дупница.

В. „Варненска поща“ от 31 юли с.г., бр.1622, информира, че турнирите на Севернобългарската спортна лига ще се състоят на 6 и 7 септември в Габрово. Тогава в същия град ще се проведе и конференция с делегати от всички области – по трима на брой. През периода 1920–1923 г. в България се създават редица клубни обединения: съюзи, лиги и федерации, които обхващат определени райони на страната.Те са: Софийска спортна федерация, Пловдивска спортна лига, Югозападна българска спортна лига, Югоизточна българска спортна лига, Приморска спортна федерация, Русенски спортен съюз и СБСЛ. Ръководствата на гореизброените организации съзнават, че е дошло времето в Царство България да се създаде институция, която да се занимава с организирането и провеждането на шампионат по футбол.

Във Варна за провеждането на първото градско първенство – сезон 1923–1924 г., дават заявка следните спортни клубове: „Тича“, „Владислав“, „Диана“, „Български сокол“ и новоприетият член на лигата „Юпитер“.

СК „Владислав“ е първият шампион по футбол на Варна за 1924 г. След победата му над „Искър“–Провадия става първенец на ВОСО (Варненска окръжна спортна организация), което му дава право за участие в следващия кръг – елиминатуари срещу другите окръжни първенци за държавно първенство. От спортната хроника на Варна узнаваме, че дербитата на местните клубове със софийските отбори продължават. „Тича“ се среща със „Славия“–София, срещата приключва при резултат 1:1 (1:0). Рефер е англичанинът Кендал.

Столичани включват за този мач в състава си професионалния австрийски играч Вили Шейхал. Благодарение на него гостите се добират до равенство.

На 10.VIII.1924 г. „Тича“–„Владислав“ 3:0 (0:0).

За авторитета на Варна в спортно отношение считаме за необходимо да отбележим, че Ангел Друмев на 18 август с.г. отива в София. Това става по предложение на Министерството на просветата относно уредбата на инспектората. Варненци имат свое сериозно лоби в негово лице, понеже същият отговаря за развитието на физическото възпитание по училищата в страната.

На местна варненска почва се наблюдават чести кадрови промени в редовете на „Тича“, те се провеждат с цел подобряване на организационния живот на клуба. По този начин се осигуряват подходящи хора за ръководните постове. **На 8 септември с.г.** новите подпредседатели са К.Доков и Г.Балабанов, секретар е Г.Данаилов, касиер – Ас.Върбанов.

Първият носител на Царската купа и същевременно държавен футболен първенец на България трябва да се определи в София. Единият финалист от участващите отбори – шест на брой, е пловдивският „Победа“. По регламент той би трябвало да се срещне с победителя от срещата между „Владислав“–Варна и „Левски“–София. Тя завършва нерешено 0:0. Поради известни неясноти (недоглеждания) в регламента нова среща между варненци и софиянци не се провежда. Това е причината през 1924 г. България да няма футболен шампион и носител на Царската купа.

Създадените футболни съюзи, лиги, федерации на териториален принцип имат кратък живот – до 1925 г. Причината за това е появата на Българската национална спортна федерация, водеща своето начало от 23 май 1923 г. Една от целите ѝ е контролиране на провежданите футболни първенства по райони под егидата на окръжните спортни области. За председател на федеративния съвет на БНСФ (свикан на 16 октомври 1924 г.) е избран тичалията Георги Балабанов.

Във Варна Черноморският спортен сговор престава да съществува

на 18 август 1925 г. Сформирана е Б градска група от девет отбора с по-скромни възможности, като „Атлант“, „Бенковски“, „Тигър“, „Славия“ и др. Макар и с по-малобройна членска маса и финанси, нерядко кварталните (махленски) тимове се противопоставят успешно на спортните клубове от елитната петорка на Варна.

През този период – средата на 20-те години на XX век – са създадени нови сдружения на местна почва, целящи издигането на спорта. Като например Варненски спортен сговор (основан на 3 юни 1923 г.) с членове: „Атлант“, „Бойскаут“, „Диана“, „Надежда“, „Тигър“, „Тича“, „Черно море“.

Той заменя ЧСС по решение на конгреса, инициран от Варненския спортен комитет, и избира ръководния му орган: председател – поручик Ив.Мирски („Тича“), подпредседател – Ст.Великов („Владислав“), секретар – Беличев („Диана“), касиер – Драганов („Б.сокол“), от същото дружество е и домакинът Георги Костов.

ВАРНЕНСКО ФУТБОЛНО СЪДИЙСТВО ЧРЕЗ РЕФЕРСКАТА КОЛЕГИЯ ВЪВ ВАРНА

След Жорж де Режибюс пръв рефер на мачове от Варна се явява Стефан Данчев. Опитите му да се занимава с футболно съдийство датират от времето, когато е лицеист в цариградския ***Роберт колеж***. В годините до Първата световна война негов последовател във Варна се явява Вахаршак Мартаян.

В първите следвоенни години футбол играят различни военни чинове от различни националности, включени в окупационните части. Варненци гледат показни лекции за начина на съдийстване на футболни срещи. Местните състезатели и спортни деятели с интерес наблюдавали всекидневните мачове на игрището в Колодрума, ръководени от вещи рефери.

Малко по-късно, когато е създадена СБСЛ, по инициатива на областния комитет към нея е образувана реферска колегия във Варна. Необходимостта от нейното учредяване се е чувствала отдавна и за подготвяне на истински рефери, и заради спортните кръгове, като се има предвид, че начело на същата е застанал известният на варненските спортисти със своите широки познания по спорта, капитанът на футболния тим на „Владислав“ Егон Терцета с баща италианец и майка черногорка.

Създава се спортна комисия към ЦН на СБСЛ със седалище във Варна за осъществяване на футболна съдийска дейност при футболни мачове. В първия неин състав участват трима известни футболисти от СК „Тича“: Борис Тончев (Орфански), Христо Кръчмаров и Иван Найденов.

Реферската колегия във Варна е основана на 4 ноември 1924 г. Тя променя своето название на реферска секция и е в състав: Г.Балабанов, Б.Ставрев и Д.Леви.

През 1923 г. ВСС (Варненски спортен сговор) е приемник на Варненската спортна област. Предвижда в свой правилник освен рефер, и една тричленна арбитражна комисия, която да следи развоя на мача и да взема становище при спорни ситуации между рефера и един от двата клуба. Литература – списание „Спорт“, 1 бр., 1 юли 1923 г. Споменато е и в книгата „Футболно съдийство в България“ от Димитър Цанев, който е получил данните от Владимир Пинзов – известен футболен съдия от Варна и футболист на СК „Тича“ (в края на 30-те и началото на 40-те години). „Във Варна, където футболът се развива много бързо, след упоменатите в началото първи рефери съдийстват и Ст.Кръчмаров, Александър Георгиев, Асен Върбанов, Никола Ницов, Б.Данаилов, Б.Бянов, Ст.Фиков, Борис Тончев, Н.Люцканов, Стоян Златев, Е.Терцета, Б.Ставрев, Г.Балабанов, Д.Леви“ – из спомените на Вл.Пинзов.

Интересни сведения дава доктор Иван Божков (проучвател за създаване на футбола в България, Варна и София). По време на реорганизацията през 1925 г., когато се закриват областните спортни федерации и на тяхно място се учредяват окръжни спортни области по нареждане на СБСФ, десетима варненски съдии успешно издържат преквалификационните изпити. Реферската секция продължава своята дейност вече към Варненската окръжна спортна област.

1924 година е паметна за СБСЛ. На 13 и 14 септември в Габрово е организиран *Първият официален футболен турнир*, в който вземат участие първенците на петте области: „Владислав“ – Варненска, „Преслава“ – Шуменска, „Виктория“ – Видинска, „Победа“ – Плевенска и „Ото“ – Великотърновска. Турнирът се ръководи от председателя на Централната спортна комисия, а конференцията на СБСЛ, проведена в Габрово по време на турнира – от председателя на централното настоятелство Борис Германов.

„Владислав“ побеждава „Преслава“ с 3:0 във втория кръг и се класира за финала срещу „Ото“–Габрово. Варненци побеждават убедително с 5:1.

Успех, който е по-ценен, понеже те са дебютанти в нея (стават членове на СБСЛ през същата година). Турнирът е последен, понеже през следващата 1925 година СБСЛ се разформирова.

В-к „Варненски новини“ от 12.X.1924 г., бр.69: „Поставя се началото на зимния спортен танцувален сезон. Ще можем да започнем да танцуваме най-новите танци – файф степ и хупа-хупа в *Юнашкия салон*“.

„На 27.X. варненският СК „Шипченски сокол“ даде в събота спортна вечеринка, където се танцуваха новите степ танци“.

На 15.XII.1924 г. малките тимове на „Диана“ и „Тича“ дават 2:1.

В-к „Варненски новини“ от 16.XII.1924 г., бр.134: „На 20 с.м. във Военния клуб с.к. „Владислав“ ще даде спортно-танцувална вечер – *бал котельон*. Ще вземе участие с изпълнението на няколко номера и певческият хор на клуба, дирижиран от г-н Ал.Кръстев – композитор. Ще се тегли томбола от дарители на разни предмети“.

И СК „Атлант“ устройва голяма спортно-танцувална вечер, в събота с.м. в 8,30 часа – в салон „XX век“.

Бързото създаване на спортни клубове във Варна достига своя връх през 1925 година. От същата година спортни клубове с по-малък брой членове започват да се обединяват.

От 1923 до 1925 година е период на своеобразен връх на футболната мания, изразяващ се с появата на десетки футболни тимове... Сумарното число наближава 70–80. Футбол се играе поголовно: в Морската градина пред Аквариума, във втората ѝ част (тревистия терен на сегашните детски кът, тенис кортове и Летен театър), на „Цонкиното хоро“ (близо до настоящия спортен комплекс), на незастроените прашни карета в централната част и покрайнините на града. По този повод в-к „Варненска поща“ споменава през с.г.: „Футбол се играе непрестанно от деца, юноши, младежи. На улица „Нишка“ до халите една жена беше ударена силно с футболната топка. Това за сведение на полицията. Често се чупят прозорци на приземните и първите етажи. Належащо е да се въдвори ред и къде да се провеждат двустранните футболни срещи, все приоритети на съществуващия Черноморски спортен сговор“.

На 25 януари 1925 г. в салона на „XX век“ се провежда конференция на спортните клубове във Варна за избиране на членове на централното настоятелство, спортни комисии и областен комитет на БНСФ. Избрани са за централното настоятелство А.Друмев, Т.Сарайдаров, Хр.Кюйджуклиев, Мишев, Иван Рахнев и Ал.Блюмел: за футболния комитет – Егон Терцета, Ас.Върбанов и Марков; за баскетболен комитет: Мартаян, Пешев, Попов; за атлетически комитет: Марков, Демиров, Бянов; за Контролна комисия – Чакъров, Г.Владимиров, Х.Михайлов; за Областен комитет: Ас.Върбанов, Попов, Митев, Иванов, Райков, Манов и Христов.

Контролна комисия към областта: Загоров, Н.и Д.Михайлови.

През 27 януари 1925 г. конструирането на ЦН на СБСФ е следното: председател – А.Друмев, подпредседател – кап.-лейтенант Мишев („Шипченски сокол“), секретар – А.Шишков („Диана“), касиер – Т.Сарайдаров („Победа“), съветници – мичман Куюджиклиев („Бенковски“), Иван Рахнев („Юпитер“) и Ал.Блюмел от „Владислав“. За областния съвет е избран председател – Ас.Върбанов („Тича“), подпредседател – Ан.Райков („Бенковски“), секретар – Добри Иванов („Тигър“), касиер – М.Христов („Юпитер“), съветници: Иван Попов – „Диана“, К.Манов – „Атлант“, Илия Митев – „Победа 24“.

Още деветима съдии на следващата година завършват успешно курса за рефери. През месец юни 1926 г. председател на секцията става Асен Върбанов.

Бази, игрища на варненските клубове

На 7 февруари 1925 г. на заседание на Общинския съвет е решено да се отпуснат на спортните организации 48 дка площ между местностите *Шокера и Лагера.*

КОНКУРЕНЦИЯТА МЕЖДУ ВАРНЕНСКИЯ И СОФИЙСКИЯ ФУТБОЛ

През март 1925 г. се съставят два национални отбора заради конкуренцията София–Варна. Кой футбол е по-добър: варненският или софийският? Варненският национален тим се състои от играчите: Здравко Янакиев, Кирил Денев и Б.Петров от „Тича“, Борис Ставрев – „Владислав“, Б.Бянов и Ст.Златев – „Тича“, Димитър Димитриев – „Владислав“, Ив.Найденов и Н.Люцканов –„Тича“, Божидар Димитров – „Диана“, Мих.Тунчев – „Шипченски сокол“. За тази цел се провежда тренировъчен мач на националния тим, съставен от упоменатите варненци.

Срещу сборен градски тим играят Здр.Янакиев и Л.Атанасов, Петър Христов – „Владислав“, Боян Христов – „Тича“, Б.Ставрев – „Владислав“, Ст.Златев – „Тича“, Д.Димитриев – „Владислав“, Ив.Найденов и Н.Люцканов – „Тича“, Б.Димитров – „Диана“, Мих.Тунчев – „Шипченски сокол“.

Градският тим: Едв.Кебапчиян – „Тича“, Гунчо Георгиев – „Шипченски сокол“, Вес.Иванов –„Диана“, Г.Георгиев и Иван Булгаков – „Владислав“, Р.Марков – „Шипченски сокол“. Ал.Бояджиев –„Тича“, Борис Трифонов, Е.Терцета и Ал.Иванов – „Владислав“, Ив.Иванов – „Шипченски сокол“.

На 29 март е 4:2 в полза на проектонационалите, а резултатът от първия мач не е известен.

Успоредно с това интересът сред останалите местни футболисти не отслабва. Двете А и Б градски групи продължават срещите за футболно първенство в състав от 14 отбора.

Освен тях вторите (дублиращите) отбори на грандовете се обигравaт периодично срещу тимове с по-скромни възможности. „Тича" II–„Юпитер" – 2:0, „Владислав" II–„Атлант" – 2:0. Юношеските тимове на „Владислав"–„Шипченски сокол" – 3:2, „Владислав" I–„Шипченски сокол" I – 3:1.

За обиграването на резервните си състезатели водещите тимове имат и по два юношески отбора (А и Б). А „Тича" – и детски състав от 1925 г., който по-късно се състезава срещу младите владиславлии. По този начин се създава приемственост при попълването на представителните отбори със състезатели – рожба на съответния клуб. Възрастните членове на спортните клубове образуват свои екстимове (ветерански футбол), провежданите от тях срещи служат за спортната им кондиция. „Владислав"–„Тича" II – 3:1, „Тича"–„Юпитер" (юноши) – 4:2.

ПЪРВИЯТ БЪЛГАРСКИ ТИМ, НОСИТЕЛ НА ТРОФЕЙ ОТ ЧУЖБИНА („ТИЧА" – ШАМПИОН НА БУКУРЕЩ)

През 1925 г. „Тича" е поканен за участие във Великденския турнир в Букурещ (19–21 април). Освен него в турнира са участвали румънски отбори. В.„Варненска поща": „В Букурещ са се провеждали турнири, в които са взели участие повече от 20 клуба. Победители са „Трикольор". През първия ден „Тича" се състезава с един от победителите, когото побеждава с 4:3. Чрез елиминиране „Трикольор" е отстранен от турнира. По жребий „Тича" остава да играе с победилия „Спортул". В последния ден „Тича" печели финалния мач с 3:0. Специалният кореспондент на вестник „Варненска поща" Ас.Върбанов е предал от Букурещ дописка за вестника: „Мачът „Трикольор"–„Тича" будеше голям интерес, като имахме предвид резултата от миналогодишния мач между същите клубове, игран във Варна и завършил 2:1 за „Трикольор". Играчите на „Тича" влизат в игрището с траурна лента на лявата ръка заради атентата в църквата „Света Неделя", последвани от състезателите на „Трикольор", всички бурно акламирани. След минута почит към загиналите, реферът със свирката дава знак за започване на оспорвания двубой. Със силен удар е отбелязан първият гол. „Тича" играе с красиви и ниски пасове. Н.Люцканов отбелязва гол трийсет секунди по-късно. Резултатът става 2:1 Второто полувреме тичанци

СК „Тича" със спечелената купа в Букурещ (1925 г.).
От ляво на дясно: Боян Бонов, Никола Люцканов, Стоян Златев, Кирил Денев, Борис Петров, Йордан Заяков, Щерю Савов, Александър Бояджиев, Ив. Найденов, Божидар Бянов (на негово място е играл Андрей Иванов;), Иван Ранков – председател на клуба, с топката е Едв. Кебапчиян

разменят играчи по постовете, както и бековете на „Трикольор" са си сменили местата. Заяков минава инсайд, а Андрей Иванов, състезател от „Владислав", който е подсилил като добър играч отбора, играе крило. „Трикольор" изравнява 2:2 след стремително нападение. Десният инсайд Шарл посреща отбитата топка от вратаря на „Тича" Кебапчиян. Третият гол за тичанци се осъществява от Ан.Иванов – след красива дриблировка с глава, със силен шут отбелязва 3:2 и заслужено е акламиран от публиката. Десният бек Щерю Савов изравнява за 3:3. В 33-ата минута Заяков отбелязва за 4:3 за тичанци.

Мача „Тича"–„Спортул", коментира Германов: „През цялото време тичанци имаха надмощие, като головете паднаха през второто полувреме". Чрез автогол на десния хафбек. Две минути по-късно левият инсайд Заяков отбелязва втори гол във вратата на студентите. Третият гол се осъществява от централния нападател Иван Найденов, подпомогнат от център хафбека Бянов. Продължително се акламират при излизане от игрището най-вече Б.Бянов и Миндела.

След време Иван Найденов (Найденката) споменава: „Водач на отбора бе Ангелсон – рентиер и кмет на града,който решително заяви: „Докато купата не се постави тук на трибуната, мачът няма да се играе". Отидоха с една кола, туриха купата и почна мачът. И втори проблем стана при влизането в родината. Митничарите я взеха, понеже била сребърна. Тогава Бянов говори с Министерството на финансите...

Букурешката купа

Никакво тържество нямаше, хората тогава малко се интересуваха от футбол. А носехме първата спортна купа, спечелена за България. Нямаше посрещачи, те и на Колодрума малко хора идваха да ни гледат. Много ни се играеше, ама условия – никакви".

Част от спомените на един от участниците в турнира, публикувани в книгата „Футболна Варна", създадена по инициатива на спортния журналист и футболен коментатор Стефан Янев със съавторски колектив:

Румъния–България 4:2 (1:1), **31 май 1925 г.** Стадион „Юнак", в присъствие на 10 000 зрители и официални лица започна мачът с удар от България: Здр.Янакиев, А.Андреев, П.Христов, Борис Петров, Ст.Златев, Б.Бянов – капитан, Г.Христов, Н.Люцканов, Андрей Иванов, Д.Димитров, Н.Мутафчиев, Мих.Тунчев. Румъния – Шрьок/Гросверан, Бартай, Секей, Кинижи, Теслар, Мартек, Фогъл, Гуга, Чолак, Ветцер, Цемлер, Тецер.

Още в първата минута със солово изпълнение Люцканов повежда с 1:0. Румънците нападат, но отбраната не допуска топката до гола. По-късно от корнер румънците отбелязват първия си гол. В петнайсетата минута при недоразумение между вратаря на българите и левия бек Петър Христов подава топката на вратаря, но той не успява да я хване и румънците повеждат с 2:1. Няколко минути по-късно румънците отбелязват третия си гол, а след малко – четвъртия.

Националният отбор на България срещу Румъния през 1925 година. Под средното знаме е Н. Люцканов

Управителният съвет на СК „Тича", 1925 г. Първи ред: вторият от ляво е Ангел Друмев, вдясно до него е председателят Иван Ранков, Боян Боянов (първият от дясно на ляво), зад него е Никола Люцканов.

Провежда се мач между софиянци и варненци на **5 юни 1925 г.** между А и Б национални тимове – София срещу Варна 2:1.

Варненският тим игра много добре, но с малко свръзки и бе съставен от пет действителни (титулярни играчи) и шест резервни.

На 7 юни 1925 г. в „Тича" се правят промени в настоятелството. Председател е Иван Ранков, подпредседател – Ст.Станев и К.Доков, секретар – Ан.Петров, касиер – Ивов. Тогава „Тича" брои 628 членове и членки. Има I и II футболен тим, два юношески и един малък (детски) тим, спортна чета при II прогимназия, баскетболни отбори за мъже и девойки и много добре уредено клубно помещение. В управлението на СБСФ заемат видни постове в управителното тяло, а също и в рефер-ската колегия при ВОСО. Проектират се мачове в София, Русе, Плевен, Пловдив, Бургас и др.; Букурещ, Темешвар, Кишинев, Цариград.

Вестник „Варненска поща" от 12 юли с.г. споменава, че Борис Тончев (Орфански) – най-малкият брат от фамилията Тончеви и талантлив варненски футболист, се е споминал след дълго боледуване.

В-к „Варненски новини" от 14.VII.1925 г., бр.310: „Някои спортни клубове, като СК „Победа 24", „Надежда", „Борислав", се сливат в един клуб. Конференцията ще се проведе днес в 9 часа във ВМГ на съвместно общо събрание с присъствието на всички членове, което е задължително".

В-к „Варненска поща" от 20.VII.1925 г., бр.1983: „Мачът София–Варна тази вечер завърши 0:0. По взаимно съгласие играта се продължи три пъти с по пет минути, за да се види кой ще спечели. Домакините от

София направиха един гол. След спиране на играта от първия хаф-тайм в почит на починалия завчера във Варна Борис Тончев-*Орфански* се отдаде дължимото признание на бившия играч на „Тича“ и проектонационал за Олимпиадата в Париж през 1924 г.“

На 9 и 30.VIII.1925 г. „Тича“ провежда срещи с „Владислав“ – 1:1, и „Шипченски сокол“ – 5:2.

ЗАКРИВАНЕ НА СПОРТНИТЕ ФЕДЕРАЦИИ

По решение на федеративния съвет на БНСФ закриват се федерациите от цяла България, като остават да съществуват окръжни областни бюра. Становището на федеративния съвет за читателите на вестник „В.П.“ е упоменато от **14 август с.г.** В тази връзка „Тича“ прави нова промяна в настоятелството си на извънредно събрание. Председател е инж.Иван Ранков, подпредседатели – А.Петров и И.Димитриев с помощник Ст.Златев. Новите спортни съветница са Грон Кавафян, Ж.Севов и И.Бъчваров. **На 30 август** „Тича“ побеждава „Шипченски сокол“ с 5:2 (4:1).

ПОБЕДА НА СПОРТНА ВАРНА

СК „Владислав“ – футболен шампион на България и носител на Царската купа. През 1925 г. във футболното първенство на Вар-

СК „Владислав“ – първи носител на купата и държавен шампион за 1925 г. От ляво на дясно: Ернст Мург, Андрей Иванов, Кръстю Петров, Петър Христов, Борис Томов, Егон Терцета (капитан) с Царската купа, Любен Митев, Алекси Алексиев, Иван Булгаков, Георги Георгиев, Димитър Димитриев и Здравко Янакиев (седналият).

на участват отборите на „Владислав“, „Диана“, „Юпитер“, „Тича“, „Шипченски сокол“. Първенец става „Владислав“, който добива право да играе в заключителния етап за държавен шампион и носител на купата. В мачове чрез елиминиране той се среща с „Левски“–София **на 30 август 1925 г.** в София и побеждава с 2:0.

Царската купа

„Владислав“ *е в състав: Янакиев, Л.Митев, П.Димитров, Г.Георгиев, Б.Томов, Иван Булгаков, Дим. Димитриев, Егон Терцета, Кръстьо Петров, Алекси Алексиев, Андрей Иванов.*

„Левски“*: П.Иванов, Ал.Христов, Симеон Янков, Г.Матев, Иван Радоев, Дим.Дражев, К.Петрунов, Дим.Мутафчиев, Цв.Генов, К.Мазников, Кирил Йовович.*

В-к „Варненска поща“ от 1.IX.1925 г.: „Разформироване на СБСЛ. Съгласно решението на последния федеративен съвет шестте областни федерации, влизащи досега като членове на БНСФ, трябва да се ликвидират. Като на тяхно място се учредят окръжни спортни области. На основание на това решение УС на БНСФ е наредил на управителните тела на сегашните областни федерации да проведат конференция.

Същата се състоя на 30-и миналия месец в клуба на „Владислав“. За поставяне основите на новата варненска окръжна спортна област. Присъстваха от всеки клуб по трима делегати, а също така и един представител на БНСФ.

Конференцията избра нов УС. Избраха се Б.Германов, Ал. Блюмел, Хр. Загоров, Ив.Рахнев и Кр. Смиленов – учител и директор в Търговската гимназия, участвал по-късно в инициативен комитет за направа на мавзолея на Владислав Варненчик. Функциите на новоизбрания УС на ВОСО се ограничават само за Варненски окръг“.

През следващата година се основават нови клубове във Варна. „Илинден“, „Български спортист 33“, „Напредък“, „Победа 24“, „Етър“ и „Рила“, както и някои от новите формирования преминават към елитните варненски клубове, а други прекратяват своето самостоятелно съществуване.

„Тича“ – англичаните“ – дописка на в.„Варненска поща“ **от 1 септември 1925 г.:** „Сборен тим на англичаните от два военни крайцера премериха силите си и уменията си с „Тича“. Първото полувреме инициативата имаше „Тича“ и Люцканов направи два гола. Съперниците им през второто полувреме развиха по-хубава игра. Вторият мач – ре-

СК „Бенковски" (1925 г.), участвал е една година в А градска група. Първият вдясно от вратаря е Никола Радчев, през един футболист е Никола Ников.

зултатът е 1:0 за „Тича". Играха с няколко юноши, които с рядка упоритост устояваха на атаките на англичаните. СК „Владислав" игра с тях и победи с 4:0".

На 5 септември 1925 г. се състои финалният мач между „Атлант" и „Бенковски" от Втора дивизия. Резултатът е 1:1. И втората среща между „Атлант" и „Бенковски" завършва наравно 1:1. Съгласно решенията на ВОСО победителят трябва да премине в Първа варненска дивизия. В новия мач, игран за трети път, при много оживена игра „Атлант" успява да отбележи през втория хаф-тайм първия и победен гол и с резултат 1:0 прекрачва в Първа дивизия.

На 8 септември 1925 г. техническият комитет при ВОСО се избира на конференцията в следния състав: Футболен комитет – Е.Мург, Д.Димитриев, В.Ганчев; дамски спорт, баскетбол – Б.Динев, П.Генов, Р.Марков; Атлетичен комитет – Е.Терцета, К.Шкорпил, Б.Бянов.

На 19 септември с.г. за фонд „Постройка на игрище" „Тича" играе с „Диана". Резултат – 5:0.

„Тича"–„Владислав" 2:1 (2:1), състоял се на 4 октомври с.г. Мачът отдавна се е очаквал между шампиона на България и носител на Царската купа и най-стария клуб в България, носител на дълга поредица победи. С пълния си състав „Владислав" среща тоя на „Тича" (комплектован от шестима стари и петима нови играчи). Чрез пеналтик, бит от Щерю Савов (Папагала), резултатът става 1:0 за „Тича". Скоро

Владиславци пред клуба

след това Кр.Петков изравнява за 1:1. В трийсетата минута „Тича" чрез Заяков спечелва срещата с 2:1.

В.„Варненска поща" уведомява на **11 октомври** за основаването на „малка Тича" при първоначалното училище „Отец Паисий". Целта е да се съчетае просветата със спортната подготовка на децата. Ръководството се осъществява от лекоатлетическия деятел Никола Дермишков. Членове са само ученици от горните класове. Стремежът на ръководството на „Тича" да приобщава младите към идеите на спорта има няколкогодишна давност.

Още през 1921 г., когато „Тича" се помещава в клуба на ул. „Драгоман" № 1 (над книжарницата на Боян Блъсков), се съставя детският тим, в който „участваха учениците Тодор, Панайот и Стефан Попови, Пенчо Ковачев (Печката), Стойчо и Никола (Кольо Злото) Бойчеви и други. През това време се присъединиха и младежите от кварталния клуб „Напредък" начело с братята Стефан и Борис Кирилови. Покъсно те влязоха да играят в първия тим. Юношеският тим, който се образува след това и извоюва много победи, се състави след две-три години и участва през 1925 г. в държавното първенство по футбол. Създаде се и втори тим (от състезатели на същата възраст). Първият, червеният тим играеше с червени, а вторият – с бели екипи. В тима влизаха младежите Кирил Тенекеджиев, Кирил Куртев, Васил Цанев, Тодор Попов, Кръстьо Баев, Михаил Найденов (Кильо), Вълчо Димитров – вратар, и Гарабед Зарпанелов. За тези два тима най-големи

грижи положи Асен Върбанов", пише в спомените си Стефан Попов – секретар на клуба през 30-те години.

На 18 октомври с.г. „Тича"–„Юпитер" федеративен мач 6:1, игран на Военното игрище.

На 27 октомври тимът на „Тича", който не е в добро функционално състояние и е отслабен от отсъствието на редица титуляри като Б.Бянов, Б.Петров, Ив.Найденов, Д.Станев, губи от „Шипченски сокол" с 5:0. Соколите стават един от солидните клубове в града и страната и с право претендират да станат градски първенци.

За популяризаторската дейност на спорта чрез „Тича" разбираме от съобщението във в.„Варненска поща" от **23 февруари 1926 г.**

Клубната библиотека и читалня са отворени всяка сряда и събота от три до шест часа следобед, когато се раздават за домашно четене наличните книги. На разположение са спортни и литературни списания и вестници за ползването им на място.

Реферската секция при ВОСО започва своята редовна дейност през март 1926 г. с първа лекция на курса за подготовка на футболни рефери. Тя се провежда в Мъжката гимназия **на 26 март** от осем до девет часа вечерта.

За програмата и условията и всички подробности желаещите могат да се информират от зъболекаря Давид Леви, служителя от БНБ Ал.Георгиев и от Ас.Върбанов – публицист и кореспондент на спортни вестници и издания.

Последният мач от първия полусезон за 1925–1926 г. между отборите на „Владислав" и „Тича" се е състоял на 28 март и завършва 1:0 за „Владислав" (чрез гол, направен от дузпа).

На 11 април проектонационалният тим, съставен от варненски играчи, губи от сборен градски тим в контролна среща с 1:2. По този повод най-сетне националният тим е съставен, пише спортният редактор във „Варненска поща" Ал.Бегажев.

На терена са играли състезателите: вратар – Здр.Янакиев („Владислав"), бекове – Борис Петров („Тича") и Петър Димитров („Владислав"), халфбекове – Б.Бянов, Ст.Златев („Тича"), Г.Георгиев („Владислав"), нападатели – Д.Димитриев („Владислав"), Н.Люцканов („Тича"), Кр.Петров („Владислав"), Мих.Тунчев и Иван Иванов („Шипченски сокол"). И влезлите в игра резерви: вратар – Мавродиев („Тича"), халфбекове – Щ.Савов, Р.Марков („Шипченски сокол"), нападатели – А.Иванов („Владислав"), Сколуфанов („Шипченски сокол"). Присъствал е председателят на футболния комитет при БНСФ Владимиров.

На 25 април 1926 г. на игрището на бул „Елисавета" в Букурещ пред 12 000 зрители Румъния побеждава проектонационален отбор от

България с 6:1. Голът за варненци отбелязва К.Денев.

Състави: Б:Мавродиев, Б.Петров, П.Христов, Г.Георгиев, Б.Бянов, Г.Станев, Д.Димитриев, Н.Люцканов, Кр.Петров, Кирил Денев, Ан.Иванов.

Румъния: Киш, Барта, Секели Щернберг, Ощеляну, Гелер, Шрьок II, Гуга, Кюелбауер, Ауер II, Наги.

Вестник „Слово", издаван в София, пише: Мачът направи тъжно впечатление в софийските среди и Варна не може да състави национален тим, макар че държавният шампион е от там".

В. „Варненска поща" от 2 май с.г., бр.2279, информира: „Снощи заминаха за София юношеските тимове на „Тича" и „Владислав", за да вземат участие в състезанията на спортните турнири за купата „Юноша футболист".

4 май, бр.2280: „В София, 3 май, се състоя първият рунд от юношеските футболни турнири: „Владислав" (Варна)–„С.С.24" (София) 4:1, „Тича" (Варна)–„О.К.25" („Оборище кенали", София)... „Левски"–„Спорт клуб" 5:0, „Средец" (София)–„БП 24" (Бенковски–Победа) 3:0. Юношите на „Славия" (София) орлите са победени от „Бенковски" (София), „Славейков"–„АС 23" 2:1, „Средец" (София)–„БП 25" (Пловдив) 3:2, „Ботев" (Пловдив)–„Победа" (Плевен) 7:0, „ФК 13"–„Бенковски" не се е състоял, „Левски" (София)–„Спорт клуб" 5:2. Очаква се финалният мач да бъде най-вероятно между варненските „Тича" и „Владислав".

Асен Върбанов, водач на юношеския тим на „Тича", след време споделя в ръкописа си (по повод 50 години футбол в България): „Победихме „Славия"–София и останахме за финала с „Левски"–София. Резултатът е 2:2. Срещата трябваше да се преиграе, но игрището бе заето от отбори на областни тимове, възрастни играчи. Враца–Петрич 10:0, Варна–Русе 3:0. Варненският градски тим победи тима на Врачанска област с 6:1. БНСФ неправилно пренасочи мача за след три дни, което за нас бе неприемливо, понеже всички играчи бяха ученици и аз нямах отпуска. Победителят остана неизвестен".

„От юношите са играли: вратар – Янко Мицов, бек – Ал.Вътев, десен халф – Кр.Баев-Лисата, център халф – К.Куртев, дясно крило – Димов-Еврейчето, Мих.Найденов".

По други данни се определят да играят „Славия"–„ФК 13", „Тича"–„Ботев" (Пловдив) – 2:0, „Средец" (София)–„Владислав". **На 6 май 1926 г.** се провежда полуфиналният мач за купата на БНСФ за юноши „Владислав"–„Бенковски". Софиянци проявяват жив интерес за този мач, на който се е стекъл многохиляден народ. Срещата завършва не-

Откриване на пролетния спортен сезон – 7 май 1926 г.

решено 2:2. „Утре на 7 май в 9 часа сутринта ще продължи играта между двата клуба, до крайна победа на единия от отборите, на игрището на „Славия". Младите владиславци бяха живо акламирани от варненската колония. От тима на СК „Владислав" най-изявил се в срещите е Архангел Стойнов". Липсват други данни за полуфиналните двубои, турнирът не завършва. Освен това има известно разминаване между имената на отборите, достигнали до заключителната фаза.

В турнира на елитните тимове се срещат сборен отбор на София (съставен предимно от играчи на „Славия") и сборен тим от Хасково. Резултатът е 6:0. Финалният мач се провежда **на 9 май**. Варненци са подсилени с дошлите за финала Б.Бянов, А.Иванов, Кр.Петров, за да вземат участие в мача срещу софиянци. На срещата присъства и председателят на ВОСО Б.Германов. Състав на варненския отбор: Здр.Янакиев, Петър Христов, Кирил Денев, Иван Булгаков, Б.Бянов, Г.Георгиев, Д.Димитриев, Н.Люцканов, Кр.Петров, Мих.Тунчев, А.Иванов. Софийският отбор е представен от тима на „Славия". Първото полувреме приключва при резултат 0:0. Излезлият вятър през първото полувреме облагодетелства отчасти варненските състезатели. Второто полувреме започва с по-голямо оживление от двете страни. Варненци се проявяват с пълната си стихия, Н.Люцканов успява да направи първия гол за Варна, имащ надмощие. В 30-ата минута на второто полувреме реферът свири дузпа заради това, че Люцканов е бил пипнал топката с ръка. Варненци оспорват решението на футболния съдия. Реферът е непреклонен и варненци напускат игрището...

Дванадесет дни по-късно УС на БНСФ съвместно с футболния комитет при същата налага наказание на ВОСО, понеже представителният тим не се е подчинил на рефера и е напуснал игрището по време на финалния мач. Има и персонални наказания.

На 10 юни „Тича" се среща във Варна с първокласния белградски клуб „Ядран". Разменят се възпоменателни знаменца. Тичанци отбелязват два гола през първия хафтайм. През втория правят още три гола. След няколко успешни нападения сърбите в разстояние на пет минути намаляват резултата на 3:5. В последните минути „Тича" прави още един гол и срещата приключва при резултат 6:3. При всички международни свои срещи Управителният съвет на „Тича" дава банкет на гостите. Това става хубава традиция след мачовете домакини и гости да се събират предимно в салоните на Морското казино.

При тази среща присъства сръбският консул, градоначалникът Б.Германов – председател на ВОСО, председателят на „Тича" инж. Ив. Ранков, както и неговият колега от сръбска страна. В изказванията си ръководителят на „Ядран" завършва с пожелание варненци да посетят в скоро време Белград и да върнат визитата.

В София с.г: „Тича"–македонски тим „Тодор Александров" – 2:1. В присъствието на 3 000 души зрители се е състоял мачът на „Тича" и сборен отбор на известни софийски футболисти на елитните „ФК 13", „Славия", „Левски". И двете страни играят с голям ентусиазъм.

„Владислав"–„Тича" 1:0. **На 22 юни с.г.** многоочакваният мач се е състоял на Военното игрище в присъствието на 10 000 зрители, официални лица и много любители на футбола от Провадия, Шумен, Русе. Чрез Кр.Петров в 30-ата минута „Владислав" отбелязва гол – 1:0. Второто полувреме преминава с превес на „Тича", но безрезултатно.

По същото това време реферската колегия във Варна се увеличава

СК „Тича" (1926 г.)

с нови членове, издържали успешно теоретичните изпити: поручик П.Шамутко – „Тича“, Шамая Толедо – „Диана“, и Мих.Христов – „Юпитер“, Оник Микаелян и К.Камбуров – „Атлант“, Б.Зографов и Ан.Атанасов – неутрални.

11 юли 1926 г. „Тича“–„Напредък“ (Русе) 5:1.

На 22 август 1926 г. на игрище „Юнак“ играе със СК „Славия“ – 1:1. След продължителни спорове втора среща не се провежда, продължава дипломатическа игра, намесва се федерацията. СК „Владислав“ е изключен от редовете на БНСФ до IV федерален конгрес. Последва молба до арбитража при БНСФ от УС на „Владислав“. Провинцията се застъпва за владиславци и при повторното явяване за преиграване на срещата в София на 7 април 1927 г. славистите не излизат да се срещнат със СК „Владислав“. Присъден е служебен резултат 3:0 за „Владислав“. Купата отново пристига във Варна.

Състави на отборите, играли на 22 август 1926 г.:

„Владислав“ *– Здр.Янакиев, П.Димитров, Л.Митев, Г.Георгиев, Б.Томов, И.Булгаков, Д.Димитриев, Е.Терцета, Кр.Петров, Ал.Алексиев, Ан.Иванов.*

„Славия“ *– Андреев, Калканджиев, Манолов, Чумпалов, Къртевски, Филипович, Стайков, Стоянов, Грашев, Цветков, Стоянов.*

Във Велико Търново на **27 август** се провежда Федералният съвет на БНСФ, който решава да се отменят наложените санкции на ВОСО и персоналните наказания. Приет е отчет на УС с необходимите прибавки и забележка да се полагат повече грижи и за провинциалния спорт... Делегатите от Варна и Провадия са декорирани с почетни значки на СОСО в знак на радушност и приятелство на двата града. Във футболния комитет се избира Г.Балабанов от „Тича“.

Живеещият в София Асен Върбанов изпраща дописка до ВОСО, която представлява интерес и за трите варненски ежедневника.

ЕГИПЕТСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ ВЪВ ВАРНА

СК „Юнион Реакриасион“ от Александрия предлага на варненския „Тича“ да уреди два мача в града ни като част от турнето му в Гърция, Турция, Румъния, Австрия, Унгария и България. Поканата е приета и египтяните се съгласяват да играят на 21 и 22 август.

Клубът е основан през 1924 г., първенец е на Египет, носител е на султанската и принцовата купа. Дава скелета на националния отбор. Има победи над югославския „Хайдук“, „Фенербахче“ и „Галатасарай“ от Истанбул и равен резултат с турския национален отбор. Междувременно „Тича“ играе срещу „Варшавянка“ на 25 с.м. и дава равен

мач с гол на лявото си крило Иван Райчев през първото полувреме. „Варшавянка“ изравнява в 30-ата минута на второто полувреме. Реферирал е Гено Матеев от София.

Египтяните идват във Варна за уговорените мачове **на 3 септември**, с водач Валер бей, след успешни победи в Турция – в Цариград над „Фенербахче“ с 3:0 и над шампиона на Турция „Галатасарай“ с 6:0. Победен е и сборен цариградски тим (по същество национален отбор на страната) с 3:1. Мачът във Варна е спечелен от гостите с 5:0 (2:0). „Игрището е почерняло от народ, който очаква да види интересния футболен спектакъл. След поражението на най-силните турски отбори египтяните на път за Средна Европа ни правят голяма чест с посещението си във Варна. Варненци и гости от други селища ще имат възможност да се насладят на прецизната им игра. Египтяните пътуват под покровителството на „Сфинкс спортинг сосиете“, на брой 20 души. Тимът се състои от Махмуд (Худа) – капитан и централен нападател, играч със световна известност, Саид Исмаил (Худа), Кямиз Бар, Мохамед Гамал – принц, играе като десен инсайд, Хасан Хелмик, Хасан Рагаб, Гадел ел Сури, Заки Габан, Хафез Али, Али Дауд, Махмуд Махран, Ахмед Мансур, Мохамед Рустон, Мохамед Шемиз, Мохенти Ядрела.

Още в началото египтяните отбелязват два гола. Почти от центъра на игрището шутира деснит инсайд. Вторият е отбелязан с глава, също от далечно разстояние. През второто полувреме отбелязват още три гола. Египтяните играят с една невиждана виртуозност.

Мачът реванш „Тича“–египтяните 2:3 (0:2). Този път тичанци са били по-добри и по-спокойни. До известна степен разстройват ансамбъла на гостите. Но въпреки това към края гостите отбелязват два гола. През второто полувреме тичанци отбелязват два великолепни гола. От левия инсайд и крилото. След това се връща единият гол.

В последните минути инициативата е на страната на „Тича“. Реферира Йонов от София. Отзивите след срещите са следните: „Египтяните отнасят най-добри спомени от Варна и от добрия прием на „Тича“. Те са във възторг от красивата игра на младите тичанци и резултатът е неочакван за тях. Принцът Мохамед Гамал се е изказал за някои от играчите на „Тича“ като за първостепенни и най-вече – за халфбека Боян Бянов“.

КЛАСИРАНЕ НА ВТОРА ДИВИЗИЯ

Първенство на Б градска (окръжна) група за 1926 г. Класирането е следното. Първият „Бенковски“ получава правото да участва от есента на 1926 г. в А градска група за излъчване на футболен първенец за

1927 г. Втори е „Добруджа“, трети и четвърти са „Искър“ и „Атлетик“ от Провадия, пети – „Приморец“, шести – „Тигър“, седми – „Черно море“.

На 26 септември в новото настоятелство ръководството му се поема от новоизбрания председател Хр.Арабов. Библиотекарят В.Цанев предлага на членовете, които често посещават клубното помещение, спортна литература и ежедневните вестници.

На 10 октомври 1926 г. във федеративен мач „Тича“–„Шипченски сокол“ резултатът е 2:5.

На 11 октомври 1926 г., в-к „Варненска поща“: „Вчерашните мачове на Военното игрище бяха за първенство между „Тича“ и „Шипченски сокол“. При сравнително красива игра от страна на „Шипченски сокол“ мачът завърши при резултат 5:2 за соколите. Преди това играха клубовете от втория ешелон „Юпитер“ и „Добруджа“. Победата бе заслужено спечелена от „Добруджа“ със 7:2. Добруджанци, добре екипирани и почти всички младежи в юношеска възраст, превъзхождаха във всяко отношение противника си. Няколко души от нападателната им линия притежават заложби на отлични играчи. Ако постоянстват, биха правили чест на всеки първокласен отбор. Те затвърдиха убеждението, че тази година ще бъдат първи в I Б дивизия.

В-к „Варненска поща“ от 25 октомври 1926 г., бр.2460: „Владислав“–„Шипченски сокол“ 2:0 (1:0). Мачът между горните два клуба се очакваше с повишен интерес, защото той ще реши първенството във Варна за първия полусезон 1926–1927 г. Военното игрище още отрано е препълнено с народ. Играта започна в три и половина следобед. Първото полувреме донесе един гол за „Владислав“.

СК „Черно море“ от втора дивизия

Този път форуардите на „Шипченски сокол“ не можаха да се проявят. Вторият хаф тайм, при видимо надмощие на „Владислав“, донесе още един гол за последния“.

В-к „Варненска поща“, 26 октомври 1926 г., бр.2461: „В неделя, 24 октомври т.г., се увенча с успех хубавата инициатива, подета от местните клубове, членове на ВОСО от Първа Б дивизия – „Атлант“ и „Юпитер“, за обединението им под новото име „Левски“.

Избра се УС: председател – поручик Кожухаров, секретар – Хр.Енев.“

На 1 ноември играят „Тича“ и „Шипченски сокол“, резултат – 4:2 (3:1); „Тича“–„Левски“ (Русе) – 3:0 (1:0).

РЕЗУЛТАТИ ОТ ФУТБОЛНИ МАЧОВЕ НА ЮНОШЕСКИТЕ СЪСТАВИ

(месец май–1 ноември 1926 г.)

На СК „Тича“: Червеният тим–„ОК 25“ (София) 2:1 и „Левски“ (София) 3:2, „Ботев“ (Пловдив) 2:0, „Ботев“ (Варна) 11:1, „Шипченски сокол“ 9:1, „Искър“ (Провадия) 0:0 и 2:0. Или равносметката е: седем мача, от които шест победи и един равен. Белият тим (към СК „Тича“ – б.м.) се е срещал с юношите на „Черно море“ (Варна) – 6:1, 3:3, с „Раковски“ (Варна) – 5:3, с „Добруджа“ – 4:2. От четири мача са извоювани три победи и е постигнат един равен резултат.

Резултати от мачовете за новоучредената купа от Дружеството на запасните офицери (декември 1926–1927). Юношите към спортните клубове във Варна, спечелили градското първенство, ще бъдат удостоени с връчването на специална купа. Това е част от политиката на ВОСО, която обръща все по-голямо внимание на дейността на юношите. Тя е поръчана в Германия и когато е доставена във Варна, е изложена на витрината на златарското ателие на Саркис Тозбейкян. Той е от известните меценати на „Тича“ и дългогодишен отговорник на юношеската секция на „Тича“.

За добрите резултати на юношите на „Тича“ голяма роля има секцията към клуба, която работи със спортистите от тази възраст. Тя е разделена на три отдела, всеки със свой ръководител. Водещ е социално-възпитателният отдел с отговорник Ник.Дермишков. Футболният

е под опеката на Иван Найденов (Найденката). Ховсеп Еремян следи лекоатлетическата подготовка на юношите. Работата с младежите, подплатена с добри резултати, показва правилния път, за да може физическото и умственото им развитие да бъдат в хармония.

На 14 ноември за секретар на реферската секция (Варна) е избран Ат.Атанасов.

В-к „Варненска поща“ от 30 ноември 1926 г.: „Продължават обединенията на по-малки и второстепенни варненски клубове. След преговори предстои присъединяване на „Добруджа“ към „Бенковски“.

На 28 януари 1927 г. за завеждащ юношите от футболния комитет при ВОСО е избран Стефан Константинов от „Владислав“, негови помощници са Б.Петров („Тича“) и Г.Христов („Владислав“).

В-к „Спортен преглед“ от 15 март 1927 г., бр.8: „Из варненската окръжна спортна област“. Дружеството на запасните офицери в града е имало високопохвалната идея да подари една купа на юношите на ВОСО. От 1.VI. до 1.IX. ежегодно ще се състезават тимовете на дружествата от областта ни, които имат редовно признати юношески секции от БНСФ. Този жест на упоменатото дружество ще влее импулс на благородно съревнование сред младите спортисти, които ще се чувстват дълбоко поласкани. Те ще вложат всичките си спортсменски усилия, за да оправдаят надеждите, които родолюбивата организация на запасните офицери в града ни им възлага за благодентствието и преуспяването на нашето отечество“.

В-к „Варненска поща“, 6 април 1927 г., бр.2625, информира за новата купа, която е пристигнала от Германия. Тя е предназначена за градския първенец по футбол на Варна и ще се връчва ежегодно. Купата е сребърна, доста голяма и художествено изработена. И тя е експонирана на витрината на златарското ателие на Саркис Тозбейкян.

В новото настоятелство на „Тича“ от 7 април с.г. се избира за председател Кр.Доков. Подпредседатели са Хр.Христов и Н.Дермишков, секертар е Ф.Николов... Учредена е длъжност завеждащ международни мачове – Б.Басан, завеждащ туризъм – В.Панайотов. Клубни лекари са К.Ангелов и Цветков.

В спортната хроника на варненските вестници са упоменати следните срещи: **на 5 юни 1927 г.** „Тича“–„Диана“ 4:2. **На 19 юни с.г.** „Тича“ I Б тим–„Славия“ (Варна) – шампион на II дивизия – 3:2. **На 4 август** „Тича“ (играе без петима титуляри) дава равен със Сборен

На конгрес на БНСФ във Велико Търново

градски тим на Русе – 2:2. **14 август** „Левски“ (София)–„Тича“ 1:0, с гол от пеналтик. **На 19 август** „Шипченски сокол“–„Тича“ 2:1.

Чести са неразбориите за проведените мачове и федеративните срещи за купата „Варна“.

В-к „Варненска поща“ на 8 септември с.г. информира: „Научаваме се, че с.к. „Левски“ е контестирал финалния мач за градската купа, игран на 4 т.м. в Колодрума, и настоявал да се преиграе, понеже теренът на игрището не отговарял на условията, изискуеми от правилника за състезанията.

Реферът на мача също в своя доклад е констатирал негодността на игрището. От друга страна, и СК „Владислав“ е контестирал пред Арбитражния съд при БНСФ мача със СК „Левски“–Варна, защото в тима на последния е взел участие играч, играл федеративни мачове през настоящия сезон в друг клуб. „Има голяма вероятност Арбитражният съд да уважи контестацията на „Владислав“ и в такъв случай финалният мач за купата ще се играе между „Шипченски сокол“ и „Владислав“. При това положение въпросът за притежание на градската купа стои още висящ и е много преплетен.

Упрекът за тази аномалия около състезанията за купата пада върху управителните тела на ВОСО и поделенията му, които навреме да вземат строги мерки за отстраняване нередовностите, които ще разяждат спортната дисциплина между клубовете“.

На 11 септември 1927 г. СК „Бенковски“ в общото си годишно събрание е избрал ново настоятелство при следния състав: председател – мичман о.з. Куюджеклиев, подпредседател – мичман о.з. Данаджиев, секретар – Димитър Панайотов, касиер – Атанас Михайлов. В този клуб играят войници, работници и ученици, игрището им е в района на моста за Аспарухово.

25 септември „Тича“–„Владислав“ 0:0. 30 септември „Тича“–„Славия“ (Варна) 1:1.

10 октомври 1927 г. „Тича“–„Шипченски сокол“ 4:2. За плевенските турнири тимът на ВОСО ще бъде в състав: Здр.Янакиев и К.Денев – от „Владислав“, Б.Бянов и Щерю Савов, Ат.Георгиев –„Тича“, Д.Димитриев – „Владислав“, Н.Люцканов – „Тича“, Кр.Петров – „Владислав“, Мих.Тунчев – „Шипченски сокол“, Андр. Иванов – „Владислав“. Резерви – Петър Генов и Ив.Георгиев – „Диана“, Йордан Заяков, Ив.Райчев и Камбуров от „Тича“, Желязков – „Диана“.

По-забележителни срещи **през 1928 г.** са:

На 5 юни „Тича“–„Владислав“ 0:0, 12 юни „Левски“–„Тича“ 1: 0, последните подават контестация, че техен играч Оник Харипян е играл в отбора на „Левски“. „Тича“ не се представя добре и в следващия мач, проведен на 25 с.м.

30 юни „Владислав“–„Тича“ 3:1, с което „Владислав“ е отново първенец на Варна.

Срещу „ДС (Диана–Славия) 28“ – 0:0. „Диана“ и „Славия“ се обединяват под името „ДС 28“ пет дни преди горната среща. **2 юли с.г.** „Шипченски сокол“–„Тича“ 2:1.

На финалната среща **на 30 септември** за Царската купа се срещат „Славия“ (С) и „Владислав“ (В). Без четирима титуляри владиславци губят с 0:4.

През юли за председател на УС на „Тича“ е избран Господин Ангелов-Ангелсон, подпредседатели са Д.Бъчваров и Ст.Добрев, секретар е Ник.Ницов. Хр.Кр.Мирски е избран за почетен член на клуба. Новият УС сменя деятелите, ръководили СК „Тича“ от 11 септември 1927 г.

На 4 юни 1929 г. „Тича“–„Шипченски сокол“ 3:2.

На 27 юни „Владислав“–„Тича“ 2:0 в мач, игран за градската купа. Финалният мач за купа „Варна“ е проведен **на 15 юли** между „Шипченски сокол“ и „Владислав“. Соколите побеждават зелено-белите с 2:1.

Тичанци в Добрич – **1 септември 1929 г.**

„Глория“–„Тича“ –1:2. Уреждането на мача на „Тича“ с „Глория“ (Добрич) е съпроводено с много трудности. Спортен журналист от в-к „Варненска поща“ пише: „Най-после на 1.IX., неделя, в 7,30 ч. 30 тичанци, спортисти и гости с автомобили се понесоха за Добрич. Ние пристигнахме на границата, след едно злополучно пътуване, посрещнати най-радушно от внушителна група членки и членове на с.к. „Глория“ и колоездачната секция към същото дружество. Към 10,30 ч. потеглихме към Добрич – въпреки късното пристигане в 11 ч. хиляден народ задръстваше тротоарите по цялото протежение на главните улици и излезе да посрещне скъпите си гости.

В клуба на „Глория“ стана ново посрещане, в 17 ч. цялата поляна и околните възвишения почерняха от народ. Целият град, стекъл се тук, очаква с трепет започването на мача. „Никога Добрич не е помнел толкова събрана публика – с треперещ глас ми промълви виден добрички гражданин. – Това е цяло събитие, цял празник за нас“. След раздадени възпоменателни знаменца председателите господата Момов и Ангелов произнесоха речи. В 17,30 ч. реферът г-н Бешков от „Глория“ дава знак за започване на мача. През първото полувреме, играно при силен вятър, играта е неспокойна и несвързана. Няколко от нападенията на „Тича“ се увенчават с успех – 0:2, което доста е смутило глорианци. През второто полувреме играта е променлива, последната минута „Глория“ печели своя почетен гол с пеналтик. Публиката и тимовете се държаха най-коректно. В.Панайотов е информирал, че вечерта в ресторант „Универсал“ е даден голям банкет в чест на тичанци в присъствието на 150 души. Произнесени са били речи от Д.Кроснев, почетен председател на „Глория“, Момов и Ангелсон, Ст.Капитанов и Любен Станчев – редактори на добричкия ежедневник „Единство“.

Пожелано беше спортните и приятелски връзки между двете страни да станат традиционни, в частност между Варна и Добрич. Изпратени бяхме до границата, което засвидетелства голямото внимание от тяхна страна“.

На 29 септември „Владислав“ побеждава „Тича“ с 4:1 при ветровито време. „Герой на мача беше вятърът, който духаше към вратата на „Тича“. Второто полувреме след смяна на вратите съюзник на „Тича“ стана коварният вятър, но червените отбелязаха само един гол на зелените. Реферът беше много слаб за такъв мач“, пише в-к „Варненска поща“ от **30 септември 1929 г.,** бр.3894.

През октомври–ноември се играят следните федеративни срещи: „Шипченски сокол“–„Тича“ 3:0

20 октомври: „Тича“–„Левски“ 6:1, приятелски мач; „Тича“–„Д.С. 28“ 3:1.

На 8 ноември: „Владислав“–„Тича“ – 6:1

Клубът на „Тича“ се премества на ул. „27 юли“ и се прави освещаване на клубното помещение на **24 ноември с.г.**

През пролетта на 1930 г. се провеждат федеративни и другарски мачове.

„Тича“–„Владислав“ 1:0, (*другарски*) мач **на 23 март.**

На общо събрание, проведено на **6 април**, са избрани: Б.Бянов – за председател, подпредседатели – поручик Овидио Весели и Асен Петров, секретар – Владимир Чакъров....

„Тича“–„Ботев“ 2:0, проведен **на 27 април** – федеративен мач.

В-к „Спорт“, 18.V.1930 г., бр.319: „Варна, четвърти този месец: по случай Деня на детето се игра приятелски мач между „Владислав“ и „Тича“, който завърши 3:2 за „Владислав“.

Като най-вероятен победител тази година се очертава „Владислав“. Той има да играе още два мача. Резултати от мачовете на двата полусезона са: във всеки случай първенството ще се оспорва между „Владислав“ и „Шипченски сокол“. „Шипченски сокол“ може да се бори за първото място само ако победи „Владислав“. След привършване на федеративните си мачове ВОСО ще състави два градски тима и ще направи постъпки единият тим непременно да играе в София срещу сборен софийски отбор. „Тича“ е също в преговори да играе със софийски клубове два мача. Като техни предпочитани партньори са „Славия“ и „АС 23“.

„Тича“–„Владислав“ 2:1 **на 26 май** във федеративен мач.

Новият УС на ВОСО, избран на 1 юни с.г., е следният: председател – Б.Германов, подпредседател – Вл.Чакъров, секретар – Терзиев, касиер – Владиков, зав.атлетиката – Ст.Добрев, зав.юношите – Николов, футболен съветник – доктор Илия Хаджидимов, с членове Б.Бянов и Е.Терцета, мед.съветник – доктор Св.Джеров, зав.специалните спортове – подп.Генов, организатор – Константинов.

На 8 юни е игран приятелският мач между „Шипченски сокол“ и „Тича“ – резултат 4:1.

На 10 юни 1930 г. софийският вестник „Спорт“ информира за градската купа „Варна“, чийто турнир започва през 1928 г. Дотогава две години носител на купата е СК „Шипченски сокол“. Предстоящо е провеждането на мачове за Купата на запасните офицери. Призът се връчва на победителите юноши и първите са от „Тича“ – на финала те надиграват връстниците си от „Владислав“ с 2:1 след напрегната и нервна игра. След мача купата се предава на победителите от председателя на Дружеството на запасните офицери.

На 10 август „АС 23“–„Тича“ 2:0, игран в София. „Тича“ е дала добра игра без ефикасност пред гола.

СК „Глория“ (Добрич) връща визитата на „Тича“ **на 17 август** и губи с 2:5. „В неделя сутринта с автомобили пристигат от Добрич – Румъния, играчите на СК „Глория“. Тимът е съставен от млади, снажни българи – добруджанци, с един румънец – лявото крило, и един арменец –вратаря. На границата те са посрещнати и приветствани от управата на „Тича“.

Срещата е проведена на Военното игрище. Първо левият инсайд на „Тича“ открива резултата. Добрата игра на глорианци се увенчава с успех, те изравняват при едно бързо нападение. През второто полувреме тичанци правят още четири гола и „Глория“ прави своя втори гол. Двата тима играха добре“. Отзив за мача е публикуван във вестник „Спорт“–София.

„Тича“ победи „Славия“ с 3:2. Софийският първенец днес има лош шанс“, така е озаглавено съобщението във вестник „Спорт“ **на 28 август 1930 г.**, бр.336. „Варненци са опасни съперници на София. След три години застой между Варна и София гостуването на „Тича“ показа, че футболът във Варна не е в такъв упадък, за какъвто се предполагаше.

„Тича“–„АС 23“ 1:1 (0:0). Със свирката на рефера Русев мачът започна при слабо посетено игрище. Целия хафтайм играта е мудна и разпокъсана. През второто полувреме играта става по-интересна, „Тича“ има по-често инициативата. В 32-рата минута тичанецът Камбуров пробива хафбековата линия и шутира под остър ъгъл, топката се удря в дирека на вратата на софиянци и влиза в мрежата – 1:0. Пет минути по-късно левият инсайд на „АС 23“ от положение офсайд с идеален удар изравнява за 1:1. До края и двата тима правиха усилие да дадат победния гол, но не успяха“.

За 1930 г. шампион за варненската футболна дивизия става „Владислав“. Класиране: **„Владислав“** с **„Тича“** – 6:1, 1:2; с **„Шипченски сокол“** – 3:2, 1:1; с **„Ботев“** – 2:1, 3:1; с **„Левски“** – 3:0, 4:1. Втори **„Шипченски сокол“** с **„Тича“** – 3:0, 4:2; с **„Ботев“** – 1:0, 2:0; с **„Левски“** – 5:0, 0:0. Трети **„Тича“** с **„Ботев“** – 2:1, 2:0; с **„Левски“** – 6:1, 3:0. **„Левски“** четвърти, с **„Ботев“** – 3:1, 0:2.

На 14 септември с.г. на Колодрума се провежда другарски мач на „Шипченски сокол“ с „Тича“ – 9:1 (2:1). „Тича“ се представя извънредно слабо, почетният им гол е от дузпа.

За купата „Варна“ „Тича“ побеждава „Сокол“ с 4:2. По този начин „Тича“ се реабилитира частично за голямото си поражение от същия противник. След оспорвана игра редовното време завършва 2:2. След продължение от 30 минути „Тича“ прави два красиви, аплодирани гола.

„Левски“ е носител за 1930 г. на купата „Варна“.

На финала се налагат над „Тича“ с 1:0. Още в началото левскарите отбелязват своя гол след светкавично нападение. Резултатът се запазва до края на мача въпреки постоянните, но безплодни набези на „Тича“. Купата се поднася тържествено от кмета на града Първан Бянов на победителя „Левски“.

Преди големите играха „*малките*“ на „Тича“ и „Владислав“. Победиха юношите на „Тича“ с 2:0.

На 3 октомври 1930 г. за Царската купа и Държавно първенство отново се срещат „Славия“ (София) и „Владислав“ (Варна). Владиславци, както и през 1928 г., се представят незадоволително и губят мача с 1:4.

През този период червеният юношески тим на „Тича“ провежда следните срещи: с „Шипченски сокол“ – 5:3, „Левски“ – 2:1 и 4:1, „Владислав“ – 3:2, с „Ботев“ („ДС 28“) – 3:2, губи от „Шипченски сокол“ с 0:1. Всички срещи са играни през август с.г. „Тича“ (Б тим)–„Светкавица“ (Ески Джумая) – 6:3, срещата е играна на 1 септември в Търговище с водач Саркис Тозбейкян (меценат, спонсор на спортния клуб и оттоворник за юношеските формации на „Тича“).

Новата промяна в състава на ВОСО е следната: председател е кап. Кожухаров, подпредседател – Ст.Андреев, секретар – Пейчо Златинов.

Юноши „Тича“–„Владислав“ 2:0.

„Тича“–„Шипченски сокол“ 4:2 за градската купа.

Реферира Кр.Петров. Първи открива „Тича“, след една минута „Сокол“ изравнява и прави още един гол. Второто полувреме завършва при равен резултат и леко надмощие на „Тича“. След продължението в третата и 13-ата минута „Тича“ прави още два гола.

През периода 1928–1934 г. „Левски“ замества „Диана“ (Ботев) в голямата варненска четворка, съставена от „Владислав“, „Шипченски сокол“ и „Тича“, със смислените си и изразителни игри, провеждани на футболното игрище. В средата на 30-те години „Левски“ не може да си осигури нови попълнения в редиците и закономерно отстъпва позициите си в полза на „Победа“ – „лилавите танкове“.

Федеративен мач „Тича“–„Ботев“ 2:0 (ноември), „Тича“–Левски 3:1 на **8 ноември**. **На 23 ноември** „Тича“ губи от „Шипченски сокол“ с 0:2. Мачът започва със силно темпо от страна на тичанци, които създават ред опасни положения пред вратата на „Шипченски сокол“, но не ги използват. В 31-вата минута, след объркване пред вратата на „Тича“, соколите откриват резултата. Продължават честите им нападения. През второто полувреме „Шипченски сокол“ удвоява резултата в своя полза.

„На 30 ноември се игра федеративен мач „Ботев“–„Шипченски сокол“. Неочаквано за всички „Ботев“ с хубавата си игра заслужено победи силния си противник. Състезателите на двата тима излизат в най-добрата си форма. Играта започва в силно темпо от страна на „Ботев“ и в 10-ата минута дясното крило сполучливо центрира и десният инсайд отбелязва първия гол за „Ботев“, а след малко и втория за 2:0. „Шипченски сокол“ се мъчи на всяка цена да се реваншира, едва след дълга борба лявото крило изпраща топката в мрежата на „Ботев“ за 1:2. „Ботев“ печели фал недалеч от пеналтерията. Топката е бита много сполучливо от левия бек и влиза във вратата, но още във въздуха е изкарана с крак от бека на „Шипченски сокол“. Реферът свири гол – 3:1 за „Ботев“. „Шипченски сокол“ не признава гола и няколко

минути минават в разправии между играчите и рефера, който не беше достатъчно авторитетен.

Второто полувреме започва пак с бързо темпо от страна на „Ботев“, реферът свири дузпа срещу „Шипченски сокол“, която е бита в ръцете на вратаря. Правеше впечатление, че отличните бързи и деятелни форуарди на „Шипченски сокол“ нямаха шанс да застрашат противника си сериозно, въпреки че имаха надмощие. Личи, че в последно време „Ботев“ е стегнал тима си и показва голям напредък“.

Федеративните мачове във Варна досега са дали следните резултати: „Тича“–„Ботев“ 2:0, „Владислав“–„Левски“ 5:1, с „Ботев“ – 2:2, „Шипченски сокол“–„Тича“ 2:0, „Ботев“–„Шипченски сокол“ 3:1, „Тича“–„Левски“ 3:1 (мачът е анулиран и ще се преиграе).

Остават още пет мача, но поради приближаване на зимата са отложени за пролетта на следващата година.

Вестник „Спорт“–София в броя си от **24 декември 1930 г.**, бр.355, пише: „Ботев“ побеждава „Шипченски сокол“ с 3:1 във Варна“.

ПРЕЗ ВЕЛИКДЕНСКИТЕ ТРИ ДЕНА НА 1931 Г. „ТИЧА“ СЕ ОЗОВАВА В КЮСТЕНДЖА

„Елпис“–„Тича“ 3:0. „Елпис“ е гръцки тим, подсилен с четирима унгарци. Губи от първодивизионния „Трикольор“ с 3:4. „Тича“ побеждава „Виктория“ – неколкократен шампион на Кюстенджа, и „Доброджея“ (Сев. Добруджа) през последните години с 2:0. За последния

СК „Тича“ в Констанца. Вторият от ляво на дясно е Дяков (с очила), трети (подсилил отбора) – Иван Макаков, пети – Ст. Стоянов, седми – Оник Харпян, следва Пенчо Кожухаров, Ховсеп Еремиян, последен е Иван Найденов. Водач – Георги Владимиров

мач идват от Добрич и Силистра около 150 българи с автомобили.

*Съставът на „**Тича**“ е бил: Х.Ибраимов, Б.Петров, Х.Еремиян, Гълъбов, Савов, Харипян, Кожухаров, В.Камбуров, Т.Дяков, Ст.Калъчев, Е.Камбуров.*

Председателят на УС от 1931 г. е Борис Германов и секретар – Чакъров.

На срещата, проведена на **5 май 1931 г.**, „Тича“–„Левски“ 5:3 (2:3) за градско първенство. Със започването на мача „Левски“ отбелязва три гола, към края на полувремето „Левски“ прави две дузпи, които „Тича“ реализира. През второто полувреме тичанци изравняват играта и резултата, а „Левски“ прави още две дузпи, вкарани от „Тича“.

ПАТРОНЕН ПРАЗНИК НА „ТИЧА“ – ПЪРВИ ЮНИ (СВЕТИ ДУХ)

Той се провежда ежегодно от 10 ч. преди пладне с манифестация, в която вземат участие детската група, юношеските формации – червеният и белият тим, мъжките отбори – А, Б, екстимът (ветераните). С тичанци дефилират по улиците на Варна и техните гости от Шумен (СК „Хан Омуртаг“). Манифестацията потегля от клубното помещение зад Катедралата. Пред храма са посрещнати от официалните власти.

След приветствието на Н.в.Симеон той благославя (освещава) новото знаме на клуба, кметът на града произнася слово и предава клубното знаме на председателя на „Тича“ – Германов. Последният отправя призив всички присъстващи да се наредят под знамената на спортните организации и да дадат подкрепата си за преуспяване на делото им. Следобед се провеждат атлетически състезания, дамска хазена и футболна среща между „Тича“ и „Хан Омуртаг“. Мачът завършва при резултат 3:2 за „Тича“.

В дописката си във вестник „Варненска поща, секретарят на УС на „Тича“ Владимир Чакъров споменава, че „гражданите на Варна са впечатлени от демонстративните игри на спортистите по време на клубния им празник“.

„Шипченски сокол“ става първенец на Варна за 1931 г.

На 2 юни побеждават „Тича“ с 2:0. Състави на тимовете: ***„Шипченски сокол“*** *– З.Янакиев, Вл.Капзамалов, Б.Нейков, Ив.Георгиев, Г.Пармаков, П.Добрев, Ал.Коев, Ж.Тунчев, И.Булашев, Ив.Найденов, И.Стефанов.* ***„Тича“:*** *Хасан, Б.Петров, Х.Еремян, Ат.Ковачев, Щ.Савов, О.Харипян, Е.Камбуров, Ст.Калъчев, Т.Дяков, В.Камбуров, П.Кожухаров.* „Червените дадоха всичко, каквото могат, плюс голямата амбиция да бъдат първенци, което им се оспорва цели осем години подред. Но сините налагат своята техника и бързина. Резултатът е напълно реален. Първия гол отбелязва лявото крило на соколите И.Стефанов (Джованата), вторият е дело на дясното им крило А.Коев (Железният)“.

Класиране за 1931 г. Първи е „Шипченски сокол“ – осем мача, шест победи и две загуби, дванадесет точки, голова разлика +20. Втори са „Тича“ със същите показатели, голова разлика +10. Трети – „Владислав“ с пет победи, три загуби, десет точки, голова разлика +3. Четвърти са „Левски“ – две победи, шест загуби, четири точки, голова разлика -11. „Ботев“ са пети с една победа и две точки. Официално от ВОСО „Шипченски сокол“ е обявен на 4 юли с.г. за първенец на областта с право да играе в заключителния кръг (елиминатуари) за определяне на футболния шампион на България.

За пореден път щастието подминава „Тича“, които са втори с равен брой точки като „Шипченски сокол“, но с по-лоша голова разлика.

Подобна драма съпътства тичанци и през 1929 г., когато при евентуална победа в последния си мач – отново срещу същия съперник, биха станали градски първенец.

На 27 юли с.г. „Тича“–„Владислав“ 1:3.

На 2 август с.г. „Тича“ се среща с „ФК–13“ (София), има надмощие и печели мача с 1:0. Играта е хубава, но гостите проявяват грубости.

В-к „Варненски новини“ от 12.VIII.1931 г., бр.2554: „На 10.VIII. на Колодрума се срещнаха тимът на спортната школа, съставен предимно от играчи на софийските тимове, и „Владислав“. Резултат – 3:2 за спортната школа. Следващият мач на спортната школа бе с отбора на „Шипченски сокол“, който завърши 2:2. Мачът протече при надмощие на „Шипченски сокол“. В противовес на цялото продължение на срещата школниците проявиха грубости. Отсъдения 11-метров наказателен удар, след пробив на сините, когато бекът на школата повали на земята нападателя с топката, не се изпълни. Школниците се нахвърлиха срещу рефера. Станалият инцидент приключи с прекратяване на играта от рефера. Поведението на футболистите от спортната школа направи лошо впечатление на варненските спортисти...“

„...От един месец във Варна води занятията си първата спортна школа, устроена от БНСФ, за подготовка на спортни учители. Програмата се застъпва основно от г-н Ото Файст (треньор на националния тим – австриец), която той доведе до съвършенство. По молба на „Владислав“ миналата събота се състоя приятелски мач между тях и тима на школата“.

На 13 септември 1931 г. след 2:1 за „Шипченски сокол“ срещу

Футболният тим на юношите с купата на Офицера – 1931 г.

„АС-23“ за държавно първенство след недоразумения с рефера соколци напускат игрището. „АС-23“ печели 3:0 служебно, без да му се връчва Царската купа.

Федеративни мачове, отразени във вестник „Спорт“, бр.422. „Тича“–„Шипченски сокол“ 2:2. В следващия си брой вестникът информира, че на Колодрума на 27 септември се е състоял мач между първокласните спортни клубове „Тича“ и „Левски“ за градско първенство: „СК „Тича“ е един от най-старите клубове в страната и сериозен претендент за областен първенец. Срещу „Левски“ от Варна губи за втори път с резултат 0:2. Прави впечатление, че тимът на „Тича“ въпреки подновяването си от известно време показва регрес. Липсват му замисъл и комбинация, точен пас. Тези дефекти повлияват извънредно много за резултати като горния. Младите играчи на „Левски“ демонстрират смислена и легална игра, учудваща с бързина и устрем.

Ако напредъкът, с който крачи същият тим, се запази, не е далеч времето, когато той, оформен като образцов тим, ще носи само успехи на клуба“.

Неудачите на „Тича“ продължават със срещата срещу „АС 23“. Варненци губят с 1:6 (1:5). „Тича“ претърпява поражение и от „Славия“ с 2:4. **На 29 септември с.г.** губи мача си с „Левски“ за купа „Варна“ – 0:2 (0:0). „Левски“ играят хубаво и с дух, за разлика от „Тича“.

Вестник „Спорт“ от 2 ноември с.г., бр.432: „О, времена, о, нрави. Причините за конфликта между „Тича“ и ВОСО“. Съобщихме в миналия брой, че между варненския спортен клуб „Тича“ и управата на

варненската спортна област се е разразил конфликт. „Тича“ телеграфира до БНСФ да изпрати бързо анкетьор и до произвеждане на анкетата клубът отказва да играе федеративни мачове. В БНСФ се получи писмото на „Тича“, в което се споменават причините за конфликта. В него се казва, че на 27.IX. е бил насрочен мач за градската купа между „Левски“ и „Тича“. Игрището не е очертано, което е в разрез с правилника за провеждане на футболни срещи. Според „Тича“ това е пропуск на ВОСО. Въпреки това мачът се играе и „Тича“ пада с 0:2. Поради гореизброените причини „Тича“ счита мача за нередовен и моли ВОСО да насрочи втори мач, като анулира играния. ВОСО не счита за нужно да оттовори на контестацията и насрочва следващите мачове за купата. По този начин „Левски“ отива на финала.

На общо събрание на ВОСО при поисканото обяснение на „Тича“, отправено към футболния комитет, за участта на писмото от централата оттоварят, че в реферския доклад не са споменати пропуски в организацията за конкретния мач. Реферът на мача заявява обаче пред събранието, че в доклада си е споменал за пропуска на организаторите.

Това признание кара „Тича“ да поиска от ВОСО копие от доклада на съдията и го получава впоследствие. В доклада се споменава истина, че игрището не е разчертано. „Тича“ прави достояние на БНСФ, че капитан на тима на „Левски“ е член на футболния комитет при областта и в случая е действал користно, в полза на тима си.

Друга причина за инцидента между „Тича“ и ВОСО е, че последната е изключила за шест месеца играча на „Тича“ Щерьо Савов (Папагала) за грубост по време на игра. Провинението му е било, че в тренировъчна игра с „Диана“ контузва вратаря на последния по време на шутиране. Реферът обаче не наказва Савов, защото е сметнал, че нарушението е станало случайно. Инцидентът става на ...IX., когато ВОСО се е управлявала от стария УС. Новото ръководство наказва играча, след като поема управлението на областта. В това „Тича“ съзира тенденциозност от страна на ВОСО.

В заключение „Тича“ счита, че новата управа на ВОСО се отнася враждебно и несправедливо към клуба и в това положение „Тича“ отказва да работи с ръководството на ВОСО. От друга страна, „Тича“ моли БНСФ да извърши анкета.“

Б.р.

Вестник „Спорт“ за конфликта „Тича“–ВОСО: „По наши сведения в новата управа на ВОСО влизат доста членове на варненския клуб „Шипченски сокол“. Предполага се, че в новата управа на ВОСО е внесен клубен антагонизъм. Известно е, че отношенията на УС на

двата клуба са много лоши. Довечера УС на БНСФ вероятно ще се занимае с този въпрос."

Същият вестник в бр.434 информира читателите си за финалния мач за купа „Варна" и обръщението на „Тича" към БНСФ: „В един от миналите броеве ние дадохме подробности по конфликта, възникнал между „Тича" и ВОСО. „Тича" изпрати до БНСФ изложение по конфликта и моли последната да произведе анкета. Касае се накратко за неправилното провеждане на мача „Тича"–„Левски" за градската купа „Варна", на който мач „Тича" бе победена. Следващите срещи във Варна се проведоха, без ВОСО да отдаде внимание на протеста на „Тича", който формално бе прав. Завчера – 8 т.м., бе насрочен финалният мач за купата. За да спре завършването на тия борби и даде възможност на БНСФ да се произнесе по спора, клубът „Тича" изпрати до БНСФ телеграма, с която моли БНСФ да нареди отлагане на финалния мач до провеждане на анкетата. В същото време обаче ВОСО също телеграфира до БНСФ да не взема под внимание телеграмата на „Тича". Отнесохме се до компетентно лице на БНСФ, което по този въпрос ни заяви: понеже се касае за мачове за градската купа, а не за първенство, БНСФ не може да се меси в работите на областите. Въпросът може да се разреши само от Арбитражния съд".

Вестник „Спорт" 13 януари 1932 г.: „С.К. „Радецки"–град Варна в редовното си общо събрание на 1.1.1932 г. избра управителен съвет. Председател – Петър Янков, подпредседатели – Христо Сотиров и Дончо Капанов, секретар – Борис Воденичаров, касиер – Георги Стефанов, домакин – Христо Стефанов, съветници – Филип Шотлев, Желязко Атанасов, подгласник – Миро Мирев. Спортен състав: зав. футбола – Генчо Генчев, атлетиката – Гроздан Андонов, воден спорт – Добрин Василев, подгласник – Иван Неофитов. Контролна комисия: председател – Ст.Кавлаков, секретар – Ст.Добрев, член – Тома Сидов, подгласник – Милан Киров.

СПОРТЪТ В ИНДУСТРИАЛНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ – 1932 г.

Вестник „Спорт" от **1 февруари**, бр.449: „Една похвална инициатива във Варна – основан е клуб към фабрика „Текстил". Край град Варна на четири километра е квартал Сес-Севмес (Аспарухово), където се намира голяма текстилна фабрика. По инициатива на жители от квартала и работници от фабрика „Текстил" е образуван на 10.I.т.г. СК „Приморец".Той си е поставил за цел културното и физическо издигане и възпитание на кварталците и работниците. Тази инициатива е била щедро подпомогната от енергичния управител на фабриката г-н Асен Николов с ценното съдействие на директора на фабриката. Те имат за план да уредят със собствени средства едно образцово игрище. Те вярват, че делото ще завърши с очакван успех, подпомогнати от съзнателни и будни жители на квартала. Примерът, даден от фабрика „Текстил", трябва да бъде последван и от други индустриални заведения в страната. По този начин ще се разреши един голям социален въпрос, който го виждаме разрешен в големите културни страни на Запад, най-вече в Англия, Германия и пр."

ВОСО взима решение да приеме като членове на областта „Атлетик" и „Левски" (Провадия) и впоследствие им се насрочат федеративни мачове.

„Приморец"–Варна бързо постига успех и бие „Левски"–Провадия с 4:1.

От 7 февруари 1932 г. ВОСО започва да провежда между спортистите в града седмични сказки в клуба на „Владислав". Основната цел на лекциите е за нравствено поведение и повдигане на спортистите за развиване на граждански добродетели.

На 29 април 1932 г. в бр.458 в-к „Спорт" упоменава, че във Варна ще бъде образуван Б тим, а в Пловдив – В тим за обигравване в срещи с А националния тим в София, за да се създаде кадър от повече играчи за А тима.

Б националният тим във Варна е в състав: Янакиев – (Вл), Луканов – (Вл), Нейков –(ШС), Люцканов – (Т), Георгиев – (ШС), Добрев – (ШС), Буйнов – (Вл), Найденов – (ШС), Филев – (Вл), Булашев – (ШС), Пенчев – (Т).

На 30 май 1932 г. Националният тим бие сборен градски отбор на Варна с 6:0 в присъствие на футболния съветник при БНСФ Павел Грозданов, инспектирал състоянието на футбола във Варна.

Таблицата на завършилото градско първенство за 1932 г. е следната: „Шипченски сокол" – 17 точки, +20 гола; „Владислав" – 14 т., +17 гола; „Тича" 12 т., + 23 гола; „Победа" – 9 т., -8 гола; „Левски" – 2 точки, - 2 гола; „Диана" (не са изиграли всичките си мачове и резултатите им са анулирани).

Националният тим става носител на Балканската купа на турнира в Белград **26 юни–3 юли 1932 г.** Варненски футболисти не участват в Балканиадата.

2 юли с.г. „Тича"–„АС 23" 3:1, „Тича"–„Славия" 0:3; на **3 юли с.г.** и след срещата с „Ювентус" на 18 август с.г. „ФК 13"–„Тича" 3:2.

ПРЕДСТОЯЩИ МЕЖДУКЛУБНИ СРЕЩИ НА БАЛКАНСКИ ОТБОРИ

В-к „Варненски новини“ от 16 август 1932 г., бр.2933: „Този сезон спортна Варна е оживена. След мачовете на „Шарл Идман“ (Добрич), Италианската военна морска ескадра, „Виктория“ (Кюстенджа) дойде гостуването на букурещкия първокласен клуб „Ювентус“. Чрез международните срещи, действащи като възстановителни инжекции, спортна Варна ще започне нов възход. Те са добра школовка за младите спортисти. Срещат се с добри играчи, модерна игра, изискана техника, умна тактика. Научават нещо ново и полезно“.

„От началото на август 1932 г. варненци тръпнат в очакване за гостуването на „Фенербахче“ от Турция. На 20 и 21 т.м. ще гостува за пръв път във Варна и турски тим, който ще играе срещу „Тича“ и „Шипченски сокол“.

Темешварският професионален клуб (ТАК) ще бъде гост на „Тича“ за едно футболно състезание. Това е голямо събитие за варненци от спортен характер, защото в него играят унгарски професионалисти“.

В-к „Варненски новини“, 16 август 1932 г., бр.2933: „В шест часа следобед букурещкият „Ювентус“ излезе на игрището във форма – синьо-червени фланелки, сини гащета и тъмносини чорапи. Тимът поздрави на двете страни седналите на пейките в игрище „Колодрума“ зрители. Любителите на футбола очакваха с голям интерес срещата с румънското *са траяска*, след което влезе отборът на „Тича“. Във форма червени фланелки, бели гащета и черни чорапи. Реферът бе Н.Ненов от София. Тимовете се явиха в следните състави: „Ювентус“ – вратар Цалбер, бекове Фогъл, Петреску, Константинеску, Бруно, Брандрабург, форуарди Майор II, Добо, Зайнеску, Палмер, Фигаро; „Тича“ – вратар Колев, Кирилов, Харипян, Гарабедов, Дяков, Иванов, Байчев, Найденов, Кирилов, Кожухаров, Сидеров.

„Тича“–„АС 23“ 3:1 на 2 юли 1932 г. Вратар на „Тича“ е Кольо Колев.

След размяна на букети, кратки поздравления и снимки мачът започва с удар на „Тича“. Първите минути са нейни, които положения вратарят на „Ювентус“ спасява с вещина. После играта бързо се пренася от „Ювe“ в половината на „Тича“. На свой ред „Тича“ приема редица опасни нападения, добре отбивани от отбраната на „Ювентус“. „Ювe“ напада с крилата и бързо пренася топката. Десният инсайд Добо създава голямо затруднение на бековете на „Тича“. След поредните разменени нападения от едната врата към другата центърфоруардът на румънците настига топката преди вратаря на „Тича“ и я пласира високо в мрежата на „Тича“. Става гол. В 26-ата минута „Ювентус“ повежда с 1:0. В 43-ата минута става паника пред вратата на гостите. Следват редица фалове на „Ювентус“, обаче „Тича“ не успява да използва положенията си и реферът свири хаф-тайма при 1:0 за гостите.

Равносметка за направени от	I „Тича“	II „Тича“	хаф-тайм: „Ювентус“	„Ювентус“	общо
Корнери	3	5	4	3	15
Тъчове	13	11	10	5	39
Аути	10	5	13	9	37
Офсайди	2	0	3	1	6
Фаули с крак	4	3	6	7	13
Хенцове	0	0	1	1	2

Второто полувреме започва с още по-живо темпо. „Тича“ желае да изравни, а „Ювентус“ иска да осигури резултата и да го покачи. Още в първите минути амбицията на „Тича“ е нападателите му да създадат опасни положения, които обаче вратарят Цалбер спасява на два пъти. Но на третия път Борис Кирилов, център форбайт на „Тича“, пробива крайната отбрана на „Ювe“ и се озовава сам на няколко метра в дясна-

Английска ескадра срещу сборен отбор на „Тича“ и „Владислав“ – 3:0 (25 септември 1932 г.)

Студентски академичен отбор през 1932 г. Втори от ляво на дясно: Евтим Филев (Вл), Тодор Дяков (Т), Пантелей Буйнов (Вл), шести – Иван Моканов (Вл), Пейчо Кожухаров (Т), Стефан Кирилов (Т)

та част на малката пеналтерия. Фалцовият му удар отива в левия ъгъл на вратата. Румънският вратар не може да предотврати гола, защото очаква шута в дясната страна. Резултатът е изравнен 1:1 под бурните възгласи на публиката в 33-ата минута.

„Тича“–„Ювентус“ (Букурещ) 1:1. Последният е комплектован с играчи от други букурещки тимове, а в „Тича“ игра Андрей Иванов (преминал от „Владислав“ в „Диана“) и Златарев – „ФК–13“ (София).

На 24 август с.г. ТАК („Темешвар атлетик клуб“)–„Тича“ 6:2. В София ТАК е победен от „АС 23“ с 4:1 и от „Левски“ с 2:1.

За пръв път в Русе най-силният клуб на русенци „Напредък“ побеждава варненския клуб („Тича“) с 2:1.

Момент от мача „Шипченски сокол“–„Славия“ 2:1 (за Царската купа и държавен първенец)

На 29 август с.г. „Тича“–„Глория“ (Добрич) 7:0.

Със срещи между неорганизираните варненски клубове „Радецки“ става техен първенец. Останалите участници са: „Приморец“ –кв.Аспарухово, „Бенковски“, „Стефан Минев“ – кв.Аспарухово, „Вихър“, Стъкларска фабрика „Гебедже“, „Свобода“, „Раковски“, „Гоце Делчев“.

Вестник „Спорт“ от **12 септември 1932 г.** (бр.510) информира, че неорганизираните клубове искат основаване на Втора дивизия във Варна, като са свикали конференция въз основа на предписаното от БНСФ Окръжно №1029 от 12.8.1932 г.

„ШИПЧЕНСКИ СОКОЛ“–„СЛАВИЯ“ 1:1 (1:1), продължения – 2:1

В мач за държавно първенство варненски отбор става отново шампион и носител на Царската купа.

Състави на отборите. ***„Шипченски сокол“:*** *Здравко Янакиев, Георги Апостолов, Борис Нейков, Стоян Танев, Иван Георгиев, Владимир Кабзамалов, Александър Коев, Райко Димов, Илия Булашев, Иван Найденов, Руси Булашев.* ***„Славия“ (София)****: Никола Спиров, Никола Калканджиев, Тома Янакиев, Димитър Байкушев, Пеньо Рафаилов, Христо Минковски, Никола Стайков, Велчо Стоянов, Борис Романов, Димитър Манолов, Величко Христов.*

За 1932 г. футболният тим на „Тича“ спечелва градската купа на Варна на 3 октомври срещу „Владислав“ с 2:1.

Възпоменателна картина на „Шипченски сокол" по случай получаване на Купата на НВ Царя и титлата държавен първенец

СОФИЯ ПОБЕДИ ВАРНА – А И Б НАЦИОНАЛНИ ТИМОВЕ

„Кой футбол е по-силен – софийският или варненският? Това вчера, на 9 октомври, се потвърди на игрище „Юнак". Софиянци победиха варненци с 3:0. Резултатът от този мач е реален. Победата на софийския тим е заслужена. Варненци дадоха добър отпор през първото полувреме, когато приложиха шотландска система на игра. През второто полувреме не ни харесаха. А софийският тим, т.е. А националният тим, игра мудно и не ни задоволи. Пред повече от 5000 зрители двата тима се наредиха на игрището в състави:

А тим: Дермонски (Мазников), Горчев, Мицалов, Габровски, Байкушев, Ефремов, Рафаилов, Стайков, Ангелов, Лозанов, Пешев, Панчев.

Б тим: Колев – (Т), Моканов и Димитров, Костов – (Вл), Харипян – (Т), Иванов – (Вл), Коев, Найденов – (ШС), Денев, Филев – (Вл), Кожухаров – (Т)".

На 30 октомври 1932 г. „Шипченски сокол"–„Тича" 4:2 във федеративен мач.

Таблица за положението в клубовете към **28 ноември 1932 г.** (есенен полусезон).

№ Клуб	1	2	3	4	5	6	7	г.	т.	м.
	Вл.	Ш.с.	Тича	Лев.	Поб.	Д.	Прим.			
1. „Владислав"		2:0	2:3	0:0	2:1	3:1	5:0	6	9	2
2. „Ш.сокол"	0:2		4:2	2:1	2:0	3:0	8:0	14	10	1
3. „Тича"	3:2	2:4		0:0	0:2	2:0	6:0	3	7	4
4. „Левски"	0:0	1:2	0:0		3:2	9:1	5:2	11	8	3
5. „Победа"	1:2	0:2	2:0	2:3		5:0	3:0	3	6	5
6. „Диана"	1:3	0:3	0:2	1:5	0:5		3:0	-15	2	6
7. „Приморец"	0:5	0:8	0:6	2:9	0:3	0:3		-32	0	7

През **месец декември 1932 г.** ВОСО е склонна да увеличи дивизиите на две.

Общото събрание на „Тича" на **18 декември с.г.** избира УС. За председател – Б.Германов, подпредседатели – мичман Мишляков и Г.Владимиров, секретар – А.Чехларов. Старият УС уведомява присъстващите тичанци, че играчите трябва да се застраховат от злополуки на футболния терен. През лятото да се ангажира за треньор център халфбека на румънския национален тим Щайнбах, който е приел поканата.

ВОСО на **13 февруари 1933 г.** е приела за редовни членове на областта неорганизираните СК „Черно море", „Радецки", „Ст.Минев" и

„Шипченски сокол" с Царската купа и членове на клуба, позират пред сградата на СК „Шипченски сокол"

„Раковски", които след приключване на пролетния полусезон ще образуват втора дивизия.

„Тича"–„Диана" 7:1, игран **на 12 март 1933 г.**

В-к „Варненска поща" от 17 март 1933 г., бр.1532: *„Делото на група ентусиасти и пълни с енергия младежи даде огромни резултати от 1913 г. до днес"*. Двадесетгодишнина на СК „Тича".

„Тича изигра крайно благотворна роля за физическото и нравствено възпитание на училищната младеж на Варна. Членовете на „Тича" първи научиха варненски младежи да обичат природата и спорта, да се грижат за хармоничното развитие на своето тяло и дух. През школата на „Тича" минаха хиляди и хиляди младежи, които днес са вече възрастни мъже и заемат видни места в нашия обществен живот – първенци на града, почитани търговци, способни чиновници, лекари, адвокати, журналисти, добри граждани. Те с признателност си спомнят за своите младежки години, прекарани в туристически и спортни чети на „Тича", и с гордост продължават да бъдат членове на своя клуб.

След десетина години съществуване „Тича" като спортен и туристически клуб даде живот на десетките подобни клубове по негов образец, които днес обединяват в редовете си варненската младеж и всички любители на спорта и природата.

СК „Радецки" – отборът от златната среда

Победи на футболните тимове на тичанци над други в България са паметни за българските спортисти.

...Днес той заема с достойнство своето място между първите и най-достойните. Да му пожелаем дълъг, много дълъг живот".

Спортен вестник „Левски"–София, 14 април 1933 г., бр. 17: Финал за градска купа „Варна". „Шипченски сокол"–„Тича" (3:2) след продължение пре 1:1. След упорита борба тимът на „Тича" тази година не успя да спечели и получи градската купа „Варна".

За първенството на Варна „Тича" побеждава „Победа" с 3:0 на **11 май**. Отначало леко надмощие има „Победа". Играта е бърза, но без замисъл, с лудо гонене на топката. По-късно става груба, но я съпътстват хубави моменти на техника, дрибъл, ждроб, фалцови изпълнения. Топката влиза в мрежата на състезателите от Памучния квартал и бекът им я хваща с ръка. Дузпа, превърната в гол от техничния изпълнител Пейчо Кожухаров.

Коравите победалии, „лилавите танкове", вземат надмощие в двубоите, но играят безсистемно и това не донася надмощие на клуба. Кожухаров покачва на 2:0, а по-късно левият инсайд Николов прави 3:0 за тичанци".

На 25 май с.г. „Тича"–„Левски" 3:1. Головете са отбелязани от Борис Кирилов – два, и Пейчо Кожухаров, а за „Левски" – Николов.

СК „Тича" – носител на купата „Варна" за 1932 година.
Прави (от ляво на дясно): Гарабед Гарабедов, Пейчо Кожухаров, Михаил Найденов, Стефан Кирилов, Оник Харипян, Сидер Димитров, Атанас Ковачев (Танашото), Борис Кирилов, Стефан Калъчев (Муната) и Добри Байчев. Седнали: Борис Германов (градоначалник), Козю Колев (вратар) и Никола Люцканов (треньор)

„Шипченски сокол" отново става градски първенец за 1933 г. Втори се класира „Тича". „Шипченски сокол"–„Тича" 4:1, игран **на 1 юли**.

Ветеранът на клубния футбол „Тича" дава 1:1 с първенеца на РОСО „Напредък" (Русе).

На 16 август с.г. се срещат „Тича" и „Ботев" (Пловдив) – държавен първенец за 1929 г. Пейчо Кожухаров бележи два гола, първия – с глава. Той е признат от рефера, но ботевлии го контестират. След спорове голът им е опростен.

Същият състезател бележи от дузпа, присъдена за негово спъване, единствения признат гол в мача.

„ФК–13" често гостува във Варна. Неговите състезатели много обичат морето, край което е разположена морската ни столица. Провеждат два мача през лятото на 1933 г. Срещу „Победа" дават 0:0, а срещу „Тича" губят с 0:2.

Желаната от „Тича" среща със съветски тим не се е състояла, защото СССР не е членувал във ФИФА. УС на БНСФ на последното си

заседание (пролетта на 1934 г.) разглежда молбата на „Тича" да играе мач с един съветски тим. Искането на варненци не е удовлетворено.

На 3 октомври 1933 г. се играе финалният мач за Царската купа, където „Шипченски сокол" не показва възможностите си срещу „Левски" (София) и губи с 1:3 мача.

На 5 ноември 1933 г. „Диана" побеждава „Тича" с 5:3.Титулярите на двата отбора правят всичко възможно да проведат играта с успех. Три седмици по-късно в приятелски мач „Тича" се реваншира над „Диана" с 5:2 (3:1), с което заглажда донякъде поражението си от същия клуб. Особено се отличават А.Ковачев и Ст.Калъчев.

На 10 декември 1933 г. „Тича"–„Шипченски сокол" 3:0 (1:0), „Владислав"–„Тича" 4:3 (2:0) – игран **на 17 декември 1933 г.** при дебела снежна покривка и необикновено тихо за сезона време.

Спортен вестник „Левски"–София, 12 март 1934 г., бр.26: „Тича"–„Победа" (1:1). На 4 т.м. най-сериозният претендент за областно първенство „Тича" загуби една точка, твърде ценна в последствие срещу самоотвержения труд на „Победа". До 25-ата минута играта премина с леко надмощие на „Победа". Голът за „Тича" отбеляза Чалдъков, а в последвалото изравняване същото стана от бит корнер чрез Стоичков.

„Тича"–„Владислав" 4:2 (3:0). Тичанци се реваншират за предишната загуба от владиславлии. Мачът е игран **на 27 март 1934 г.**

Освен „Тича", който има много поддръжници и клубове със същото име в градовете на Царство България, „Владислав" с добрите си игри спомага в Джулюница, Пловдив, София и Стара Загора да се появят клубове с неговото име. Това научаваме от в-к „Спорт" **от 28 март 1934 г.**, бр.739.

„Варна"–„Тича" 3:1 (1:1). Федеративен мач, игран на **15 април 1934 г.** Головете за „Варна" отбелязват Ст.Димитров и Крумов, а този за тичанци – дясното крило Добрев. До момента първенството се води в следния ред: „Владислав", „Варна" (преименуван в „Ботев", бивша „Диана"), „Победа", „България" (Провадия), „Тича", „Левски", „Шипченски сокол". Във федеративни мачове „Тича" се налага над „Левски" с 6:1 **на 6 май 1934 г., на 13 май** – и над „България" (Провадия) с 9:1, а **на 17 май** дава 0:0 със соколите. В многоочакваната среща с „Владислав" на 3 юни играта е нерешена – 2:2.

На 19 юни 1934 г. В-к „Варненски новини" информира, че „Владислав" побеждава „Диана" (Варна) с 6:1. „Вчера Владислав нанесе едно чувствително поражение над СК „Варна", побеждавайки го с резултат 6:1 (2:0), и спечели окончателно първенството на ВОСО".

На 24 юни 1934 г. в Русе сборните градски отбори на Русе и Варна дават 3:3.

„Тича“–„Варна“ 4:0 (3:0) **на 15 юли 1934 г.**

В-к „Спорт“ **от 23 юли с.г.** Срещу „ФК 13“ и „Левски“ „Тича“ дава равен резултат 2:2 и 1:1. „Варненци правят отлично впечатление на столичани с мургавите си лица, обгорени от слънцето и морето, и спретнатите си униформи“.

На 1 август в Русе сборните отбори на Варна и Русе дават отново равна игра – 1:1.

На 11 август във Варна „Тича“ бие „Спорт клуб“ (София) с 2:0.

Крайната класация на ВОСО за 1934 г. е следната: „Владислав“ – 20 точки, 23 гола; „Тича“ – 16 точки, 21 гола; „Варна“ – 12 точки, 9 гола; „Шипченски сокол“ – 11 точки, 1 гол; „Левски“ – 9 точки, 16 гола; „Победа“ – 8 точки, - 8 гола, „България“ (Провадия) – 8 точки, - 22 гола.

След победите на „Владислав“ над „Ботев“ (Ямбол) с 6:0 и „Напредък“ (Русе) с 3:1 на финала варненци се изправят срещу „Славия“ (София) и побеждават с 2:0. Публиката е над 10 000 души, а реферът е Иван Батанджиев с помощник Николай Досев – и двамата от София.

Състав на новия държавен шампион и носител на Царската купа: Жечо Петков (*Детелината*), Иван Моканов (*Мокана*), Панайот Георгиев (*Панчо*), Никола Калдъръмов (*Калдъръма*), Цветан Димитров (*Цеко*), Андрей Иванов (*Дядката*), Стефан Боранов (*Черная*), Асен Мянков (*Мянката*), Кирил Денев (*Миндела)* – капитан, Венелин Димитриев (*Венко*), Димитър Димитриев (*Митко*).

На 4 октомври 1934 г. в-к „Спорт“ съобщава: „След буйна и амбициозна игра Варна победи София с 3:2 в столицата. Тимът на Варна е бил следният: Янакиев (ШС), Моканов (Вл), Харипян (Т), Коев (ШС), Ц.Димитров (Вл), Ат.Ковачев, Т. Боранов, Мянков и В.Димитриев (Вл), П.Кожухаров (Т), Р.Булашев (ШС).

За спортната чест на Варна, необходимо е да отбележим двата мача за Царската купа и държавното първенство – „Владислав“–„Славия“ 2:0 и гореупоменатия мач, в който голмайстори за варненци са Р.Булашев – два, и Мянков. Ярък и рядък триумф за Варна, която все по-трудно в последните години успява да надделее над софийските футболисти“.

За първенство на ВОСО **на 7 октомври** „Тича“–„Шипченски сокол“ 2:0.

В-к „Спорт“ от 5 ноември 1934 г., бр.847: „След като „Варна“ („Диана“) беше хванала здраво купата „Стерлинг“, трябваше да претърпи разочарование, когато видя топката за втори път да спохожда мрежата ѝ. На последвалия втори финален мач тимът на „Варна“ срази този на „Победа“ с 5:1 (2:0). „Варна“ имаше подчертано надмощие и във всички линии превъзхождаше противника си. На тази среща „Победа“ даде слаба игра.

Връчване на Царската купа за 1934 г., отзад се вижда тимът на „Владислав“

Купата „Стерлинг“ („Червен кръст“) бе поднесена на тима на „Варна“ от доктор Борис Божков, председател на дружество „Червен кръст“. Госпожа Бейкър, съпруга на английския консул във Варна, поздрави капитаните на двата тима“.

На 8 ноември „Тича“ във федеративен мач сразява съгражданите си от „Левски“ със 7:1. И на 18 ноември тичанци побеждават „Радецки“ с 4:2. **На 25 с.м.**, отново в мач за първенство на ВОСО (федеративен мач) – нов успех на „Тича“, този път срещу „Победа“ с резултат 4:2. По този начин след есенния полусезон „Тича“ стават временни лидери. След тях са: „Радецки“, „Владислав“, „Шипченски сокол“, „Варна“, „Победа“, „Левски“.

Новите резултати от втория полусезон са следните: „Тича“–„Аспарух“ 5:1 (3 март); „Владислав“–„Тича“ 1:0 (17 март); „Тича“–„Левски“ 5:0 (7 април); „Тича“–„Шипченски сокол” 2:1 (21 април).

В Кюстенджа **на 24 април** „Виктория“–Кюстенджа губи от „Тича“ с 1:4.

На 2 май 1935 г. бр.939 на в-к „Спорт“ известява, че тичанецът О.Харипян е извикан в София и е включен в Националния тим за Балканското първенство. Турнирът ще се проведе в София.

На 15 май 1935 г. ВОСО е назначила за футболен комисар члена на СК „Тича“ Владимир Чакъров. Негови съветници са Петър Генов – „Диана“, и Михаил Христов от „Шипченски сокол“.

В-к „Черно море“ от 13 юли 1935 г., бр.2110: „Тича“ и „Владислав“ дават равен резултат. След станалите инциденти при по-предните мачове за охрана на вчерашния мач бяха взети изключителни мерки. Полицията беше подсилена с войници.

През първото полувреме „Владислав“ има надмощие и играта се развива пред вратата на „Тича“. Чрез корнера, бит от Боранов, „Владислав“ открива резултата. Но в 35-ата минута от дузпа „Тича“ изравнява. Към края на полувремето „Владислав“ покачва на 2:1.

През второто полувреме „Тича“ се организира и провежда опасни нападения, като се налага на терена и играе в полето на „Владислав“. Изравнителният гол на „Тича“ се прави от Байчев“.

В-к „Варненски новини“ бр. 3982 от 15 юли 1935 г.: „Тича“ стана първенец на ВОСО. При голямо стечение на публика се проведе най-интересният мач през този полусезон. През първото полувреме надмощието клонеше повече към „Владислав“, който водеше играта в половината на „Тича“. „Владислав“ провеждаше много добре свързани и бързи нападения. Връзката между отделните играчи бе много добра. Нападателите дадоха ансамблово изпълнение, в което най-добре се прояви Н.Калдъръмов и Боранов, устремен с добри удари и смислено пласиране. От отбраната най-добър бе Моканов, който за сетен път показа своите неоценими качества като бек.

През второто полувреме надмощието премина в „Тича“. Нападателите ѝ също приложиха бърза и устремна игра. От крилата най-добър бе Байчев. Мачът се ръководеше от Георги Велчев (*Норгото*) от „Шипченски сокол“. Единственият гол бе направен в осмата минута с измерен удар от корнера, изпълнен от владиславеца Боранов. Един на нула за „Владислав“.

В-к „Черно море“, 18 август 1935 г., бр.2146: „Тича“–„ACFR“ (Брашов). Вчера в 17 ч. тичанци се срещнаха с резервния състав на румънците. Първото полувреме завърши 2:0 за гостите. Второто полувреме „Тича“ се организира добре и вкара три гола на „ACFR“. На следващия ден „ACFR“ игра с титулярния си състав срещу „Шипченски сокол“. След продължително доминиране соколите реализираха гол в 44-ата минута и защитиха спортната чест на Варна и България. Това беше реванш за загубата им преди три месеца в Брашов.

В новото първенство „Тича“–„Радецки“ 1:0, федеративен мач. И двата тима излязоха в състави, в които имаше резерви. Тимът на „Тича“ се яви без Байчев, Калъчев и Атанасов. Съставът на „Радецки“ беше попълнен с нови и резервни състезатели, тъй като елитни състезатели

преминаха в СК „Владислав“. В играта липсваше силна амбиция у състезателите, която да ги подтиква към по-бързи действия, устременост и стремеж към по-голяма резултатност.

Младият голман на „Радецки“ днес заслужено бе любимецът на публиката. Той спаси много сигурни голове. Тичанци превъзхождаха противника си, но не можаха да дадат по-голям резултат. Бековете на „Радецки“ отбраняваха вратата с всичката си жар и със заслуга на младия им вратар загубиха играта с 0:1.Срещата ръководи Георги Попов от „Левски“ (Варна)“.

Равният мач срещу „Владислав“ е прелюдия към узаконяването на „Тича“ като областен първенец. Това става факт на **4 септември**, когато се играе още едно варненско дерби. За него в-к „Черно море“ в броя си от **6 септември 1935 г.** пише: „Реферът Михаил Христов дава първия удар на „Шипченски сокол“. Последва нападение, отбито от отбраната на „Тича“.

Последните провеждат добро нападение, топката се бие във вратата. Вратарят на „Шипченски сокол“ лови, но изтървава топката, която излиза в корнер, бит от „Тича“ безрезултатно.

Нападателите на „Шипченски сокол“ се свързват и вихрено се понасят напред към вратата на своя противник, но топката е отбита от червените.

Играта се пренася в центъра. При едно нападение в 14-ата минута на първото полувреме „Тича“ открива резултата – 1:0, при което завършва полувремето.

През втората половина играта много загрубя, виновник за това бе реферът г-н М.Христов, който просто не знаеше какво свири. За това си държане бе руган от самата публика, която бе дошла да гледа мача, а не зрелище. 25-ата минута от второто полувреме Б.Кирилов от „Тича“ с един хубав шут раздруса мрежата на слисания Здравко Янакиев. Резултатът е променен – 2:0 за „Тича“. Остават още 20 минути от второто полувреме. „Шипченски сокол“ свива обръч пред вратата на „Тича“, но не може да открие резултата. Играчите му са много мудни пред гола.

Скандалите продължават, двама играчи са извадени от игра, ударени от играчи на „Шипченски сокол“. На един играч бе пукната главата, на друг – крака. При това напрежение реферът прекрати мача при краен резултат 2:0 за „Тича“. С тази си победа „Тича“ става за първи път първенец и днес тимът заминава за Бургас, където на 8 т.м. ще играе първия рунд от мачовете за Царската купа с тамошния първенец „Левски“.

Ветеранът на клубния футбол след единадесет неуспешни опита през 1935 г. за пръв път става областен първенец (на ВОСО).

По жребий на „Тича“ се пада първия мач да проведе с друг черно-

морски клуб – този на „Левски“ от Бургас, който се провежда **на 16 септември 1935 г.** Завършва със загуба на тичанци – 0:1 (0:0). „Тича“ контестира срещата, защото са играли двама състезатели и на друг отбор – този на СК „Победа“. Срещата между тях се провежда в София на **29 септември с.г.** „Тича“ излиза в състав: Сарайдаров, Ст.Стоянов (*Фатъра*), Гарабедов, Байчев, Калъчев, Ковачев, Димитров, Николов, Борис Стоянов (Кирилов), Сидер Димитров, Денев.

„Със започването на мача „Тича“ печели административно, защото, въпреки че бяха предупредени бургазлии да не излизат с нередовните си играчи, при преиграването на срещата те не ги замениха. Независимо от това срещата завърши 3:0 с редовно вкарани голове от „Тича“: в 28-ата минута – чрез Сидер Димитров, в 16 ч. и 40 минути на второто полувреме – от Панайот Николов и Денев. Новият съперник на „Тича“ за Царската купа бе „Ботев“ от Пазарджик. В полуфинала те го сразиха с неочаквано големия резултат 7:0. Головете отбелязват последователно Димитров, Б.Стоянов, Николов, Б.Стоянов, автогол, Денев (*Арапа*) – два.“

XI ФИНАЛ ЗА ПЪРВЕНСТВО И ЦАРСКАТА КУПА ПРЕЗ 1935 ГОДИНА

Финалът се играе на игрище „Юнак“ в София **на 3 октомври 1935 г.** Състави – „Спорт клуб“ (София): Г.Ангелов, Б.Раденков, Н.Димитров, Л.Петров, Ст.Йовев, К.Попов, Спас Георгиев, Милети Костов, Г.Пачеджиев, Ал.Белокапов, Ст.Стоянов; „Тича“ (Варна): Сарайдаров, Ст.Кирилов, Г.Гарабедов, Д.Байчев, Ст.Калъчев, Ат.Ковачев, П.Добрев, П.Розов, Б.Кирилов, С.Димитров, П.Денев. Рефер Т.Атанасов от София.

„За срещата тимът на „Тича“ бе поставен в много неблагоприятно положение. За пет дни той игра три мача, в два от които – за да си осигури участието си на финала, изчерпи докрай физическите си сили.

„Спорт клуб“ от началото до края държеше инициативата. Тичанци освен от физическата умора, се повлияха от неочаквания голов резултат в първите 14 минути. Дясното крило на спортния клуб С.Георгиев отбелязва в осмата минута първия гол. В 14-ата минута се инкасира още един гол от Г.Пачеджиев. След втория гол душевното състояние на тичанци спадна и те противопоставиха бавна игра на моравите от „Спорт клуб“.

Представителят на Царя майор Минчев връчва Царската купа на победителя „Спорт клуб“ от името на Негово величество. „Спорт клуб“ става и държавен шампион за 1935 г.

„Тича“ остава вицешампион – за пръв път от 22-годишния си спортен път“.

През периода **май–октомври 1935 г.** се появява брожение в редиците на БНСФ.

На **16 май** са поставени основите на БФС (Български футболен съюз). Участват девет софийски („АС 23“, „ФК 13“, „Славия“ и други клубове) и три пловдивски футболни състава.

БНСФ контрира и взема строги мерки за отстраняване на разколниците.

На 1 октомври с.г. Варна е обзета от вихъра на недоволствата. Дългогодишният държавен първенец „Владислав“ свиква общо събрание предния ден. На него взема категорично решение да напусне редовете на БНСФ и да се присъедини към другата групировка на седемте най-реномирани спортни клуба, напуснали БНСФ. Причината е заради общо негодуване срещу делата на органите на БНСФ. Дава *се* мандат на УС на клуба да влезе във връзка с функционерите на БФС за проучване на идейните им позиции и да се докладва в най-скоро време.

На 6 октомври се поставя въпросът в БНСФ за създаване на На-

Юношеският отбор на „Тича“ – градски първенец за 1937 г. и носител на купата. Цивилният е треньорът на тима Оник Харипян. С купата е капитанът на тима Владимир Пинзов. В страни е отговорникът за юношите С. Тозбейкян.

ционална футболна дивизия. Предложението е разгледано и одобрено по принцип и ЦФК (Централна футболна комисия) трябва да разработи проектоправилник, който подлежи на одобрение и приемане от ВСС (Върховен спортен съвет).

При чувствителен студ **на 1 ноември** „Шипченски сокол" става носител на купата „Стърлинг" („Червен кръст"), след като побеждава „Тича" с 3:0. Реферира Егон Терцета. Купата е поднесена от председателя на „Червения кръст" доктор Генев. На капитана на тима на „Тича" се предава букет от г-жа Бейкър (съпруга на английския консул във Варна – б.м.) като благодарност за добре изнесената игра.

Федеративни мачове: „Тича"–„Варна" 2:2, игран **на 3 ноември**, „Тича"–„Шипченски сокол" 2:1, 10 ноември, „Тича"–„Радецки" 1:0, на **17 ноември 1935 г.**

Преди да почне пролетта, „Шипченски сокол" напуска БНСФ.

„На 10 ноември с.г. в дерби мач на стадиона, привлякъл многобройна публика, „Тича" победи „Шипченски сокол" с 2:1. Головете реализираха за тичанци Добрев и Кирилов, а за соколите – Найденов.

„Тича"–„Победа" 0:0. „След продължителен дъжд, въпреки разкаляния терен, се срещнаха тимовете на „Тича" и „Победа". Съперниците се бориха самоотвержено, без да може някоя от страните да открие резултата. Футболистите от памучния квартал показаха, че могат достойно да съперничат на асовете".

Финалният мач на **24 ноември с.г.** за юношеската купа е спечелен от „Тича", победил „Радецки" с 2:0, и става носител на юношеската купа.

ВАРНЕНЦИ В СОФИЯ

В-к „Варненска поща", 29 януари 1936 г., бр.5543. Портрети на видни варненци.

Варненската дружба в София на 25 т.м. е дала в салона „Балабанов" традиционна среща на своите членове, на която са присъствали кметът на Варна г-н Мустаков и други видни варненци, спортни меценати. В тяхна чест известният куплетист Миленков е прочел следните злободневки:

Варненци таз вечер
тука са събрани
и при това хора
познати, отбрани.

Сигурно дошел е
пак от зли неволи
за славната Варна
нещо да измоли.

Безспорно начело
намира се кмета.
Откакто кметува
носи и късмета.

Със София Варна
може да се мери
зер и там кметуват
кат тук инженери.

...

А тък Матей Недков
от години млади,
где що изцапа,
почиства и глади.

Нека да се труди
Мустаков без спира,
та да може всичко
да реализира.

Боян Абаджиев
морето остави,
страната търговска
само да поправи.

От гладене всъде
днес се има нужда.
Мисията тука
не ще му е чужда.

...

В-к „Варненски новини" 4 февруари 1936 г., бр.4183: „Назначен е за футболен комисар г-н Димитър Велев от СК „Аспарух" на мястото на подалия оставка г-н Петър Генов от СК „Диана". На новия футболен комисар пожелаваме ползотворна дейност".

В-к „Варненски новини" от 12 февруари 1936 г., бр.4191: „Балмаске на с.к. „Тича". Безплатен най-разнообразен европейски котильон, богата томбола, джаза на Осма пехотна дружина, феерично осветление. Балалайки и други непринудени забавности – единствено на карнавална нощ във Военния клуб на с.к. „Тича" – 22 т.м. (събота). На бала на „Тича", сред омайната му обстановка, да бъдеш маска е истинско щастие. Ще ти се удивляват хиляди пламнали очи, тия, които ценят изящното, ще те премират. Двете най-хубави маски ще получат разкошни премии. Преживяванията ще бъдат много весели и безгрижни".

В-к „Черно море", 16 март 1936 г.: „Вчера с.к. „Шипченски сокол" проведе годишното си събрание, в което с болшинство реши да напусне БНСФ и влезе в БФС. С това решение двата най-силни футболни клуба в града ни „Владислав" и „Шипченски сокол" са минали в редовете на футболния съюз, скъсвайки с БНСФ. Целта на БФС е диференциация на спорта".

Същият вестник в броя си от **30 март**, бр.2370: „БНСФ–БФС". Две громки фирми, два остри камъка, две пътеки, които вече цяла година разпъват душата на спортиста и го водят към дезорганизация и своеволие. Това зло за българския футбол болезнено засегна и града ни.

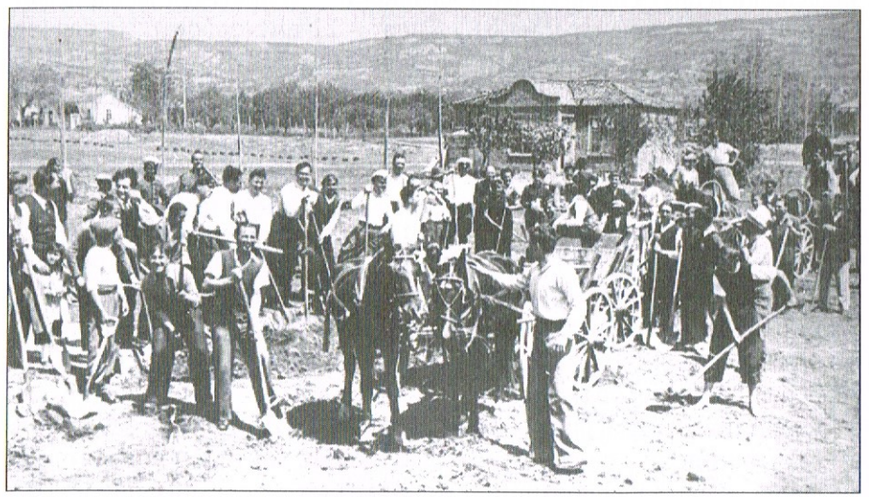
Първо клубът „Владислав“, а неотдавна и „Шипченски сокол“ преминаха към БФС. Другите клубове във Варна не са се определили. Само един или два клуба са се картотекирали към БНСФ, а по други сведения другите четири-пет клуба са на кръстопът. А това положение не трябва да продължи повече, защото футболът като спорт доста загуби, а настоящата му неопределеност ще го провали“.

В-к „Варненска поща“, 31 март 1936 г., бр.6256: „Тича“–„Победа“ 0:0. На новото игрище на „Тича“ при стечение на многобройна публика се срещнаха „Тича“ и „Победа“. Двата тима дадоха сравнително твърда игра, особено се отличи вратарят на „Тича“ Иван Сарайдаров“.

В-к „Спорт“ от 6 април 1936 г., бр.1125, информира, че министърът на просветата е съобщил: „БНСФ остава върхова организация за администриране на футбола“.

Футболният съюз (БФС) е обявен за несъществуваща организация. Предстои да излезе Закон за физическото възпитание, за да се определи какво ще бъде положението на българския спорт.

„Варненска поща“,15 април 1936 г., бр.6270: „АС-23“ бие „Тича“ с 4:1 (1:0).Тичанци не можаха да дадат свързана игра и позволиха през първото полувреме да получат един гол, а през второто – още три гола“.

Строежът на игрище „Тича“ през 1936 г.

В-к „Варненска поща“ от 7 май 1936 г., бр.6292: „Тича“ и „Радецки“ дадоха равен мач – 1:1. При слабо посещение на Колодрума се проведе федеративен мач между „Тича“ и „Радецки“. Играта не бе комбинативна и накрая се изрази в грубости. Голът на „Тича“ се отбеляза от дузпа“.

Проведени други федеративни мачове на СК „Тича“: с „Аспарух“ – 1:1 (3 май 1936 г.), губи от „Владислав“ с 2:3 (17 май). В-к „Варненски новини“ **от 25 май 1936 г.** На **28 май** на собственото си игрище „Тича“ бие „Аспарух“ с 5:1 (2:0).

Същият вестник от **8 юни,** бр.4308, с.г. информира читателите на вестника: „Мачът „Тича“– „Шипченски сокол“ – 4:0 (2:0), започна веднага след мача „Варна“–„Левски“, който завърши 4:1 (3:0). Реферира Йордан Павлов. Още от началото тичанци наченаха с бързо темпо. Пролича, че тичанци превъзхождат напълно противника си.

Целият тим на „Тича“ днес е в отлична форма – бързи, навременни пасове, добра тактика и освен това превъзходна техника, особено нападателите, които днес бяха в стихията си.

Към 9-ата минута „Тича“ поде нападение, което бе завършено от лявото крило Панайотов, който със силен удар във вратата отбеляза първия гол. Младият вратар на „Шипченски сокол“, който днес изнесе отличен дебют, не можа да предотврати и пропусна гола.

Играта се оживи, инициативата бе изцяло у тичанци. „Шипченски сокол“ провежда нападенията, които се разбиват от бека Харипян, който днес бе истинска жива стена. Неговият плътен и обработен удар винаги пренасяше обратно играта. Тичанци играят много добре с глава.

След редица нападения в 42-рата минута Собаджиев успя да наближи вратата и отблизо със силен удар да покачи на 2:0. През второто полувреме соколци дадоха по-голяма отпора и на места изравняваха играта. Това трая до 20-ата минута. Оттам нататък тичанци се наложиха над противника и завзеха играта изцяло в ръцете си. В 31-вата минута Ил.Собаджиев покачи на 3:0. В 40-ата минута тичанци увеличиха на 4:0, който резултат остана краен. Реферира много добре Йордан (Дачо) Павлов“.

„Дългоочакваният строеж на футболно игрище във Варна е започнал – информира в-к „Спорт“, бр.1158 от **19 юни 1936 г.** – Клубът (СК „Тича“ – б.м.) е започнал изграждането на стената на новото игрище. В скоро време игрището ще е готово напълно и занапред клубът ще играе федеративните си мачове там с вход“.

В-к „Черно море“, 2 юли 1936 г., бр.2461: „Изпити за нови футболни съдии. Секретариатът на футболната съдийска секция при ВОСО постоянно подобрява своята дейност. Отново е решила да проведе изпити за футболни съдии на 12 юли (Петровден) в 9 ч. сутринта. Мястото на изпита ще се съобщи допълнително. Желаещите да се явят на изпитите трябва да подадат заявление до Секретариата на секцията най-късно до 10-и т.м., придружено с 20 лева такса. Допускат се до изпит само подалите заявление. Кандидатът трябва да има най-малко петкласно образование (16-годишен). От секретариата на секцията“.

Във вестник „Черно море“, бр.2468, от 9 юли е публикувана статията „Кой е по-добър?“. „Досега от три години във Варна като десни крайни крила са се изявили Ст.Боранов и Щерю Добрев. Безспорно те са, които могат и сега да вземат този пост в градския тим на Варна“.

„Писа се в един варненски вестник от **6 т.м.**, че Панайот Николов Розов (*Ноната*) е по-добър и че само егоистични клубни подбуди са причина той да не бъде поставен като дясно крило в А тима на Варна.

Ние не вярваме дали тия са истинските подбуди, за да не влезе П.Н. като краен десен, и се учудваме защо са тия претенции, когато той само от няколко седмици играе на този пост. Николов е по-добър в центъра, отколкото като крило.

Ако има нещо, което не е правилно при съставянето на градския А тим, това е невлизането в него на Момчилов и Орманджиев (*Пашата*) от „Владислав“. А не Тодоров от „Радецки“ – голкипър, и Щерю Добрев от „Тича“ – крило.

Стефан Боранов има отличен шут, нужен на всеки играч, едър и малко груб. Щерю Добрев отлично минава противника, което е характерно за едно крило, но е физически слаб, прекалено легален и малко несигурен.

Панайот Розов – отличен техник с премерен шут, малко тромав – качества повече за център или инсайд, отколкото за крило. Кирил Момчилов – отличен вратар, който оставя зад себе си много други вратари. Орманджиев – чудесен чистач и заслужава да бъде в градския тим. Ан. Тодоров – напълно заслужава поста десен халф.

Ако след седмица, две или месец се наложи съставяне на градски тим и горните играчи влязат в него, тогава ще се види кой е по-добрият и защо“.

Дописката е от С.Д.

В юношеското първенство „Тича“–„Радецки“ – 2:0. **На 12 юли**

СК „Диана“, 1936 г.

„Тича“ елиминира „Победа“ с 2:1 и се класира за финала на юношеската купа.

„В следващите федеративни мачове „Тича“ върви уверено към първото място. Побеждава „Победа“ с 5:2 **на 19 юли**; „Тича“–„Шипченски сокол“ – 5:1, игран **на 27 юли**. С изиграването на последния упоменат мач и спечелените контестации от някои от бори „Владислав“ губи точки от спечелените мачове на игрището. Крайната фаза от първенството за 1936 г. добива следния вид: „**Тича**“ – 14 мача (12, 1, 1 – печели, равен, губи), точки 25, г.р. +23; „**Победа**“ (9, 1, 4) – т.19, г.р. +14; „**Аспарух**“ – 7, 3, 4, т.17, г.р.+7; „**Шипченски сокол**“ – 7, 0, 7, т. 14, г.р.+6; „**Владислав**“ – 6, 0, 8, т.12, г.р. -15; „**Радецки**“ – 13 мача (4, 1, 8), т.9, г.р.-14; „**Левски**“ – 4, 0, 10, т.7, г.р. -24; „**Варна**“ – 13 мача (2, 2, 9), т.6, г.р.-16. Без значение за подреждането е неиграният мач между „Радецки“ и „Варна“.

В-к „Варненски новини“ от 3 август 1936 г.: „Напредък“ (Русе)–„Тича“ (Варна) 2:2.

Вчера, неделя, на Колодрума се състоя междуградска тимова среща между първокласния русенски отбор „Напредък“ с тима на „Тича“ от Варна. Русенци поднесоха жива и добре организирана игра. Тичанци, макар и да дадоха равен мач, бяха по-добри на терена. Отличи се най-много център-халфът Калъчев, който бе вчера в своята стихия. Също добре игра и отбраната.

„Тича“–„Шипченски сокол“ 5:0, юношески мач.

В-к „Варненски новини“ от 10 август 1936 г., бр.4371: „Вчера на Колодрума се състоя най-интересният федеративен мач за сезона под ръководството на рефера Ангел Донсузов. Играта започна с живо темпо и устремно. Първи откриха тичанци чрез Дончев – 0:1. Последваха бесни нападения от страна на „Владислав“. Бързи нападения на състезателите им Ранков и Кирчев доведоха до 2:1 за „Владислав“.

След това от шутировки отплесната топка от дирека е посрещната от Дончев (Т) и бележи втория си гол – 2:2. През второто полувреме Ранков (б.м. – считай Архангел (Ранко) Стойнов) отново покачва на 3:2. „Владислав“ изравни напълно играта и отново Ранков след откъслечно нападение отбелязва четвъртия гол за зелено-белите“.

Член от контролния съвет на Извънредния конгрес го откри и даде думата на подпредседателя на ВОСО г-н Коларов да изнесе първопричините на свикването. Почете се паметта на починалия създател и председател на федерацията Димитър Иванов.

Избрано е бюро за провеждане на форума с председател варненеца Илия Петрушев, член на СК „Варна“. След приветствие на висши лица – министри, и на други от: Морския сговор – г-н Петър Стоянов, дружество „Кореняк“ – г-н Христо Мирски, колоездачния съюз – председател доктор Славов, на министъра на просветата г-н Щиплиев, от варненската община – на помощник-кмета г-н Пенев. Прочетоха се телеграми от Туристическо дружество „Родни Балкани“, от господата Македонски и Милковски. Отчета на УС на БНСФ го изнесе председателят му г-н Лазар Попов. За времето от конгреса в Пазарджик до последните дни на разцеплението, когато се е появил БФС. На конгреса са се явили 113 делегати, от цяла България. Разгледаха се редица възникнали проблеми и се приеха неправилно отстранените „Преслава“ от Шумен и „Раковски“–Русе. За единна БНСФ УС, състави от Тодор Кожухаров, Лазар Попов, Ник.Карагъозов, Ангел Друмев, Пепи Стоянович, майор Кожухаров и още четирима деятели. Във футболния комитет влязоха Иван Батанджиев, Ив.Радоев, Тод. Калканджиев, ротмистър Бойдев, Стефан Данчев (варненец, футболен деятел и съдия, състезател на „Диана“ и „Владислав“).

Атлетическият комитет се образува от Ив.Качев, Любен Бобевски, Любен Дойчев, Георги Белев, капитан Киров. Контролната комисия оглави Сим. Комарицки, Ст.Тролев, Г.Шиваров, П.Коларов, А.Матев.

Върховният съвет прие за членове: Хр.Статев, ген. Ил.Каблешков, д-р Ив.Славов – всички от София, Б.Германов, кап.Бянов, Ил.Петрушев – и тримата от Варна“.

В същия брой вестникът информира за срещата между „Тича“ и „Славия“, завършила с резултат 1:0 (1:0).

„Варненци като активни деятели на различни видове спорт, най-вече футбол и лека атлетика, са включени като членове в УС, футболния комитет, атлетическия комитет, контролната комисия, върховния спортен комитет и реферската колегия.

1. ***УС***: министър Тодор Кожухаров..., Ангел Друмев от МНП. Общо 11 души.

2. ***Футболен комитет***: Иван Батанджиев, Стефан Данчев (*Шпетко*) – „Диана“. Общо петима души.

3. ***Атлетически комитет***: Иван Качев... Георги Белев. Общо петима души.

4. ***Контролна комисия***: Симеон Комарицки... Петър Коларов – председател на ВОСО. Общо петима души.

5. ***Върховен спортен съвет***: Христо Статев... Борис Германов и капитан Бянов от „Тича“, Илия Петрушев от „Диана“. Общо 15 души.

6. ***Реферска колегия***: Димитър Велев от „Аспарух“ и Димитър Павлов, Стефан Петров и Пенчо Хаджигенчев.“

В-к „Варненски новини“ от 17 август 1936 г., бр.4377: Междуградски срещи и клубни мачове на софийски, русенски и варненски отбори.

Вчерашните и онзиденшни мачове: „Тича“ бие „Славия“ с 1:0, „Добруджа“ (Русе)–„Варна“ – 4:3. „Славия“ (София) бие „Шипченски сокол“ с 6:2. „Добруджа“ (Русе)–„Победа“ – 3:0.

В-к „Варненски новини“, бр.4350 от 20 август 1936 г.: „Младите тичанци успяха да изтръгнат една ценна победа, успявайки да наложат над противника си три гола през първото и три гола през второто полувреме. Отбраната на соколци бе доста огъваема, а вратарят не успяваше да отбива на места ударите на противника, поради което трябваше по негова и на отбраната вина да получи общо шест гола в полза на младите тичанци“.

В-к „Варненски новини“ 29 август, бр.5755: „Общобългаро-арменски спортен турнир във Варна. Варненският „Хоментмен“ би пловдивския с 3:0 (1:0). В повечето градове на България има клонове на общоарменския СК „Хоментмен“. Застъпени в него са всички видове спорт (б.м.), които тогава се практикуват. На всеки две-три години „Хоментмен“ организира спортен турнир, в който става определянето на българо-арменски общ и личен първенец по лека атлетика и на футбол, носител на купата „ВАРАЗДАТ АРШАГУНИ“ и „МЕДЗЪН ДИКРАН“. По инициатива на бургаския клон тези състезания се оп-

ределиха да се състоят във Варна. Участват състезатели от Варна, Пловдив, Бургас, Сливен, София, Татар Пазарджик и Русе. Вчера следобед в Колодрума стана откриването на състезанието. Състезателите и скаутите в стройни редове начело с *отличната* полицейска музика пристигнаха в игрището, където помощник-кметът г-н Ст.Жеков, под чието почетно покровителство се провежда турнирът, произнесе кратка реч. Той подчерта, че винаги арменците са сътрудничели с българския народ, както във войната, така и в мирния труд, за преуспяването на българската държава. След молебена се проведоха лекоатлетически състезания, които са въведени в раздела лека атлетика.

Във футболния мач варненци имаха подчертано надмощие над противника си и инициативата повече бе тяхна. Пловдивчани не бяха оставени да се организират, поради което не успяха да проведат добри нападения".

За купа „Варна" на **20 септември** „Варна"–„Тича" 2:1, от първия тур на турнира за купа „Варна", считан за градско първенство. За изненада първенецът на ВОСО и претендент за Царската купа – СК „Тича", бе елиминиран. Макар че още в началото „Тича" взе аванс от един гол, при развоя на играта „Варна" успя да се наложи и заслужено победи с 2:1.

Борбата за Царската купа. Заключителна фаза за 1936 г. „Тича" елиминира „Левски" (Бургас) с 1:0 **на 27 септември**. Инициативата бе по-често в „Тича", която нападаше с по-добри комбинации. През второто полувреме, в 24-ата минута, дясното крило на „Тича" Байчев даде победния гол за отбора си и „Тича" се класира за полуфинала. На полуфинала „Тича" трудно елиминира „Кракра" (Перник) с 1:0. Перничани за първи път достигат до полуфинал. След като победиха в Русе с 1:0, жребият им определя да играят с вицешампиона за

Държавно първенство – полуфинал, 1936 г.
На снимката: мачът „Тича"–„Перник", завършил 1:0.

1935 г. – варненския „Тича". Мачът предизвика голям интерес в Перник. „Тича" не оправда очакваните надежди за красив мач, изпълнен с прекрасни моменти пред гола. Противникът му „Кракра" не бе подобър. Даже даде много лоша игра, но имаше голямо преимущество да играе с дух и устрем.

През второто полувреме се очерта надмощието на „Тича", което започна да дава своите резултати. Един корнер срещу „Кракра" в 26-ата минута доведе до победния гол на Кирилов. „Тича" игра в състав: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Петков, Калъчев, Ковачев, Николов, Собаджиев, Кирилов, Дончев, Байчев. Реферира добре Чумпалов. Изпъкнаха над другите с добрата си игра Харипян и Николов. Уверени в себе си, тичанци навлизат в борбата на 1.X. С водач капитан Тодоров и придружител секретарят на УС на клубното настоятелство Ст.Попов се озоваха в София и отседнаха в хотелите „Кооп" и „Континентал".

В очите им гореше надеждата за добрия изход от мача. „Ще играем, за да победим – заявява Ст.Попов. – Готвили сме се дълго, десет дни целият тим бе на лагер в игрището на клуба. Миналата година не успяхме да занесем скъпия трофей на спортна Варна. Надяваме се тази година да сторим това и да зарадваме варненските спортисти и нашите приятели с това голямо отличие".

В-к „Варненска поща" от 1 ноември 1936 г., бр. 6470: „Мачът „Тича"–„Емден" – 3:2.

Мачът е един спортен празник за Варна. Ежедневникът информира читателите си, че на 31.X. на Колодрума „се състоя при една тържествена обстановка другарски мач между футболните тимове на кръстосвача „Емден" и „Тича". Срещата е играна в делничен ден, но въпреки това на игрището има многобройна публика. Присъства германският военен аташе генерал Фредериче, генералният консул във Варна Уигелтел. Сред публиката е и германската колония в града, както и техни съотечественици, пребиваващи по това време в страната ни. За тържествения характер на срещата допринасят изпълненията на духовите музики. Българската изпълнява „Дойчланд юбер алес" и „Химна на фюрера". Германската военна музика свири „Шуми Марица" и „Химна на Царя". Футболистите от представителните тимове влизат в игрището, придружени от два юношески тима, носещи германския и българския национален флаг. Преди започване на срещата домакините подаряват възпоменателен флаг, направен от българския трикольор. Германците от своя страна връчват на варненци цветна фотография на стария крайцер „Емден".

Въпреки тежкия, кален терен „двата тима дадоха отлична игра. Гер-

манския тим особено се отличи през второто полувреме“. Оспореният двубой завършва с минимална преднина за „Тича“.

След мача УС на „Тича“ дава в ресторант „Европа“ банкет, преминал при голям ентусиазъм.

Преди заключителните мачове за Царската купа „Тича“ се среща с футболния отбор от град Печ (Унгария), който е на подготвителен лагер във Варна. Играчите са отделени на специален режим и се готвят по всички правила на тренинга. Не само на физиката, но и тренинг на духа. Те са с повдигнато самочувствие, след като побеждават унгарците с 4:1 (3:0).

В-к „Спорт“, 2 октомври, бр.1309: „В големия финал „Тича“ отново заскърбя, след като загуби от „Славия“ (София) с 2:0 (2:0). Яви се на игрището с един тим, който не може да се сравнява с този на полуфинала. Бяха подменени само двама играчи. През първото полувреме играта на „Славия“ беше по-добра. Тичанци направиха доста грешки, които им струваха два гола, направени от Милев и от Сърмов. До края на полувремето белите доминираха. А през второто полувреме „Тича“ доминираше над славистите.

Варненци навлязоха в чудесно темпо, даващо инициативата в играта. Денев и Кирилов правеха бързи и форсирани атаки, но софиянци с отлично подбрана отбрана успешно ги парираха.

Главната им грешка на тичанци беше, че бяха много предпазливи, затворени и внимателни, за да не допуснат гол. Не проведоха рискувани нападения, за да отбележат такъв. Славистите бяха в отбрана. Отборите излязоха в състави: „Славия“ (София) – Драгомир Христов, Анастас Ковачев, Тома Янакиев, Христо Минковски, Димитър Байкушев – капитан, Димитър Зографов, Никола Стайков, Панайот Стефанов, Крум Милев, Георги Китанов, Георги Сърмов: „Тича“ (Варна) – Иван Сарайдаров (*Ванчика*), Оник Харипян (*Ончо, Хари*), Гарабед Гарабедов (*Гальо*), Велико Петков (*Вили*) – капитан, Стефан Калъчев (*Муната*), Атанас Ковачев (*Танашото*), Панайот Розов (*Ноната*), Илия Собаджиев, Борис Кирилов (*Бореto*), Пейчо Кожухаров, Петър Денев (*Арапа*). Рефер – Тодор Атанасов от София. След привършването на мача двата тима бяха построени пред главната трибуна. Тя бе декорирана с 20 знамена, носени от юношите на „Левски“.

Цялата управа на БНСФ начело с представителя на Царя – генерал Цанев, присъства при награждаването от председателя на БНСФ – министър Кожухаров“.

ИЗ ДЕЙНОСТТА НА ФУТБОЛНАТА СЪДИЙСКА СЕКЦИЯ ПРИ ВОСО

В-к „Черно море“ от 27 ноември 1936 г., бр.2609. Годишното събрание на футболната съдийска секция. Секретариатът на футболната секция при ВОСО на основание Окръжно № 1367-6 от 15.X. т.г. съобщава, че свиква общо годишно събрание на футболните съдии на 13.XII.от 10 ч. сутринта в кантората на адвоката Вас.Зографов (ул.„Мария Луиза“). При дневен ред: отчет и избор на настоятелство.

Имат право да участват в годишното събрание следните футболни съдии: Тодор Даиев, Здр.Здравков, Дим.Павлов, Тома Стоянов, Любен Митев, Г. Трайков, Ник.Цачев, Ат.Мутафчиев, Ст.Петров, Ник.Матеев, Б.Воденичаров, Пенчо Сокеров, Пенчо Хаджигенчев.

На 28 ноември с.г. „Черно море“ отново информира в броя си от същия ден, бр.2610:

„Секретариатът на футболната секция съобщава на клубовете, че съгласно Окръжното на Централен футболенкомитет при БНСФ, № 1362-9 от 15.X. т.г., 24 часа преди състезанието клубовете са длъжни да депозират на секретаря на футболната съдийска секция по 15 лева за всеки състезаващ се клуб. Клубът, който не внесе сумата, губи мача административно.

Футболните съдии трябва да спазват в точ Окръжното и да не ръководят състезанията, докато състезаващите се клубове не му представят квитанция или бележка от секретаря, че са внесли сумата. Футболната съдийска секция предупреждава всички футболни съдии да бъдат точни при състезанията. На неточните ще се налагат най-строги наказания.

Футболен съдия, който е възпрепятстван да се яви на състезанието, да уведоми 48 часа преди него за причините, за да може своевременно да бъде заместен“.

На предстоящите мачове „Тича“–„Аспарух“, 6 декември, на Колодрума от 10 ч. – съдия Ник.Цачев. Игрище *Тича,* 10 часа. „Варна“–„Радецки“, съдия Ат.Мутафчиев. Следващата среща от 2 часа и 30 минути е отново на Колодрума „Шипченски сокол“–„Победа“, съдия Ст.Петров.

В-к „Черно море“, 10 декември, бр.2622: „Просветна дейност на СК „Тича“ през зимния сезон. СК „Тича“ като универсален клуб, застъпващ футбол, атлетика, волейбол, баскетбол, хазена, хандбал, детско игрище, воден спорт, езда, въздушен спорт и безмоторно летене, в реализиране на предстоящата си дейност устройва през зимния сезон

беседи по телесна култура и нравствено национално възпитание. Беседите, които ще бъдат изнесени от завеждащия спорта г-н П.Желев (*Хвърчилото*), ще бъдат на следните теми: ролята на телесните упражнения в живота, разни системи на телесно възпитание; науката за дихателно-медицинската гимнастика; каляване на тялото и тренинг; телесно и нравствено възпитание; въздухоплаването в културния живот на човечеството; въздържание и спорт; националното възпитание като идеал.

Датите на горните беседи, които ще се изнесат в помещението на клуба, ще бъдат съобщени допълнително. На беседите ще се допускат спортисти от всички спортни клубове на ВОСО".

Адвокат Зограф Зографов (*Козичката*) реферира футболен мач в продължение на 210 минути. Реферската колегия на Варна провежда редовни годишни събрания в края на годината. За 1936 г. то ще се проведе в 18 ч. в бюрото (кантората) на адвоката на бул.„Мария Луиза". Дневният ред включва отчет на секретариата и приемане оставката му, както и избор на нов секретариат.

Събранието се счита за законно, колкото и членове да присъстват в 19 ч.

Организационната дейност на футболния комитет се засилва във връзка с отсъствие на определения рефер за насрочения мач за първенството на ВОСО. Задължава се да присъства на срещата и резервен рефер.

На 13 декември игрище *Тича* от 10 часа. „Владислав"–„Варна", съдия Тома Стоянов, Колодрума – 10 часа сутринта „Шипченски сокол"–„Аспарух", Ник.Матеев.

На същото игрище от 2,30 следобед „Левски"–„Победа", съдия Георги Трайков.

Санкционирани са следните спортни клубове за неосигуряване на органи на властта (полиция) при провеждане на футболните мачове. Присъждат се нула точки и голове на: „Владислав"–„Тича" и „Левски"–„Радецки".

В-к „Черно море", 24 декември 1936 г., бр. 2637: „На 26.XII.с.г. на Колодрума ще се проведе срещата между „Радецки" и „Аспарух" в 10 ч. сутринта с футболен съдия Дим.Павлов и резерва Николай Цачев. Последният е задължен да присъства на игрището".

Есенното първенство за сезона 1936–1937 г. завършва със следното класиране: „Владислав" – 12 т., „Тича" – 9 т., „Победа" – 7 т., „Шипченски сокол" – 7 т., „Левски" – 3 т., „Радецки" – 3 т., „Аспарух" – 1 т. Създадена е Националната дивизия.

Възприетата идея за Национална дивизия за първенство на България, на 1.III.с.г., след продължително обмисляне и спорове е, че тя ще повдигне общото развитие на футбола в страната ни. Решава се съставът ѝ за 1937–1938 г. да бъде от осем тима, като от Варна да участва само СК „Владислав". Стефан Константинов, председател на упоменатия клуб и член на Върховния съвет на БНСФ, казва, „че от Варна ще участват два тима, или тази дивизия не ще съществува". Решава се тя да бъде съставена от осем футболни тима, които ще бъдат от три софийски клуба, два варненски и по един от Русе, Пловдив, Бургас. Впоследствие се взема решение да се добавят още два клуба и да стане от десет участника. От София са „Шипка", „ФК13", „Славия" и „Левски". Варненските – „Владислав" и „Тича", „Левски" (Русе), пловдивският„Ботев", „Черноморец" от Бургас и ямболският „Георги Дражев".

В-к „Черно море", 4 януари 1937 г., бр.2647. „Новото настоятелство на футболната Съдийска колегия се състави на 24 м.м. Председател Васил Зографов, секретар Никола Матеев, касиер-домакин Здравко Здравков".

На 13 март 1937 г. – „нов мач, прекратен този път без инциденти". „Тича" води на „Левски" с 4:2. Заради подчертаното надмощие на тичанци изглежда „Левски" се опасява да получи повече голове от административното решение 0:3 и напуска игрището. Същите неспортсменски нрави от миналото без ексцесии (побой на рефера и играчи от противниковия тим, мятане на лимонадени шишета и камъчета от публиката с нецензурирани епитети). Заключението е: „Левски" изключен за 20 дни от състезания. През същия месец Калъчев се озовава в Русе, където преминава в „Напредък". Завръща се във Варна и подава молба за присъединяване към „Владислав". После я оттегля и остава в „Тича", където преминават Петър Петров от „Левски" и Никола Атанасов от „Варна".

През **месец май 1937 г.** в Пловдив се провежда Великденски турнир за Южнобългарската купа „Тракия". В предхождащия мач на 3 май между „Шипка" (Пловдив) и „Тича" (Варна) – 2:3.

В рубриката *Спорт* е вписано за проведен блицтурнир на седемте варненски клуба. Информацията е от в-к „Варненски новини" **от 10 май 1937 г.**, бр.6006.

Тъй като „Радецки" е играл в Русе, победил е „ЖСК" с 3:2 и е дал равен мач 3:3 с „Напредък" (което говори за авторитета на варненския футбол), не е предвидено и негово участие в блицтурнира.

Съставят се четири двойки. Състезанията са се провеждали по сис-

темата на елиминиране. Играта е 20 минути, в едно полувреме. Този бърз начин за излъчване на победител в състезанието само в разстояние на няколко часа дава възможност на клубовете да се представят пред своята публика и да се види тяхната класа. Така може да бъдат сравнени и оценени отделните им качествени стойности. „Тича“ бие „Варна“ (тъчове 10:2 и корнери 3:1), „Шипченски сокол“ бие „Левски“ (тъчове 4:3), „Победа“ побеждава „Аспарух“ (голове 1:0), „Тича“ се налага над „Шипченски сокол“ (голове 2:1). „Владислав“ спечелва срещу „Победа“ (тъчове 1:4, корнери 1:0). „Владислав“ на финала бие „Тича“ с голове 1:0.

На **15 май с.г.** юношите на „Тича“ стават областен първенец след победата над „Владислав“ с 5:1. Младите тичанци спечелват и в полуфиналната среща за юношеската Купа на запасните офицери срещу „Шипченски сокол“ с 3:0. На финала срещу „Радецки“ побеждават с 1:0.

ФУТБОЛНОТО ПЪРВЕНСТВО НА ВАРНА – 27 ЮНИ 1937 ГОДИНА

Футболният сезон за Варна тази година завършва точно навреме. Това е благодарение на умелото ръководене на всички мачове от страна на футболния комитет. След всички играни мачове Варна излъчва два от най-добрите си клубове, които ще я представляват в Националната футболна дивизия. Също така е определен и първенецът на града ни.

	мачове	победи	равни	загуби	точки	голова разлика
1. „Владислав“	13	10	1	2	21	40:7
2. „Тича“	13	10	1	2	21	44:8
3. „Победа“	13	9	1	3	19	21:10
4. „Ш.сокол“	13	6	2	5	14	22:22
5. „Левски“	13	5	3	4	13	22:19
6. „Варна“	7	2	-	5	4	8:25
7. „Аспарух“	13	-	2	11	2	8:31
8. „Радецки“	13	-	2	11	2	6:35

Забележка: СК „Варна“ е играл само два мача от втория полусезон поради това, че е бил лишен от участие. Има подадени контестации от „Владислав“ за мачовете с „Левски“ и „Победа“. „Тича“ пуска контестация за мача си с „Владислав“. Първите две, тия на „Владислав“, са изпратени в София за разглеждане. По втората се произнася местната съдийска футболна секция. Контестациите не са уважени от съответните длъжностни лица.

Варненските юноши редовно провеждат срещи помежду си за повишаване на футболното си умение. В приятелски мач, игран **на 28 август**, „Тича“ побеждава „Владислав“ с 2:0.

На 2 септември в школата на националния тим са повикани Оник Харипян и Ст.Калъчев от „Тича“ за добрата им игра – на постовете десен бек и централен защитник.

За държавно първенство с участието на 14 областни първенци от ВОСО участва първенецът „Владислав“, достигнал до полуфиналните мачове.

Националната дивизия ще започне своя редовен живот със започването на новия футболен сезон. В последното си състезание **на 20 септември** (понеделник) БНСФ утвърждава състави от осем отбора: „Левски“, „ФК13“, „Шипка“ (София); „Владислав“ и „Тича“ от Варна; русенския „Левски“ и пловдивския „Ботев“; „Георги Дражев“ от Ямбол. Впоследствие възникват допълнителни разсъждения и съображения. Прибавя се и отборът на софийския „Славия“ и „Черноморец“ (Бургас). Последният е бил предварително включен, но е заменен от ямболския отбор заради липса на игрище в Бургас. След силен обществен натиск от Бургас същият остава в състава на Дивизията. Наредбата гласи: последните класирани два отбора отпадат от Дивизията за новото първенство (есен–пролет 1938–1939 г.).

„Тича“ експедитивно подготвя представителния си тим за участие в Дивизията, интересът към която от провинцията е голям, а в столицата е обратното – заради приходите и издръжката на клубовете. Бъдещите проблеми стоят все налице: за акциза и данъците по входните билети и пътуванията по БДЖ.

На 10 октомври с.г. на игрище *Тича* се състоя генерална тренировка за съставянето на А тима, който ще играе първия си мач срещу „Черноморец“ от Бургас. Контролата е между А и Б тимовете на „Тича“, резултат – 4:1. Присъства спортният директор на тима заедно с помощниците си Пантев и Вътев, които на другия ден ще определят състава на тима“.

ПАМЕТНИ СРЕЩИ НА „ТИЧА“ (ВАРНА) В НАЦИОНАЛНАТА ДИВИЗИЯ. ВЪРХОВИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ВАРНЕНСКИЯ СПОРТ В ЗОРАТА НА ФУТБОЛА

Варна, **17 октомври 1937 г.** „Тича“–„Черноморец“ Бургас – 2:2 (0:2). „Тича играе в следния състав: Калдеринов, Ризов, Харипян,

Василев, Ковачев, Петров, Милчев, Кирилов, Михайлов, Собаджиев, Кожухаров. Очакванията, че „Тича“ лесно ще надделее над „Черноморец“, не се оправдават. През първата половина на мача „Черноморец“ има инициативата и отбелязва два гола. През второто полувреме се получи обрат в играта. След реорганизиране на играта си, „Тича“ проведе бързи и добре организирани нападения и изравни съотношението. Чрез Кирилов в 50-ата минута и Ризов след корнер и удар с глава. „Тича“ загуби една точка у дома си. Реферира К.Петков (София)“.

Русе, **24 октомври 1937 г.** „Левски“ (Русе)–„Тича“ (Варна) 1:1. „Фаворитът „Левски“ загуби една точка у дома си. Русенци очакваха да видят като победител своя тим и непрекъснато го насърчаваха. Преди започването на срещата се изпълниха „Шуми Марица“ и *Химн за Царя*. И двата тима започнаха с устремна игра. Пейчо Кожухаров откри резултата, към края на мача „Левски“ имаше щастието да изравни от фал. Добри прояви имаха тичанците: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Неофитов (от „Радецки“) и Кожухаров. От „Левски“ – Сидер Димитров и Топоров. Тичанци се представиха със Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Ковачев, Неофитов, Петков, Кирилов, Парушев, Николов, Собаджиев. Реферира Маринов от Пловдив“.

Варна, **31 октомври 1937 г.** „Тича“–„Владислав“ 2:1 (2:0). „Тича“: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Саркизов, Петков, Кожухаров, Дончев, Русев, Николов, Добрев. „Владислав“: Киров, Моканов, Орманджиев, Николов, Мишков, Калдъръмов, Христов, Димитров, Коев, Боранов. Голове за „Тича“: Дончев – 20-ата минута, Добрев – 40-ата минута. Голът за „Владислав“ е на Боранов в 65-ата минута.

„Противно на очакванията „Тича“ взе хубава победа на разкаляния терен, времето беше заоблачено и ветровито. Играта бе мудна, с бавно темпо от двата тима. Владиславци постепенно се съвземат и атакуват вратата на „Тича“, но бековете им (на „Тича“ – б.м.) чистят. Последва добро пласиране на Дончев, който получава топката от Кожухаров и бележи. При подобно положение, преди да завърши първото полувреме, Добрев удвоява резултата. Едва двадесет минути от започване на второто полувреме нападението на зелено-белите намалява на 2:1. До края на мача детелините доминират, но „Тича“ затваря гола си (вратата си – б.м.) като обръч. Реферът Генчев бе повече от добър.“

На **15 ноември с.г.** в София „Славия“ (София)–„Тича“ (Варна) 2:1. „Тича“ играе със Сарайдаров, Гарабедов, Харипян, Ковачев, Неофитов, Петков, Кожухаров, Илиев, Николов, Парушев и Тодоров. При 2000 зрители играта не оправда очакванията заради разкаляния терен (присъщо на тогавашните игрища в страната – б.м.). Това се отрази главно върху варненския тим, който не успя да построи играта си.

Така „Славия“ получи силно подчертано надмощие. Всички линии на тичанци бяха разбити, връзката разкъсана, играта много бавна. Последното обстоятелство бе в полза на белите през целия мач. Първият гол за столичани падна в 22-рата минута, след шут на Милчо Стефанов. В 25-ата минута Парушев изравни след грешка на Ковачев. Второто полувреме бе почти под надмощието на „Славия“. В 8-ата минута Стефанов предварително реши мача с втори гол. Състезателите, силно възпрепятствани от дебелата кал, играха с дребни подавания. „Тича“ успя няколко пъти да се откъсне, но топката залепваше, оваляна с кал. Реферира Любен Георгиев“.

Варна, **2 март 1938 г.** „Тича“ (Варна)–„Левски“ (София) 1:0 (1:0).
***„Тича“**: Сарайдаров, Гарабедов, Харипян, Ковачев, Неофитов, Петков, Радев, Дончев, Парушев, Николов, Гочев.*

„Голът е направен от Парушев в 15-ата минута. Мачът се играе на игрище „Колодрума“ пред публика 2500 души, времето е заоблачено и влажно. Мачът започва с бързи нападения на тичанци. Нападателите поставят голкипъра на „Левски“ в неудобни положения още в първите минути. Гостите правят откъслечни нападения. Футболната топка е все в полето на сините. След пропуснат сигурен гол от „Тича“ при бързо и общо нападение лявото крило на „Тича“ отпраща топката към центъра, където Парушев умело се освобождава от бека и с отмерен удар праща топката в гола (вратата –б.м.) на софиянци.

През второто полувреме „Левски“ се хвърля в обща атака с желание да изравни резултата. Десет минути играта е все пред вратата на Сарайдаров, но нападенията на „Левски“ не се увенчават с успех“.

Ежедневникът „Варненска поща“ от **4 март 1938 г.**, бр.6955, уточнява за горния мач, „че „Левски“ играе много грубо и футболистите му се държат неприлично“. В завършека на дописката е отбелязано, че тимът на „Левски“ „вчера се представи много зле. Изпъкваха само отделни играчи, които с нищо не допринесоха за тима си. Почти всички играчи се държаха много гаменски, отправяйки нецензурни реплики към съдията“.

В Пловдив на **13 март 1938 г.** „Ботев“ (Пловдив)–„Тича“ (Варна) 0:2 (0:0). ***„Тича“**: Сарайдаров, Гарабедов, Стракиев, Ковачев, Неофитов, Халачев, Константинов, Илиев, Парушев, Гочев, Николов. Голове: Константинов – 8-а минута, Николов – 42-ра (53-та и 87-а минута).*

„Време студено, с прехвърляне на слаб сняг. Терен размекнат, слабо посещение на зрители. Рефер Д.Генчев от София. Отначало инициативата е у „Ботев“, но нападението им проиграва удобни моменти. Тичанци бързо проучват противниковата игра и организират бързи нападения

пред нея. Второто полувреме „Тича“ е в друга форма, с организирано нападение. В 8-ата минута след грешка в крайната отбрана Константинов бележи сигурно. Подмладеният варненски тим се окуражава и влиза в устремни атаки, което ги амбицира. Всички нападатели и халфове са напред, но прекалените им комбинации не довеждат до увеличаване на успеха. В края на мача след бързо пренасяне от ляво към дясно чрез центъра лявото крило на „Тича“ увеличава на 2:0“.

Ямбол, **20 март 1938 г.** „Георги Дражев“ (Ямбол)–„Тича“ (Варна) 1:1 (1:0). *„**Тича**“: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Сарачев, Пеев, Филипов, Ковачев, Гочев, Николов, Дончев, Гацев.*

„Тича“ среща неочакван отпор в Ямбол и завършва само наравно. Времето е отлично, с многобройна публика. В началото варненци доминират, домакините постепенно се организират. В 20-ата минута ямболци отбелязват гол от дузпа. През второто полувреме тичанци са продължително в нападение, което среща организирана атака от страна на „Георги Дражев“. Към края играта се изравнява. Три минути преди края от корнер Дончев с глава изравнява“.

„Тича“ е все още от фаворитите. Те са четири тима за спечелване на първото място.

София, **3 април 1938 г.** „ФК 13“ (София)–„Тича“ (Варна) 1:2 (0:1).

„Тичанци победиха в София и водят в класирането. Срещнаха се два ветерана (основателите на клубния футбол в България през 1909 г.).

*„**Тича**“ излиза в състав: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Недков, Неофитов, Ковачев, Гочев, Николов, Парушев, Дончев, Радев.*

Мачът започва с променливо надмощие и бързо пренасяне на топката. Играта е жива и много бърза. Темпото се диктува от бързите варненци. Създава се меле пред вратата на „ФК 13“, при което бекът им лови топката с ръка. Маркира се дузпа. Харипян бие добре. Вратарят Талев се изпъва за ъгъла и топката се озовава в мрежата. Един на нула за „Тича“. Тичанци непрекъснато напират. След време играта се изравнява. Едно откъсване на дясното крило довежда до 2:0 чрез левия инсайд. По-късно Сираков („ФК 13“ – б.м.) е добре пласиран и с добър удар праща в горния ляв ъгъл за 2:1.

„Тича“ оправда реномето си, представи се много добре пред обективната и коректна софийска публика, която живо ги акламира.“

В-к „Варненска поща“ от 4 януари 1938 г., бр.6986, упоменава: „Класирането за момента е: първи „Тича“, втори „Славия“, трети „ФК 13“, „Шипка“, „Владислав“, „Левски“ (Русе), „Левски“ (София), „Черноморец“, „Г.Дражев“ (Ямбол), „Ботев“ (Пловдив).

След двете последни победи на „Тича“ (срещу „Владислав“ и „ФК

13“) и временното първо място на отбора многобройните му привърженици отново заживяват с надеждата за първа шампионска титла на тичанци. Изгубените от отбора два финала (в средата на 30-те години) допълнително мобилизират състезателите му за вдъхновена игра. Още повече че сега титлата не се определя след един мач, игран на практика за провинциалните отбори на чужд за тях терен.

Варна, **8 май 1938 г.** „Тича“ побеждава гостуващия тим от Ямбол („Г.Дражев“) с 1:0 (1:0). Победата във втората среща на варненци срещу амбициозните южняци идва много трудно. Началната офанзива е на гостуващия отбор.

При последвалата контраатака пред вратата на ямболии техен защитник хваща топката с ръка, но реферът Чумпалов не отбелязва явната дузпа. След 30 минути от започването на мача „Тича“ взема надмощие и притиска противника. В 42-рата минута се решава изходът от срещата, като резултат „Тича“ прибавя още две точки към актива си. Благодарение на център-нападателя Парушев, който превъзмогва отбраната и с точен шут бележи за 1:0, „Тича“ е отново водач в класирането. Като най-големи конкуренти се очертават съгражданите му от „Владислав“ и „Шипка“ (София). Разликата между трите отбора е минимална и в оставащите няколко кръга всяка грешна стъпка на един от претендентите дава допълнителна мотивация на другите два“.

Паралелно с мачовете за държавно първенство в Русе **през лятото на 1938 г.** се провежда турнир за купата „Тутракан“. Участници са сборни състави от пет области. На финала домакините от Русе побеждават своите съперници от Варна с резултат 2:0 и печелят трофея.

По същото време има проект от ЦФКА при БНСФ ВОСО да състави един Б тим, който в близко бъдеще да срещне подобна формация от Югославия. Срещу западната ни съседка срещата не се състои. В Б тима са привлечени основно играчи от Варна и неколцина русенци. Сарайдаров от „Тича“ е смел, съобразителен, с отлична рутина и заема добро място пред гола. Резервен голкипър Николов от „Левски“ (Русе) е достоен заместник, добре пласиращ се в малката пеналтерия. Бекове: Харипян („Тича“) е изпитан гренадир, стабилен, твърд, с отлични удари и знаменито ножично изчистване на топката; Моканов („Владислав“) е рутиниран национален състезател, стабилен и трудно пробиваем, силно изчиства топката в половината на противника; Орманджиев („Владислав“) – твърда, сигурна и отмерена игра; национален състезател, гъвкав, повратлив; Пейчев („Левски“–Русе) – изумителна бързина и съобразителност на терена. Централен халф-бек Калъчев („Тича“) – твърд, съобразителен, раздаващ се до сетен дъх на терена. Новаков („Левски“–Русе) – бърз, с неизчерпаема енергия

и офанзивна игра. Петков („Тича“) – отличен тактик и техник, легален и изискан състезател, бърз и съобразителен. Ляво крило Христов („Владислав“) – техник, бърз, дрибльор и реализатор. Ляв инсайд Кирчев („Владислав“) – рутиниран с перфектна техника, трудолюбив и помагащ на партньорите си. Топоров („Левски“–Русе), център-форуард – динамичен нападател, твърд, светкавично бърз, безразсъдно смел и незабавно шутиращ. Горанов (Русе), десен инсайд – техник, бърз старт, силно чувство за пласиране, с талант за реализиране.

Провежда се международен мач в Русе между Б тимовете на България и Румъния. Резултатът е 1:4. Дописка на вестник „Варненски новини“ от 26 септември информира, че на игрище „Алеите“ в Русе при много слаба игра от страна на българите е загубен първият международен мач, игран в Русе. Голмайсторът за България е Манев. Рефер – Радулеску.

Съставът на българския отбор е: М.Николов – „Левски“ (Рс), Ст.Ормандживев и Моканов – „Вл.“ (Вн), Новаков – „Л“ (Рс), Кальчев – „Т“ (Вн), Ал.Коев и Ст.Боранов – „Вл.“ (Вн), Горанов, Топоров, Манев и Чолаков – „Л“ (Рс).

В-к „Заря“ от 20 май 1938 г., бр.5018. „Тича“ бие моряците от „Хамидие“. Варна, 19.V. Състоя се футболно състезание между сборен отбор от кадетите на кръстосвача с тима на СК „Тича“. Резултатът е 2:0 за „Тича“. Преди това се проведоха лекоатлетически състезания, които спечели също „Тича“.

При тоста в чест на командващия персонал и гостите от учебния кръстосвач „Хамидие“ кметът на града г-н Мустаков заяви, че посещението на турския кръстосвач е в резултат на добросъседските отношения между двата народа за културно и стопанско сближение.

Комендантът на кръстосвача, фрегатен капитан Неджад Йоздемир, благодари за топлия прием във Варна. На срещата присъства и турският пълномощен министър Али Шефкед Беркер и официални лица, живеещи във Варна“.

Варна, **24 юли 1938 г.** „Тича“ (Варна)–„Шипка“ (София) 2:1 (0:1).

Публика – над 5000. Рефер Конов от Пловдив. Дерби мачът между два от лидерите е привлякъл на Колодрума елитна публика начело с кмета на Варна, видни лица и множество чужденци летовници. Софиянци започват в серия от бързи нападения. Играта е жива, с превес на „Шипка“. В 28-ата минута Павлов поема, пробива и прехвърля на Петков, който шутира от 20 метра. Топката се удря пред Сарайдаров, прескача го и влиза във вратата. „Шипка“ води с 1:0....

Второто полувреме тичанци се хвърлят в борбата с голяма амбиция. Отличният Розов в 4-ата минута дриблира Трънков, който вади в корнер. Битата топка, посрещната от Дончев, е пратена в мрежата – 1:1. Шипченци са разбити, минават в упорита отбрана. Атаките на „Тича“ са предимно чрез Розов, който днес е в стихията си. В 38-ата минута отново Дончев бележи и дава победния гол за „Тича“ – 2:1. Най-добрият на терена е Розов, с добра игра – Харипян и Гарабедов, Петков и Дончев.

Решаващ мач за титлата. Един срещу друг – старите съперници „Владислав“ и „Тича“. Шампионът за 1938 г. ще бъде от Варна.

Двата тима се оттеглят на карантина в очакване на решителния ден, за който от 7 дена Варна се готви за голямата борба. След като „Тича“ побеждава „Шипка“ и елиминира софийските отбори за държавното първенство, всичко се свежда до мача „Тича“–„Владислав“. Двата варненски клуба ще определят държавния първенец.

Владиславци са се оттеглили на почивка в лагер „Чайка“ (местността Свети Никола – б.м.) и там, черпейки физически и морални сили, очакват деня на големия мач.

Тичанци прекарват последните дни изолирани на собственото си игрище (в местността Рупи – днешен жилищен комплекс „Чайка“).

Варна, **31 юли 1938 г.** „Тича“–„Владислав“ 0:0. *„**Тича**“: Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Петков, Ковачев, Байчев, Розов, Гочев, Дончев, Парушев, Радев. „Владислав“: Янакиев, Ормандживев, Моканов, Коев, Мишков, Калдъръмов, Боранов, Стойнов, Тороманов, Радев, Георгиев.*

„Публика – 6000, време и терен – отлични. Със започването на мача „Тича“ влиза в акция. Лявото крило Розов преминава цялата отбрана и съвсем близо до гола бие нависоко. „Владислав“ незабавно изнася играта напред. Играта е много напрегната, задържа се в центъра с прекалени комбинации. Отново Розов атакува в 15-ата минута. Дриблира Коев и Моканов, подава на Дончев, който незабавно шутира, но топката облизва външната част на дирека. С опасен удар „Владислав“ иска да нокаутира „Тича“, но не успява. В 36-ата минута опасен удар на Георгиев светкавично е спасен от хвърлилия се към топката Сарайдаров.

През второто полувреме „Тича“ се дръпва в отбрана, защото „Владислав“ установява изключително надмощие. Започва да тормози отбраната на тичанци с опасни удари. С голямо хладнокръвие Харипян спира опасния устрем на Боранов... Настъпва 20-ата минута, „Владислав“ дава много силен напор. Боранов центрира и Стойнов отлично посреща топката с глава, скача и бие в гола. Ударът е отблизо и изненадващ и вратарят на „Тича“ не може да го възпрепятства. Топката се озовава в мрежата. Красивият гол на „Владислав“ е аплодиран от публиката, но реферът свири фал. Стойнов е бутнал Гарабедов с ръце,

преди да отбележи гола. Официалните лица на „Владислав“ начело с председателя Стефан Константинов протестират за отменения гол. Протестът не се зачита и играта продължава с надмощие на „Владислав“. Топката описва опасни диагонали в пеналтерията на „Тича“, но двамата бекове и вратарят със сетни сили спасяват всичко и запазват равния резултат. Част от публиката, сипматизанти на „Тича“, разкъсват полицейския кордон, като понасят тичанци на ръце“.

НАЙ-ПОСЛЕ ВЕТЕРАНЪТ „ТИЧА“ Е ДЪРЖАВЕН ПЪРВЕНЕЦ

„Оценката за днешния мач е, че „Владислав“ е по-добрият отбор и не успя поради самоотвержената защита на „Тича“. С най-голям принос е Сарайдаров, който спасяваше и неспасяемото. Именно той направи тичанци държавни шампиони. „Тича“ успява с дефанзивна игра, защото равният резултат ги устройва да станат победители в първенството 1937–1938 г. Въпреки че когато се отбранява, човек губи обикновено, то щастието в конкретния случай е на страната на „Тича“. Най-хубавият подарък за многобройните му симпатизанти, когато клубът чества 25-годишния си юбилей“.

Тържеството по случай спечелването на държавното първенство по футбол се провежда на 25 септември в салона на кино „Ранков“.

СК „Тича“ – държавен първенец за 1938 г.
Съставът от ляво на дясно: Георги Радев, Велико (Вили) Петков – капитан, Иван Сарайдаров – вратар, Оник Харипян, Гарабед Гарабедов, Гочо Гочев, Атанас Ковачев, Мильо Парушев, Панайот Розов, Илия Дончев, Добри Байчев.

Присъстват много общественици и първенци на града. На сцената излизат футболистите на „Тича“, които са аплодирани от присъстващите. След словото на председателя на УС на „Тича“ представителят на БНСФ връчва художествено изработен плакат и дава на всеки един от играчите и председателя на клубното ръководство специални възпоменателни медали и грамоти.

Прочита се благодарствено писмо от футболната реферска колегия при БНСФ, адресирано до клуба. То касае състезателите, показали изключителна дисциплина по време на срещите от цялото първенство. Играчите от шампионския тим на „Тича“ получават златни пръстени от мецената на клуба Саркис Тозбейкян (б.м. – той е търговец златар).

Крайно класиране на Държавното първенство по футбол (1937–1938 г.)

1. „Тича“	9	7	2	26:17	25 т.
2. „Владислав“	8	6	4	42:20	22 т.
3. „Шипка“	8	6	4	33:21	22 т.
4. „ФК 13“	8	4	6	31:30	20 т.
5. „Славия“	8	4	6	30:30	20 т.
6. „Левски“ (Рс)	7	5	6	27:23	19 т.
7. „Левски“ (Сф)	7	4	7	30:26	18 т.
8. „Черноморец“ (Бс)	4	4	10	30:40	12 т.
9. „Ботев“ (П-в)	5	2	11	28:44	12 т.
10. „Г.Дражев“ (Ямб.)	3	4	11	18:44	10 т.

От 1938 г. се решава да се провеждат турнири в спортните области чрез елиминиране на представител, който ще участва в заключителната фаза за спечелване на Царската купа. На **3 август 1938 г.** следва да се състои мач между „Тича“ и „Владислав“ за Царската купа. Последният с претрупаната си програма предявява претенции да се отложи срещата. Искането му не е уважено. Резултатът между големите варненски противници е определен административно: 3:0 за „Тича“ (служебна победа) в полуфиналната среща.

Другият полуфинал между „Победа“ и „Радецки“ завършва 2:0.

На 28 август с.г. във финалния мач „Победа“ побеждава „Тича“ с 4:0. Месец по-късно „Тича“ взема своеобразен реванш срещу същия противник. Във финала за купа „Варна“, игран на 3 октомври, тичанци побеждават с 1:0.

Софийският вестник „Спорт“ информира, че „при много голям интерес се срещат държавният първенец „Тича“ и „Победа“. Първото по-

лувреме протече при равна игра, без очертано надмощие. С почването на втория хафтайм надмощието премина в „Тича“. Така в 20-ата минута Розов пробива умело, прехвърля на Радев (*Калфата*) и последният със сигурен шут праща топката в мрежата на „Победа“. Това е втори трофей за „Тича“ през юбилейната му година. За да бъде радостта на привържениците им по-пълна, юношите на клуба стават областни първенци и играят финал в София за купата *„Княз Симеон Търновски“*.

Неприятен факт след финалния мач за купа „Варна“ оставят играчите на „Победа“. *„Лилавите танкове“* не могат да свикнат с поражението. Неведнъж това се забелязва в техния тим. Трябва да се разбере веднъж завинаги, че футболната игра е средство за превъзпитание на нашата младеж и благородно съревнование между 22-мата на терена.

Първенец за 1938 г. на ВОСО е „Шипченски сокол“, който получава право да играе за попълване на последните две места в Националната дивизия срещу „Хаджи Славчев“–с.Павликени. Срещата завършва нерешено – 1:1. Вторият мач между тях, игран на следващия ден, отново завършва наравно – 3:3. В третия мач селският тим се налага над бившия държавен първенец и носител на купата с 3:1.

Вестник „Днес“ от 31 август 1938 г., бр.775: „След бляскавата победа на с.к. „Хаджи Славчев“ от Павликени над с.к. „Шипченски сокол“ първият ще срещне утре на собственото си игрище отбора на „Чардафон“–Габрово. Очакванията са, че „Х.Славчев“ със своята амбициозна игра и високо спортно съзнание си е поставил за цел вакантното място в Националната дивизия“.

От 1925 г. има идея за провеждане на държавно първенство за юноши. Купата, която се присъжда на победителя, носи името „Княз Симеон Търновски“.

Първенец на Варненска област става юношеският тим на „Тича“ за 1938 г.

Той е представител на спортна Варна в мачовете за купата (Държавно първенство за юноши „Княз Симеон Търновски“). До финалната среща достигат отборите на „АС 23“ от София и „Тича“–Варна. На **3 октомври 1938 г.** мачът се играе на игрище „Юнак“. „Тича“: А.Иванов, Воденичаров, Симеонов, Велчев, Трифонов, Николов, Гарабедов, Атанасов, Димов, Гочев, Абаджиев. Тичанци се представят добре срещу „АС 23“. Играят задружно и нападението им реди критични моменти пред противниковата врата. Очакванията, че младите черно-бели („АС 23“) ще се справят леко, не се оправдават. Първото полувреме завършва 1:0 за „АС 23“. Второто полувреме започва с натиск от варненци за изравняване. Следват опасни нападения и от

СК „Владислав“ вицешампион за 1938 и 1939 г.

страна на „АС 23“. Играта се пренася в центъра, в последната минута тичанци изравняват. Победител не е излъчен и Купата не се връчва.

Преди мача с „Г.Дражев“ се играе футболна среща между резервния Б тим на „Тича“ и отбор на гостуващия френски крайцер.

В-к „Спорт“ от 4 октомври 1938 г., бр.1512: „Преименуването на „Варна“ със старото име „Диана“ се реши на общо годишно събрание на варненския клуб „Варна“. „Диана“ е първото име на клуба, с което е регистрирал най-големи победи. Председателят Б.Динев бе преизбран, а за подпредседатели се одобриха П.Статев (полицейски началник) и Илия Митев. Секретари стават Г.Иванов и Л.Василев“.

НАЦИОНАЛНО ПЪРВЕНСТВО (СЕЗОН 1938–1939 Г.)

На **9 октомври 1938 г.** „Тича“ (Варна)–„ФК 13“ (София) 1:3 (1:0). Срещат се държавният първенец и носителят на *Царската купа*. В началото играта е равна. Резултатът е открит в 4-ата минута от Розов. През втората част софиянци достигат до пълен обрат, като вкарват три гола. *Състав на „**Тича**“: Сарайдаров, Петков, Гарабедов, Байчев, Калъчев, Ковачев, Розов, Грозданов, Ставрев, Тончев, Кирилов.*

Пловдив, **16 октомври 1938 г.** „Спорт клуб“ (Пловдив)–„Тича“ (Варна) 1:1. *„**Тича**“: Сарайдаров, Гарабедов, Харипян, Ковачев, Калъчев, Неофитов, Николов, Георгиев, Парушев, Ставрев, Радев.* Харипян закъснява и влиза шест минути след започване на мача, понеже пристига в Пловдив, със собствен превоз – мотор. Вили Петков залага

акциите на баща си, за да подпомогне материално съотборниците си.

Домакините имат инициатива и Попов пробягва през отбраната и отблизо бележи. В края на срещата комбинация между Ставрев, Радев и Парушев води до изравнявне за 1:1. През второто полувреме на мача „Спорт клуб" успява да противопостави на варненския напор активна защита.

Варна, **7 ноември 1938 г.** „Тича"–„Шипка" 1:0 (0:0). *„Тича": Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Петков, Калъчев, Ковачев, Розов, Грозданов, Парушев, Дончев, Радев.* Мачът се играе на *Колодрума* при твърд терен. Време – слънчево и топло. Рефер – Стефан Данчев (*Шпетко*), бивш състезател на „Диана", „ДС 28", „Владислав", поради неявяване на назначения рефер от Русе. Първите прояви в мача са на „Шипка". Следват бързи нападения чрез комбинации от домакините. „Шипка" се съвзема, но нападателите ѝ пропускат положения. Няколко комбинации на „Тича" завършват с аут. Второто полувреме е с по-оживена игра и от двата тима. В четвъртата минута Дончев бележи гол чрез прехвърлената от Розов топка. Мачът протича при пълно надмощие на „Тича", но до нов гол не се стига. Последните минути протичат с устрем на „Шипка".

Варна, **13 ноември 1938 г.** „Тича"–„Владислав" 1:0 (1:0). Любопитен факт след мача е изявлението на УС на „Тича", публикувано в местния ежедневник „Варненска поща" четири дни след мача. В него ръководството се разграничава от черния хумор на свои привърженици, които разлепят некролози след победата над „Владислав" с 1:0. Футболните страсти не признават граници. При загуба пък на тичанци привърженици на победилия ги отбор организират шествие с катафалка и положен в нея ковчег с надпис „Тича". Вероятно се е разчитало, че по този начин меценатът на „Тича" Саркис Тозбейкян (известен с болното си сърце) ще бъде съкрушен.

В-к „Варненска поща" от 18 ноември 1938 г., бр.7212. „Тича"–„Емден" 3:1: „Вчера в 10 часа предиобед на игрище „Колодрума" се състоя приятелски мач между „Тича" и футболния тим на германския кръстосвач „Емден". „Тича" излезе с много резерви, но даде хубава игра. Тимът на *Емден* даде също задоволителна игра. След свършване на мача ръководител на футбола от *Емден* подари на капитана на „Тича" сувенир – моряшка лента с надпис *Емден"*.

До края на годината балансът от мачовете на „Тича" за първенството и *Царската купа* е променлив, за разлика от предишното първенство.

Срещата с „АС 23" в София е загубена с 0:2. Следващото гостуване на варненци, този път в Русе, завършва с поражение от местния „Левски" с 0:3. Частичен реванш е постигнат в следващия мач, когато вземат домакинска победа над „Славия" с 1:0.

През следващата година тичалии търпят поражение от градския съперник „Победа". В края на март *лилавите* бият с 2:1. Интересна подробност е, че и трите попадения са отбелязани след отсъдени 11-метрови наказателни удари.

В-к „Провинциален спорт" от 3 април 1939 г.: „Отново ще бъде четен. Той има амбиция да стане искрен и буден изразител на вярно схванатата спортна идея. Ще се публикуват подробности от Националната футболна дивизия, футболния съдийски кадър във Варна, за леката атлетика и нуждата от специални спортове;

На **15 април** черноморското дерби с бургаския „Черноморец" е спечелено с 2:1.

Варна, **23 април 1939 г.** „Тича" (Варна)–„Левски" (Русе) 0:2 (0:1). „Колодрума, при твърд терен и облачно и студено време (обичайно за варненската пролет) и над 5000 зрители, рефер Д.Горбалов. „Тича": Сарайдаров, Харипян, Гарабедов, Петков, Ковачев, Неофитов, Гочев, Розов, Калъчев, Парушев, Радев.

Играта започва с бързо пренасяне на топката. Първоначално инициативата е на „Тича", но после преминава и русенци. Топката бързо се пренася от врата на врата, когато добре пласиралият се Николаев открива 1:0 за русенци след удар с глава. В началото на второто полувреме тичанци пропускат на два пъти да изравнят. Русенци се организират и в 23-ата минута голмайсторът Николаев след успешен дрибъл през отбраната на „Тича" подава на Абаджиев.

Последният бележи за 2:0. В 30-ата минута варненци получават да бият дузпа, която след удара на Харипян е отбита от Николов. Тичанци стават нервни и започват грубости. Първата провокация е от тяхна страна и стават неприятни сцени на игрището. Контузиите на отделни състезатели са допълнени от „кратки схватки". По-сериозно контузените са откарани в болницата, а тичанци с по-леки наранявания лежат в гардеробната на Колодрума. На терена навлиза част от публиката, която взема участие в раздаваното юмручно право. Логично след тези изстъпления реферът прекъсва играта седем минути преди нейния край. Въпреки всичко победата на русенци е заслужена. Николаев е герой на мача, с него съграждани му могат да се гордеят. Не напразно и варненци го аплодират заслужено. Последва санкция от страна на БНСФ, наказанието е глоба за домакините в размер на

5000 лева. Сумата трябва да се внесе в седемдневен срок. В противен случай „Тича“ е заплашен с изваждане от Дивизията. Резултатът от злополучния мач е коригиран с присъждане на още един гол във вреда на тичанци. Колоритното за варненци е, че най-голямото индивидуално наказание отнася за шест месеца Харипян, а не Калъчев. Последният е санкциониран само за три месеца. Гарабедов е със забрана да играе футбол за 15 дни. Що се отнася до Неофитов, след побоя му над рефера е със спрени състезателни права. Впоследствие е изваден завинаги от спортното движение. Русенци също са „отличени“, като най-голямо наказание получава Дуков – половин година. Съотборникът му Матеев пропуска само една среща.

Ехото от скандалния масов побой на *Коритото* бавно отшумява... до следващата среща. Нещо обичайно за тогавашните спортни нрави“.

В-к „Варненска поща“ в броя си от 8 май упоменава: „Тича“ срази „Владислав“ за Купата на благотворителността. „На Гергьовден тържествено се състоя мачът „Тича“–„Владислав“, като целият приход бе в полза на дружеството „Червен кръст“. Председателят на дружеството „Червен кръст“ – д-р Ганев, връчи на победителя „Тича“ сребърна купа, подарена от американския пълномощен министър в София. Известна е с името Купа на благотворителността, тя олицетворява драговолността на футболистите от двата клуба.

Да бъдат полезни и приносящи за голямото дело на българския „Червен кръст“.

При легална и коректна игра, тя достави голямо удоволствие и неизгладимо впечатление на многобройните зрители. СК „Тича“ през цялото време на мача диктуваше играта и бе пълен господар на игрището“.

Пролетният сезон на първенството започва с нова загуба след гостуване на столичната „Славия“. Варненци падат с 0:2.

Варна, **24 май 1939 г.** „Тича“ (Варна)–„Владислав“ (Варна) 0:0. „Тича“: Сарайдаров, Алексиев, Ставрев, Байчев, Ковачев, Радев, Розов, Грозданов, Парушев, Петков, Бянов. „Владислав“: Янакиев, Орманджиев, Моканов, Калдъръмов, Мишков, Георгиев, Темелков, Джуров, Дачев, Радев, Христов.

Време – слънчево и тихо, публика – 2500. Рефер – Матеев от СК „Победа“ (Варна), поради неявяване на назначения Зографов (*Козичката*), също от Варна.

С почването на играта „Тича“ е в нападения, но комбинациите на вътрешната тройка са разбивани от Орманджиев. Впоследствие инициативата преминава във „Владислав“, надмощието му е очевидно.

Хубави пасове на Христов не са използвани от Радев, Дачев и Джуров. Атаките на „Владислав“ до края на първото полувреме са непрестанни. През втората част нападенията на „Тича“ са спорадични. Почти през цялото второ полувреме „Владислав“ доминира. Срещу по-добрата игра на зелените „Тича“ противопоставя своя дух и желание да запази поне равния резултат.

На **10 юни** „Тича“–„Спорт клуб“ (Пловдив) – 0:0. На 16 юни в София „Шипка“–„Тича“ – 0:0. Два дена по-късно, отново като гост, „Тича“ бие „ФК 13“ с 1:0. Победната серия на варненци продължава и през следващия месец. При гостуването си на бургаския „Черноморец“ „Тича“ печели с 2:1 на 9 юли 1939 г.

Стигаме до **23 юли**. Предстоящият мач между „Славия“ и „Владислав“ до голяма степен ще даде отговор кой ще бъде шампион за 1939 г. Срещата в столицата завършва с победа на белите – 1:0 (1:0). *„**Славия**“ излиза в състав: Райчо Богословов, Ат.Ковачев, Георги Филипов, Тодор Байкушев, Панайот Стефанов, Дим.Зографов, Крум Милев, Тодор Дамев, Димитър Байкушев, Ал.Белокапов, Ал.Попов.*

*Съставът на „**Владислав**“ е следният: Здр.Янакиев, Ст.Орманджиев, Ив.Моканов, Ник.Калдъръмов, Георги Мишков, Георги Георгиев, Петър Темелков, Мл.Джуров, Ст.Боранов, Ал.Коев и Георги Христов.*

„Славия“ печели с гол от фал, причинен от Мишков (Джона). Крум Милев изпълнява наказателния удар от 25 метра. Битата топка среща играч на „Владислав“, променя посоката си и се търкулва към долния ъгъл на вратата на Янакиев. „Славия“ става за четвърти път шампион, като радио София предава срещата. Дотогава начело на таблицата е „Владислав“ с 22 точки, „Славия“ е четвърта с 21 точки. При равенство варненци щяха да са шампиони.

Златното време на отборите от морската столица завършва през тази година.

Започва продължителна хегомония на софиянци. Силните финансово отбори от столицата слагат окончателно начало на практиката да привличат талантливите футболисти от провинцията. Още от средата на 30-те години на XX век варненци се отзовават в София по свои причини. Генчо Христов от „Владислав“ се включва към „Спорт клуб“, Иван Найденов от „Шипченски сокол“ е в „Шипка“, а Илия Булашев също от „Шипченски сокол“ е в „АС–23“, Стефан Калъчев от „Тича“ е привлечен към „ФК–13“. Младен Джуров от „Владислав“ отива да учи право, става левскар, а Стоян Орманджиев отива да учи в жп училище, приет е в редовете на „ЖСК“. Панайот Розов започва да следва стоматология, започва да играе в „Княз Кирил Преславски“.

Варна, **30 юли 1939 г.** „Тича“–„Левски“ (София) 2:1 (1:0).

„На Колодрума пред хиляден народ в деветата минута на първото полувреме „Тича“ отбелязва гол чрез Грозданов. През второто полувреме „Левски“ изравнява, за да дойде последната минута, когато Бянов бележи за 2:1. С този мач завършва първенството за 1938–1939 г. С победата си „Тича“ се изкачва от пето на трето място.

Крайно класиране за сезон 1938–1939 година

1. „Славия“ (София)	18	11	1	6	30:25	23 т.
2. „Владислав“ (Варна)	18	9	4	5	26:15	22 т.
3. „Тича“ (Варна)	18	9	4	5	18:18	22 т.
4. „АС 23“ (София)	18	10	1	7	38:25	21 т.
5. „Спорт клуб“ (Пловдив)	18	8	4	6	28:21	20 т.
6. „Левски“ (София)	18	8	2	8	29:25	18 т.
7. „Левски“ (Русе)	18	6	6	6	28:25	18 т.
8. „ФК 13“ (София)	18	6	5	7	28:27	17 т.
9. „Шипка“ (София)	18	6	3	9	28:28	15 т.
10. „Черноморец“ (Бургас)	18	0	4	14	17:61	4 т.

В-к „Заря“ от 4 август, бр.5384: „Турнир за купата „Тутракан“. Вторият турнир за купата *Тутракан* ще се състои тази година на 19.VIII. във Варна. Ще вземат участие областните тимове на Русенска, Шуменска, Варненска, Търновска и Балканска област. На миналогодишния турнир купата бе спечелена от Русенска област.

В броя си от **9 август** вестник „Спорт“ информира, че наказаните играчи на „Тича“ – Харипян и Калъчев, са помилвани чрез молбата на УС на „Тича“ до ВОСО и ходатайстването на последните пред БНСФ.

„Върховният управителен съвет на БНСФ уважи молбата и помилва играчите предсрочно, като им опрости даденото наказателно време. Гарабедов вече е изтърпял контролното време, а Неофитов спря състезателната си дейност, защото бе изключен завинаги“.

На практика изгубените две точки в този злощастен за „Тича“ домакински мач в крайна сметка им костват титлата.

БНСФ решава да се провеждат футболни състезания два пъти годишно по веднъж във Варна и София. Националният тим ще излезе на **13 август 1939 г.** на игрище Колодрума под името „София“. Към досегашните варненски национални играчи Харипян, Моканов и Калъчев се присъединяват Орманджиев и Розов.

В-к „Варненска поща“ от 10 август 1939 г., бр.7467: Варна–София 1:1 (1:0). ***Варна**: Янакиев, Моканов, Орманджиев, Ковачев, Калдъръмов, Радев, Розов, Джуров, Петков, Димитров, Саркизов. Резерви – Григор Аргиров, Мардик Саркизов и Славчо Илиев.* Преобладават състезателите на „Тича“, „Владислав“ и „Победа“. ***София**: Мазников, Илиев, Спасов, Стамболиев, Стефанов, Байкушев, Милев (Стоянов), Ангелов, Лозанов, Белокапов, Вучко Йорданов.*

И двата тима играят бързо и нервно. Силен вятър духа в полза на варненци.

Домакините влагат по-голямо желание в играта, реализирано в 25-ата минута от Петков. Софийската отбрана е смутена. Макар и със закъснение, софиянци се организират за откъслечни нападения. През второто полувреме и двата тима играят с жар. След предприетите смени в състава на гостите играта им тръгва по-добре. Изравняването става в 17-ата минута от Стоянов. Варненци играят самоотвержено и много добре. Накрая софиянци имат надмощие.

В същия вестник: „... За националния А и Б тим се предвиждат Моканов и Орманджиев. Предвидена е среща срещу Словашко“.

Четвъртият по сила варненски тим „Победа“ отново бе препънат в междуобластното първенство в Павликени за заемане на място в Националната дивизия. Редовното време завършва 2:2. В продължението варненци губят с 2:3.

В-к „Варненска поща“ от 21 август 1939 г., бр.7478: „Тича“–„Шипченски сокол“ 5:2.

На финалния мач за купата „Варна“ за миналия сезон тичанци победиха с 5:2 при много добра игра и от двата тима. Тимът победител получи градската купа от секретаря на общината г-н Ангелов“.

На **9 септември с.г.** за пети път победител в юношеското първенство на Варна е отборът на „Тича“.

В-к „Спорт“ от 27 септември 1939 г., бр.1656. Във Варна е учреден железничарски спортен клуб – ЖСК, който започва да играе в първенството на ВОСО. Първата негова среща е с ЖСК–Пловдив, играна във Варна на 2.X. Тя е за първенство на железничарските спортни клубове. Пловдивчани имат надмощие над новия варненски клуб и побеждават с 4:2 (3:0).

В-к „Заря“ от 3 октомври 1939 г., бр.5436: „Борба за надмощие на два града“. Днешната втора среща между градските тимове на Вар-

на и София се проведе при много голям интерес и завърши нерешено при резултат 2:2. *Варна: Янакиев, Орманджиев, Моканов, Калдъръмов, Калъчев, Ковачев, Розов, Джуров, Петков, Коев, Георгиев. София: Мутафчиев, Ковачев, Спасов, Байкушев, Недялков, Стамболиев, Николов, Ангелов, Тодоров, Белокапов, Йорданов.*

Двата състава играха при дъжд и разкалян терен. Играта бе оспорвана, където техниката на София и устрема на Варна се уравновесяваха. Варненци се показаха в много добра форма със своята мощ, устрем, атлетизъм и специфична тактика, а София,както винаги – със своята по-добра техника."

На **21.VIII.1939 г.** се играе финалната среща за купа „Варна" от предната година, тъй като победител тогава не е излъчен. „Тича" побеждава „Шипченски сокол" с 5:2. Играта и на двата тима е много добра.

Два месеца по-късно вестник „Варненска поща" информира читателите си, че на **8 ноември 1939 г.** „Тича" побеждава „Диана" във финал за градската купа. Този път резултатът е 4:2. Съставът на „Тича" е същият, с който той ще срещне ЖСК–София, новия член на Националната дивизия.

В спортната колона на **в-к „Варненска поща" от 12 ноември 1939 г., бр.7555**, в статия „Защо загуби „Тича" от ЖСК с 1:0": тимът е бил неудачно съставен и е играл с 10 души заради тежката контузия на Стефан Калъчев. Първото полувреме е нерезултатно. Във второто ЖСК–София налага своя стил на игра. Голът е станал по вина на Радев, Харипян е играл като десен инсайд и се е представил на този пост много зле заради лоша форма. Реферът Рошков от Русе е бил на ниво.

В-к „Утринна поща" от 4 декември 1939 г., бр.10. „Тича" (Варна)–„Левски" (Русе) 1:0. Куриозен мач, гостите от Русе играят с 10 състезатели, защото един от тях изпуска влака за Варна. Почти през цялото времетраене на мача в пеналтерията на русенци има 15–16 състезатели. Единственото попадение е дело на капитана Вили Петков, използвал хубав пас от Ковачев. В унисон на показаната игра е съдийството на рефера Зографов. Както се казва, без коментар!

В-к „Варненска поща" от 27 април 1940 г., бр.7698: „Варненски градски тим – в Пловдив. По инициатива на Панаирния комитет и Пловдивската спортна област (ПСО) през втория и третия ден на Великден в града се организира голям футболен турнир между градските тимове на София, Варна и Пловдив. Тимът на Варна ще

се състои от най-добрите в момента играчи от варненските клубове. Той ще отстоява спортната чест на морската столица. Играчите, които заминават за Пловдив, са: Сарайдаров, Янакиев, Харипян, Гарабедов, Петров, Калъчев, Радев, Калдъръмов, Розов, Джуров, Панайотов, С.Димитров, Христов и Бянов. Отсъстват поради неотложни причини Моканов, В.Петков и Орманджиев. Там съставът ще бъде определен от техническо лице – Оник Харипян, определен от ВСО."

В-к „Варненска поща" от 1 май 1940 г., бр.7700: „Варна побеждава София с 1:0. Пловдив, 1 май. Вчера тук се игра последният мач от големия футболен турнир между Пловдив, Варна и София за купата „Тракия". Срещнаха се вечните съперници – варненските срещу софийските футболисти. Играта започна в бързо темпо от варненци. Розов и Христов бяха в постоянна акция и често застрашаваха вратата на софиянци. Калъчев беше в стихията си. Калдъръмов и Радев парираха всички пробиви на софийските крила. При едно нападение на Розов отборът на Варна постигна единствения гол в мача. Окончателно класиране – Пловдив, Варна, София. Купата спечелиха пловдивчани за втори път".

На 24 май 1940 г. е проведен мач между „Тича" и „Славия" на игрище *Левски* в София, от програмата за Националната дивизия. При оспорвана и нерезултатна игра от двата тима срещата завършва 0:0.

На 25 май 1940 г. в София за Държавно първенство „Тича" се среща с „ФК 13". Въпреки лошото време и дъжда, който е валял през цялото време на мача, са присъствали повече от 2000 души. Двата тима са дали много добра игра, особено през второто полувреме „Тича" е изненадала със своята бързина и само лошият шанс не им е позволил да увеличат резултата в своя полза. Срещата завършва 3:3.

В-к „Варненска поща" от 18 юни 1940 г., бр.7741: „Тича" побеждава „Левски" (София) с 2:0".

„На 17 юни след голяма и тежка борба в продължение на обичайното девет-десетминутно време, с голям дух и находчивост техниката отстъпи пред качествата, които се упоменаха.

Пред вратата на „Левски" е паника, но Николов успява да отбие и пренесе играта напред. После Калъчев отнема от Лозанов и прехвърля на Димитров. Той напредва, минава Габровски и бие, но ударът му е неточен. Ковачев успява да застигне топката и отблизо бележи първия гол за тима си – 1:0 за „Тича" в 3-ата минута. Играта продължава да е все в полето на „Левски" с нови набези на Калъчев, Радев и Дончев, които са много добри в играта си. Те ползват различни

прийоми за омаломощаване на съперника си. В 16-ата минута е вторият гол – 2:0. Левият инсайд Ковачев напредва, подава много добре на Петков. Същият бие неспасяемо и топката се озовава в мрежата. Последват нови атаки на тичанци от време на време. „Левски" прави откъслечни устремни нападения, но не отбелязва почетен гол. Прояви се като един недисциплиниран тим. Често публиката бе свидетел на съвсем неприлични прояви от страна на някои софийски играчи".

Крайно класиране за сезон 1939–1940 г. на Държавното първенство по футбол

1. ЖСК (София)	10	3	5	31:27	23
2. „Левски" (София)	9	4	5	29:18	22
3. „Славия" (София)	9	4	5	30:20	22
4. „АС 23" (София)	9	2	7	41:27	20
5. „ФК 13" (София)	6	7	5	37:29	19
6. „Шипка" (София)	7	3	8	25:27	17
7. „Тича" (Варна)	6	5	7	17:24	17
8. „Спорт клуб" (Пловдив)	4	9	5	17:24	17
9. „Левски" (Русе)	4	4	10	13:27	12
10. „Владислав" (Варна)	3	5	10	14:31	11

„Във финалния мач за купата на ВОСО „Тича" победи „Шипченски сокол" с 4:3 (2:1) на **8 ноември 1940 г.**

В 15 часа на игрище „Колодрума" се състоя финалният мач, който определи носителя на купата, подарена от Варненската спортна област. Една отлична инициатива, съживила спортните традиции в града ни. Играта и на двата тима не задоволи. Наистина „Тича" имаше прояви от голям мащаб, но все пак много неща не бяха в ред на тима му. Иначе при пълното надмощие, което имаше над противника си, резултатът би бил чувствително по-добър за тях. Играта на „Шипченски сокол" също не бе задоволителна, с добри единични проявления тимът имаше много слаби места. „Шипченски сокол" игра с желание и устрем и успя да запази почетен резултат."

В-к „Утро" от 17 януари 1941 г.: „Националната футболна дивизия... Съгласно обявената програма и решение на футболния съюз след приключване на състезателния спортен сезон за 1940–1941 г. ще се отделят от софийската футболна дивизия, от южно- и северно-български футболни дивизии по два клуба, които ще се състезават за Държавния шампионат. Ще се играят по два мача и ще приключат в началото на м.юни.

Най-големи изгледи засега според класирането имат от София: „Славия" и ЖСК. От Северната дивизия – „СП-39" („Скобелев Победа") и „Хаджиславчев" (Павликени). По-късно същият отстранява „Шипченски сокол" в предварителите квалификационни мачове.

Решение за приемане на тази система занапред има БФС (1936 г.)

В-к „Утро" от 15 март 1941 г., бр.9357. Северната и Южната дивизия. Състезанията според изготвения проект от футболния съюз започват от 24.V. т.г. С приключване на състезанията за първенство на тия две дивизии и софийската областна дивизия ще се определят отборите, които ще участват за окончателното приключване на първенството. Едновременно в управлението на БФС се правят проучвания за провеждане на състезанията за идната спортна година – 1941–1942 г. С присъединяването на новоосвободените български земи ще трябва да се създаде нова система за държавно първенство.

Класиране в дивизиите за 1940–1941 г.

Софийска	Северна	Южна
1.„ФК-13"	1. „Цар Крум" (Б.Слатина)	1. „Спорт клуб" (Пл)
2.„Славия"	2. „Хаджиславчев" (Павликени)	2. „Левски" (Пловдив)
3. ЖСК	3. „Скобелев–Победа" (Плевен)	3. „Атлетик" (Дупница)
4. „Левски"	4. „Мария Луиза" (Лом)	4. „Ботев" (Пловдив)
5. „АС 23"	5. „Чардафон" (Габрово)	5. „Ботев" (Хасково)
6. „Шипка"	6. „Кубрат" (Попово)	6. „Г. Дражев" (Ямбол)
7. „Ботев"	7. „Орел-чеган 30"	7. „Трицвет" (Чирпан)
	8. „Бдин" (Видин)	8. ЖСК (Ст.Загора)

Първите три отбора от софийската дивизия и класиралите се на първите две места от две дивизии съвместно с областните първенци участват в заключителните рундове за държавно първенство.

В-к „Варненска поща" от 16 юни 1941 г., бр.8060: На федеративна среща за първенец на ВСО, проведена на 15.VI.с.м. преди обяд, тимът на „Шипченски сокол" не се яви срещу отбора на „Тича". Последният спечели административно с 3:0".

В-к „Черно море" от 28 юли 1941 г., бр.4141: „Владислав"–„Тича" 3:1. Вчера следобед на Колодрума се игра федеративен мач за първенството на Варна и за влизане в новия състав на Националната дивизия между вечните съперници на футбола във Варна. При много добро

посещение мачът завърши в полза на „Владислав". Тимът му се показа по-деен в нападение. С този мач „Владислав" застава начело в първенството на Варна и влиза в новия състав на Националната футболна дивизия".

В-к „Варненска поща" от 18 август 1941 бр., 8123: „Славия"–„Тича" 2:1. Вчера следобед на Колодрума при добро посещение се състоя мач за Националната дивизия между „Тича" (втория варненски участник) и софийската „Славия". Мачът започна с еднакво темпо от двата тима. Към средата на полувремето „Славия" взе инициативата и проведе няколко опасни нападения, едно от които в 32-рата минута завърши с гол – 1:0 за „Славия". През второто полувреме пролича умора у тичанци и те инкасираха втори гол – 2:0 за славистите. Десет минути по-късно играта се изравни и при едно смело нападение на „Тича", завършило с попадение, резултатът стана 2:1. С този резултат завърши изнесената от двата тима легална игра".

В мач, игран на **24 май 1942 г.**: „Тича"–„Победа" 3:1. Вчера на игрище „Колодрума" се игра футболен мач за държавно първенство „Тича"–„Победа". Мачът завърши 3:1 в полза на „Тича".

В същия ден полуфиналният мач за Купата на подофицерите между „Тича" и „Владислав" завършва 1:0.

В-к „Варненска поща" от 1 юни 1942 г., бр.8404. Юношеската купа, която е подарена от ВСО, е спечелена от младите тичанци, победили соколите с 2:1.

На **7 юни 1942 г.** „Тича"–ЖСК (Варна) 2:0, реферира Шойлеков. Мачът е за първенство на ВСО.

В-к „Спорт" от 27 юли 1942 г., бр.2038: В колоната „Футбол", редакторът информира кога и как ще се проведе държавното първенство и кои клубове ще участват в него. Съгласно миналогодишното нареждане за новото първенство по новата система в така наречената Национална футболна дивизия областните дивизии ще бъдат представени така: Беломорска, Врачанска, Добруджанска, Моравска, Плевенска, Русенска, Струмска, Шуменска, Черноморска, Тунджанска, Старозагорска и Хасковска по един клуб. Софийска – четири клуба, софийска градска – два клуба. Битолска, Варненска и Скопска – по два. Предвижда се да участват 24 клуба в тази дивизия, но в първенството ще участват по-малко клубове, защото Беломорската, Моравската и Черноморско-Тунджанската нямат живот.

Те не играят мачове поради липса на условия или желание у други

отбори. По тези причини държавният първенец ще бъде излъчен чрез двойни, елиминатуарни състезания от двадесет клуба при положение, че всички области, провели състезания между клубовете си, представят свои първенци в срок, който тези дни Съюзът ще определи. Срокът не трябва да бъде по-късно от средата на август.

А именно футболното първенство за шампион на страната е определено да започне на 16.VIII., като областните състезания следва да приключат на 9.VIII. Неприключилите до тази дата отпадат от участие в крайната борба.

СК „Тича" отново се налага над „Шипченски сокол" за градско първенство. Резултат –3:1 (2:0). И двата тима пропускат удобни положения за гол.

В-к „Варненска поща" от 3 август 1942 г., бр.8467: „Тича" победи „Македония" (Скопие) с 1:0".

Вестник „Спорт" от 7 август 1942 г., бр.2041: „Владислав" води в юношеското първенство на Варна.

3 август. Вчера продължи юношеското първенство. „Владислав" победи „Тича" с 2:1 (1:0). Зелените откриха чрез лявата свръзка Н.Желев, а по-късно покачиха чрез лявото крило Н.Спасов. „Тича" отбеляза почетния гол в последната минута чрез дясното крило Б.Кеворков. Отличиха се владиславците: от нападателите – Н.Желев, братята Хр. и Ан.Конакови и средният защитник Манчо Рачев. От тичанци – дясното крило Б.Кеворков и Артюн Харипян".

Класирането: „Владислав" – 6 т., „Левски" – 4 т., „Радецки" – 4 т., „Тича" – 3 т.

Варна, **9 август**. При значителен интерес днес отборът на ЖСК (Г.Оряховица) се наложи над варненския ЖСК с 3:0 и се класираха за финалното състезание между железничарските клубове в страната.

В-к „Спорт" 10 август 1942 г. За купата на железничарите Горна Оряховица побеждава Варна.

В-к „Спорт" 17 август 1942 г.: „Варна 16.VIII.1942 г. Пред повече от 2500 зрители „Тича" се наложи убедително над добричкия спортен клуб „Цар Борис" с 4:0. Амбицията на гостите във Варна да завършат с благоприятен резултат не се осъществи. Тя бе преодоляна от многорезултатното нападение на варненци. Головете станаха от Тончо Павлов в 33-ата минута, в 53-ата минута от Вили Петков. Последва нов гол – 3:0. Последните минути чрез Желязков „Тича" постигна 4:0".

В-к „Спорт“ от 21 август 1942 г., бр.2045: „Юношеското първенство за купата във Варна. На 18.VIII. „Владислав“ елиминира „Радецки“ с 3:2, а ЖСК победи „Шипченски сокол“ с 4:1. Остават да се играят „Левски“–„Тича“, „Владислав“–ЖСК, а на 26 т.м. – „Тича“ с „Левски“. Не е насрочен само финалът на градското юношеско първенство на ВСО. Поради отлагане на мача „Радецки“–„Победа“ юношеското първенство на ВСО продължи само със срещата „Шипченски сокол“–„Владислав“ (2:0). Следващите резултати за юношите са „Шипченски сокол“–„Левски“ 1:0, „Радецки“–„Тича“ 2:1.

Начело на таблицата е „Радецки“, следван от „Владислав“ с шест точки – 6:4, „Шипченски сокол“ с пет точки – 5:3, „Левски“ с четири точки – 4:3, „Тича“ с три точки – 5:6. Отборите са с по четири мача. „Победа“ е с две точки – 6:4, ЖСК е с нула точки – 0:14. Отборите са с по три мача.

След новите промени, свързани с разформироването на Севернобългарската и Южнобългарската футболна дивизия, се състезават седемнадесет областни дивизии за полусезона 1941–1942 година. За крайния етап на първенството играят двадесет и два отбора по една среща, до четвъртфинал, последвани от две квалификационни срещи при разменено гостуване.

Започва и борбата за *Царската купа* също чрез отстраняване. Финалът ще се проведе по традиция на 3.X.т.г. (годишнината от възшествието на Н.В. на престола на българските царе. От Пловдив участва „Спорт клуб“, от Русе – „Напредък“, от Рилска област – „Левски“–Кюстендил. От варненския кореспондент Христо Киров е подадена информация, че представителят ще се излъчи от „Победа“ и от победителя от мача „Тича“–„Левски“.

За първенството на *Царската купа* на 24 август в София „Тича“ отпада от „Левски“ с 0:2.

„Победа“ дава със „Славия“ като гост 1:1, във Варна резултатът между тях е отново равен – 0:0. В третият мач за държавно първенство „Славия“ най-после бие „Победа“ с 3:1.

В-к „Спорт“ от 28 август, бр.2047: Истинската борба започва. Победителят от срещата между „Тича“ (Варна) и „Левски“ (София) ще бъде единият финалист. „Тича“ преминава през шестнайсетинафинал, като побеждава „Цар Борис III“ (бивш „Добруджа“–Добрич) с 4:0.

„Победа“ гостува на „Кубрат“ – 1:2.

На осминафинал „Тича“–ЖСК (Русе) 4:0. „Победа“ (Варна)–„Мария Луиза“ (Лом) 4:0.

На четвъртфинал „Левски“ (София)–„Тича“ (Варна) 4:0.

В-к „Варненска поща“ от 7 септември 1942 г., бр.8502: „Левски“ (София) игра много добре и заслужено победи „Тича“ с 2:0. На 6.IX.1942 г. в присъствието на 5000 зрители при много хубава игра се проведе един от големите, решителни мачове за държавно първенство. Интересът към срещата бе много голям. Очакваше се, че „Тича“ ще може да се реваншира, но единадесеторката на

„Левски“ се наложи с много добра игра и победи заслужено. Оценките за съставите са следните: „Левски“ – нападение много бързо, отлично комбинирано и резултатно. Играчите винаги пазеха местата си и подаванията им бяха безпогрешни. „Тича“ – нападението бе много слабо. Някои играчи бяха бавни, нападателите се суетяха пред противниковата врата. Отбраната пак бе на висота чрез Харипян и Кальчев, които показаха класата си. Вратарят Сарайдаров бе много добър. При малко шанс за тичанци резултатът щеше да бъде по-добър, поне с почетен гол“.

В-к „Черно море“ от 21 септември 1942 г., бр.4555: „Напредък“ (Русе)–„Победа“ (Варна) 3:1.

„Вчера се игра един от най-интересните мачове през сезона между първенеца на Русе – СК „Напредък“, и първенеца на ВСО – „Победа“, за Царската купа. При амбиция и от двете страни мачът завърши с победа за „Напредък“ с 3:1“.

В-к „Спорт“ от 9 октомври 1942 г., бр.2060: На втори октомври в Добрич градският тим на Варна в състав: Сарайдаров, Моканов, Димитров, Радев, Желязков, Аргиров II, Герасимов, Павлов, Аргиров I, Александров... побеждава градския тим на Добрич с 5:0. Тази среща между градските тимове на Варна и Добрич ще бъде постоянна. Всяка година градските отбори на Варна, Добрич и Силистра ще провеждат срещи за купата на министър Габровски.

В-к „Варненска поща“ от 8 ноември 1942 г. „Вчера се проведе стотният мач между варненските тимове „Тича“ и „Владислав“. Всяка година варненци се стичат на Колодрума, за да наблюдават своите любимци, червените тичанци и зелените владиславци – вечните съперници в продължение на двадесет години. През дългия период на съществуване неусетно се стигна до стотния мач между двата тима. Налице са всички предпоставки мачът да се изнесе бляскаво, с най-голямо желание и от двете страни, за да се постигне победа в юбилейната стотна среща помежду им.

При много жива и амбициозна игра от страна на двата тима „Тича“ победи трудно „Владислав“ с 3:2 за градското първенство, организирано от ВСО“.

Играта започва с поделено надмощие, но зелените са по-резултатни и водят с два гола аванс. Скоро обаче тичанци нагласят свойствената си игра и изравняват – 2:2.

След почивката „Тича“ успява да покачи на 3:2. След десетина минути „Владислав“ напълно доминира в играта, но не успява да промени резултата. Мачът преминава при добра игра в двата тима, но „Тича“ по-дълго време има надмощие. Той е по-добрият тим на терена и заслужено печели стотния си мач с „Владислав“.

На **22 ноември 1942 г.** „Тича“ побеждава „Победа“ с 3:0 и си осигурява първото място в есенния полусезон на първенството за 1943 г. „Нападението на тичанци бе резултатно. То бе водено от елегантния играч Стракиев, който от мач на мач все повече се налага като състезател от висока класа.

„Победа“ отново показа традиционната си груба игра, дори повече – лилавите умишлено ритаха и боксираха състезателите на противниковия тим. От това деяние спортното движение не печели нищо“.

Към **16 декември 1942 г.** класирането във Варненската градска дивизия (ВГД) е следното:

1. „Тича“	6	0	0	26:4	12 т.
2. „Владислав“	4	0	2	20:8	8 т.
3. „Победа“	4	0	2	16:7	8 т.
4. „Радецки“	4	0	2	14:7	8 т.
5. „Шипченски сокол“	2	0	4	6:18	4 т.
6. ЖСК	1	0	5	11:24	2 т.
7. „Левски“	0	0	6	2:26	0 т.

На **4 април 1943 г.** се срещат в междуобластно състезание Варна и Русе. Варненци се налагат с 3:1 (1:0) в посредствена игра и за двата противника. „Въпреки студеното и дъждовно време, над 3000 души наблюдаваха футболната среща. Отборите бяха в състав: ***Варна*** – *Сарайдаров, Димитров, Герасимов, Аргиров II, Желязков, Радев, Христов, Павлов, Стракиев, Аргиров, Илиев (играчи от „Владислав“, „Тича“ и „Победа“ – б.м.);* ***Русе*** – *М.Николов, Новаков, Петров, Асенов, Дуков, Цочев, Жечев, Казанджиев, Траянов, Иванов, Черкезов.*

Зимната почивка се е отразила зле, затова се даде посредствена игра. Варненци на тренировките даваха по-добра игра. След време, когато тимът им очерта надмощие и се изнесе напред, празнината бе запълнена. Героят на мача е русенецът Марио Николов – голкипър, който не позволи други реализирания“.

На **11 април 1943 г.** „Тича“ се налага над „Победа“ с 1:0. Единствения гол прави Стракиев. Клубът запазва водачеството си с 14 точки, следван от другите два фаворита за първенството на ВГД – „Владислав“ – 10 т., и „Победа“ – с 8 т.

В-к „Зора“ 4 май 1943 г., бр.7153: За футболно първенство на ВСО – федеративни срещи: „Владислав“–„Победа“ 3:2 и „Тича“–„Шипченски сокол“ 4:2.

На **17 май 1943 г.** „Тича“ едва бие „Радецки“ с 1:0: „Любителите на кръглата топка имаха възможност да наблюдават един истински мач за първенство. Състезанието бе интересно, дължащо се на хубавата, свързана игра и на двата тима. Тя протече при поделено надмощие. В края на мача щастието споходи „Тича“, която отбеляза гол – 1:0, от 11-метров удар“.

След мача в класирането „Тича“ води с 19 точки пред основния си конкурент „Владислав“ с 14 т. В златната среда са „Победа“ и „Радецки“ с по 10 точки.

„На 7 юни 1943 г. във федеративен дерби мач „Тича“ даде равен с „Владислав“ 1:1 (0:1). Те играха в състави: „Тича“ – Сарайдаров, Харипян, Апостолов, Радев, Панайотов, Ковачев, Христов, Павлов, Стракиев (*Паледжика)*, Макаров, Пинзов; „Владислав“ – Пенев, Димитров, Моканов, Стайков, Георгиев II, Георгиев I, Логофетов, Цанков, Дачев, Темелков, Недев.

„На 15 юни 1943 г. се определиха лидерите на първенството за 1943 г. Първи е „Тича“ с 20 т., „Владислав“ – със 17 т., „Победа“ – с 16 т.

„Тича“ и „Владислав“ са между 28-те представители в състезанията за държавен първенец.

Тичанци след обединението с „Диана“ попълниха слабите си места и отборът доби един завършен вид. През време на първенството той загуби някои силни свои единици: бекът Гарабедов излезе от строя поради болест, а Вили Петков – поради отиване на служба далеч от Варна. Истинска катастрофа беше счупването на крака на незаменимия нападател Стракиев. Панайотов и Апостолов преминаха в „Шипченски сокол“. Въпреки всичко тимът тренира усилено и се надява достойно да представи спортна Варна. От конкурентите, стоящи на второ място, „Владислав“ – след едно не твърде добро започване – се представи отлично през пролетния полусезон. Заетото второ място е напълно заслужено, защото след „Тича“ безспорно тимът на зелената детелина е най-добрият в града.

Миналогодишният първенец на Варна за 1942 г. СК „Победа“ няма да участва в държавното първенство, понеже се класира на трето място. *Лилавите танкове,* опиянени може би от предишните укпехи, се отпуснаха и не са онова страшилище от миналата година. „Победа“

загуби и двете си срещи – както срещу „Владислав“, така и срещу „Тича“. Много е належащо в неговия тим старият елемент да бъде заменен с млад, за да се добие нов облик на играта.

„Радецки“ зае заслужено четвърто място. През есента този млад тим игра добре, но напролет се явяваше нетрениран и едва не загуби четвъртото място, като успя да изпревари само ЖСК с по-доброто си голово съотношение.

Железничарският тим имаше отлични прояви в самото начало, но след това отслабна, за да се засили отново напролет. Тогава ЖСК даде равни мачове с „Тича“ и „Владислав“. Този тим има бъдеще поради добрите условия и засиления тренинг.

На шесто място е най-младият варненски тим „Левски“. Най-възрастният от играчите е едва на 22 години. Поради това, че мнозина са войници и двама заминаха за Германия, тимът бе непостоянен. Успехите си „Левски“ постигна в края на първенството. УС полага усилия отново отборът да бъде костеливият орех на фаворитите. На последно място виждаме отличния в миналото и бивш държавен първенец „Шипченски сокол“, прекарал тежки моменти, в които съществуването му беше поставено на карта. Клубът бе прехвърлен от центъра в квартал *Пясъците* и спасен от двама идеалисти, като сега вече представлява една мощна организация, за пример на всички. Заради военизирането на някои състезатели тимът се явяваше в непостоянен състав, което е причина да заеме опашката в класирането.

Друг тим, който се готви усилено и наесен ще участва в първенството, е работническият „Черноморец“.

В-к „Спортен преглед“, 25 юли 1943 г., бр.4:
Топката пак ще подскача
И таз неделя бе в разгара мача.
Във Варна, в Русе, в Пловдив, в Павликени
пред нас се веселиха играчи калени
и София тоже слиса с играта,
за Царската купа не спира борбата.
Ловките играчи летят в надпревара
и всеки копнее голове да вкара,
да бъде в играта похвален, преславен,
клубът му да бъде първенец държавен.
Борбата е мощна, стихийна кат хала.
С трепет очакват всички финала.

Верин

Таблица за ВГД (Варненска градска дивизия). Официални сведения на ВСО: СК „Тича“ е първенец за 1943 г., „Владислав“ е градски вицешампион. И двата отбора ще участват в заключителната фаза за държавно първенство.

	М	П	Р	З	ГР	Т
1. „Тича“	12	10	2	0	40:10	22
2. „Владислав“	12	8	2	2	35:14	18
3. „Победа“	12	8	0	4	34:16	16
4. „Радецки“	12	5	0	7	25:24	10
5. ЖСК	12	3	4	5	21:30	10
6. „Левски“	12	3	1	8	12:44	7
7. „Шипченски сокол“	12	1	0	11	10:39	1
8. „Аспарух“	0	-	-	-	-	0

P.s. „Аспарух“ има 0 точки, понеже има заявка за участие, но впоследствие не играе нито един мач.

В-к „ Спорт“. *„Димитър Стракиев – бомбардировача“*
Впечатлението за център-форбайта Димитър Стракиев (*Паледжик, Палето*) от СК „Тича“

Едва ли има спортист от Варна като Стракиев *Бомбардировача*. Така е именуван заради головата му ефикастност. От 38 гола за „Тича“ той е реализирал 24. Роден е през 1916 г. Играе футбол от 10-годишна възраст. Титуляр като тичанец е от три години, след неудобния пост десен халф. Отсъствието на титулярни нападатели наложи на ръководството да го направи нападател и той не опроверга гласуваното му доверие. Стана незаменим център-форбайт.

Скромен, коректен, с благ и весел характер, *Палето* е обичан от всички свои съграждани и спортисти.

В-к „Спорт“ от 12 юли 1943 г., бр.2169: ЖСК лесно спечели от „Тича“ с 2:0 (0:0).

„Още един път варненци от началото на 40-те години отбелязаха своя упадък. В миналото „Тича“ показваше в София игра, на която столичани биха могли само да завиждат. Но това са само спомени. Вчера варненският първенец се отърва с едно търпимо поражение. Крайната им отбрана беше пожертвователна. Сарайдаров – незаменим – и националът Харипян показаха сигурна игра. Липсваше Стракиев (*Паледжика*), за да има свръзка с нападателите. Пред 2000 души публика „Тича“ игра в състав: Сарайдаров, Харипян, Халачев, Радев,

Ковачев, Апостолов, Христов, Гочев, Павлов, Михайлов, Пинзов.

Равният мач за държавно първенство на „Владислав“ с „Кубрат“ в Попово също доказва настоящото безсилие на двата варненски отбора за държавно първенство.

Вторият мач във Варна между „Тича“ и ЖСК (София) завърши при резултат 0:0. „Тича“ недостатъчно се реабилитира на свой терен и завърши наравно с просперираща тим на железничарите. По този начин варненци изгубиха шансовете си да постигнат нещо по-значително в държавното първенство“.

Очерк за Никола Люцканов във в-к „Варна експрес“ от Ярослав Гочев – 80-те години

„Никола Люцканов – незабравим футболен кумир

Н.Люцканов е роден във Варна на 28.IX.1902 г. Завършва варненското търговско училище. Още като ученик, ненавършил 17 години, той е включен в първия тим на с.к. „Тича“. Макар и най-млад между съиграчите си, Люцканов се налага като умен и находчив състезател. Той отлично играе на всички постове, но като нападател е незаменим. През 1924 г. Н.Люцканов е определен да участва като централен нападател за ОИ в Париж. Поради смъртта на баща му той не може да вземе участие. В А националния футболен отбор той участва четири пъти. Незабравим спомен за Люцканов остава датата 26 юли, когато в София се играе международната среща Турция–България. Пет минути от началото на срещата резултатът е 2:0 за турския отбор. Люцканов е предвиден да влезе в игра през второто полувреме. Резултатът обаче налага централният нападател на с.к. „Тича“ да влезе незабавно. Люцканов е техничен и комбинативен, увлича съотборниците си в играта. Успява да отбележи два красиви гола и да стане съавтор на трети. Мачът завършва при резултат 3:3. В-к „Спортен преглед“, орган на БНСФ, в публикуваната статия за футболната среща завършва с текст: „Н.Люцканов, героят на мача – най-добрият национален играч“.

Неговата висока резултатност и футболният му талант, са причина да стане кумир за много млади и начинаещи футболисти във Варна. След прекратяване на състезателната си дейност Люцканов става треньор на представителния тим на „Тича“. Друг негов успех в спортната му кариера е като треньор на градския отбор на Варна, същият победи в столицата състава на София на 3.X.1934 г.“

Весел спортен преглед

За Царската купа
мача е в разгара.
Всички играчи
са под пълна пара.
„Тича“ с *ЖСК* почнаха играта,
0:0 беше резултата.
„Владислав“ с *ЖСК–Русе*
тоже се счепкаха
и в резултата 3:2 писаха.
България спортна
в трепет живее.
Ах, купата царска
кой ли ще владее?
Ето интереса, що всички обвзема.

И затуй не стихва играта голяма... Верин

В-к „Спорт“, 30 юли 1943 г., бр.2157: „Шипченски сокол“ излезе начело в юношеското първенство на Варна. На 28.с.м. в решителен мач младите соколци победиха досегашния водач на таблицата „Радецки“ с 2:0. Застават начело на градацията на юношеското градско първенство.

Впоследствие с последните два мача се оформи крайното класиране на юношите за 1943 г. „Владислав“–„ЖСК“ 6:0, „Шипченски сокол“–„Левски“ 1:0.

1. „Шипченски сокол“	10 т.	9–1
2. „Победа“	10 т.	11–5
3. „Радецки“	8 т.	12–7
4. „Тича“	5 т.	7–8
5. „Владислав“	4 т.	8–10“

От новото първенство за 1944 г., започнало през септември, „Тича“–„Шипченски сокол“ 7:1.

За новото първенство на ВГД (Варненска градска дивизия) на 24 октомври „Тича“ лесно се справя с „Левски“ – 7:3. Той излиза с млад, изцяло подновен състав. В следващия мач „Тича“ в силно оспорвана игра срещу „Победа“ дава 1:1.

Отново равен мач на 14 ноември на тичанци срещу работническия отбор на „Черноморец“. Резултатът 2:2 (1:0) се счита за изненада. Черноморци, макар стегнати в обръч, в огънато положение, се борят самоотвержено и връщат получените два гола на ветерана „Тича“.

В. „Варненска поща“ от 25 май 1944 г., бр.7390: „Тича“–„Владислав“ 0:0. Без трима най-добри играчи „Тича“ даде геройска защита. Двата тима взеха по една точка. Мачът се проведе при голям интерес, масово посетен от варненци. „Тича“ излезе на терена без тримата си

най-добри играчи: Харипян, Гарабедов и Калъчев. „Владислав“ бе в пълен титулярен състав. През първото полувреме играта бе вяла. Във второто полувреме забеляза се леко надмощие на „Владислав“. В края на мача Грозданов посрещна една летяща топка и въпреки че беше съвсем сам, би вън и изтърва гола, а с това и победата на детелините“.

В-к „Черно море“ от 29 май 1944 г., бр.5084: „В драматичен мач за варненското първенство „Тича“ бие „Победа“ с 5:3.

Срещата се игра на разкалян терен, вследствие на непрекъснат дъжд, като „Победа“ бе първоначално подпомагана от вятъра.

Тичанци започнаха да застрашават вратата на „Победа“ с известната своя свързана игра. Резултатът бе открит в полза на червените от корнер. Нов корнер, този път за „Победа“, увенчан с гол. Нов успех на *лилавите танкове* за 2:2. След това отново след корнер Попов я прати във вратата на „Победа“ за 3:2. В 9-ата минута на второто полувреме Йорданов доведе до 4:3. И отново след корнер, бит от Христов, резултатът стана 5:3. Последният гол бе отбелязан от Павлов за „Тича“.

В-к „Варненска поща“ от 13 юни 1944 г., бр.9061: При равна игра и еднакви възможности „Тича“ бие „Владислав“ с 1:0.

„Пред 3000 зрители се проведе двубоят за надмощие между вечните съперници „Тича“ и „Владислав“. Предвид обстоятелството, че от изхода на мача се решаваше кой ще бъде претендент след „Шипченски сокол“ за завладяване първенството на Варна, този мач се очакваше с повишен интерес от ръководствата и на двата клуба и от спортната публика. Първото полувреме доминираше „Владислав“, а през второто инициативата бе на „Тича“. Единственият гол отбеляза Макаров в 88-ата минута.“

На 25 юни 1944 г. „Тича“–„Левски“ (Варна) 2:1 (0:0).

Тичанци се явяват без няколко титуляри, което се отразява на играта им на извънредно разкаляния терен. През второто полувреме играта е по-амбициозна. След гол на Момиров „Левски“ повежда –1:0. Откъсване на Христов довежда до равенство – 1:1. Акция на В.Петков със силен удар довежда до победата на „Тича“ с 2:1.

В-к „Черно море“ от 11 юли 1944 г., бр.5120. „Тича“–„Черноморец“ 4:2. „Шипченски сокол“–ЖСК 0:0. След горните два мача „Шипченски сокол“ се затвърждава на челното място, като само „Тича“ има възможност да го измести оттам, при положение че спечели всички останали мачове.

В крайното класиране първи е „Шипченски сокол“, втори – ЖСК, които трябва да играят два мача съгласно наредбата за Държавното първенство за 1944 г. От двайсет и осемте участници в заключителните рундове трябва да останат 14.

В-к „Варненска поща“ от 8 август 1944 г., бр.8448: „Шипченски сокол“ бие ЖСК с 1:0 в първата среща от първия рунд за Държавно първенство. След убедителната голяма победа над „Тича“ с 4:1 (0:1) железничарите се явиха като голям противник на първенеца на Варна. При оспорвана борба ЖСК получава гол, тъй като сините не се шегуват, а и публиката всеки момент очаква откриването на резултата. „Шипченски сокол“ непрекъснато доминира и отправя опасни удари във вратата на железничарите. Голът става след отлично слизане от Хараламписв, който прехвърля топката на Йовчев. Той от своя страна я подава на Манолов. Последният мигновенно я изпраща в опразнената врата – 1:0 за соколите. С постоянно надмощие на „Шипченски сокол“ и владеене на капризната топка тя три пъти среща гредите от стрелбата на Томов. Срещата завършва с упоменатия резултат в полза на „Шипченски сокол“.

„На 14 август 1944 г. „Шипченски сокол“ във втората среща отново победи ЖСК с 1:0. След като е решено да се сведат участниците до 14 спортни клуба, два отбора от близки градове играят помежду си и победителят продължава в числото на 14-те клуба за следващите рундове.

Въпреки че победиха, сините разочароваха с играта си. Железничарският отбор от своя страна се представи в много добра спортна форма спрямо миналата седмица. Може би те щяха да бъдат представители за заключителната фаза, ако нападателите им не проиграха няколко стопроцентови гола.“

На **28 август 1944 г.** в първия рунд „Шипченски сокол“ губи срещата срещу „Левски“ в Добрич с 1:2. Отсъствието на двамата отлични бранители Павлов и Филев се отразява на играта на сините, което е причина за загубата им. Втората среща, проведена във Варна, е с резултат 2:1 за „Шипченски сокол“. От двата проведени мача резултатът е равен – 3:3. Налага се провеждането на трети мач. С резултат 3:0 (служебно) „Шипченски сокол“ прекрачва за първия рунд на първенството за 1944 г., което не завършва. Настъпват политически промени в страната и това се отразява така че, да не се провеждат следващите срещи между 14-те класирали се отбора.

ВЪРХОВИ ПОСТИЖЕНИЯ НА СК „ПОБЕДА“

СК „Победа“ е създаден на териториален и ведомствен принцип в Памучния квартал (Христо Ботев). Обхваща територията от улица „Бенковски“, площад „Лаврентий“, „Кадър Баба“ (Барутния погреб), бившите турски и еврейски гробища (на юг от улица „Черни връх“) до пастармаджиите. На запад стига до *Дамянова* и *Трошева* махала и *Максуда*. На север – до добруджанското шосе, а на юг – до жп линията Варна–София и Варненското езеро. В този район на Варна, през годините 1919–1925, на празните общински места крайно бедни работници и бездомници по нелегален начин издигат малки кирпичени къщи за семействата си.

В квартала през 1927 г. се основава културно-просветно, икономическо и благотворително дружество. През този период освен културната и просветната дейност, младежта в квартала създава малките махленски спортни клубове, практикуващи футбол: „Звезда“ – до Барутния погреб и старата жп гара; „Съединение“ и „Младост“ – до Памучната фабрика; „Спортна компания“, „Раковски“ – около старото турско гробище; „Истиклял“ – до Циганската махала. На юг от училище „Лаврентий“ е създаден през 1923 г. СК „Стрела“ (преименуван на работнически СК „Бенковски“). Мястото е на улица „Веслец“, над „Кадър баба“ (зад *Погребите*). На север западно от Маслобойните е СК „Радецки“. А на запад от Ботевата градинка – „Изгрев 23“. Северно от нея на успоредната на „Владислав“ бивша улица 11 се създава „Юпитер“.

В същия район се утвърждава туристическо дружество „Еделвайс“ с председател Никола Караджов и секретар Атанас Мутафчиев.

През пролетта на 1930 г. се поема инициатива за обединение на изброените махленски клубове – на целия членски състав на спортните клубове „Звезда“, „Съединение“ и „Младост“ и част от членовете на разпуснатото туристическо дружество „Еделвайс“ (впоследствие отново е възстановено като стпортно-туристическо дружество) с една част от присъединени младежи, членуващи в СК „Бенковски“ и „Раковски“, „Спортна компания“ и „Истиклял“.

Инициативата за консолидиране е на Патрик Иванов, Илия Бояджиев, Вартан Вартанов, Йордан Стоянов, Димитър Балкански и др. Атанас Мутафчиев предлага името на новия клуб да бъде „Победа“, което се приема. Уставът на туристическо дружество „Еделвайс“ се преработва за спортен клуб, който е утвърден на 13.IX.1930 г., с председател Иван Янчев и секретар Атанас Мутафчиев. Ръководството се състои от деветима членове, повечето от които са с леви разбирания –

СК „Победа“ с купата „Варна“

Петър Бомбов, Никифор Никифоров-Никича; са с тенденция на ремсисти да влизат и вербуват за каузата си...

Спортен клуб „Победа“ бързо укрепва след първата среща за първенството на ВОСО срещу тогавашния носител на купа „*Варна*“ – „Левски“. След като „Победа“ е победил „Левски“, местната преса започва да ги титулува „*лилавите танкове*“. Основание за това е цветът на екипите на „Победа“ – лилави фланелки с черни якички и маншети и бели гащета.

Футболният тим се представя успешно през 1932–1933 г. През следващата 1934 г. вече е носител на градската купа *Варна* и е на финала за купата „Стерлинг“ (Червения кръст). Успешно се представя юношеският тим за първенството на града през 1931–1932 г.

Членове на „Победа“ участват успешно и на лекоатлетически състезания.

Към „Победа“ гравитират известни колоездачи от *Черноморското колоездачно дружество* – Атанас Баев, Божко Янчев и др.

От средата на 30-те години години се наблюдава отслабване на третия варненски гранд „Шипченски сокол“. „Диана“, друг дългогодишен клуб, започва многобройни реорганизации, свързани със смяна на името му, което го изважда от редовете на водещите варненски клубове. Тази ситуация е благоприятна най-вече за „Победа“. „Лила-

вите“ се утвърждават като един от тимовете в голямата четворка. Техен основен опонент през 30-те години се явява СК „Радецки“ за трето–четвърто място в спортната карта на Варна. На първите две места продължават да бъдат „Тича“ и „Владислав“.

Равносметката на СК „Победа“ от най-силното му десетилетие: веднъж е участник в Държавното първенство като градски първенец (1942 г.), като достига до втори кръг. Класира се на 4–6-о място в неофициалното подреждане заедно със СК „Тича“.

Резултати на „Победа“ през **1942 година**: „Кубрат“ (Попово)–„Победа“ 1:2, първи кръг. Втори кръг: „Победа“–„Мария Луиза“ (Лом) 4:0. Трети кръг: „Победа“ (Варна)–„Славия“ (София) 1:1, 0:0, 1:3. Равносметката е две победи, два равни мача и една загуба.

„Победа“ участва пет пъти в елиминатуари за *Царската купа* като постоянен представител на варненското първенство чрез елиминиране. Неофициално подреждане: **1938 г.** 4–7, **1939 г.** 3–4, **1940 г.** 3–4, **1941 г.** 5–7, **1942 г.** 5–8.

1938 г. Първи кръг: „Победа“ (Варна)–„Никола Симов“ (Търговище) 4:0; „Победа“–„Левски“ (Плевен) 2:3.

1939 г. Първи кръг: „Омуртаг“ (Шумен)–„Победа“ 0:1. Втори кръг: „Победа“–„Орловец“ (Габрово) 3:1. Трети кръг: „Победа“–„Левски“ (Русе) 1:2.

1940 г. Първи кръг: „Орловец“ (Габрово)–„Победа“ 1:5. Втори кръг: „Победа“–„СП 39“ (Плевен) 1:0. Трети кръг: „ФК 13“–„Победа“ 2:0.

1941 г. Втори кръг по жребий: „Хаджиславчев“ (Павликени)–„Победа“ 1:0.

1942 г. По жребий във втори кръг: „Победа“–„Напредък“ (Русе) 1:3.

Обща равносметка за отбора на „Победа“ е пет победи и пет загуби.

В-к „Спорт“ от 4 март 1939 г.: „Победа“ бие „Орловец“ (Габрово) с 3:1.При слабо посещение на трети с.м.тазгодишният двоен първенец на ВОСО с.к. „Победа“ като че ли е далеч от стойността на двата елитни тима „Тича“ и „Владислав“. Опитът в медуобластния турнир, където бе елиминиран от „Хаджиславчев“, а също и дадената игра показват, че едва ли има честта да се нареди в Националната дивизия. Двата тима играха без замисъл. Нападенията бяха случайни, дело на индивидуални прояви“.

В-к „Спорт“ от 31 юли 1939 г., бр.1628: „Хаджиславчев“ (Павликени)–„Победа“ (Варна) 3:2. На 30.VII. в Павликени, след като миналата година в същия турнир за междуобластно първенство „Хаджиславчев“ победи първенеца на варненска спортна област „Шипченски сокол“, сега той стори същото с тазгодишния представител на

спортна Варна „Победа“. Борбата бе много силно оспорвана, но играта почти през цялото време бе равностойна. Наложеното продължение от две по петнадесет минути даде възможност на „Хаджиславчев“ да отбележи победния си гол“.

В-к „Спорт“ от 25 септември 1939 г., бр.1655. „Левски“ (Русе) с мъка елиминира „Победа“. В полуфинала за *Царската купа* „Победа“ прави два автогола.

В-к „Спорт“ от 24 август 1942 г., бр.2046: „Във Варна „Победа“–„Мария Луиза“ (Лом) 4:0. „Победа“ елиминира ломчанини с 4:0. Представи се в състав: Лилов, Гарабедов I, Симонов, Гарабедов II, Аргиров II, Христов II, Александров, Герасимов, Аргиров I, Гарабедов III и Христов I. Нападението на *лилавите* бе доста дейно, особено вътрешната тройка. Отбраната също се представи добре.“

В-к „Спорт“ от 14 юли 1943 г., бр.2163. Младите победалии заемат почетното трето място. Временното класиране е „Радецки“ – 7 точки, „Шипченски сокол“ – 4 точки, „Победа“ – 4 точки.

В-к „Спорт“ от 3 август 1943 г., бр.2163: „След последните три мача „Победа“ застана начело в юношеското първенство. Последния мач „Победа“ спечели срещу ЖСК с 3:0. Същия ден се проведе друг мач между „Тича“ и „Радецки“, завършил 2:2. „Радецки“ водеше до почивката с 2:0. През второто полувреме обаче тичанци благодарение на голямата си амбиция можаха да изравнят, като единият гол беше от дузпа. При това положение класирането е следното: **1.„Победа“** – 6 мача, 5 победи, 0 равни,1 загуба, г.р. 8:1, 10 точки; **2.„Шипченски сокол“** – 5 мача, 4 победи, 0 равни, 1 загуба, г.р.11:5, 8 точки; **3.„Радецки“** – 6 мача, 3 победи, 2 равни, 1 загуба, г.р.12:7, 8 точки; **4. „Тича“** – 6 мача, 1 победа, 3 равни, 2 загуби, г.р.7:8, 5 точки; **5. „Левски“** – 5 мача,1 победа, 1 равен, 3 загуби, г.р. 6:8, 3 точки; **6. ЖСК** – 5 мача,1 победа, 0 равни, 4 загуби, г.р.4:11, 2 точки; **7. „Владислав“** – 5 мача, 0 победи, 2 равни и 3 загуби, г.р. 2:11, 2 точки.

СК „Победа“ (1930 г.) се обединява с ЖСК (1939 г.) и „Черноморец“ (1941 г.) под името Общ работнически спортен клуб „Свобода“ през 1945 година съгласно директивите на новата народна власт, установена на 9 септември 1944 г. През 1946 г. се появява „Металик“, който през 1948 г. със „Свобода“ образува ФД „Торпедо“. Новите промени през 1949 г. за Доброволни спортни организации (ДСО) създават същата година ДСО „Енергия“, но отново името става „Торпедо“. По-късно

стават нови обединения между по-голяма част от колективите на ДСО „Торпедо“ с „Локомотив“, който през 1951 г. се отделя като самостоятелен клуб от „Торпедо“ и с „Миньор“ (1952 г.) и „Урожай“ (1953 г.) създават ФД „Черно море“ през 1957 г. А АСК „Ботев“ (1958 г.) с ФД „Черно море“ се сливат и създават ДФС „Черно море“ през 1959 г.

Кратката история на СК „Победа“ заслужава да присъства в книгата „История на СК „Тича“–Варна“, защото е четвъртият клуб на Варна, чийто тим участва в заключителните фази за държавно първенство и е носител на Царската купа.

Разделът „Щрихи за СК „Диана“ (който е значим тим във футболната история на града и България през 20-те години на XX век) отпадна поради претрупаност. Акцентът на повествованието трябваше да попадне върху „Тича“ с допълнение и в етнографско естество за организацията на физкултурното движение и спортната, респективно футболна дейност на другите варненски отбори през посочения период (1894–1909–1945 г.) За сведение на читателя дианци са имали възможност през 1926 г. да станат градски първенец и да участват за Купата и шампионата на България, но загубват решителна среща срещу „Владислав“ с 3:2.

ТРЕНЬОРИ НА СК „ТИЧА“–ВАРНА

А.

1. Фингер – 1927 г.
2. Щайнбах – 1932 г.
3. Никола Люцканов – 1933 г.
4. Оник Харипян – 1938 г.

Б. Първи ръководители във футболната игра

1. Стефан Данчев – 1909–1913 г.
2. Стефан Тончев – 1909–1916 г.

В. Инструктори по физическа подготовка

1. Ховсеп Еремян – 1930–1935 г.
2. Христо Момчилов – 1935–1938 г.

НАЦИОНАЛНИ СЪСТЕЗАТЕЛИ ПО ФУТБОЛ СК „ТИЧА“

А национален отбор

1. Боян Бянов, 1924–1926 г. – 6 мача
2. Стоян Златев, 1925 г. – 1 мач
3. Стефан Калъчев, 1937–1945 г. – 6 мача („Тича“ и „ФК 13“)

4. Никола Люцканов, 1925–1926 г. – 4 мача
5. Борис Мавродиев, 1926 г. – 1 мач
6. Борис Петров, 1925 г. – 2 мача
7. Георги Станев, 1926 г. – 1 мач
8. Оник Харипян, 1935 г. – 4 мача

Б национален отбор

Оник Харипян, 1933 г. – 1 мач

Проектонационални състезатели

1. Кирил Денев, 1924 г.
2. Никола Люцканов, 1924 г.
3. Борис Тончев-Орфански, 1924 г.

СК „ВЛАДИСЛАВ“

А национален отбор

1. Георги Георгиев, 1926 г. – 1 мач
2. Кирил Денев, 1926 г. – 1 мач
3. Андрей Иванов, 1925–1926 г. – 2 мача
4. Иван Моканов, 1933–1940 г. – 4 мача
5. Стоян Ормандjиев, 1938–1949 г. – 20 мача (заедно с ЖСК и „Локомотив“)
6. Кръстьо Петров, 1926 г. – 1 мач
7. Генчо Христов, 1925 г. – 1 мач
8. Петър Димитров, 1925 г. – 1 мач
9. Здравко Янакиев, 1925 г. – 1 мач

Б национален отбор

1. Стефан Боранов, 1938 г. – 1 мач
2. Иван Моканов, 1938 г. – 1 мач
3. Ст.Ормандjиев, 1938 г. – 1 мач

Проектонационали

1. Борис Ставрев,1924 г. – А

СК „ШИПЧЕНСКИ СОКОЛ“

А национален отбор

1. Илия Булашев, 1934 г. – 2 мача
2. Михаил Тунчев, 1925 г. – 1 мач

Б национален отбор

1. Илия Булашев, 1933 г. – 1 мач
2. Александър Коев, 1933 г. – 2 мача

3. Иван Найденов, 1934 г. – 2 мача
4. Борис Нейков, 1933 г. – 1 мач

СК „ДИАНА“
1. Никола Маринов, 1924 г. ОИ, резервен вратар

ФУТБОЛИСТИ НА „СПОРТИСТ“ И „ТИЧА“ ОТ 1909 ДО 1940 ГОДИНА

Стефан Данчев, Стефан Тончев, С.Каляджиев, Арам Киркоров, Киркор Киркоров, Тодор Филипов, Ставри Флорев, Манол Фишфишев, Боян Попов, Никола Ницов, Добри Добрев, Васил Тончев, Никола Попов, Иван Мирски, Стоян Кръчмаров, Христо Кръчмаров, Давид Леви, Цочо Недков, Васил Зографов, Алекси Алексиев, Илия Антонов, Никола Антонов, Георги Вълков, Кирчо Ангелов...

Спортували от 20-те години: Георги Балабанов, Стефан Фиков, Георги Владимиров, Здравко Здравков, Павел Иванов, Никола Люцканов, Стоян Златев, Недялко Михайлов, Борис Ставрев (*Дългия, Борис-Хайгъра*), Боян Бянов, Кирил Денев (*Миндела*) Йордан Заяков, Ал.Бояджиев, Едвард Кебапчиан, Борис Петров (*Черния Борис*), Андрей Иванов (*Дядката*), Кръстьо Баев (*Лисата)*, Найден Найденов, Иван Найденов, Иван Райчев, Щерю Савов, Атанас Георгиев (*Танашото*) – първоначално в „Атлант“, Евгени Камбуров, Борис Тончев (*Орфански*), Оник Харипян, Янко Николов, Стаматов, Георги Станев, Йосиф Кожухаров, Димитър Николов, Йосиф Аршинков, Ховсеп Еремян, Борис Мавродиев, Ибрям Кесим, Д.Николов.

От 30-те години: Пейчо Кожухаров, Стефан Калъчев, Тодор Дяков, Венко Камбуров, Гълъбов, Х.Ибрямов, Иванов, Маринов, Кольо Колев-Ишикларски, Панайот Розов, Борис Кирилов, Стефан Кирилов, С.Байчев, Рашев, Чобанов, Велико Петков, Панайотов, Минчев, Добрев, Абаджиев, Гарабед Гарабедов, Иван Сарайдаров, Сидер Димитров, Денев, Собаджиев, Петър Петров, Кр.Атанасов, Илия Дончев, Генчев, Владимир Пинзов, Калдеринов, Н.Ризов, Василев, К.Петров, Милчев, П.Михайлов, Неофитов, Мильо Парушев, Николов, Русев, Илиев, Тодоров, Радев, Гочо Гочев, Стракиев, Халачев, Константинов, Сарачев, Пеев, Филипов, Недков, Коцев, Начков, Грозданов, Ставрев, Тончев, Георгиев, Койчев, Любен Костов, Ас.Алексиев, Бянов, Недялков.

От 40-те години: Ат.Аврамов, Тончо Павлов, Илия Апостолов, Панайот Желязков, Конда Кондов, Христов I, (Макаров-*Макарето*), Христов II, Начко Михайлов, Стоянов, Божилов, Йорданов...

ФУТБОЛНИ СЪДИИ ОТ ВАРНА

Жорж де Режибюс – учител във ВМГ, 1894 г., въвежда футбола с неговите правила във България
1. Стефан Данчев – „Спортист“, 1909 г.
2. Борис Данаилов – „Тича“, 1920 г.
3. Никола Ницов – „Тича“, 1920 г.
4. Борис Тончев – „Тича“, 1920 г.
5. Ал.Георгиев – „Гранит“, „Владислав“ – 1920 г.
6. Никола Люцканов – „Тича“, 1920 г.
7. Христо Кръчмаров – „Владислав“, 1921 г.
8. Васил Йорданов – „Диана“, 1921 г.
9. Асен Върбанов – „Тича“, 1922 г.
10. Ив.Мирски – „Тича“, 1924 г.
11. Егон Терцета – „Владислав“, 1924 г.
12. Ст.Фиков – „Владислав“, 1924 г.
13. Георги Балабанов – „Тича“, 1925 г.
14. Давид Леви – „Тича“, 1925 г.
15. Грон Кавафян – „Тича“, 1925 г.
16. Стоян Златев – „Тича“, 1925 г.
17. Вахаршак Мартаян – „Тича“, 1925 г.
18. П.Шамутков – „Тича“, 1926 г.
19. Шамая Толедо – „Диана“, 1926 г.
20. Мих.Христов – „Юпитер“, 1926 г.
21. Оник Микаелян – „Атлант“, 1926 г.
22. К.Камбуров – „Атлант“, 1926 г.
23. Борис Зографов – „Шипченски сокол“, 1926 г.
24. Андр.Анастасов – „Шипченски сокол“, 1926 г.
26. Здравко Здравков – „Тича“, 1933 г.
27. Тодор Даиев – „Тича“, 1935 г.
28. Борис Ставрев – „Владислав“, 1935 г.
29. Кеворк Кеворкян – ..., 1935 г.
30. Асен Караиванов – ..., 1935 г.
31. Георги Вълчев – „Шипченски сокол“ 1935 г.
32. Ангел Донсузов – „Изгрев 23“ („Юпитер“, „Левски“), 1935 г.
33. Божидар Бянов – „Тича“, 1935 г.
34. Георги Попов – „Левски“, 1935 г.
35. Дим.Велев – ..., 1935 г.
36. Дим.Михайлов – ..., 1935 г.
37. Дим.Павлов – ..., 1935 г.
38. Ас.Караиванов – ..., 1935 г.
39. Кр.Петров – „Владислав“, 1935 г.

40. Пенчо Хаджигенчев – ..., 1936 г.
41. Пенчо Сокеров – „Тича“, 1936 г.
42. Ст.Савов – ..., 1936 г.
43. Тома Стоянов – „Победа“, 1936 г.
44. Борис Воденичаров – „Радецки“, 1936 г.
45. Ник.Мартев – ..., 1936 г.
46. Георги Трайков – „Аспарух“, 1936 г.
47. Любен Митев – „Владислав“, „Сокол“, 1936 г.
48. Ат.Димов – ...,1936 г.
49. Ник.Цачев – „Левски“, 1936 г.
50. Ст.Стефанов – ..., 1936 г.
51. Куркян Кеворкян – ..., 1936 г.
52. Йорд.Павлов – „Владислав“, 1936 г.
53. Дим.Генчев – ...,1936 г.
54. Любен Георгиев – ..., 1936 г.
55. Ат.Мутафчиев – „Победа“, 1936 г.
56. Ст.Петров – ..., 1936 г.
57. Ник.Матев – ...,1936 г.
58. Ст.Кръчмаров – „Тича“, 1936 г.
59. Ник.Панчов – ...,1936 г.
60. Купен Николов – ...,1936 г.
61. Генчо Генов – „Радецки“, 1936 г.
62. Теохари Топалов – „Шипченски сокол“, 1936 г.
63. Дим.Киселов – „Левски“, 1936 г.
64. Мат.Ковачев – ..., 1936 г.
65. Ник.Китанчев – ..., 1936 г.
66. Ламбо Атанасов – „Левски“, „Владислав“, 1936 г.
67. Ат.Атанасов – „Раковски“, 1936 г.
68. Вас.Луков – ..., 1936 г.
69. Кольо Гиндов – ..., 1936 г.
70. Мих.Парушев – „Радецки“, 1936 г.
71. Ст.Ганев – ...,1936 г.
72. Ник.Нанков – „Диана“, 1936 г.
73. Благой Давидов – „Тича“, 1936 г.
74. Дим.Илиев – „Владислав“, 1936 г.
75. Георги Георгиев – „Владислав“, 1936 г.
76. Иван Матеев – ...,1936 г.
77. Влад.Стоичков – „Победа“, 1936 г.
78. Пейчо Кожухаров – „Тича“, 1936 г.

Липсват данни за проведени курсове за нови футболни съдии, издържали изпитите за вписване през периода 1936–1944 г. включително.

НАЦИОНАЛНИ СЪСТЕЗАТЕЛИ ПО ЛЕКА АТЛЕТИКА В БЪЛГАРИЯ (ЗА УЧАСТИЕ В БАЛКАНСКИТЕ ИГРИ) – СК „ТИЧА“

Ховсеп Еремян (*Чилян*) (1929 г.–1934 г.) – 100 м гладко бягане, дълъг скок, щафета 4х100 м

Любен Попов (1931 г.) – щафета 4 х 100 м

Проектонационални състезатели по лека атлетика:

Симеон Николов (1935 г.) – 5000 м

Веселин Ичеренски (1935 г.) – 10 000 м (и двамата от СК „Левски“)

Двамата лекоатлети от „Левски“ не участват през 1936 г. на Балканските игри, защото са в траур след смъртта на председателя на БНСФ Димитър Иванов.

НАЦИОНАЛНИ СЪСТЕЗАТЕЛИ – 1931 Г. (ЗА БАЛКАНИАДАТА ПО ПЛУВАНЕ И СКОКОВЕ ВЪВ ВОДА)

Петър Миланов („Тича“) – състезател по плуване (400 и 1500 м св.стил)

Тодор Медникаров („Владислав“) – плуване 400 м свободен стил, 100 м гръб

Кирил Русев („Владислав“) – скокове във вода

Владимир Бостанджиев („Владислав“) – скокове във вода

Иван Фесчиев („Владислав“) – 100 м гръб, 200 м бруст, проектонационален състезател по плуване.

КУПА „ВАРНА“ – ФИНАЛНИ МАЧОВЕ

1927 г. „Шипченски сокол“–„Левски“ 1:0
1928 г. финалът не се е състоял
1929 г. „Шипченски сокол“–„Владислав“ 2:1
1930 г. „Левски“–„Тича“ 1:0
1931 г. „Владислав“–„Левски“ 7:1
1932 г. „Тича“–„Владислав“ 2:1
1933 г. „Шипченски сокол“–„Тича“ 1:1 (след продължения 3:2)
1934 г. „Победа“–„Варна“ 4:1
1935 г. „Шипченски сокол“–„Тича“ (прекъснат при 3:1)
1936 г. „Победа“–„Левски“ 3:2
1937 г. „Тича“–„Победа“ 1:0
1938 г. „Тича“–„Шипченски сокол“ 5:2
1939 г. „Тича“–„Диана“ 4:0
1940 г. „Тича“–„Шипченски сокол“ 4:3

„Тича“ – осем пъти участие на финал – 1930, 1932, 1933, 1935, 1937, 1938, 1939, 1940 г. Носител на купата (пет пъти): 1932, 1937, 1938, 1939, 1940 г.

„Шипченски сокол“ – шест пъти участие на финал – 1927, 1929, 1933, 1935, 1938, 1940 г. Носител на купата (три пъти): 1927, 1929, 1933 г.

„Победа“ – три пъти участие на финал: 1934, 1936, 1937 г. Носител на купата (два пъти): 1934,1936 г.

„Владислав“ – три пъти участие на финал: 1929, 1931, 1932 г. Носител на купата: 1931 г.

„Левски“ – четири пъти участие на финал: 1927, 1930, 1931, 1936 г. Носител на купата: 1930 г.

„Диана“ („Варна“) – два пъти участие на финал: 1934, 1939 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА УС НА СК „ТИЧА“

Георги Желев – 1913 г.
Кънчо Стойчев
Инж.Цочо Каляджиев
Никола Ницов
Георги Балабанов
Иван Мирски
Ставри Флорев
Александър Бегажев
Кап.-лейтенант Борис Станев – 1920 г.
Ангел Ангелов – 1922, 1929 г.
Инж.Иван Ранков – 1924–1926, 1928 г.
Полк.Христо Арабов – 1926 г.
Крум Доков – 1927 г.
Христо Кр.Мирски – 1927, 1938–1939 г.
Боян Бянов – 1930, 1935 г.
Владимир Чакъров
Борис Германов – 1931 г.
Кънчо Сапунджиев
Полк.Ковачев
Полк. Сърмев
Майор Георгиев – 1936 г.
Михаил Костов

Забележка: Списъкът вероятно не е пълен, липсват данни след 1939 г. във варненския периодичен печат за новите ръководства в това число и за председатели на „Тича“.

НОСИТЕЛИ НА ЦАРСКАТА КУПА

1925 г. – „Владислав“–Варна
1926 г. – „Владислав“–Варна
1928 г. – „Славия“–София
1929 г. – „Левски“–София
1930 г. – „Славия“–София
1932 г. – „Шипченски сокол“–Варна
1933 г. – „Левски“–София
1934 г. – „Владислав“–Варна
1935 г. – „Спортклуб“–София
1936 г. – „Славия“–София
1937 г. – „Левски“–София
1938 г. – „ФК 13“–София
1939 г. – „Шипка“–София
1940 г. – „ФК 13“–София
1941 г. – „АС 23“–София
1942 г. – „Левски“–София
1943 г. – „Славия“–София

ТАБЛИЦА НА ШАМПИОНИТЕ НА ВАРНА И ВОСО ПО ФУТБОЛ ЗА 1924–1944 Г.

	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Владислав	III	III	III	III	III		III				III			III				III			
Шипченски сокол						III		III	III	III					III						III
Тича												III	III							III	
Победа																III	III		III		

Таблици на държавните шампионати

	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Владислав (Ви)		III	III		В		В				III
Славия (Сф)			В		III		III		В		В
Левски (Сф)		В				В				III	
Шипченски сокол (Ви)								В	III	В	
Тича (Ви)											
ЖСК (Сф)											
АС–23 (Сф)								III			
Ботев (Пв)						III					
Спорт клуб (Сф)											
Левски (Русе)											
Македония (Ск)											

	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Владислав (Ви)				в	в					
Славия (Сф)		ш			ш		ш		ш	
Левски (Сф)			ш			в		ш	в	
Тича (Ви)	в	в		ш						
ЖСК (Сф)						ш	в			
АС 23 (Сф)										
Ботев (Пв)										
Спорт клуб (Сф)	ш									
Левски (Русе)			в							
Македония (Ск)									в	

***Забележка**: През 1924 г. държавното първенство не завършва. През 1927 година финалната фаза не се провежда. От 1925 г. до 1937 г. (включително) се играят елиминации, като финалът в една среща се играе в София. От 1937–1938 г. до 1939–1940 г. се създава Национална футболна дивизия с 10 отбора. Те играят на разменено гостуване. Просъществувала три години, тя се разформирова. От 1941 до 1943 г. включително шампионатът отново се провежда чрез елиминиране на спортните клубове, достигнали крайната фаза. През 1944 г. първенството не завършва.*

ВАРНЕНСКИТЕ СПОРТНИ КЛУБОВЕ (1908–1945 Г.)

1. „Атлас“ (гръцки) – 1908 г.
2. „Арзив“ (арменски) – 1924 г.
3. „Аполон“ – 1916 г.
4. „Атлант“ – 1920 г.
5. „Атасион“ – 1922 г.
6. „Аспарух“ („Тихина“) – 1935 г.
7. „Атлетик“ – 1918 г.
8. Арменска футболна чета – 1922 г.
9. „Арзим“ (арменски) – 1927 г.
10. „Бенковски“ – 1923 г. („Стрела“ – 1923 г.)
11. „Борислав“ – 1923 г.
12. „Борис“ – 1926 г.
13. „Български спортист 33“ – 1924 г.
14. „България“ – 1923 г.
15. „Български сокол“ – 1918 г. („Витяз“ – 1916 г., „Сокол“ – 1917 г.)
16. „Браг“ – 1926 г.
17. „Бойскаут“ (арменски) – 1923 г.
18. „Виктория“ – 1925 г.

19. „Вихър“ – 1924 г.
20. „Владислав“ – 1921 г. („Напредък“ – 1916 г., „Развитие“ – 1917 г., „Гранит“ – 1920 г., „Владей слава – 1921 г.)
21. „Вежен“ – 1923 г.
22. „Венера“ – 1923 г.
23. Войнишки тим на осма пехотна дружина (VIII пехотен приморски полк)
24. „Гайц“ (арменски) – 1924 г.
25. Германски спортен клуб
26. „Гоце Делчев“ (македон.) – 1923 г.
27. „Гранит“ – 1921 г.
28. „Диана“ – 1921 г., „Червения тим“ – 1919 г., „ДС“ – 1928 г., „Ботев“ – 1931 г., „Варна“ – 1934 г., „Диана“ – 1938 г.
29. „Добротич“ (добрудж.) – 1924 г.
30. „Добруджа“ (добрудж.) – 1924 г.
31. „Добрич“ – 1924 г.
32. „Доркоутлу“ (турски)
33. „Еделвайс“ – 1927 г.
34. „Етър“ – 1924 г.
35. „Ереван“ (арменски)
36. ЖСК – 1939 г.
37. „Звезда“ – 1924 г.
38. „Истиклял“ (турско-цигански) – 1927 г.
39. „Изгрев 23“ – 1923 г.
40. Итал.сп.клуб – 1920 г.
41. „Илинден“ – 1920 г.
42. „Искър“ – 1923 г.
43. „Искра“ – 1925 г.
44. „Карл Либкнехт“ (бос крак) – 1924 г.
45. „Кубрат“ – 1925 г.
46. „Камер“ – 1931 г.
47. „Лъв“ – 1923 г.
48. „Левски“ (кв.„Севсевмес“) – 1926 г.
49. „Левски„ („Юпитер“ + „Атлант“) – 1926 г.
50. „Лейтенант Ляпчев“ – 1925 г.
51. „Линда“ – 1931 г.
52. „Лорм“ – 1931 г.
53. „Меркурий“ – 1920 г.
54. „Македония“ – 1924 г.
55. „Младост“
56. „Морска сирена“ – 1923 г.

57. „Напредък“ – 1925 г.
58. „Надежда“ – 1919 г.
59. „Нептун“
60. „Олимпия“ – 1920 г.
61. „Ориентал“ – 1923 г.
62. „Победа 24“ – 1924 г.
63. „Приморски спортен клуб „Победа“ – 1920 г.
64. „Победа“ – 1930 г.
65. „Приморец“ – 1923 г.
66. „Приморец“ (кв.„Аспарухово“) – 1932 г.
67. „Приморец“ – 1941 г.
68. „Плиска“ – 1923 г.
69. „Полет“
70. „Преслава“ – 1918 г.
71. „Петолъчна звезда“
72. „Развитие“ – 1917 г., „Шипка“ – 1922 г.
73. „Раковски“ – 1922 г.
74. „Радецки“ – 1930 г.
75. „Реакресион“
76. „Рекорд“ – 1926 г.
77. „Рила“ – 1924 г.
78. „Родина“ – 1932 г.
79. „Рус“ (руски) – 1922 г.
80. „Светлина“ – 1928 г.,
81. „Спартак“ – 1923 г.
82. „Славия“ – 1927 г.
83. „Славия“ – 1928 г.
84. „Свобода“ – 1922 г.
85. „Спортист“ – 1909 г.
86. „Слава“ – 1921 г.
87. „Съединение“ – 1924 г.
88. „Съединение“ (до Памучната фабрика)
89. „Спатия 2“
90. „Спортни другари“ (кв. Сев севмес) 1923 г.
91. „Стефан Тончев“ – 1920 г.
92. „Стефан Минев“ (кв.Севсевмес) – 1932 г.
93. „Санд“ (арменски) – 1927 г.
94. „Сокол“ (кв. Севсевмес) – 1927 г.
95. „Сокол“ (маслобойните, днес Експрес банк)
96. „Спортен клуб 13“ – 1923 г.
97. „Спортно-туристическа компания“ – 1924 г.

98. „Славей“ – 1923 г.
99. „Тракия“ – 1923 г.
100. „Тича“ – 1919 г., „Галата“ – 1913 г., „Камчия“ – 1914 г., „Р.Тича“ – 1914 г.
101. „Туран“ (турски) – 1924 г.
102. „Тигър“ – 1923 г.
103. „Тулча“ – 1923 г.
104. „13“ – 1924 г.
105. „Футбол клуб“ – 1923 г.
106. „Хоментмен“ (арменски) – 1922 г.
107. „Хог“ (арменски) – 1923 г.
108. „Хилал“ (циганski)
109. „Хр.Ботев“ (Максуда) – 1924 г.
110. „Хр.Ботев“ (до ресторант „Нептун“) – 1925 г.
111. „Цар Борис III“ – 1936 г.
112. „Черно море“ (гръцки) – 1928 г.
113. „Черноморец“ – 1941 г.
114. „Черноморски лебед“ – 1927 г.
115. „Черноморски сокол“ – 1923 г.
116. „Шипка“ – 1920 г.
117. „Шант“ (арменски) – 1924 г.
118. „Шипченски сокол“ – 1924 г., „Български сокол“ – 1918 г.
119. „Юпитер“ – 1919 г.
120. „Юнион“ – 1923 г.

ОРГАНИЗИРАНЕ И РЪКОВОДЕНЕ НА СПОРТНАТА ДЕЙНОСТ НА КЛУБОВЕТЕ В СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ, В ТОВА ЧИСЛО И НА ВАРНА

А. Спортен клуб

На общо годишно събрание се избира настоятелство (Управителен съвет – УС). Първоначално настоятелството се съставя от седмина членове. По-късно техният брой се увеличава. Избраната Контролна комисия (КК) се състои от трима членове.

1. УС – председател, двама подпредседатели, главен сектор и помощник-секретари, завеждащ международни връзки, касиер, помощник-касиер, домакин, помощник-домакин. Съветници – седмина членове за връзки с обществеността

2. Спортно-техническа комисия

а) футболна (футболен комитет) – трима души: един завеждащ и

двама членове. Единият от тях отговаря за юношите.

б) атлетическа комисия – трима души: един отговорник и двама членове

в) баскетболна – един отговорник

При изграждане на материалната база на спортния клуб се създава временен комитет, отговорящ за футболното игрище и спортните площадки.

3. Завеждащ специални спортове – един член. Футбол и лека атлетика са спортовете, администрирани от БНФС. Всички останали спортове влизат в графата специални. Структурно те имат по един отговорник за всеки отделен спорт – водни спортове, бокс, тенис на корт, пинг-понг, хазена, волейбол.

4. Завеждащ дамската секция – един член.

5. Завеждащ детско игрище.

6. Завеждащ състезателната картотека – футбол и лека атлетика....

7. Библиотекари – двама души.

8. Завеждащ клубната канцелария (бюфет).

9. Комитет по провеждане на честванията – председателят на клуба, подпомогнат от четирима човека – по двама от всеки пол. Последните се грижат за организацията по честване патронния празник на клуба, бал, карнавал, увеселителни морски феерични вечери, сказки, благотворителни сбирки за подпомагане на инвалиди и сираци от войните...

10. Медицински съветник – лекар.

11. Аптекар

12. Фотограф – „Тича" е с двама фотографи (Ар. Хаджолян, ...), „Владислав" – с един (Георги Киров).

Събранията на клуба, свикани от Настоятелството, биват: годишноотчетни, регулярни – на полугодието, извънредни – на тримесечие. На последните става избирането на почетни председатели и членове.

Б. Севернобългарска спортна лига

Спортните клубове членуват в Севернобългарската спортна лига, създадена на 2.VIII.1923 г.

Проведеният конгрес (конференция) избира настоятелствено събрание, спортна комисия и контролна такава.

СБСЛ се управлява от Върховен управителен съвет (комитет – ВУК), в който членува по един представител от всеки клуб.

Централното настоятелство е съставено от седем души в града, където е седалището на Лигата. Те се избират от тамошните клубове, в случая Варна.

Спортна комисия – състои се от петима членове; контролна комисия – трима членове.

Лигата има четири спортни района. Те са Варненски, Шуменски, Плевенски и Врачански.

Друго нейно подразделение са областните лиги с областни спортни комитети. На местно ниво се образува спортен комитет.

СБСЛ има свой печатен орган – издава бюлетин и спортен лист.

В. Варненски черноморски спортен сговор

Успоредно с Лигата съществува ВЧСС – **12.III.1923 г.** Учредителното му събрание избира УС, председател, подпредседател, двама секретари, касиер и домакин.

ВЧСС се заменя на **3.VI.1923 г.** от Варненски спортен сговор. УС се състои от председател, секретар, касиер, домакин. Той се преименува в Варненски спортен комитет. По-късно приема името ВОСО – Варненска окръжна спортна област.

СБСЛ и други организации, съюзи и федерации се закриват на **18.VIII.1925 г.** На тяхно място остават окръжни спортни области – бюра. Новата федерация, базирана в София, администрира игрите: футбол и лека атлетика. Тя е създадена в София на 16.12.1923 г. Конгресът избира УС и контролна комисия, реферска колегия, арбитражен съд. Подведомствените окръжни спортни области впоследствие се именуват СО – спортна област. За Варна абревиатурата е ВСО, от средата на 30-те години. През 40-те години наименованието е ВГД – Варненска градска дивизия.

Структурата на ВОСО обхваща: реферска колегия, спортно-технически комитети – футболен, атлетически и баскетболен. ВОСО се нарича още и Окръжно областно бюро. Временно съществува и БФС – Български футболен съюз. В началото на 30-те години няколко спортни варненски клуба са негови членове – „Владислав" и „Шипченски сокол".

По нареждане на министъра на народната просвета БФС е закрит. Възстановява своята дейност през 40-те години.

ЛЕКА АТЛЕТИКА

Леката атлетика е един от основните видове спорт. Той е широкообхватен, в него се включват голям брой разнообразни дисциплини: ходения, бягания (щафети и препятствия), скокове, хвърляния и многобой.

Олимпийският стадион в Атина. Националът Ховсеп Еремян на втория ред зад съотборника си с белия каскет.

Лекоатлетическите дисциплини имат дълга история на развитие. Преминали са през различни епохи на обществените строеве. За лекоатлетически изяви сведения дават фрески, фрагменти, изображения върху съдове, намерени при разкопки на храмове, гробници, спортни площадки. Такива са открити във Финикия, Индия, Китай, Персия, Египет.

В по-ново време са въведени за първи път организирано в Древна Гърция на редица официални религиозни състезания: Питийските, Истмийските и Немейските игри.

Създадените през 776 г. пр.н.е. Олимпийски игри се провеждат през четири години.

Развитието на леката атлетика в ново време започва от 30-те и 40-те години на XIX век, когато са проведени първите състезания в колежа на град Ръгби (Англия) през 1837 г.

През 1859 г. в Атина е направен опит да се организират пробни олимпийски игри. Те включват бягане на 200 ярда и 2 мили, троен скок и мятане на диск. По-късно Пиер дьо Кубертен предлага Олимпийските игри да се проведат през 1896 г. в Атина, като времето между две олимпиади да бъде четири години, по подобие на древногръцките игри. От 1880–1890 г. в много страни са организирани любителски клубове, лиги, което дава тласък на организираното лекоатлетическо движение за провеждане на състезания.

СК „Тича“ още от началните години на своето съществуване и утвърждаване на мощна организация във Варна се стреми да развие физическата култура на членовете си. Това те постигат с практикуването и на други спортове освен футбола. Конкретно за варненския гранд след цар футбол най-добре е застъпена леката атлетика.

В устава на „Тича“ от 25.III.1914 г. в гл.II. е посочена целта за „всестранно физическо и морално заздравяване и усъвършенстване на членовете“. Наред с основните спортове – футбол и туризъм, от 1920 г. започва да се практикува и леката атлетика. Всички спортни изяви, свързани с царицата на спортовете, не са били стихийни.

За родоначална дата на Българската федерация по лека атлетика е приета 1924 година, когато БОК е поканен да участва в ОИ в Париж същата година. Състезанията на 24 и 25 май регистрират българските постижения като рекорди на страната от БНСФ (създаден през 1923 г. и обединяващ около 100 спортни клуба).

През 1925 г. чрез информация от в.„Спортна седмица“ обичащите спорта научават за проведено състезание по бягане от 40 км. Победител е Н.Кавръков от СК „Шипченски сокол“ с време 3 ч 29 м и 10 сек.

В състезанието участват спортисти от СК „Диана“, „Победа“, юнашкото дружество. Има участници и от Морското училище.

Леката атлетика във Варна започва да се развива масово през 1925 г. Тогава СК „Тича“ организира група младежи, които се обучават в лекоатлетически дисциплини. От тогава до обединението на „Тича“ с „Владислав“ през 1945 г. леката атлетика става втори основен спорт в клуба. **Първото лекоатлетическо състезание е проведено на 22 август 1926 г. Тази година следва да се счита за начало на организирания лекоатлетически живот във Варна.**

Състезанията се провеждат на игрище „Колодрума“, около футболното игрище, където е била оформена писта за бягане и сектор за скокове. Хвърлянията се провеждат в двора на ресторант „Димят“. Младежите се обединяват около Ховсеп Еремян, който се заселва във Варна по това време, пристигайки от Истанбул. След кратък престой в Търговище Еремян се установява във Варна, където защитава спортната чест на СК „Тича“.

Във вестник „Спорт“ от 25 юли 1926 г., бр.120, е поместено съобщение, в което се казва, че на 15 юли се е състояло общообластно събрание, на което е бил избран УС и в атлетическия комитет са били утвърдени Боян Желязков и Ангел Райков.

Освен СК „Тича“, който е доайен на леката атлетика във Варна (в клуба има лекоатлети, специализирани в отделни дисциплини, които участват на почти всички състезания). Други местни клубове също практикуват най-популярния спорт. Характерното за тях е, че използват спортисти от други спортове, преквалифицирани в атлети – например футболистите и плувците на „Владислав“ и „Левски“. Освен споменатите два клуба, отделни лекоатлети има и в дружествата: „Диана“, „Шипченски сокол“, „Победа“, „Радецки“, „Черно море“,

ЖСК, „Аспарух“ и „Черноморец“, „Приморец“, ВМГ и ВДГ – лекоатлетки.

В града е създадена реферска атлетическа секция, в която влизат: Ив.Андонов, Ст.Добрев, подпоручик Генов.

Състезания за девойки (ученички от V–VIII класове) са уреждани от МНП и провеждани от лекоатлетическата комисия при ВОСО. За пръв път Девическата гимназия организира подобни състезания на **22 юни 1930 г.** на игрище „Колодрума“, такива се провеждат също и за Мъжката гимназия. Два месеца по-рано от посоченото събитие (на 25 април) се провежда щафетната обиколка на град Варна. Участват екипите на СК „Тича“ и „Шипченски сокол“. Победител е лекоатлетическият тим на „Тича“. От тази година състезанието става ежегодно.

Друго интересно състезание, проведено същата година през месец юни (22 – б.м.), е крос кънтри (бягане из пресечена местност), което също става традиционно за лекоатлетическия календар на Варна. Маршрутът на споменатото състезание е в Морската градина (Алеята на Възрожденците и брековата ивица). В първия крос победители са спортистите от „Тича“.

Лекоатлетически двубои се организират по различни поводи. Във връзка с патронния празник на СК „Тича“ на **10 юни 1931 г.** е проведена междуградска клубна среща с „Хан Омуртаг“ от Шумен. Индивидуален първенец е Ховсеп Еремян – първи в три дисциплини: 100 м гладко бягане, висок и троен скок. Постиженията му са: 11,08 сек, 6,07 м, 12,66 м.

Същата година мъжката щафета на „Тича“ записва името си като национален рекордьор в дисциплината 4х100. Постижението на варненци е 45,6 сек, което подобрява с повече от секунда националния рекорд от 47,00 сек.

Лекоатлетическия отбор на „Тича“, 18–19 юли 1934 г.

Щафета 4х100 метра, подобрен е държавният рекорд

На **28 август 1928 г.** се провежда областно първенство за излъчване на първенец. Застъпени са следните бегови дисциплини: 100, 400, 1500 и 5000 метра.

Голямата шведска щафета (800, 400, 200, 100 м) печели „Тича“ в съревнование срещу „Ботев“ („Диана“) и „Добруджа“ на 14.IV.с.г.

На **8.V.1932 г.** се провежда във втората част на Морската градина пред хиляден народ щафетното бягане на 4х100 м. Участват клубовете „Владислав“, „Диана“, „Левски“, „Победа“, „Шипченски сокол“. Първи пристига Илия Булашев („Шипченски сокол“), следван от Пантелей Буйнов („Владислав“), Иван Кръстев („Диана“). Разстоянието от 400 м е изминато за 47 сек.

На **5 юни с.г.** е проведен индивидуален кънтри крос. На финала първи пристига Иван Кърджиев („Тича“), следван от Иван Богданов („Диана“).

През 1932 г. ВОСО решава на победителя, заел първото място в генералното класиране на областното първенство, да връчи градската купа „Одесос“.

Откриването на това състезание е станало доста тържествено, като децата от детската спортна група на „Владислав“ (сформирани от едно от престижните училища на Варна „Св.Климент“) дефилират пред официалните гости.

Общото класиране е:
1. „Тича“ – 47 точки
2. „Владислав“ – 17 точки
3. „Диана“ – 15 точки
4. „Победа“ – 6 точки
5. „Шипченски сокол“ – 5 точки.

На проведеното на **3 август 1932 година** областно първенство участват 38 състезатели. Индивидуалните победители са:
100 м – Ховсеп Еремян („Тича“) – 11,2 сек.
400 м – Иван Богданов („Диана“) – 55,6 сек.
800 м – Иван Богданов („Диана“) – 2,20 мин.
Диск – Ховсеп Еремян („Тича“) – 29,08 м
Копие – Никола Лазаров („Тича“) – 41,77 м
Гюле – Ховсеп Еремян („Тича“) – 10,36 м
Висок скок – Пантелей Буйнов („Владислав“) – 1,61 м
Дълъг скок – Ховсеп Еремян („Тича“) – 6,71 м
Троен скок – Ховсеп Еремян („Тича“) – 13,31 м

Традиционното състезание „Голяма шведска щафета“ (800, 400, 200, 100 метра), провеждана на Евксиноградското шосе на **14 май 1933 година**, печели отборът на „Владислав“.

На кроса, проведен от могилата на Владислав Варненчик-Ягело до центъра на Варна, победител е Симеон Николов от СК „Левски“

Същата година състезанието на крос кънтри – 2200 метра, печели Никола Крумов от „Диана“ (9,25,8 мин).

Върхово отборно постижение на лекоатлетическия отбор на „Тича“ на държавно първенство е през 1934 година. Класира се трети.

На **4 август 1935 г.** за първи път се провежда голямото атлетическо бягане – крос на 5800 метра от могилата „Владислав Варненчик“ до центъра на Варна. Няколко години подред то е спечелвано от бегача на дълги разстояния Симеон Николов от „Левски“.

Провежда се щафетно факелно бягане през 1936 година, което печелят тичанци.

За добрите си постижения на 5000 метра Симеон Николов и на 10 000 метра Веселин Ичерански са включени в националния проектоотбор за участие в Балканските игри.

През 1943 година на държавното първенство освен лекоатлети от „Тича“ участват вече и състезатели от „Черноморец“. На дългите разстояния се проявяват Панайот Зафиров („Тича“) с призово място, също Иван Титев и съотборникът му Стамат Стаматов (ЖСК). Успешно се представя и спринтьорът тичанец Панко Маринов.

БАСКЕТБОЛ

Думата баскетбол е английска и означава съчетание на мрежа и топка. Тя е спортна игра между два отбора, които се състоят от петима състезатели. Същността ѝ е вкарването на топката във високо закаченото кошче за боклук. Липсата на игра, която да замени американския футбол или индийската игра ***лакроза,*** е накарала богослова Джеймс Нейсмит да замени расото със спортни одежди и да сътвори спортни занимания за учениците си – 18 на брой. Годината е 1901 г. и в университета на град Спрингфийлд са направени първите стъпки на играта, разпространила се впоследствие в целия свят. В България баскетболът прави своите първи стъпки в град Русе, пренесен от Прага, където вече са се организирали състезания по баскетбол. В Русе през една от ваканциите се завръща студентът Николай Гладнишки, който донася инвентар – стойки, кошове, торби (плетени от канап) и топки. Същият сформира в русенската махала Чукур чифлик и отбор, наименуван „Ангел Кънчев“. Началото е започнало на **15.X.1906 г.**

По-късно през 1912 г. по време на Балканската война се завръщат в дома си колежаните Мария Басмаджиева-Тихолова, Янка Колинз и Иван Матинчев. Своите умения, усвоени при обучението си в Робърт колеж, демонстрират в игри на игрището зад Военната академия в София.

Мъжки състав на „Тича“

Дамски състав на „Тича“

Масовизирането на баскетбола започва **през 1916–1918 г.** В София първо СК „Славия“ образува свой тим, последвана от „АС 23“. Баскетболът е въведен и в офицерския клуб „Слава“. Оформени са две игрища на учебния плац на Първи конен полк в края на 1919 г.

По-късно баскетбол започва да се играе в Кошу Кавак (Крумовград), Пловдив и Варна. Практикува се и от двата пола.

През лятото на 1922 г. във Варна пристигат доста руски семейства на белоемигранти, идвайки от Париж. В доста от емигрантските семейства има девойки, които са запознати с правилата на играта и желаят да я практикуват във Варна. По-късно към тях се присъединяват български момичета, както и девойки от живеещите в града малцинствени групи – гърци и арменци. Момичетата са 15–16-годишни.Те са ученички във варненската Девическа гимназия, в двора на която през 1923 г. се устройва баскетболно игрище.

Всестранният спортист и педагог Алекси Алексиев е усвоил при учението си в Робърт колеж правилата на играта в стил и похвати. Заедно с Петър Пешев (също учил там) се включват в заниманията на девойките, сред които преобладават рускините.

В града по същото време идва и друг възпитаник на Робърт колеж – Вахаршаг Мартаян, който освен на баскетбола е добър познавач и на тениса на корт.

В-к „Варненска поща“ от 31.V.1923 г., бр.1196, информира своите читатели: „Игрите баскетбол, които устройва варненският СК „Владислав“, са започнали под ръководството на Г.Пешев. Членуващите в клуба могат да се отнесат до спортната комисия“. И така за начало на организарания баскетбол се приема 1923 година, когато и при СК „Тича“ се създават мъжки и женски състави, за което е споменато в бр.1244 от 13.VII.1923 г. на същия вестник: „Игрите и упражненията по баскетбол и крокет при СК „Тича“ са започнали. Желаещите да играят може да се запишат всеки присъствен ден при секретаря на клуба г-н Асен Върбанов“. Прието е, че и двата клуба „Владислав“ и „Тича“ едновременно организационно въвеждат баскетбола при клубовете си. Не е уточнено единия първо при мъжете, а другия – при дамите.

В дамския състав на СК „Владислав“ играят 16–17-годишни девойки, много от които са ученички. Те са: Лушка Маринова, Йоана Георгиева, Стойка Бабаджова, Филка Стоянова, Дафинка Кожухарова, Мура Христофорова и др. Главните им конкуренти са от отбора на СК „Тича“: Цветанка Бояджиева, Мира Тодорова, Флора Петрова, Милка Цанева, Надя Гочева, Магда Гочева.

При мъжете състезателите са 20–24-годишни. Силно се представят в състезанията тичанците Асен Върбанов, Методи Шишков, Илия

Дамският състав на „Тича“ на път за Русе по повод срещата с тамошните баскетболистки. Гара Варна, 1926 г.

Ляков, Владимир Чакъров, Борис Петров, Едуард Тозбейкян, Илия Георгиев и др.

В СК „Диана“ баскетбол се практикува от двата пола, докато „Шипченски сокол“ и „Бенковски“ развиват само дамски състави.

Създава се баскетболен комитет в състав: Вахаршак Мартаян от „Тича“, Петър Пешев от „Владислав“ и Иван Попов от „Диана“. Изброените по-горе деятели са и треньори в своите дружества. Единствено във „Владислав“ има отделен треньор за мъжете – Алекси Алексиев. Изградените игрища за баскетбол се намират в първата част на Морската градина, срещу Висшето търговско училище. Таблата и ринговете на всеки отбор са боядисани в цветовете на дадения клуб. На „Тича“ – в червено, в зелено – при „Владислав“, на „Диана“ – в черно. Синьо и лилаво – съответно при соколите и „Бенковски“. Екипите също спазват тази тенденция. Те са във вертикално райе, което включва клубните цветове.

Първата междуградска среща на варненски спортистки е **през август 1924 г.**

Срещат се дамските формации на „Тича“ и столичния „АС 23“. Резултат – 18:14 за „Тича“.

За първия официален мач във Варна между градски съперници информира Севернобългарски спортен лист (бр.7), 1924 г. Мъжкият тим на „Тича“ побеждава „Диана“ с 41: 6.

„Левски“ (София), три дена след споменатия по-горе двубой при визитата си във Варна, побеждава „Владислав“ с 39:16. На **13 септември 1925 г.** играят мъжете на „Владислав“ и „Диана“ (24:6). Чести са срещите в града със софийски отбори в последствие. Дамите на „Тича“ посещават отбори на Разград и Русе в техните градове, гостуват и на софийски тимове. Баскетболният ентусиазъм постепенно заглъхва през 30-те години по неизвестни причини, необяснени във варненската преса и понастоящем.

ХАЗЕНА

Хазената е игра с ръчна топка. Създадена е в Чехия и е разновидност на хандбала. Тя е станала популярна чрез Соколските събори. Играе се още предимно в западноевропейските страни. В България първоначално е известна с името „подай топ“. На първия юнашки събор във Варна през 1900 г. – на Великден (6–11 април), в последния съборен ден игрите завършват с ритни топ (футбол) и хвани топ (хазена) между Габровското и Свищовското юнашко дружество.

Отборът по хазена на СК „Тича“

Спортната игра с ръчна топка, хазена (хвърлянка), навлиза при спортните клубове **през 1925 г.** В София към дамските спортни секции на Хокейклуб и Студентски спортен клуб са съставени отбори.

Във Варна тя започва да се играе в училищата **през 1931 г.**, което упоменава в-к „Черно море“ от 31 май. А в спортните клубове на града се въвежда **през 1933 г.** Мъжки тимове са образувани в: „Тича“, „Владислав“, „Диана“, „Шипченски сокол“, „Левски“, „Радецки“, „Бенковски“, „Свобода“.

Дамски отбори имат: „Тича“, „Шипченски сокол“, „Радецки“, „Владислав“ и „Бенковски“.

В клубните отбори играят ученици и ученички от ВМГ и ВДГ.

В-к „Варненска поща“ от 27.IV.1933 г. Спортните клубове „Тича“ и „Радецки“ имат организирани групи от мъже и жени, които се подготвят за участие в предстоящите мачове. В СК „Тича“ се подготвя и детски тим по хазена.

Най-първи са отборите на ВМГ, на „Тича“ и „Радецки“ от същите ученици от 1931 г. И при „Владислав“ и ВДГ – през 1933 г. Добива популярност и в други училища.

В-к „Варненски новини“ от 3.V.1933 г., бр.3180: „Преди футболния мач „Тича“–„Шипченски сокол“ 1:1 (1:1) се игра за първи път в града ни хазена мач между мъжките тимове на СК „Тича“ и Търговската гимназия. Играта се ръководеше от учителя по физическо въз-

„Тича“–„Шипченски сокол“ (дами), 25 юни 1933 г.

питание Крум Черноводов. При една отлична комбинация в играта и на двата тима мачът завърши при резултат 13:5 за „Тича“. Добре би било останалите спортни клубове във Варна да вземат пример от „Тича“, най-стария клуб в града ни, и да въведат играта“.

21.VI.1933 г. „Радецки“–„Тича“ (мъже) 6:5. Рефер – Дачо Павлов.

„На 3.VII.1933 г. е игран мачът „Шипченски сокол“ и „Тича“, който е будил голям интерес у гражданството. Въпреки делничния ден, многобройна публика е напълнила Колодрума. Резултат – 4:1 (1:0) в полза на „Шипченски сокол“, с което спечелената победа го прави първенец на ВОСО. Липсват сведения дали се провежда градско първенство, не са намерени данни за класирания, както и дали се играе хандбал, разновидност на хазената (както е упоменато в бланките за писма на СК „Тича“).

Участници в мъжкия състав на „Тича“ са ученици, които са основатели: Христо Момчилов, Любен Попов, Ховсеп Еремян, Кирил Ковачев, Илия Божков, Йордан Филипов, Стефан Калъчев.

На СК „Владислав“ състезателите са предимно ученици от Търговската гимназия – Никола Калдъръмов, Благой Давидов и тримата братя Попови“.

ТЕНИС НА МАСА

Занимателната спортна игра тенис на маса (с първоначално име пинг-понг заради звука, който се получава при съприкосновението на целулоидната топка с повърхността на игралната маса) са наричали жо де пом.

Целулоидната топка за игра е създадена от англичанина Джеймз Гиб през 1890 г. Още през XVI век обаче в Англия и Франция се играе на пода, подобно на салонен тенис. В началото на XIX в. в Англия е била разпространена игра на маса с гумена топка. Често са се устройвали състезания между предприятия, клубове или отделни семейства.

По същото време се въвежда като игра и върху две отдалечени маси, а после – върху една. Във Франция я именуват пим-пам, в САЩ – фиф-ваф. Към 1900 г. играта се разпространява на Европейския континент, най-вече в Австро-Унгария и Германия. Веднага след Първата световна война пинг-понгът добива голяма популярност.

Пинг-понгът у нас първоначално се играе от чужденци в посолствата и колежите. От началото на 30-те години играта спечелва привърженици в по-големите градове – София, Русе, Пловдив, Варна и другаде.

От дописка **във в-к „Спорт“, 2.I.1933 г., бр.554:** „Пинг-понг клуб е основан в София“, става ясно, че на 28.XII.1932 г. се е състояло учредително събрание, на което е приет устав и избран УС. „Клубът се помещава в градското казино. Там в кафенето на три маси ще се провеждат срещи“. За отбелязване е, че учредителите наброяват 20 души.

Във Варна Пантелей Буйнов – лекоатлет и футболист в СК „Владислав“, по време на ваканция донася от Цариград хилки, мрежичка и топки. Той популяризира занимателната игра сред приятелите си, която по-късно навлиза и сред съидейниците му от „Владислав“.

Първите срещи се провеждат в двора на братя Карамихайлови на улица „Франга дере“ № 5 (сега „Марин Дринов“ зад Общината). Дворът е подходящ както за игра, така също и за публиката, която всеки ден нараства. Затова този хубав индивидуален спорт скоро става много популярен сред младежите в града. Предполага се, че през лятото на годините 1928 и 1929 неорганизирано занимателната спортна игра е почнала при „Владислав“. През 1931 г. Алекси Алексиев въвежда играта като спорт при специалните спортове на клуба.

В-к „Варненска поща“ от 1.VI.1934 г., бр.5600: „От няколко дни в клубното помещение на СК „Тича“ се играе една игра, наречена пинг-понг. Ние сме свидетели как членките и членовете на „Тича“ с голямо

удоволствие намират там своето развлечение. Би било добре и другите клубове във Варна да си направят тази игра, която не е никак скъпа. По този начин ще могат да привличат членовете си повече в клуба и ще могат да се организират интересни междуклубни състезания."

Масата, на която играят тичанци, е донесена от Ховсеп Еремян от Цариград.

Клубове с по-скромни възможности, като например „Радецки", се задоволяват със „самиздат". Членовете му практикуват новата игра на маса, скована от Константин Вълков.

Пинг-понгът превзема нови територии. Скоро той става любим и за „Шипченски сокол", „Диана", „Победа" и „Левски" и арменската общност (или етнос).

В-к „Черно море" от 18.I.1936 г., бр.2298: „Турнирът на пинг-понг. На 15 и 16 т.м. в помещението на СК „Владислав", находящо се в един от салоните на хотел „Лондон", образцово клубно помещение е канцеларията на СК „Владислав", са разположени маси за шах, табла, там има и маси за състезания по пинг-понг. В централното място на салона те са поставени от поддържащия клуба с бюфет арменеца Дикран. Състезанията по пинг-понг никога не остават свободни, поддържани и от отговорника на бюфета Андрей Иванов-Дядката. Изявен поддръжник на играта е Алекси Алексиев.

При СК „Тича", находящ се на улица „Драгоман", дейно приобщават тичанците към навлизащия спорт братята Грон и Хеви Кавафян. Масата е боядисана в червен цвят, а в средата е емблемата на клуба.

Особено добре играе националът по лека атлетика, футболист и най-изявен тенисмен през този период Ховсеп Еремян.

На първото градско състезание първенец става Велизаров, последван от Стефан Калъчев и Веселин Темелков. Добре изявяващи се състезатели през годините 1935–1945 са и: Любомир Седоев, Славчо и Владимир Пинзови.

През посочения период състезанията се провеждат в Казиното, Летния театър, Юнашкия салон, „Алианс Франсез", в клубовете на „Владислав", „Тича" и арменското дружество *„Ереван"*.

Провеждат се и междуградски срещи. СК „Владислав" създава отбор, сформиран главно от състезателите Стефан Куртев-Куртеза, Борис Тасев, Димитър Донев и др. Отборът участва в редица градски и междуградски приятелски състезания. Например паралелно с гостуването на футболистите от „Владислав" за мач срещу „Левски" (Русе) на 11.VII.1937 г. се провежда среща и между варненски и русенски пинг-погисти.

Следват гостувания в Плевен, Пловдив. В София срещу „Славия" и

„България" през септември 1940 г. се играе в специално пригодената за играта пинг-понг зала до площад „Славейков", пред многобройна публика. В двете срещи „Владислав" достойно представя спортна Варна, побеждавайки противниците си с 3:2.

В тези години най-добрите отбори в София са „Славия" и „България", а във Варна – „Владислав". Така че в упоменатите по-горе мачове си дават среща водещите български майстори на целулоидната топка.

Изявени състезатели по пинг-понг във Варна

СК „Владислав"

Пантелей Буйнов, Стоян и Асен Карамихайлови, Георги Тасев, Оник Караованезов, Моис Леви, Станислав Станев, Иван Пиндиков, Стефан Куртев, Николай Донев (*Руския*), Димитър Попов (*Хлебаря*), Борис Попов

СК „Тича"

Ховсеп Еремян, Константин Темелков, Хараламби Милчев (*Лачко*), Стефан Калъчев, Яни Велизаров, Владимир и Славчо (*Лячо*) Пинзови, Любомир Седоев, Любомир Ноев (*Фурната*), Георги Червенков, Борислав Михайлов, Любомир Господинов, Тихомир Аврамов, Димитър Калъпчиев

СК „Шипченски сокол"

Апостол Апостолов

Тенисът на маса се включва към специалните спортове в клубовете.

ВОЛЕЙБОЛ

В град Холиок, щата Масачузетс (САЩ), в един от колежите за студенти през 1895 г. преподавателят по физическо възпитание Уилям Морган окачва в салона тенис мрежа на височина 198 см. Над нея колежаните започват да прехвърлят плондер от баскетболна топка. Идеята на Морган е била развлекателната игра с топка да увлече студентите за физически упражнения.

Морган именувал новата спортна игра – ***минтонет***, която е представена пред публика през месец юни 1896 г. в град Спрингсфийлд. Доктор Холстед от местния колеж предложил играта да се нарече волейбол, т.е летяща топка.

От началото на XX век тя се разпространява в други американски държави. Въвежда се и в Азия. В Европа става известна по време на Първата световна война, а именно през 1914 г. Тогава американски войници, разквартирувани в Англия, я популяризират сред местните жители. А през 1917 г. американците запознават и французите с волейбола.

От началото на двадесетте години тя се въвежда и в други европейски държави.

В страната ни с волейбол за първи път се запознават учениците от горните класове на училищата, в които има швейцарски инструктури по физическо възпитание.

За пръв път в България – в град София, учениците от Техническата гимназия през **октомври 1922 г.** демонстрират новата игра. Шест години по-късно във Варна швейцарецът Алоиз Бюнтер презентира пред учениците от Мъжката гимназия волейбола, който става все по-популярен в страната. В Пловдив, Перник, Русе и Бургас започват да я възприемат като увлекателен спорт.

По време на учебните занятия във ВМГ със сформираната група волейболисти освен Алоиз Бюнтер се ангажират и преподавателите Малешков, Стефан Добрев, Йордан Павлов. Обичайно заниманията се провеждат в двора на гимназията.

Първият извънградски контакт на началния варненски волейбол се осъществява със спортната група на Трета мъжка софийска гимназия. Софиянци за пръв **през 1929 г.** имат визита във Варна, където се състезават с връстниците си в игрите волейбол, лека атлетика и факелно *пощаво* (щафетно) бягане.

Волейболът чрез членовете на младежкото християнско дружество постепенно прониква в спортните клубове и училищата в София. А чрез лагеруване на морския бряг в лагер „Чайка“ (местност Свети Никола) и в планинския курорт „Бор“ чрез младежкото християнско дружество играта се разпространява и в провинцията.

На 27 май 1930 г. отборът на Мъжката гимназия във Варна се среща в града с Втора софийска гимназия. Въпреки че тя завършва със загуба за варненци, издига спортните умения на първите волейболисти Илия Божков, Благой Давидов, Георги Цукато, Стефан Зафиров, Кирил Ковачев, Димитър Ватев, Илия Капитанов.

Волейболът започва да се играе и от средношколците в други училища на града.

Младежите, летуващи във Варна (през 30-те години) в така наречената колония, от Унгария и Чехословакия спомагат за още по-добро усвояване на волейбола от страна на варненските спортисти.

Волейболът става клубен спорт в града **през 1931 г.**, когато УС на

Приятелска среща между „Тича“ и „Гагата“ (членове на СК „Владислав“), 1937 г.

СК „Тича“ го въвежда сред членовете си. Мероприятието е хроникирано във в-к „Варненска поща“.

Най-интензивно се играе волейбол в колежа „Сен Мишел“ на три игрища.

Изграждат се и две игрища между Северните бани и рибарските лодки до мостика.

СК „Владислав“ последва примера на тичанци и също въвежда волейбола към специалните спортове в клуба си.

В-к „Варненска поща“ в броя си от 9 май 1934 г. (бр.5567) отбелязва: „Вчера се състоя мач между волейболните тимове на „Тича“ и „Владислав“. Мачът завърши 3:1 за „Тича“.

Същият вестник седмица по-късно (**15 май**) в брой 5573 информира читателите си за проведения първи волейболен турнир в града:

„От няколко години насам между учащите се младежи се практикува спортната игра волейбол. Напоследък състезанията намериха и своето осмисляне. Софийският вестник „Спорт“, за да поощри и даде една правилна насока на този вид спорт, е подарил една купа за победителя от устройваните във Варна ученически турнири. Отпечатана е информационна програма за състезанията между Френския колеж, Академията, Търговското училище, Гимназията. Четирите отбора ще играят всеки срещу всеки на игрището на Варненската мъжка гимназия, начиная от 16 т.м. до 24 с.м.“.

В-к „Варненска поща“, 7 юни 1940 г., бр.7732, информира за волейболен мач във флота между моряците и тима на „Тича“. При оспорвана и хубава игра тичанци се налагат с 3:1 гейма.

Същият вестник **от 12 октомври 1943 г., бр. 8859** пише: „Летище „Чайка“–„Тича“. Вчера следобед волейболният екип на „Тича“ бе на гости на служещите на летище „Чайка“. Летците волейболисти са членове на СК „Владислав“. Младите летци победиха с 2:1. Проявиха се подполучик Драганов и тичанците Христо Момчилов и Янко п.Митковски. Дописка от Ат.Аврамов.

През 1942 и 1943 г. се провеждат първите две неофициални държавни първенства в София по волейбол с четири отбора. От провинцията участва сборен отбор под името „Варна“, съставен предимно от тичанци, допълнени и от спортните клубове „Владислав“ и „Радецки“. Варненци губят първите мачове срещу софиянци „Родина“–„Раковски“, „Раковски“. За трето и четвърто място не се срещат с пловдивчани.

Членовете на СК „Тича“ са членували и в други спортни сдружения освен в клуба си

1. В ловното дружество „Сокол“ (1889), където се изявява в спортната стрелба доктор Симеон Подбалкански – национален състезател.

2. Гимнастическото дружество „Черноморски юнак“ (1898) приютява за участие в масови гимнастически упражнения учениците и ученичките от ВМГ и ВДГ.

3. В Черноморското колоездачно дружество (1902) добри постижения на писта има Атанас Георгиев.

4. В създаденият БНМС (1920) има условия за обучение по гребане и плуване. Заниманията по гребане на учениците и ученичките от ВМГ и ВДГ се провежда от офицери, придадени към Морския спортен легион. Отборите на лодките са по класове и паралелки.

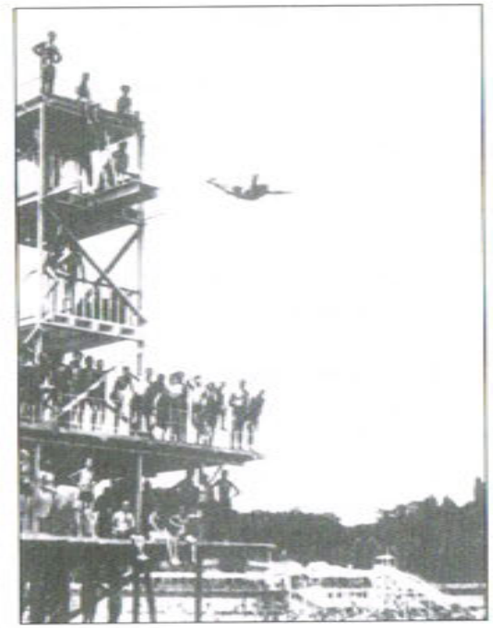

Ховсеп Еремян (втория от ляво) със свои варненски и софийски съперници на тенис кортовете

5. В Шах клуба (1924) втори по успехи в провежданите партии между членовете му е Александър Бегажев.

6. От боксьорите в бокс клуба (1936) един от най-добрите състезатели е Никола Лазаров (*Колката*), проявил се с победи в града и София.

7. В Тенис клуба (1927) Ховсеп Еремян е най-добрият състезател.

Скок „лястовица“ на владиславеца В. Бостанджиев – символ на курортна Варна

8. Осми Приморски пехотен полк (1884) развива секция по конен спорт. Един от най-добрите състезатели е поручик Пейчо Кожухаров.

Плувци от морския спортен легион

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Общ годишник на България (1923–1925 г.) Издание на Дружеството на столичните журналисти. Раздел „Спорт“, стр.316.

2. Варненска териториална дирекция. Държавен архив, а.е.л.64, 731.

3. Списание „Училищен преглед“. Издание на МНП. София,1997 г.

4. Списание „Спорт и туризъм“. Издание на СК „Река Тича“. Варна, 1920 г.

5. Бюлетин. Издание на ЦН на СБСЛ. Варна, 1923 г.

6. Списание „Спортен преглед“, София, 1923–1944 г.

Периодичен печат

1. В-к „Варненски новини“, 1912–1944 г.

2. В-к „Варненска поща“, 1919–1944 г.

3. В-к „Спорт“. Издание на СБСЛ. Варна, 1926 г.

4. В-к „Черно море“, 1929–1944 г.

5. В-к „Спортен лист“, Варна – 1926 г.

6. В-к „Народно дело“, Варна, бр.269, 16.XI.1967 г. „Една анкета, изтръгната от забраната, за пионера на българския футбол“ – д-р Иван Божков.

7. В-к „Спорт“, София, 1923–1944 г.

8. В-к „Мач“, София, 1942 г.

9. В-к „Зора“, София, 1931 г., 1936–1938 г.

10. В-к „Утро“, София, 1931–1938 г.

11. В-к „Заря“, София, 1936–1938 г.

12. В-к „Днес“, София, 1938–1941 г.

13. Спортен вестник „Левски“, София, 1933–1934 г.

Книгопис

1. ***Стефан Тончев***. Футболът, правилник и наставления. Издание на СК „Река Тича“–Варна, 1919 г.

2. ***Крум Кънчев***. Възпоменателен сборник със спортни статии. Варна, 1934 г.

3. ***Л.Аврамов, Р.Олянов и др.*** „Петдесет години футбол в България“. София: Медицина и физкултура,1960 г.

4. ***Ричард Хеншоу***. Енциклопедия на световния футбол. „Ню рипъблик Букс“. Вашингтон, САЩ, 1979 г.

5. ***Силвестър Милчев***. По хребета на българския футбол 1924–1948 г. София: Тип-топ прес, 2003 г.

6. ***Димитър Цанев***. Футболното съдийство в България. София: Дилема, 1996 г.

7. ***Стефан Янев, Петър Герчев, Димитър Димитров, Валентин Свраков.*** Футболна Варна. Варна: Георги Бакалов, 1988 г.

8. ***Иван Пиндиков, Валентин Свраков***. История на с.к. „Владислав“. Варна: Контур, 2004 г.

9. ***Чавдар Димов***. История на футболен клуб „Спартак“. Варна: Литернет, 2007 г.

10. ***Климент Симеонов***. Футболът в България. София: Медицина и физкултура, 1984 г.

11. ***Професор Наталия Петрова, професор Райна Бърдарева, професор Васил Цонков.*** История на физическата култура и спорта. София: Медицина и физкултура, 1985 г.

12. ***Професор Райна Бърдарева***. Организациите на физическата култура в България 1878–1944 г. Национална спортна академия, София, 1995 г.

13. ***Професор Райна Бърдарева***. Спортът в България. Поява и развитие. Учебно помагало за студенти от НСА. Национална спортна академия, катедра „История и управление на спорта“. София, 1993 г.

14. ***Марко Петрунов, Ешуа Алмалех***. Половин век атлетика в България. Със статистическа притурка от Григор Христов. София: в. „Старт“, 1974 г.

15. Лека атлетика. Учебник за ВИФ (НСА) под редакцията на **Атанас Коларов**. София: Медицина и физкултура, 1976 г.

16. ***Стоян Славков, съставител***. Български рекорди. Исторически преглед на плувните спортове. София: ЦС на БСФС, 1971 г.

17. ***Георги Кацарски***. Волейболът във Варна. Варна: Контур, 2003 г.

Спортна литература, издавана през упоменатия период от варненски спортни деятели най-вече с водеща дейност от тичанци.

А. Футболът – правилник и наставления. Превод от Никола Ницов и във втори отдел: произход на играта, разпространение и пр. от Стефи Тончев. – Издание и редакция на Комитета при спортен клуб „Р.Тича“–1919 г.

Б. Периодичен печат.

1. В-к „Спорт“ – 1920 г.

2. В-к „Тича“ – 1920 г.

3. В-к „Спортна мисъл“ – 1922 г.

4. В-к „Спорт“ – 1923 г.

5. Северобългарски спортен лист – 1924 г.

6. Спортна седмица – 1925 г.

7. Спортен лист – 1926 г.
8. В-к „Тича“ – 1931 г.
9. Илюстрована спортна седмица – 1933 г.
10. Мач – 1933 г.
11. Провинциален спорт – 1935 г.
12. Провинциален спорт – 1938 г.
13. 30 години „Тича“ – 1942 г.

В. Варненски ежедневници
1. В-к „Варненски новини“ – 1912–1944 г.
2. В-к „Варненска поща“ – 1919–1944 г.
3. В-к „Черно море“ – 1929–1944 г.
(давани дописки за спортните страници или към хрониката)

Има издавани и други периодични списания, които не са свързани с темата, като „Здраве и сила“ (1900–1908 г.), „Варненско ехо“ (1919–1921 г.) и пр.

История на СК „Тича“–Варна

Резюме

Спортен клуб „Тича“ е един от шестте гранда на футбола в България във времето от започването на официалните футболни първенства (шампионати) през 1923 г. до 1944 г. включително. Или това е периодът почти до края на Втората световна война, когато СК „Тича“ е принуден да се обедини с друго варненско дружество – СК „Владислав“, под името „Т.В.-45“. (Днес този клуб е представен от ССК „Черно море“ и ПФК „Черно море“ АД). Проведени са двадесет и едно официални футболни първенства, излъчени са 18 шампиони, тъй като през 1923–1924 г. и 1943–1944 г. шампионатите не завършват. През 1927 г. първенството е отменено преди финалния кръг поради неаргументирани мотиви от организационно естество.

„Тича“ е била един път шампион и два пъти вицешампион на България. Другите пет гранда са: „Славия“ (с шест титли и три пъти вицешампион), „Левски“ (3, 3), ЖСК–София (1, 1), „Владислав“ (3, 4), „Шипченски сокол“ (1, 2).

„Тича“ е наградена с Букурещката купа – първия международен трофей, завоюван от наш отбор. След изгрева на българския футбол „Тича“ дава наред със „Славия“, „Владислав“ и „Левски“ национални състезатели по футбол и лекоатлети за участие на Балканските игри.

Тичанци и тичанки освен туризъм и футбол към клуба и други спортни организации са практикували и още спортове: лека атлетика, баскетбол, тенис на корт и тенис на маса, плуване и гребане, бокс, хазена, волейбол, фехтовка, гимнастически упражнения, ловна и спортна стрелба, конеездене, обезка, колоездене, шах и безмоторно летене.

Славният спортен клуб „Тича“ носи старото име на река Камчия, която е любимо място за пешеходен и воден туризъм на варненските спортисти.

За съдействието при написването на книгата „История на СК „Тича"–Варна" изказвам моята благодарност на библиотекарките от Регионална библиотека „Пенчо Славейков"–Варна Добринка Атанасова, Кристияна Димчева, Ваня Трандова, Деница Чолакова, Невяна Атанасова, както и на библиотечните дейци от Регионална библиотека „Стилиян Чилингиров"–Шумен Искра Иванова и Галена Герова.

За сътрудничеството при намирането на архивни исторически материали, необходими за написване на въведението, най-голямо уважение и своята благодарност изразявам на специалистите от Регионалния исторически музей, както и на Кънчо Григоров, музейния историк на „Стара Варна" – за компютърния набор на книгата.

Благодарен съм и на Зоналния съвет на Българския футболен съюз, респективно на председателя му Благой Калфов, за популяризиране на историята на СК „Тича"–Варна, съпредшественик на ПФК и ССК „Черно море"–Варна, пред БФС–София, останалите три зонални съвета в страната и футболните клубове.

В.А.Свраков

Варна, 27 март 2009 г.

Валентин Свраков

Валентин Антонов Свраков е роден на 30 ноември 1933 г. във Варна. От ранна юношеска възраст се увлича от киноznание, чужди езици и спорт, география и история, в това число и от историческото развитие на града, в който живее.

От 1979 година е журналист на свободна практика и сътрудничи на почти всички варненски вестници, справочници и списания, излизали през този период. Контактува и със софийски издания със свои спортни материали, както и за Българската телевизия и РТВЦ–Варна като консултант и сценарист на спортни излъчвания и сериали. Има публикувани около 200 статии, чрез някои от които поддържа три рубрики в четирите варненски ежедневника. Част от тях са с краеведско съдържание. Съавтор е на книгите за спортния летопис на Варна: „Футболна Варна" (първо издание, 1988 г.), „История на СК „Владислав" (2004 г.), „Боксът във Варна" (2008 г.).

Като краевед продължава изследователската и събирателската дейност за Варна, в това число и за други спортове, както и професионално за сборника „История на хранителни стоки – възникване, химически състав, хранителни и лечебни свойства, кулинарни рецепти в други континенти и държави".

Желая му нови успехи в тази насока!

Варна, 1 юни 2010 г.

Алеко Константинов –
председател на клуб „Варна"
при Съюза на краеведите
в България